

Bosna i Hercegovina
BRČKO DISTRIKT
BOSNE I HERCEGOVINE
GRADONAČELNIK

Босна и Херцеговина
БРЧКО ДИСТРИКТ
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
ГРАДОНАЧЕЛНИК

Trg Roberta B. Owena 76100 Brčko distrikat Bosne i Hercegovine, Telefon: +387 49 490-013, Faks: +387 49 490-020.
Trg Roberta B. Owena 76100 Брчко дистрикт Босне и Херцеговине, Телефон: +387 49 490-013, Факс: +387 49 490-020.

Broj predmeta: 48-000886/14
Broj akta: 01.1-0100DA-08/14
Datum, Mjesto, 22.7.2014. godine
Brčko

BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE
SARAJEVO

PRIMLJENO:	14 - 08 - 2014		
Organizacione jedinice	Ustavljeno u jedinstvenu otprilike	Necni broj	Broj predmeta
01 - 50 - 1 - 15 - 66 / 14			

PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE
ZASTUPNIČKI DOM

PREDMET: Odgovor na zastupničko pitanje

Poštovani,

Vlada Brčko distrikta Bosne i Hercegovine je zaprimila zastupničko pitanje sa 66. sjednice Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, održane 14. svibnja 2014. godine. Naime, zastupnik Senad Šepić je postavio pitanja Vijeću ministara BiH, Vladu Federacije BiH, Vladu Republike Srpske, Vladu Brčko distrikta BiH i vladama kantona u Federaciji BiH kojim moli da mu se dostavi spisak spremnih projekata za korištenje fondova EU koji su dostupni BiH.

Sa tim u vezi vas želim izvijestiti da u svrhu adekvatnog korištenja EU fondova, Vlada Brčko distrikta BiH sudjeluje u programiranju pomoći Europske unije i to na svim razinama, od koordinacijskog, tehničkog do operativnog odnosno od sudjelovanja u radu Zajedničke grupe za projekte EU – BiH, IPA koordinacijskog odbora do razine radnih grupa i tijela.

Posebno ističem projekt „Izgradnja zgrade Policije Brčko distrikta BiH“ ukupne vrijednosti 3,5 milijuna eura. Također, Brčko distrikat BiH odabran je u okviru projekta „Podrška u uspostavljanju i jačanju poslovne infrastrukture u cilju jačanja konkurentnosti malih i srednjih poduzeća“ u okviru kojeg će biti pružena tehnička podrška u izradi studije izvodljivosti za industrijski park u Distriktu. Ovdje je vrijedno pomenuti i podršku Europske unije kroz Investicijski okvir za Zapadni Balkan (WBIF) namijenjen kao tehnička pomoć za „Izgradnju zaobilaznice oko Brčko distrikta BiH“ vrijedan 0,5 milijuna eura. U tijeku je uspješna implementacija projekta „Jačanje kapaciteta Brčko distrikta BiH u procesu europskih integracija“ koji se sprovodi kroz okvirni sporazum Europske unije i namijenjen je kao podrška Brčko distriktu u jačanju kapaciteta u procesu europskih integracija. Kao jedan od rezultata ovog projekta očekuje se identifikacija metodologije za pripremu projektnih prijedloga kako bi Distrikt bio učinkovitije uključen u proces programiranja pomoći, ali i u proces korištenja sredstava EU fondova.

Svake godine, sa svrhom unaprjeđenja kapaciteta tijela uprave i institucija Brčko distrikta BiH odnosno radi adekvatne pripreme za ispunjavanje obveza na polju europskih integracija, Vlada Brčko distrikta BiH na prijedlog Ureda gradonačelnika usvaja Plan korištenja instrumenta tehničke pomoći EU – TAIEX. U slučaju potpune implementacije ovog plana cijelokupna indikativna vrijednost EU podrške mjeri se preko 300.000 eura.

Pored gore navedenih, Brčko distrikt BiH je također aktivno uključen u jačanje kapaciteta civilnog društva u procesu europskih integracija kroz suradnju sa nacionalnim točkama Programa Unije posebno programa „Europa za građane“, ali i onih transnacionalnih poput projekta Instituta regija Europe (IRE) koji nosi naziv "Djetelina sa četiri lista" u okviru kojeg su sudjelovale regije iz Austrije, Mađarske, Slovenije i Hrvatske. U kontekstu transnacionalnih projekata kroz program Jugoistočna Europa „SEE“ i sudjelovanjem u međunarodnom projektu "ATRIUM-Arhitektura totalitarnih režima XX. stoljeća u urbanom menadžmentu" kojeg financira Europska unija, Brčko distrikt BiH je ponovno uspješno prikazao svoje kapacitete i potencijale prepoznatljivosti u regionalnom okviru. Uspjeh ovog projekta mjeri se i kroz činjenicu da je Vijeće Europe 11. travnja 2014. godine u Luksemburgu priznalo kulturne turističke rute BiH kandidirane u transnacionalnom projektu ATRIUM kao značajan pokušaj da se interesantna zdanja 20. stoljeća turistički valoriziraju i dobiju novi značaj. Više o ovome projektu možete naći na: www.atrium-see.eu i www.atrium-katalog.com. Brčko Distrikt je u partnerskom odnosu sa nekoliko općina iz Bosne i Hercegovine i Vukovarsko-srijemskom županijom iz Republike Hrvatske sudjelovao u projektu prekogranične suradnje „ABCDE-Posavina“. Cilj ovog projekta bio je identifikacija i promocija korištenja poljoprivredne biomase u energetske svrhe u regiji Posavina.

Želim spomenuti da je Brčko distrikt BiH kao korisnik naznačen u većem broju projekata u okviru paketa pomoći IPA 2011-2013. Kada je u pitanju paket pomoći IPA 2014, koji je u proceduri odobravanja, tijela uprave Brčko distrikta su navedena kao korisnici u nekoliko projekata koji će biti podržani od strane Europske unije. Među značajnijim projektima gdje je Brčko distrikt BiH naznačen kao korisnik su: „Instrument za europske integracije“, „Podrška transformaciji institucija koje vode brigu o osobama sa invaliditetom i osobama bez roditeljskog staranja na različitim razinama vlasti u BiH“, „Jačanje kapaciteta institucija BiH koje implementiraju strategije borbe protiv korupcije na različitim razinama vlasti“, „Jačanje konkurentnosti malih i srednjih poduzeća“, te „Zapošljavanje kroz lokalno partnerstvo“. Posebno važan projekat u okviru IPA 2014 za Brčko distrikt BiH je projekat „Lokalni integrirani razvoj“ za koji očekujemo da će dati podršku osnovnim pravcima razvoja u Distriktu.

Kada su u pitanju oblasti i sektori koji trenutno nisu podržani za financiranje od strane Europske unije zbog neusuglašenosti stavova po pitanju sektorskih strategija i mehanizma koordinacije u poslovima europskih integracija, želim iskazati punu spremnost Brčko distrikta BiH u iznalaženju rješenja kako bi pomoći Europske unije bila dostupna i u tim sektorima. Ovdje posebno mislim na sektor poljoprivrede, transporta i energije koji predstavljaju razvojnu šansu za Bosnu i Hercegovinu.

Sa poštovanjem,

Broj: 19-28-11088-3/14
Zenica, 12.06.2014. godine

PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BiH

ZASTUPNIČKI DOM / PREDSTAVNIČKI DOM

Predmet: Odgovor na poslaničko pitanje, dostavlja se

Vezano za vaš dopis broj: 01/a-50-1-15-66/14, od 14.05.2014. godine koji se odnosi na pitanje sa 66. sjednice Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH, postavljeno od strane poslanika Senada Šepića, dostavljamo tražene informacije.

Napominjemo da će u sklopu realizacije projekta PIMIS (baza podataka o investicijskim projektima), kojim koordinira Federalno ministarstvo finansija i u koji je uključen i Zeničko-dobojski kanton, biti raspoloživi podaci o svim investicijskim projektima za različite nivoe i izvore finansiranja.

I. Spisak spremnih projekata za ulaganje (infrastruktura, pokretanje biznisa, otvaranja novih radnih mesta i dr.) - finansiranje iz Budžeta ZDK:

1. Kreditno-garansijski fond za obrtnike

Instrument ekonomskog razvoja namijenjen kategoriji obrtnika kojim će se, po mnogo povoljnijim uslovima nego što je to slučaj kod komercijalnih banaka, ponuditi finansijska sredstva za pokretanje, proširenje i unapređenje poslovanja (povoljan rok otplate, grejs period i kamatna stopa).

2. Samozapošljavanje pripadnika braniteljske populacije kroz kreditnu liniju

Program je aktivan, dio sredstava je osiguran u Proračunu dok većinski dio sredstava dolazi kroz revolving. Kreditna linija je regulirana Uredbom o dodjeli kredita za zapošljavanje branilaca i članova njihovih porodica („Sl. novine ZDK“ br. 3/08 i 2/13)

3. Program poticaja zapošljavanja pripadnika branilačke populacije ZDK

Program je u razvoju, sredstva su osigurana u Proračunu ZDK za 2014. godinu.

4. Projekt dogradnje i rekonstrukcije zgrade Općinskog suda u Zenici

Finansiranje iz Budžeta ZDK.

5. Projekt izgradnje nove zgrade suda u Olovu – Odjeljenje Općinskog suda u Visokom

Finansiranje iz Budžeta ZDK.

6. Projekt rekonstrukcije krova, fasade, podruma i vanjskog uređenja zgrade Općinskog suda u Kakanju
Finansiranje iz Budžeta ZDK.

7. Projekt dogradnje rezervne lokacije za izdavanje ličnih dokumenata u PU I Zenica sa dogradnjom prijemne kancelarije (prijavnice) za MUP

Obezbjedena je sva potrebna dokumentacija (idejni projekt, urbanistička saglasnost, glavni projekt i građevinska dozvola). Završena tenderska procedura i pripremljen ugovor sa izvođačem. Finansiranje iz Budžeta ZDK za 2014. godinu uz potrebu za daljom dogradnjom u 2015. i narednim godinama.

8. Projekt dogradnja lokacije za izdavanje ličnih dokumenata u PS Visoko

Glavni projekat, građevinska dozvola, renta, stručni nadzor i dr. Projekt je u pripremnoj fazi, urađen je idejni projekt, dobijena urbanistička saglasnost, radi se na glavnom projektu i dobijanju građevinske dozvole. Finansiranje iz Budžeta ZDK za 2014. godinu uz potrebu za daljom dogradnjom u 2015. i narednim godinama.

II. Spisak spremnih projekata za korištenje sredstava medunarodne pomoći (EU fondovi i dr.)

1. Podrška sektoru MSP u procesu internacionalizacije

Projekt bi omogućio stvaranje povoljnijeg okruženja za rast i razvoj malih i srednjih preduzeća, podršku procesu njihove internacionalizacije te doprinos ubrzaju procesa razvoja lokalne ekonomije. Istim bi se izgradili kapaciteti partnera na projektu iz Bosne i Hercegovine putem prenosa znanja i specifičnih iskustava od strane specijalizovanih institucija i organizacija iz EU.

2. Izgradnja mreže Kreditno-garancijskih fondova

Realizacijom projekta „mreža KGF“ bi se omogućilo uvezivanje fondova u BiH u funkcionalnu mrežu sa ciljem jačanja pozicije i razvijanja saradnje sa poslovnim bankama i javnim tijelima.

3. Ekološka gradnja na području jugoistočne Europe

Cilj projekta je unapredjenje zaštite okoline kroz sticanje znanja o kompatibilnosti kriterija gradnje sa zaštitom okoline i promotivne aktivnosti u svrhu informisanja o prednostima i tehnikama ekološke gradnje kuća.

4. Mreža pitke vode za efikasno korištenje i unapredjenje infrastrukture

Cilj projekta je unapredjenje sistema voda kroz projekt saradnje na snabdjevanju pitkom vodom, inovativni monitoring te otkrivanje alata koji će spriječiti kontaminaciju i gubitke čiste vode opremanjem struktura za snabdijevanje pitkom vodom modernim alatima (ICT, softver, bežične tehnologije, mjerenja, senzorne stanice).

5. Jačanje mobilnog biznisa za podršku razvoju poduzetništva

Cilj projekta je identificiranje komponenti poslovne mobilnosti koje mala i srednja preduzeća treba da uzmu u obzir pri razvijanju dobro definisane strategije mobilnosti koja će im otvoriti put ka inovativnom poduzetništvu. Projekat treba da doprinese inicijaciji sistematicne kooperacije između javnih i privatnih tijela zainteresovanih za usvajanje dobrih praksi i politika promocije mobilnog biznisa za pokretanje inovativno orijentisanog poduzetništva.

6. Standardi izlagačke industrije i certificiranje izvrsnosti: Podrška MSP kroz jedinstvene alate marketinga i komunikacije

Izlagačka industrija, koja se do sada velikim dijelom temeljila na marketingu starijih preduzeća iz EU, se sada mora prilagoditi potrebama malih i srednjih preduzeća iz novih članica EU ili partnera izvan nje te obezbijediti alate za otvaranje novih tržišta. Projekt će se s toga koncentrisati na stvaranje novih standarda kvaliteta na takvim dogadjajima i razvijanje novih alata za MSP radi evaluacije najadekvatnijeg i najefikasnijeg dogadaja za njihove potrebe.

7. Društvena odgovornost vlade – podrška poduzetništvu žena

Projekt treba da doprinese održivom socio-ekonomskom razvoju na području ZDK kroz efektivno suočavanje sa jednim od najvećih pitanja – kvalitetom rada i odgovornošću javnog sektora prema sektoru MSP koja posluju na području Kantona, posebno onim čiji su vlasnici ili menadžeri žene. Cilj je kreirati uslove za razvoj seta održivih usluga u javnom sektoru koji će biti dovoljno efikasan da podrži i generiše socio-ekonomski rast.

8. Ekomska integracija u prostor jugoistočne Evrope

Cilj projekta je stvaranje adekvatnog okruženja za podršku dugotrajnih inovacija malih i srednjih preduzeća i njihovog umrežavanja kako bi se unaprijedila kompetencija uključenih područja. Aktivnosti projekta bi bile usmjerene ka stvaranju uslova za uspostavljanje klastera jugoistočne Evrope koji bi se bazirao na inovativnim modelima i unapredio sektor malih i srednjih preduzeća u smislu da ona postanu sposobna da se suoče sa velikim međunarodnim konkurentima, doprinosio povećanju kompetencije cijelog područja te smanjio rascjep u razvoju između regija i zemalja jugoistočne Evrope.

9. Mjere za ubrzanje tržišta investitora jugoistočne Evrope

Projekt ima za cilj uspostavljanje i testiranje sistema za planiranje i implementaciju združenih održivih mjera za ubrzanje razvoja tržišta investitora na području jugoistočne Evrope. Budući da su aktivnosti investitora u velikoj mjeri ograničene na ovom prostoru, projektom bi se ojačale organizacije koje mogu poduprijeti uspostavljanje i valorizaciju mreža investitora.

10. Formiranje zajedničkog ekonomskog prostora i mreže privrednih operatera radi zapošljavanja sa osvrtom na posebnu generaciju nezaposlenih i upotrebu ICT u sektoru MSP

Projekt treba da afirmiše upotrebu ICT u javnim tijelima i sektoru MSP te da proširi nivo usluga koje nudi javni sektor, poboljša kapacitete osoblja, efikasnost i konkurentnost preduzeća putem konkretnih aktivnosti baziranih na transferu znanja između partnera iz EU i BiH. Pažnja će prioritetsko biti posvećena olakšavanju zapošljavanja pripadnika posebne generacije nezaposlenih (osobe koje su nezaposlene zbog gubitka radnih mesta radi neuspješne privatizacije, osobe starijeg doba, povratnici, trgovci sa ulica, osobe sa određenim psihičkim nedostacima).

11. Specijalizirani varioci za potrebe moderne industrije

Projekt treba da obezbijedi kvalitetne ljudske resurse pripremljene za moderno tržište rada u oblasti zavarivanja. Istim bi se stvorili preduslovi za konkretno osposobljavanje nezaposlene radne snage, prvenstveno mlađe generacije te uspostavila bolja saradnja između obrazovnog, privrednog i sektora koji se odnosi na zapošljavanje i tržište rada.

12. Poboljšanje inovacija unutar MSP radi unapređenja lokalnog ekonomskog razvoja u BiH

Cilj projekta je direktno unapređenje efikasnosti i konkurentnosti MSP kroz podizanje svijesti o potrebi korištenja savremenih ICT usluga, kreiranje pogodnog okruženja radi ubrzavanja procesa digitalizacije, olakšanje procesa internacionalizacije poslovnih subjekata, bolje poslovanje, novo zapošljavane i povećanje općeg lokalnog razvoja.

13. Jačanje internih kapaciteta obrazovnih javnih ustanova

Nastavak rada na već preduzetim aktivnostima u kojima je naglasak bio usmjeren na edukaciju nastavnog osoblja i samih edukatora unutar zaposlenika organa uprave sa ciljem daljeg usavršavanja u primjeni savremenih metoda pedagoške prakse.

14. Projekt izgradnje zgrade Kantonalnog tužilaštva u Zenici

Finansiranje iz sredstava međunarodne pomoći (EU fondovi i dr.)

15. Projekt izgradnje objekta za potrebe smještaja i rada Jedinice policije za podršku, edukacionog centra za policijske službenike i centralne arhive MUP-a

Projekt je u pripremnoj fazi (traži se lokacija, u izradi je idejni projekt, početak realizacije u 2015. godini).

S poštovanjem,

Dostavljeno:

1x Naslov
1x a/a

PRIMLJENO:	25-06-2014		
Organizaciona jedinica	Klasifikaciona oznaka	Redni broj	Broj arhivega
		01	SOA-1-15-66/14

Broj: 19-28-11088-4/14
Zenica, 20.06.2014. godine

**PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BiH
ZASTUPNIČKI DOM / PREDSTAVNIČKI DOM**

Predmet: Odgovor na poslaničko pitanje – dopuna odgovora, dostavlja se

Vezano za vaš dopis broj: 01/a-50-1-15-66/14, od 14.05.2014. godine koji se odnosi na pitanje sa 66. sjednice Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH, postavljeno od strane poslanika Senada Šepića, obavještavamo vas da smo odgovor dostavili našim aktom 19-28-11088-3/14, od 12.06.2014. godine. U međuvremenu, od strane Ministarstva zdravstva Zeničko-dobojskog kantona dobijene su dodatne informacije o aktualnim projektima u oblasti zdravstva na području Zeničko-dobojskog kantona za koje postoji interes da budu realizovani te vam iste šaljemo kao dopunu odgovora.

1. Uspostavljanje sistema skrininga mamografije na Zeničko-dobojskom kantonu,
2. Adaptacija i opremanje laboratorija instituta za zaštitu zdravlja Zenica (Zavod za javno zdravstvo Zeničko-dobojskog kantona i Veterinarski zavod Zeničko-dobojskog kantona), mikrobiološki, hemijski, serološki laboratorij,
3. Izrada projekata uspostave integriranog zbrinjavanja urgentnih stanja u zdravstvu Zeničko-dobojskog kantona,
4. Unapređenje hladnog lanca vakcina za obaveznu imunizaciju na području Zeničko-dobojskog kantona,
5. Zbrinjavanje infektivnog otpada u Kantonalnoj bolnici Zenica,
6. Projekt izgradnje novog energetskog kompleksa i novog centralnog operativnog bloka u Kantonalnoj bolnici Zenica.

S poštovanjem,

Dostavljeno:
Ix Naslov
Ix a/a

Broj: 01-02-4264-1/14

Sarajevo, 04.07.2014. godine

**PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BIH
ZASTUPNIČKI DOM/ PREDSTAVNIČKI DOM**

Trg BiH 1

Sarajevo

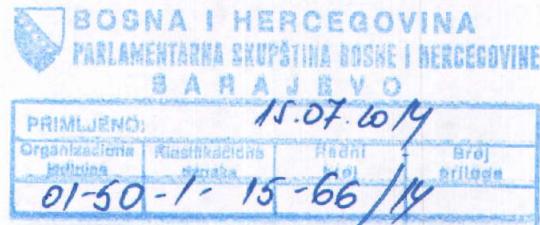
n/r predsjedavajućeg dr Milorada Živkovića
n/r poslanika Senada Šepića

VLADA FEDERACIJE BIH

Alipašina 41

Sarajevo

n/r sekretara Vlade

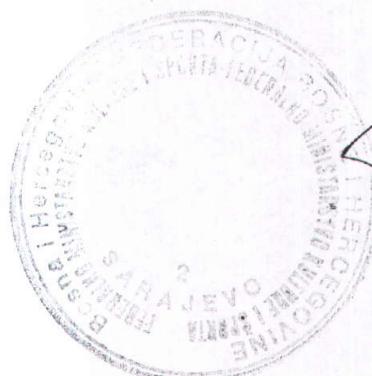
Predmet: Odgovor na poslaničko pitanje – veza akt Vlade FBiH, broj: 03-02-21-2/14

Poštovana/i,

Aktom Vlade Federacije Bosne i Hercegovine obaviješteni smo o poslaničkom pitanju koje je na 66. sjednici Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, održanoj 14. maja 2014. godine, postavio poslanik Senad Šepić, a koje se odnosi na dostavljanje spiska spremnih projekata ministarstava Vlade Federacije Bosne i Hercegovine za korištenje fondova Evropske unije, dostupnih Bosni i Hercegovini.

Obavještavamo vas da Federalno ministarstvo kulture i sporta nema spremnih projekata za korištenje fondova Evropske unije.

S poštovanjem,

MINISTAR
Salmir Kaplan

Dostaviti: - naslovu
- arhivi

Broj: 05-50-1-1585/14
Sarajevo, 30.6.2014. godine

05-50-1-1585/14

BOSNA I HERCEGOVINA			
ПАРЛАМЕНТАРНА СКУПШТИНА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ			
SARAJEVO			
PRIMLJENO: 01 - 07 - 2014			
Organizacione jedinice	Naziv nadležnosti	Kontakt broj	Šteo priloga
01-50-1-15-66/14			

PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BiH

- *Zastupnički dom* -

S A R A J E V O

PREDMET: Odgovor na zastupničko pitanje – dostavlja se

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na 102. sjednici održanoj 25.6.2014. godine, utvrdilo je Odgovor na zastupničko pitanje koje je postavio Senad Šepić, zastupnik u Zastupničkom domu Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine.

U privitku proslijedujemo Odgovor radi njegovog dostavljanja zastupniku.

S poštovanjem,

GENERALNI TAJNIK
Zvonimir Kutleša

BOSNA I HERCEGOVINA
VIJEĆE MINISTARA

Broj: 05-07-1-1585/14
Sarajevo, 25.6.2014. godine

Gospodin Senad Šepić, poslanik u Predstavničkom domu Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, na 66. sjednici Predstavničkog doma održanoj 14. maja 2014. godine, postavio je sljedeće poslaničko pitanje:

2. Molim da dostavite spisak spremnih projekata za korištenje fondova EU koji su dostupni BiH.

Na postavljeno pitanje, Vijeće ministara Bosne i Hercegovine je na 62. sjednici održanoj 25. 6. 2014. godine, utvrdilo sljedeći

O D G O V O R

Odgovor na Pitanje br. 2:

Direkcija za evropske integracije koordinira planiranje i programiranje programa pomoći EU. Planiranje i programiranje pretpripravne pomoći (IPA) vrši se u saradnji sa nadležnim resornim ministarstvima/institucijama na državnom nivou, koje koordiniraju identifikaciju i pripremu projektnih prijedloga za sektore iz svojih nadležnosti. Direkcija za evropske integracije, kao koordinator, pokreće konkretne procese programiranja u skladu sa instrukcijama i pozivima Evropske komisije. Projektni prijedlozi se tako pripremaju u okviru konkretnih programskih procesa, te je sada u toku proces pripreme državnog programa IPA 2014, a upravo je završen ciklus podnošenja prijedloga projekata u okviru Investicijskog okvira za zapadni Balkan WBIF-a, putem jedanaestog poziva za instrument (WBIF). Sve ostale projektne prijedloge institucije pripremaju po sopstvenoj procjeni potreba i spremnosti kapaciteta.

U prilogu vam dostavljamo prioritetu listu projektnih prijedloga za proces pripreme IPA 2014 državnog paketa, na osnovu koje je pokrenut proces programiranja. Evropska komisija je, u međuvremenu, zbog poplava koje su pogodile Bosnu i Hercegovinu, izašla sa prijedlogom promjene ove liste, o čemu se Vijeće ministara BiH treba izjasniti na svojoj sjednici 18.6.2014. godine. Što se tiče projekata podnesenih u okviru jedanaestog poziva za WBIF instrument, četiri pozitivno ocijenjena projekta su uslovno usvojena od strane WBIF Upravnog odbora, dok tri nisu prošla procjenu. Dva projekta vezana za problem poplava će biti moguće implementirati nakon procjene šteta koju provodi EK uz uvođenje integrisanog pristupa u tretiranju ovog problema, dok je preduslov za implementaciju preostala dva projekta generalni preduslov postavljen pred BiH u pogledu korištenja IPA II. U prilogu je lista projektnih prijedloga podnesenih u okviru jedanaestog WBIF poziva.

Takođe vam dostavljamo usvojenu listu od strane Vijeća ministara BiH za preusmjeravanje sredstava iz IPA 2011, IPA 2012 i IPA 2013 državnih programa i projekata za potrebe saniranja posljedica poplava u BiH.

Što se tiče novih procesa koje će Direkcija za evropske integracije/Ured državnog IPA koordinatora pokrenuti, oni zavise od dogovora Direkcije i Delegacije EU u BiH odnosno Evropske komisije, od državnog programa IPA i pokretanja novih WBIF poziva. Takođe,

programske procese unutar Višekorisničke IPA pokreće direktno Evropska komisija, centralizovano, i uskoro očekujemo prijedlog programa za 2014. godinu, koji će biti dostavljen svim zemljama na konsultacije.

U cilju što boljeg i potpunijeg razumijevanja načina korištenja pomoći EU, stojimo na raspolaganju za dodatna pojašnjenja i putem direktne komunikacije.

IPA Prioriteti za 2014¹

Prioriteti	Obrazloženje
Demokratija i upravljanje	
Poboljšanje upravljanja javnim finansijama	<ul style="list-style-type: none"> - Podrška vrhovnim revizorskim institucijama - Izgraditi kapacitete za internu kontrolu javnih finansija (PIFC)
Reforma javne uprave	<ul style="list-style-type: none"> - Unaprijediti realizaciju plana za reformu javne uprave
Indirektno oporezivanje i carine	<ul style="list-style-type: none"> - Podrška daljem usklađivanju zakonodavstva i zakonodavne prakse sa standardima EU
Instrument za podršku evropskim integracijama i učešće u programima EU	<ul style="list-style-type: none"> - Omogućiti fleksibilnu podršku institucijama u BiH na različitim nivoima, za rješavanje specifičnih potreba u procesu evropskih integracija - Podržati učešće BiH u programima EU
Civilno društvo *	<ul style="list-style-type: none"> - Ojačati domaći monitoring izbornog procesa - Podržati socijalni dijalog i socijalne partnere - Borba protiv korupcije - Podrška osobama sa posebnim potrebama - Podrška zajednici LGBTI
Vladavina zakona i temeljna prava	
Podrška agencijama za provođenje zakona	<ul style="list-style-type: none"> - Unaprijediti kvalitet i sigurnost razmjene informacija između agencija za provođenja zakona u skladu sa zaštitom ličnih podataka
Borba protiv korupcije	<ul style="list-style-type: none"> - Ojačati kapacitete tužilaca i relevantnih institucija u implementaciji antikorupcionih strategija na različitim nivoima vlasti
Podrška pronalaženju nestalih lica	<ul style="list-style-type: none"> - Doprinos reformi forenzičkog sektora za pravne istrage i kapaciteta sektora - Podrška u pronalaženju nestalih lica
Konkurentnost i inovacije, strategije lokalnog razvoja	
Integrисани lokalni razvoj	<ul style="list-style-type: none"> - Poboljšati životne standarde u ruralnim oblastima sa velikim procentom izbjeglica i interno raseljenih lica kroz integriran pristup usmjeren na ekonomski razvoj
MSP	<ul style="list-style-type: none"> - Ojačati razvoj malih i srednjih preduzeća (MSP)
Obrazovanje, zapošljavanje i socijalne politike	
Mjere za aktivno zapošljavanje	<ul style="list-style-type: none"> - Podržati stvaranje partnerstava u zapošljavanju

¹ Ovo uključuje pomoć Instrumentu za podršku civilnom društvu koji se koordinira i implementira u okviru Višekorisničkog programa a usvaja na osnovu posebnih implementirajućih odluka Komisije.

Prilog 2

Lista grant aplikacija predložena za podnošenje WBIF Sekretarijatu ispred BiH u okviru jedanaestog ograničenog poziva WBIF-a

Br.	Naziv	Vrijednost i svrha granta	Korisnik	Vodeća međunarodna finansijska institucija i informacije o kreditnom aranžmanu	Procjena od strane WBIF PFG (Project Financiers' Group)
Ponovljene aplikacije iz 10. runde					
1	Podrška za izradu karti opasnosti od poplava i karti rizika od poplava u FBiH	EUR 1 000 000	1. „Agencija za vodno područje rijeke Save „Sarajevo 2. „Agencija za vodno područje Jadranskog mora“ Sarajevo	EIB (bez kreditnih obaveza u ovoj fazi; radi se o studiji, tako da u ovoj fazi nije moguće dati procjenu budućih mogućih kreditnih zaduženja)	Pozitivno ocijenjen.
2	Upravljanje rizicima od poplava za Republiku Srpsku	EUR 1 500 000	Opštine u Republici Srpskoj zastupane od strane Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede RS	EIB (kredit u iznosu 74 MEUR - u fazi implementacije)	Pozitivno ocijenjen.
3	Dizajn medicinskog fakulteta, medicinskog istraživačkog centra, fakulteta zdravstvenih nauka i srednje medicinske škole u Banja Luci – faza 3	EUR 950 000	Ministarstvo zdravstva i socijalne zaštite Republike Srpske	EIB (kredit u iznosu 20 MEUR - u fazi implementacije)	Grant umanjen na 880.000 EUR zbog izostavljanja komponente za bolničarsku službu; Na čekanju – BiH ograničeni program
4	Južna gasna interkonekcija između BiH i Hrvatske Zagvozd -Posušje - Novi Travnik s ogrankom za Mostar	EUR 1 500 000	BH Gas, d.o.o. Sarajevo Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH Federalno ministarstvo energije, rудarstva i industrije	EBRD (kreditni aranžman u iznosu od 90,5 MEUR u fazi pregovaranja)	Na čekanju – BiH ograničeni program
Nove aplikacije predložene u okviru 11. poziva					
Energija					
4	Južna gasna interkonekcija između BiH i Hrvatske Zagvozd -Posušje - Novi Travnik s ogrankom za Mostar	EUR 1 500 000	BH Gas, d.o.o. Sarajevo Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije	EBRD	Na čekanju – BiH ograničeni program

5	Studija hidroenergetskog potencijala u sливу rijeke Bosne	EUR 750 000	JP Elektroprivreda BiH d.d. Sarajevo
			<p>Očekuje se odgovor EBRD-a po pitanju podrške aplikaciji prije upućivanja iste WBIF Sekretarijatu.</p> <p>EIB (Kreditni aranžman u iznosu od 67,5 MEUR u fazi pregovaranja)</p> <p>EBRD (kredit u iznosu od 26 MEUR potpisani)</p> <p>KfW (kredit u iznosu od 60 MEUR potpisani u iznosu od 30 MEUR)</p> <p>Napomena: Potrebno ocitovanje Ministarstva finansija i trezora BiH po pitanju mogućnosti zaduživanja po predmetnom projektu.</p>
6	Nabavka i instalacija opreme za uspostavu sistema upravljanja, nadzora i kontrole prometa na autocesti Banja Luka - Gradiška	EUR 1 250 000	<p>Transport</p> <p>Ministarstvo saobraćaja i veza RS</p> <p>JP „Autoceste RS“</p> <p>(kredit u iznosu od 331 MEUR – u fazi implementacije)</p> <p>Napomena: Potrebne dodatne konsultacije sa međunarodnom finansijskom institucijom i Ministarstvom finansija RS, koje će RS IPA koordinator provesti do 7.3.2014.</p>
7	Tehnička pomoć u upravljanju i nadzoru nad radovima u poboljšanju ceste Brod na Drini (Foča) – Hum (Šćepan polje)	EUR 1 500 000	<p>Ministarstvo saobraćaja i veza RS</p> <p>JP „Putevi RS“</p> <p>(kredit u iznosu od 50 MEUR)</p> <p>Napomena: Očekuje se odgovor EBRD-a po pitanju podrške aplikaciji prije upućivanja iste WBIF Sekretarijatu.</p>

Prijedlog preraspodjele sredstava iz IPA-e 2011-2013

1,55 M	IPA 2011	Podrška za državni i entitetske trezore	Nedostaci u pogledu spremnosti projekta i korisnika doveli su do odgode ugovaranja i zakomplikovali njegovo provođenje u skorijoj budućnosti. Predlažemo da se fondovi preusmjere, a ponovno programiranje ove podrške izvrši u kasnijoj fazi.
2,5 M	IPA 2011	Liberalizacija tržišta energije	Nisu izdvojena interventna područja za podršku putem projekta IPA 2011, dok nedostatak relevantne sveobuhvatne strategije za energiju otežava proces izbora i dogovaranja prioriteta za IPA podršku. Stoga se ne očekuje ugovaranje do kraja naznačenog roka.
1,5 M	IPA 2011	Strategija za sektor transporta i strategija za sigurnost na cestama	Krajnji rok za otpočinjanje tenderske procedure za ove dvije projektne aktivnosti (podrška izradi strategije za transport, podrška izradi strategije za sigurnost na cestama) je juli 2014. godine, a opis projektnog zadatka još nije usaglašen.
1 M	IPA 2011	Tehničke studije za podršku provođenju regionalnog integrisanog sistema upravljanja otpadom u RS	Izgradnja deponija je složen poduhvat koji zahtijeva zalaganje više institucija sa različitim ili preklapajućim nadležnostima sa različitih nivoa vlasti. Koordinacija između ovih institucija je problematična, a organizacija stručnog osoblja za jedinice za provođenje projekta na lokalnom nivou predstavlja izazov. Ovo utiče na vremenski okvir projektnih aktivnosti, kao i na sposobnost općina korisnika da se kreditno zaduže kod međunarodnih kreditnih institucija.
1 M	IPA 2012	Poljoprivredni popis	Neslaganja o metodologiji sprječavaju napredak u projektu. U skoroj budućnosti vjerovatno neće biti napretka. Projekt bi mogao biti uzet u obzir za finansiranje nakon što se postigne dogovor.
1,19 M	IPA 2012	Informatička podrška parlamentima	Projekt je povezan sa otkazanim projektom za parlamente u okviru programa IPA 2013. Zbog toga se finansijska sredstava iz IPA 2012 za nabavu opreme ne mogu utrošiti te se projekt može otkazati.
14,2 M	IPA 2012	Koridor Vc	U toku prvog sastanka IPA radne grupe EU i BIH 13.03. donesena je odluka da se sredstva

			planirana za koridor Vc (dionica Konjic - Mostar) u iznosu od 14,2 miliona preraspodijele.
3,5 M	IPA 2013	Socijalna inkluzija u obrazovanju	Početak projekta je predviđen za sljedeću godinu. Priprema projekta je u ranoj fazi. Projekat bi se stoga mogao ponovno uključiti u budući IPA program.
0,3 M	IPA 2013	Direktni sporazum sa BH MAC-om za čišćenje zemljišta od mina	BH MAC je trenutno uključen u sličan projekat. Međutim suočava se sa preprekama, a apsorpcija financija je usporena. Razmatrajući moguće proširenje projekta, nova sredstva neće biti potrebna do 2016. Projekat bi mogao biti razmatran za program IPA 2015.
7 M	IPA 2013	Aneks VII	Projekat IPA 2012 koji podržava integrисани i održivi povratak je polako počeo. Sljedeća tranša putem IPA-e 2013 bi se iskoristila tek za 1,5 ili 2 godine. Zbog toga bi se alokacija iz IPA-e 2013 trebala iskoristiti za hitne potrebe pomoći i oporavka od poplave.
8,5 M	IPA 2013	Pravosuđe – Izgradnja sudova	Sredstva iz IPA-e 2013 za izgradnju sudova mogu se preusmjeriti za prioritetne potrebe rekonstrukcije nakon poplava.
42,24 M			

Broj: 03-02-21-2/14
Sarajevo, 01.09.2014. godine

Organizaciona jedinica	Klasifikaciona oznaka	Redni broj	Broj priloga
		01/9-50-1-18-6614	

PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE

Predstavnički dom
gosp. Senad Šepić, poslanik
gosp. Dragoljub Reljić, sekretar

Predmet: Odgovor na poslaničko pitanje

Poštovani,

U skladu s članom 155. Poslovnika Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 33/06, 41/06, 81/06, 91/06, 91/07, 87/09 i 28/12), u prilogu Vam dostavljam odgovore federalnih ministarstava na poslaničko pitanje koje je postavio poslanik Senad Šepić na 66. sjednici Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, održanoj 14.05.2014. godine, i to:

- FEDERALNOG MINISTARSTVA RADA I SOCIJALNE POLITIKE, broj: 07-02/6-1618/14 od 27.06.2014. godine
- FEDERALNOG MINISTARSTVA RAZVOJA, PODUZETNIŠTVA I OBRTA, broj: 06-02-691/14 od 30.06.2014. godine
- FEDERALNOG MINISTARSTVA ZA PITANJA BORACA I INVALIDA ODBRAMBENO-OSLOBODILAČKOG RATA./ FEDERALNOG MINISTARSTVA ZA PITANJA BRANITELJA I INVALIDA DOMOVINSKOG RATA broj: 05-02-3338/14 od ~ 30.06.2014. godine
- FEDERALNOG MINISTARSTVA PRAVDE, broj: 05-49-3299/14 od 02.07.2014. godine
- FEDERALNOG MINISTARSTVA KULTURE I SPORTA, broj: 01-02-4264-1/14 od 04.07.2014. godine
- FEDERALNOG MINISTARSTVA TRGOVINE, broj: 01-02-904/14 od 10.07.2014. godine
- FEDERALNOG MINISTARSTVA POLJOPRIVREDE, VODOPRIVREDE I ŠUMARSTVA, broj: 02-02-1981/14 od 24.07.2014. godine
- FEDERALNOG MINISTARSTVA UNUTRAŠNJIH POSLOVA, broj: 01-1980/393 od 28.08.2014. godine

Napominjem da će preostali odgovori biti naknadno proslijedjeni, nakon dostavljanja istih od strane federalnih ministarstava.

S poštovanjem,

Prilog: kao u tekstu

Broj: 07-02/6-1618/14
Sarajevo, 27. 06. 2014. godine

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VLADA
n/r.g-da: Edita Kalajdžić, sekretar**

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE**

**VLADA
Sarajevo**

Redni broj	Broj uriloga
02	02-02-21-21-2014

Predmet: Poslaničko pitanje, odgovor

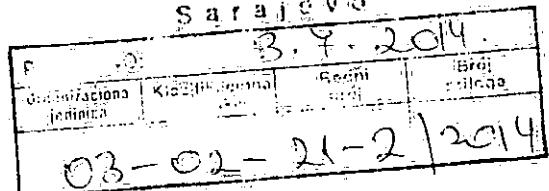
Poštovani,

U svezi vašeg akta broj: 03-02-21-2/14 od 25.06.2014., kojim tražite odgovor na dostavljeno poslaničko pitanje, koje je na 66. sjednici Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, održanoj 14.05.2014. godine, postavio poslanik Senad Šepić, obavještavamo vas da iz ovog Ministarstva nema projekata iz navedenih oblasti:

S poštovanjem,

Dostaviti:
-naslov
-a/a

Broj: 06-02-691/14

Mostar, 30. 06. 2014.godine

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE HERCEGOVINE
VLADA FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
n/r EDITA KALAJDŽIĆ, SEKRETAR VLADE**

PREDMET: Zastupničko pitanje
(veza Vaš dopis 03-02-21-2/14.)

Poštovana,

U skladu sa Vašim dopisom broj: 03-02-21-2/14, kojim ste tražili naš odgovor na zastupničko pitanje koje je postavio gosp. Senad Šepić na 66. sjednici Predstavničkog doma Parlamenta skupštine Bosne i Hercegovine održane 14.05.2014.godine, dajemo sljedeće objašnjenje.

Implementacija projekta „Razvoj malog i srednjeg poduzetništva u Federaciji BiH“ nas obavezuje na ispunjavanje strateških ciljeva definisanih u projektu. Radi što efikasnije stimulacije proizvodnje, te poticanja poduzetništva kao bitnog nosioca razvoja cjelokupne privrede smatramo da sredstva sā kojima raspolaćemo treba usmjeriti na projekte koji će prioritetsno podržavati opstanak postojećih, kao i stvaranje novih subjekata male privrede, te razvoj poduzetničke infrastrukture.

U 2014.godini planiramo realizovati sljedeće projekte sa jasno definisanim ciljevima projekta, kriterijima za izbor projekta, kao i korisnicima sredstava:

Izgradnja poduzetničkih zona

Ciljevi projekta:

Poticanje lokalne uprave na izgradnju poduzetničkih zona u cilju stvaranja preduvjeta za razvoj malih i srednjih poduzeća i otvaranje novih radnih mjesto; prostor Federacije BiH učiniti konkurentnim za inozemna i domaća ulaganja (u poduzetništvo) u odnosu na zemlje okruženja.

Kriteriji za izbor korisnika sredstava:

Broj aktivnih korisnika zone; izvor način financiranja; veličina poduzetničke zone; ravnomerniji regionalni razvoj (stupanj nezaposlenosti); dosadašnji poticaji od strane Federalnog ministarstva razvoja, poduzetništva i obrta (u daljem tekstu: Ministarstvo).

Korisnici sredstava:

Općine i gradovi u Federaciji BiH.

Poticaji inovatorima-pojedincima

Ciljevi projekta:

Poticanje inovatora na razvoj inovacija; dovođenje inovacije do proizvoda; poticanje inovatora da krenu u poduzetničke poduhvate i upotreba inovativnog potencijala u stvaranju domaćih proizvoda.

Kriteriji za izbor korisnika sredstava:

Vrsta proizvoda kojem je inovacija namijenjena; dovođenje inovacije do proizvoda; izvori-način financiranja; priznanja sa sajmova i izložaba; dosadašnji poticaji od strane Ministarstva.

Korisnici sredstava:

Inovatori - pojedinci koji imaju prebivalište u Federaciji BiH.

Stipendiranje učenika koji se obrazuju za tradicionalne i stare obrte

Ciljevi projekta:

Unapređenje stručnog obrazovanja stipendiranjem učenika koji se obrazuju za djelatnosti tradicionalnih i starih obrta, stimuliranje svršenih osnovaca da se nastave obrazovati za djelatnosti tradicionalnih i starih obrta.

Kriteriji za izbor korisnika sredstava:

Uspjeh u osnovnoj školi odnosno uspjeh u prethodnim godinama školovanja za učenike viših razreda; imovinsko stanje učenika; dosadašnji poticaji od strane Ministarstva.

Korisnici sredstava:

Učenici koji će se u školskoj 2014./2015. godini školovati u srednjim strukovnim školama za djelatnosti koje se obavljaju s pretežnim udjelom ručnog rada, u manjim serijama, pružajući usluge odnosno stvarajući krajnji proizvod tradicionalnog ili starog obrta: bačvar, kazandžija, četkar, dimnjačar, graditelj glazbenih instrumenata, kaligraf, knjigovezac, kovač, krznar, lončar, mlinar, pismoslikar, obućar (ručna izrada i popravak obuće), remenar, stolar – restauriranje i ručna izrada namještaja, staklar, urar (isključivo održavanje i popravci), užar, izrada suvenira na tradicionalni način, krojač (šivanje po mjeri, popravci odjeće), kamenoklesar, lijevanje – odjeljevi umjetničkih predmeta, puškar – izrada i popravak unikatnog oružja, restauriranje (zgrada, namještaja i dr.), izrada i restauriranje narodnih nošnji, zlatar – filigran, ručno kovanje - umjetnička bravarija, umjetnička keramika, izrada autohtonih suvenira koji održavaju tradiciju grada, proizvodnja i popravak nakita i druge djelatnosti slične navedenima.

Poticaj udruženjima i komorama

Ciljevi projekta:

Razvoj i afirmacija poduzetništva i obrta; interesno umrežavanje poduzetnika i obrtnika, organizirano zastupanje interesa poduzetnika i obrtnika na zajedničkom tržištu; opstanak i razvoj komorskog sustava u Federaciji BiH, edukacija članova komore i udruženja, organiziranje zajedničkih nastupa na sajmovima.

Kriteriji za izbor korisnika sredstava:

Namjena projekta; izvori-način financiranja; broj članova udruženja i komora; organiziranost udruženja i komora; ravnomjerniji regionalni razvoj (stupanj nezaposlenosti); dosadašnji poticaji od strane Ministarstva.

Korisnici sredstava:

Udruženja i komore koje svojim projektima promoviraju i potiču razvoj poduzetništva i obrta u Federaciji BiH i imaju najmanje 1 (jednog) zaposlenog na neodređeno vrijeme.

Poticaj obrazovnim institucijama

Ciljevi projekta:

Razvoj i afirmacija poduzetništva i obrta; transfer znanja i tehnologija; ravnomjerniji regionalni razvoj.

Kriteriji za izbor korisnika sredstava:

Namjena projekta; izvori-način financiranja; ravnomjerniji regionalni razvoj (stupanj nezaposlenosti); dosadašnji poticaji od strane Ministarstva.

Korisnici sredstava:

Obrazovne institucije, koje svojim projektima promoviraju i potiču razvoj poduzetništva i obrta u Federaciji BiH i imaju najmanje jednog zaposlenog na neodređeno vrijeme.

Poticaj projektima koje financira EU i drugi inozemni donatori

Ciljevi projekta:

Doprinos razvoju i afirmaciji poduzetništva i obrta kroz potporu projektima koje financira EU i drugi inostrani donatori u cilju povećanja zapošljavanja i samozapošljavanja, te ravnomernog regionalnog razvoja MSP-a.

Kriteriji za izbor korisnika sredstava:

Namjena projekta; izvori-način financiranja; ravnomjerniji regionalni razvoj (stupanj nezaposlenosti); dosadašnji poticaji od strane Ministarstva.

Korisnici sredstava:

Razvojne agencije, tehnološki parkovi, udruženja poduzetnika i obrtnika i fondacije koje svojim projektima promoviraju i potiču razvoj poduzetništva i obrta u Federaciji BiH i imaju najmanje 1 (jednog) zaposlenog na neodređeno vrijeme.

Tehničko usklađivanje (uvodenje ISO i HACCP standarda i osiguranje CE znaka)

Ciljevi projekta:

Povećanje konkurentnosti subjekata malog gospodarstva kroz uvođenje ISO i HACCP standarda; osiguranje CE znaka za proizvode iz Federacije BiH.

Kriteriji za izbor korisnika sredstava:

Vrsta djelatnosti; izvori-način financiranja; povećanje zaposlenosti; broj zaposlenih; orijentiranost izvozu; ravnomjerniji regionalni razvoj (stupanj nezaposlenosti); dosadašnji poticaji od strane Ministarstva.

Korisnici sredstava:

Subjekti malog gospodarstva definirani po Zakonu o poticanju razvoja malog gospodarstva i Zakonu o obrtu i srodnim djelatnostima koji imaju sjedište na području Federacije BiH, nalaze se u minimalno 51-postotnom privatnom vlasništvu državljana BiH te imaju najmanje 1 (jednog) zaposlenog na neodređeno vrijeme.

Poticaji tradicionalnim i starim obrtima

Ciljevi projekta:

Očuvanje obrtničke tradicije, kulturnog i povijesnog nasljeđa poticanjem tradicionalnih i starih obrtničkih djelatnosti kroz sufinansiranje troškova: provođenje poslovnog plana, nabavke alata i opreme, poboljšanja uvjeta rada u radionici, obrazovanja i stručnog osposobljavanja zaposlenih i izradu reklamnog materijala,

Kriteriji za izbor korisnika sredstava:

Namjena ulaganja sredstava; vrsta djelatnosti; izvori-način financiranja; povećanje zaposlenosti; broj zaposlenih; pripadnost ciljnoj skupini (osobe s invaliditetom, povratnici i razvojačenih branitelja); ravnomjerniji regionalni razvoj (stupanj nezaposlenosti); dosadašnji poticaji od strane Ministarstva.

Korisnici sredstava:

Obrtnici koji obavljaju obrtničku djelatnost u skladu s Uredbom o zaštiti tradicionalnih i starih obrta ("Službene novine Federacije BiH", br. 66/09, 38/10 i 16/12) i posluju najmanje 12 mjeseci. Svi korisnici sredstava moraju imati sjedište na području Federacije BiH, nalaziti se u minimalno 51-postotnom privatnom vlasništvu državljana BiH te imati najmanje 1 (jednog) zaposlenog na neodređeno vrijeme.

Poticaj poduzetništvu žena

Ciljevi projekta:

Održivost i rast subjekata malog gospodarstva u većinskom vlasništvu žena kroz poticaj žena za većim i lakšim uključivanjem u poduzetništvo kako bi se poboljšali uvjeti življenja žena i stvarala nova radna mjesta

Kriteriji za izbor korisnika sredstava:

Vrsta djelatnosti; namjena ulaganja sredstava; izvori-način financiranja; povećanje zaposlenosti; broj zaposlenih; orientiranost izvozu; pripadnost ciljnoj skupini (osobe s invaliditetom, povratnici); ravnomjerniji regionalni razvoj (stupanj nezaposlenosti); dosadašnji poticaji od strane Ministarstva.

Korisnici sredstava:

Subjekti malog gospodarstva definirani po Zakonu o poticanju razvoja malog gospodarstva i Zakonu o obrtu i srodnim djelatnostima koji su u većinskom (51% i više) privatnom vlasništvu žena i koji imaju sjedište na području Federacije BiH, nalaze se u minimalno 51-postotnom privatnom vlasništvu državljana BiH te imaju najmanje 1 (jednog) zaposlenog na neodređeno vrijeme.

Poticaj poduzetništvu mladih

Ciljevi projekta:

Poticanje mladih osoba na samozapošljavanje, veće i lakše uključivanje mladih u poduzetništvo te stvaranje novih radnih mesta.

Kriteriji za izbor korisnika sredstava:

Vrsta djelatnosti; namjena ulaganja sredstava; izvor-i način financiranja; povećanje zaposlenosti; broj zaposlenih; orientiranost izvozu; pripadnost ciljnoj skupini (osobe s invaliditetom, povratnici); ravnomjerniji regionalni razvoj (stupanj nezaposlenosti); dosadašnji poticaji od strane Ministarstva.

Korisnici sredstava:

Subjekti malog gospodarstva definirani po Zakonu o poticanju razvoja malog gospodarstva i Zakonu o obrtu i srodnim djelatnostima koji su u većinskom (51% i više) privatnom vlasništvu osoba mladih od 35 godina i koji imaju sjedište na području Federacije BiH, nalaze se u minimalno 51-postotnom privatnom vlasništvu državljana BiH te imaju najmanje 1 (jednog) zaposlenog na neodređeno vrijeme.

Subvencioniranje kamata na poduzetničke kredite

Ciljevi projekta:

Poticaj subjektima malog gospodarstva, koji koriste kredite kod komercijalnih banaka za nabavku opreme i izgradnju poslovnih objekata. Korisnicima kredita kod komercijalnih banaka subvencionirati će se kamata do 50% za tekuću godinu.

Kriteriji za izbor korisnika sredstava:

Vrsta djelatnosti; namjena ulaganja kreditnih sredstava; povećanje zaposlenosti; broj zaposlenih; orientiranost izvozu; ravnomjerniji regionalni razvoj (stupanj nezaposlenosti); dosadašnji poticaji od strane Ministarstva.

Korisnici sredstava:

Subjekti malog gospodarstva definirani po Zakonu o poticanju razvoja malog gospodarstva i Zakonu o obrtu i srodnim djelatnostima koji imaju sjedište na području Federacije BiH, nalaze se u minimalno 51-postotnom privatnom vlasništvu državljana BiH te imaju najmanje 1 (jednog) zaposlenog na neodređeno vrijeme.

Poticaji novoosnovanim subjektima malog gospodarstva

Ciljevi projekta:

Povećanje i održivost novoosnovanih subjekata malog gospodarstva kroz subvencionisanje troškova registracije i troškova doprinosa za novozaposlene radnike u trajanju od jedne godine.

Kriteriji za izbor korisnika sredstava:

Vrsta djelatnosti; broj zaposlenih; povećanje zaposlenosti; ravnomjerniji regionalni razvoj (stupanj nezaposlenosti); pripadnost ciljnoj skupini (žene, mladi, osobe s invaliditetom i povratnici).

Korisnici sredstava:

Subjekti malog gospodarstva definirani po Zakonu o poticanju razvoja malog gospodarstva i Zakonu o obrtu i srodnim djelatnostima koji imaju sjedište na području

Federacije BiH, nalaze se u minimalno 51-postotnom privatnom vlasništvu državljana BiH te imaju najmanje 1 (jednog) zaposlenog na neodređeno vrijeme, registrirani poslije 13. 11. 2013.godine.

Poticaj poduzetnicima izvoznicima

Ciljevi projekta:

Poticanje subjekata malog gospodarstva koji izvoze svoje proizvode.

Kriteriji za izbor korisnika sredstava:

Vrsta djelatnosti; namjena ulaganja sredstava; izvor-način financiranja; obim izvoza; povećanje zaposlenosti; broj zaposlenih; ravnomjerniji regionalni razvoj (stupanj nezaposlenosti); dosadašnji poticaji od strane Ministarstva.

Korisnici sredstava:

Mikro i mali subjekti malog gospodarstva definirani po Zakonu o poticanju razvoja malog gospodarstva koji imaju sjedište na području Federacije BiH, nalaze se u minimalno 51-postotnom privatnom vlasništvu državljana BiH, te imaju najmanje 5 (pet) zaposlenih na neodređeno vrijeme.

Poticaji za promociju poduzetništva

Ciljevi projekta:

Poticaji za promociju poduzetništva kroz organiziranje sajmova, okruglih stolova, konferencija, seminara, natjecanja; izdavanje publikacija i brošura; edukacija o samozapošljavanju mladih, žena, invalida, samohranih majki i očeva, koji svojim sadržajima promovišu i potiču razvoj poduzetništva i obrta u Federaciji BiH.

Kriteriji za izbor korisnika sredstava:

Vrsta promocije, izvor-način financiranja, dosadašnji poticaji od strane Ministarstva.

Korisnici sredstava:

Organizatori promocije poduzetništva.

S poštovanjem,

Dostaviti:

- naslovu
- a/a

Bosna i Hercegovina
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
FEDERALNO MINISTARSTVO ZA PITANJA
BORACA I INVALIDA ODBRAMBENO-
OSLOBODILACKOG RATA
FEDERALNO MINISTARSTVO
ZA PITANJA BRANITELJA I INVALIDA
DOMOVINSKOG RATA

Bosnia and Herzegovina
FEDERATION OF BOSNIA AND HERZEGOVINA
FEDERAL MINISTRY OF THE WAR VETERANS

Босна и Херцеговина
ФЕДЕРАЦИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
ФЕДЕРАЛНО МИНИСТАРСТВО ЗА ПИТАЊА
БОРАЦА И ИНВАЛИДА ОДБРАМБЕНО-
ОСЛОВОДИЛАЧКОГ РАТА

Broj: 05-02-3338/14
Sarajevo, 30.06.2014. godine

**Bosna i Hercegovina
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VLADA
SARAJEVO**

-n/r g-đa Edita Kalajdžić, sekretar Vlade

Veza: Vaš akt broj: 03-02-21-2/14 od 25.06.2014. godine

PREDMET: Odgovor na poslaničko pitanje,-

Na 66. sjednici Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, održanoj 14.05.2014. godine, poslanik Senad Šepić, postavio je slijedeće pitanje:

„Molim da mi dostavite spisak spremnih projekata iz Vaših institucija za ulaganje na Vašem prostoru, iz oblasti infrastrukture i pokretanja biznisa i otvaranja novih radnih mesta.
Molim da dostavite spisak spremnih projekata za korištenje fondova EU koji su dostupni BiH. Obrazloženje: Radi lakšeg zagovaranja i traženja podrške za ulaganje i razvoj BiH bilo bi značajno imati pregled aktuelnih projekata koje razni nivoi u BiH imaju spremne i za koje imaju interes da budu realizirani.“

U vezi sa navedenim poslaničkim pitanjem obavještavamo Vas da u skladu sa čl.13 . Zakona o federalnim ministarstvima i drugim tijelima federalne uprave ("Službene novine Federacije BiH", br. 58/02, 19/03, 38/05, 2/06, 8/06, 61/06, 52/09 i 48/11), nije u nadležnosti ovog Ministarstva izrada projekata za ulaganje iz oblasti infrastrukture, pokretanja biznisa i otvaranje novih radnih mesta, kao ni izrada projekata za korištenje fondova EU koji su dostupni BiH.

S poštovanjem,

Dostavljeno:
1.Naslovu
2.a/a

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
FEDERALNO MINISTARSTVO PRAVDE
SARAJEVO

BOSNIA AND HERZEGOVINA
FEDERATION OF BOSNIA AND HERZEGOVINA
FEDERAL MINISTRY OF JUSTICE
SARAJEVO

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
ФЕДЕРАЦИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
ФЕДЕРАЛНО МИНИСТАРСТВО ПРАВДЕ
САРАЈЕВО

Broj: 05-49-3299/14
Sarajevo, 02.07.2014. godine

BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA
BOSNE I HERCEGOVINE
PREDSTAVNIČKI DOM

BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA
BOSNE I HERCEGOVINE
PREDSTAVNIČKI DOM
n/r poslanika gosp. Senada Šepića

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VLADA
Sarajevo

POKLJUČENJE:	3. 7. 2014.		
Organizaciona jedinica:	Klasifikacija:	Redni broj:	Broj prikaza:

03-02-21-2/2014

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VLADA
n/r SEKRETARA VLADE gđe. Edite Kalajdžić

PREDMET: Odgovor na poslaničko pitanje, dostavlja se,-
VEZA: Vaši akti broj: 03-02-21-2/14 od 06.06.2014. i 26.06.2014. godine

Postupajući u skladu sa članom 75. Poslovnika o radu Vlade Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 6/10, 37/10 i 62/10) i nadležnostima Federalnog ministarstva pravde dostavlja se.

ODGOVOR NA POSLANIČKO PITANJE

Federalno ministarstvo pravde u skladu sa svojim nadležnostima provodi niž aktivnosti u saradnji sa nadležnim kantonalnim institucijama (kantonalnim ministarstvima i kazneno-popravnim zavodima) čiji su programi predloženi kao prioritetni za realizaciju u okviru IPA 2012/2013 Komponenta I i IV.

Uloga Federalnog ministarstva pravde je obezbijediti funkcionalan i efikasan sistem koordinacije između krajnjih korisnika i drugih relevantnih sudionika ovog procesa.

U okviru ovog Projekta planirane su bile aktivnosti na finansiranju rekonstrukcije i izgradnje pravosudnih institucija (tužilaštava, sudova i sl.), odnosno rekonstrukcija i izgradnja kapaciteta u kazneno-popravnim zavodima na teritoriji Federacije BiH.

Kako je u toku realizacije ovog projekta došlo do poznatog zastoja u EU integracijama na nivou BiH, projekti rekonstrukcije i izgradnje kapaciteta u kazneno-popravim zavodima neće biti finansirani sredstvima EU.

Također, postoje određeni problemi i u realizaciji Projekta rekonstrukcije Općinskog suda Tuzla. Naiče, Odlukom Vlade FBiH ovaj prostor dodijeljen je Vladi Tuzlanskog kantona na korištenje za potrebe Općinskog suda Tuzla. Univerzitet u Tuzli trenutno koristi poslovne prostorije ovog objekta, te je sporno iseljenje ove institucije iz objekta zbog stava rukovodstva Univerziteta.

S tim u vezi, a radi uvida u trenutno stanje opisanih i drugih projekata dostavljamo njihov spisak kako slijedi:

KOMPONENTA I:

HERECEGOVAČKO-NERETVANSKI KANTON

KANTONALNO TUŽILAŠTVO I SUD HNK – građevinski radovi na postojećoj zgradi (uključujući odjeljenje u Konjicu).

ZAPADNOHERCEGOVAČKI KANTON

OPĆINSKI SUD U LJUBUŠKOM – nadogradnja postojećeg objekta sa rekonstrukcijom.

KANTONALNI SUD, KANTONALNO TUŽILAŠTVO, OPĆINSKI SUD U ŠIROKOM BRIJEGU – zgrada pravosudnih institucija Zapadnohercegovačkog kantona - nadogradnja postojećeg objekta sa njegovom rekonstrukcijom.

TUZLANSKI KANTON

REKONSTRUKCIJA ZGRADE OPĆINSKOG SUDA TUZLA, ČIME BI SE RIJEŠILO PITANJE SMJEŠTAJA KANTONALNOG SUDA I TUŽILAŠTVA TK- aktivnosti obustavljene zbog problema sa Univerzitetom u Tuzli.

ZENIČKO-DOBOSKI KANTON

IZGRADNJA ZGRADE KANTONALNOG TUŽILAŠTVA I REKONSTRUKCIJA ZGRADE OPĆINSKOG SUDA U ŽENICI

UNSKO-SANSKI KANTON

IZGRADNJA ZGRADE KANTONALNOG SUDA I KANTONALNOG TUŽILAŠTVA

KOMPONENTA IV

HERCEGOVAČKO-NERETVANSKI KANTON

IZGRADNJA DIJELA OBJEKTA KAZNENO-POPRAVNOG ZAVODA MOSTAR

ZENIČKO-DOBOSKI KANTON

IZGRADNJA ZGRADE PAVILJONA I KAZNENO-POPRAVNOG ZAVODA

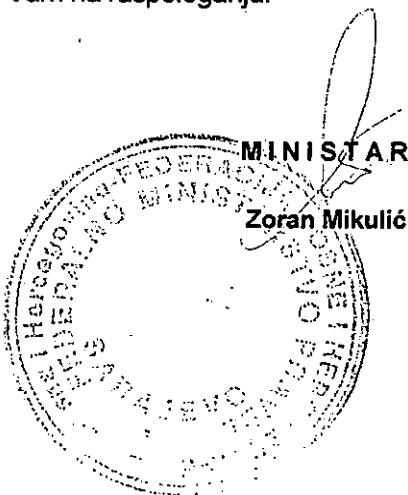
POSAVSKI KANTON

IZGRADNJA SPORTSKE DVORANE I ZGRADE NAMIJENJENE ZA OBRAZOVNE SADRŽAJE KAZNENO POPRAVNOG ZAVODA U ORAŠJU

Ovo Ministarstvo podržava pokrenutu inicijativu za traženje finansijske podrške za ulaganje u BiH, te predlaže da se u istu uključi i neki od predloženih projekata.

Za pružanje informacija o detaljima za svaki od opisanih projekata-programa (pojedinačnim iznosima, statusu aktivnosti i sl.) stojimo Vam na raspolaganju.

S poštovanjem,

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
FEDERALNO MINISTARSTVO KULTURE I SPORTA
FEDERALNO MINISTARSTVO KULTURE I ŠPORTA

BOSNIA AND HERZEGOVINA
FEDERATION OF BOSNIA AND HERZEGOVINA
FEDERAL MINISTRY OF CULTURE AND SPORT

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
ФЕДЕРАЦИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
ФЕДЕРАЛНО МИНИСТАРСТВО КУЛТУРЕ И СПОРТА

Broj: 01-02-4264-1/14
Sarajevo, 04.07.2014. godine

**PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BIH
ZASTUPNIČKI DOM/ PREDSTAVNIČKI DOM**
Trg BiH 1
Sarajevo
n/r predsjedavajućeg dr Milorada Živkovića
n/r poslanika Senada Šepića

VLADA FEDERACIJE BIH
Alipašina 41
Sarajevo
n/r sekretara Vlade

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VLADA
Sarajevo

PRIMJENJENO:		10.7.2014.	
Klasifikaciona jedinica	Klasifikaciona oznaka	Redni broj	Dan
03-02	21-2	2014	

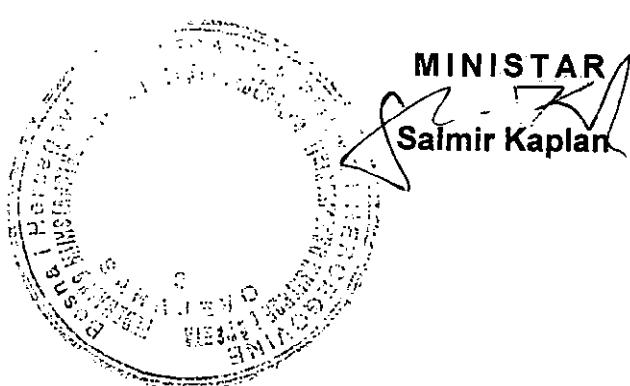
Predmet: Odgovor na poslaničko pitanje – veza akt Vlade FBiH, broj: 03-02-21-2/14

Poštovana/i,

Aktom Vlade Federacije Bosne i Hercegovine obaviješteni smo o poslaničkom pitanju koje je na 66. sjednici Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, održanoj 14. maja 2014. godine, postavio poslanik Senad Šepić, a koje se odnosi na dostavljanje spiska spremnih projekata ministarstava Vlade Federacije Bosne i Hercegovine za korištenje fondova Evropske unije, dostupnih Bosni i Hercegovini.

Obavještavamo vas da Federalno ministarstvo kulture i sporta nema spremnih projekata za korištenje fondova Evropske unije.

S poštovanjem,

Dostaviti: - naslovu
- arhivi

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
FEDERALNO MINISTARSTVO TRGOVINE
M O S T A R

Broj:01-02-904/14

BOSNIA AND HERZEGOVINA
FEDERATION OF BOSNIA AND HERZEGOVINA
FEDERAL MINISTRY OF TRADE
M O S T A R

Mostar, 10.07.2014.godine

BOŠNA I HERCEGOVINA

PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE

ZASTUPNIČKI DOM /PREDSTAVNIČKI DOM

n/p zastupnika Senada Šepića

71 000 SARAJEVO

Predmet : Odgovor na zastupničko pitanje

Veza : Vaš broj: 03-02-21-2/14 od 06.06.2014.godine

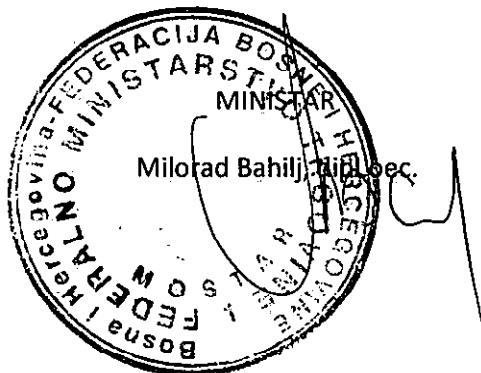
Na temelju članka 75. Poslovnika o radu Vlade Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“ br. 6/10, 37/10, 62/10), na 66. sjednici Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine održanoj 14.05.2014.godine, zastupnik Senad Šepić je postavio sljedeće pitanje:

„Molim da mi dostavite spisak spremnih projekata iz vaše institucije za ulaganje na vašem prostoru iz oblasti infrastrukture i pokretanja biznisa i otvaranja novih radnih mјesta kao i spisak spremnih projekata za korištenje Fondova EU koji su dostupni BiH.“

na koje Federalni ministar trgovine daje odgovor:

Federalno ministarstvo trgovine u skladu sa nadležnostima utvrđenih u Zakonu kao i sredstvima planiranim u Proračunima prethodnih, i u tekućoj 2014.godini nema planiranih projekata za ulaganje iz oblasti infrastrukture i pokretanja biznisa i otvaranja novih radnih mјesta, kao i projekata za korištenje EU fondova na području Federacije BiH.

S poštovanjem,

BOŠNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOŠNE I HERCEGOVINE
Federalno ministarstvo poljoprivrede,
vodoprivrede i šumarstva

Broj: 02-02-1981/14
Sarajevo, 24.07.2014. godine

BOSNIA AND HERZEGOVINA
FEDERATION OF BOŠNIA AND HERZEGOVINA
Federal Ministry of Agriculture, Water
Management and Forestry

BOŠNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOŠNE I HERCEGOVINE
V L A D A
Sarajevo

Bosna i Hercegovina
Predstavnički dom Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine
Gosp. Senad Šepić, poslanik

prijavljeno:				30. 7. 2014.
Organizaciona jedinica	Kategorija	Redni broj	Broj urada	
03 - 02-21-2				

Bosna i Hercegovina
Predstavnički dom Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine
Gosp. Milorad Živković, predsjedavajući

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Generalni sekretarijat Vlade Federacije Bosne i Hercegovine
n/r sekretara Vlade F BiH

PREDMET: Odgovor – dostavlja se,-
VEZA: Akt Vlade F BiH broj: 03-02-21-2/14 od 25.06.2014. godine

Poštovani,

Vezano za postavljeno poslaničko pitanje koje je postavio poslanik Senad Šepić na 66. sjednici Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, održanoj 14.05.2014. godine, a koje se odnosi na dostavljanje "spiska spremnih projekata iz vaših institucija za ulaganje na vašem prostoru, iz oblasti infrastrukture, pokretanja biznisa i otvaranja novih radnih mjesta" kao i pitanja koje se odnosi na „spisak spremnih projekata za korištenje fondova EU“ za iste dajemo slijedeći

ODGOVOR

Za oblast poljoprivrede, koja je u nadležnosti Sektora za poljoprivredu, možemo konstatovati da je poznato da za navedenu oblast nisu zadovoljeni uslovi (nemamo strateški dokument i IPARD strukturu: platnu agenciju i upravljačko tijelo), te time ova oblast nije ušla u finansiranje iz fondova EU. Dakle, sa projektima iz oblasti poljoprivrede ne možemo aplicirati za korištenje sredstava iz fondova EU.

Sukladno navedenom ovim putem Vas informiramo da u okviru Sektora za ruralni razvoj i poljoprivredne savjetodavne službe nema spremnih projekata navedenog tipa.

Napominjemo da je u tijeku izrada Programa ruralnog razvoja Federacije BiH koji će biti realiziran u razdoblju od 2015-2020. godine, a koji treba osigurati podršku investicijskim projektima u oblasti poljoprivrede i prehrane te diverzifikacije ekonomskih djelatnosti na ruralnom prostoru. Navedeni program upravo sadrži dijelove koji se odnose na pomoć kod pokretanja biznisa te je fokusiran na otvaranje radnih mjesta osobito u okviru mjeru diverzifikacije.

Također, je u tijeku izrada Strategije povećanja konkurentnosti i privlačenja stranih ulaganja u lancu vrijednosti za mlijeko, voće i povrće koju radimo u suradnji sa IFC-om, a koja će predložiti mjere i akcijski plan za unapređenje poslovnog okruženja i jačanje struktura unutar postojećih lanaca vrijednosti.

Međutim, ovo nisu konkretni projekti za investiranje nego strateški dokumenti koji trebaju podržati takve projekte.

Zbog neispunjavanja obaveza od strane BiH došlo je do zamrzavanja ili otkazivanja svih projekata iz IFA instrumenta koji su trebali biti na raspolaganju za oblast poljoprivrede i ruralnog razvoja.

S druge strane zbog toga što nismo izradili Strateški plan ruralnog razvoja i nismo pokrenuli uspostavu IPARD strukture u BiH nismo u mogućnosti uključiti se u IPA ili instrument jer se on bazira na strateškom pristupu, jasno definiranim ciljevima i indikatorima za praćenje ostvarenja, a što nije moguće uspostaviti bez adekvatne strategije.

Zbog toga je za BiH oblast poljoprivrede isključena iz IPA II i time niti teoretski nema pristupa EU fondovima, a to znači da ne možemo dostaviti ni spisak projekata za spomenute fondove.

Jednaka konstatacija vrijedi i za oblast poljoprivredne savjetodavne službe, tako da i u slučaju traženja gotovih projekata za investiranje, ali i projekata za apliciranje prema EU fondovima nemamo gotovih projekata navedenog tipa.

Ono što možemo trenutno dostaviti vezano za projekte iz oblasti infrastrukture i pokretanja biznisa su nazivi projekata koje su nam, na naše traženje, a vezano za donatorsku konferenciju, ranije dostavili nadležna kantonalna ministarstva, Federalni zavod za agropedologiju i Federalni zavod za poljoprivredu Sarajevo:

Federalni zavod za agropedologiju je dostavio listu projekata:

"Sprovodenje projekta po LUCAS metodologiji o statistici korištenja poljoprivrednog zemljišta",

"Pedološka karta poljoprivrednog zemljišta F BiH u mjerilu 1:25000",

"Monitoring zagađenosti organskim i neorganskim polutantima na površinama koje se koriste u intenzivnoj poljoprivrednoj proizvodnji",

"Uspostavljanje GIS registra i evidencije o poljoprivrednom zemljištu u državnom vlasništvu u mjerilu 1:5000 koristeći Orthophoto snimke",

"Uspostavljanje GIS registra prirodnih pašnjaka na području F BiH u mjerilu 1:5000 koristeći Orthophoto snimke",

"Rejonizacija poljoprivredne proizvodnje na području F BiH u mjerilu 1:5000 koristeći Orthophoto snimke",

"Uspostava LPIS sistema na cijelom području BiH",

"Vektorizacija svih zemljišnih parcela prijavljenih u Registru poljoprivrednih gazdinstava i Registru klijenata na području FBiH".

Federalni zavod za poljoprivredu Sarajevo je dostavio projekte kako slijedi:

1. "Opremanje i obuka uzgojno selekcijske službe u Federaciji Bosne i Hercegovine"

Osnovni cilj projekta je opremanje, obuka i uvezivanje uzgojno-selekcijske službe u jedinstvenu mrežu na nivou F BiH u skladu sa nedavno donesenim Zakonom o stočarstvu.

Planirane aktivnosti:

- Izrada i uspostava jedinstvenog softverskog sistema,

- Nabavka neophodne opreme za rad užgojno-seleksijske službe (računari, server, automobili; kompleti opreme za kontrole proizvodnosti i mjerenja na terenu),
- Obuka terenskih kontrolora za rad na terenu i unos podataka u software,
- Obuka instruktora iz F BiH u zemljama donatora.

2. "Očuvanje i zaštita od izumiranja autohtonih pasmina u BiH, Bosansko-brdskog konja i Buše"

Osnovni cilj projekta je utvrđivanje brojnog stanja identifikacija svih grla u tipu Bosansko brdskog konja i Buše te na osnovu toga preuzimanje mjera u cilju zaštite od izumiranja ovih autohtonih pasmina.

Planirane aktivnosti:

- Izrada i uspostava software za unos podataka,
- Nabavka neophodne opreme za rad: Terenski automobili, Orpema: Lyctinov štap, Vrpce, digitalni aparati i knjige evidencije i dr.,
- Obuka terenskih kontrolora,
- Rad na terenu, identifikacija Bosansko brdskog konja i buše: mjerjenja, zabiljške, fotografisanje, zapisivanje....
- Analiza "obrada podataka i uspostavljanje baze podataka,
- Licenciranje pastuha Bosansko-brdskog konja na području BiH,
- Podrška fačerima za licencirana grla,
- Izrada izvještaja.

3. Opremanje i obuka za IN VITRO ispitivanje u F BiH".

Osnovni cilj projekta je opremanje, obuka i uvezivanje metoda i postupaka za IN VITRO ISPITIVANJA U FZZP, a za potrebe F BiH i šire i savremene metode u kontroli kvaliteta sjemena.

Planirane aktivnosti:

- Nabavka opreme,
- Obezbjedenje i edukacija ljudskih resursa,
- Uvođenje novih i ušvajanje savremenih metoda za kontrolu sjemena i sadnog materijala.

4. Opservacija autohtonih sorti jabuke u F BiH, kolekcionisanje i ispitivanje na imanju Federalnog zavoda za poljoprivredu Sarajevo"

Osnovni cilj projekta je očuvanje autohtonih sorti jabuke u okviru Federacije BiH, od stalnog propadanja i nestanka, njihovo kolekcionisanje i ispitivanje biološko pomoloških osobina u uslovima Šarajeva.

Planirane aktivnosti:

- Nabavka opreme (računar, fotoaparat, vaga, voćarski alat, stubovi i žica),
- Obilazak terena na prostoru F BiH i pronalaženje interesantnih aksešna,
- Uzimanje kalem grančica, kalemljenje u rasadniku u svrhu proizvodnje sadnica,
- Sadnja sorti u kolepcionom zasadu FZZP u Butmiru,
- Praćenje fenofaza razvoja i osnovnih biološko pomoloških osobina plodova,
- Praćenje fizičko hemijskih osobina ploda i analiza u laboratoriji,
- Fotografisanje habitusa na terenu i plodova iz kolekcije,
- Izrada izvještaja.

5. "Opremanje oglednog poligona Federalnog zavoda za poljoprivredu na Busovači"

Osnovni cilj projekta je da se obavi opremanje oglednog poligona na Busovači površine 22 ha, kako bi FZZP Sarajevo u narednom periodu mogao prihvati poslove iz oblasti ispitivanja sitnih žita, krompira, krmnog bilja, povrtlarstva i voćarstva, a koji mu pripadaju prema opisu poslova koje mu nalaže Vlada F BiH, FMPVŠ.

Planirane aktivnosti:

- Izrada detaljnog programa opremanja poligona Busovača.

- Nabavka opreme (traktor do 75 Kw, priključne mašine, motokultivator 12 Kw, prikolica srednja, pumpa za navodnjavanje sa sistemom cijevi,
- Ograđivanje poligona, dovod struje, vode i telefonske mreže na poligon,
- Sanacija stare putne mreže i izgradnja nove,
- Izgradnja poslovnog prostora sa magacinom i nadstrešnicom za mašine,
- Obuka osoblja za rad na poligonu,
- Nabavka namještaja i kancelarijske opreme (kompjuter, štampač, telefon i dr.).

KANTONI

ZDK

Projekti:

"Podizanje zasada jagodičastog voća-maline",

"Opremanje i osposobljavanje savjetodavne službe Ministarstva za poljoprivredu, šumarstva i vodoprivrede ZDK",

"Izgradnja i opremanje prerađivačkih kapaciteta voća i povrća", prioritet projekat izgradnja Poljoprivredno-veterinarskog centra za hranu u Zenici.

BPK

Projekti:

"Poboljšanje ruralne infrastrukture u ruralnim područjima (za pojedine ruralne putne komunikacije u vrijednosti 9 miliona KM)",

"Pokretanje mljekare "Milgor" Goražde",

"Izgradnja kapaciteta za preradu voća i povrća kao i skladištenje proizvoda (hladnjaka)".

HNK

Projekti:

- "Elektronsko praćenje štetočina i uslova za bolesti u cilju pravovremene zaštite i smanjenja upotrebe pesticida",

- "Suzbijanje mediteranske voćne muhe SIT metodom",

- "Upravljanje endemskim vrstama ribe u rijeci Neretvi i njihovom održivom korištenju u sportsko-rekreativnom ribarstvu i turizmu",

- "Uspostava zemljivo-informacijskog sistema ZIS-a",

- "Nabavka mobilne spalionice za neškodljivo uklanjanje životinja",

- "Praćenje dofilarija i laishmanija u submediteranskom području i eradicacija bolesti",

"Unapređivanje dijagnostike ranog otkrivanja zoonoza kod životinja i ljudi i povećanje biosigurnosti",

"Sanacija obala i korita rijeke Bune i rijeke Bunice te rekonstrukcija objekata rekreacijskog centra Bunica",

- Izradā projektne dokumentacije "Plan navodnjavanja na području HNK",

- "Izgradnja protipožarnih i održavanje postojećih puteva, radi zaštite staništa muničke na planini Prenj".

Kanton 10

Projekti:

"Izgradnja infrastrukture (putevi, elektrifikacija, vodosnabdjevanje) u ruralnim područjima gdje su izgrađeni stajski objekti",

"Poboljšanje uvjeta proizvodnje i prerade autohtonih proizvoda (ličavski sir, sir iz mjeha), opremanje prerađivačkih kapaciteta i modernizacija linije prerade u mljekarskoj industriji,

"Podizanje višegodišnjih nasada koštičavog i jagodičastog voća",

"Izgradnja objekata za skladištenje i doradu sjemenskih kultura",

"Izgradnja i opremanje objekata za preradu ljekovitog i aromatičnog bilja".

Što se tiče Sektora za vode ovog Ministarstva isti je uključen u projekte koji se pripremaju i realiziraju sredstvima međunarodnih finansijskih institucija u okviru okoliša.

Pored raznih bilateralnih aranžmana, do sada je za projekte u oblasti vodoopskrbe i odvodnje otpadnih voda u BiH najviše sredstava odobreno i uloženo kroz EU fondove (IPA, WBIF i dr.), a također su, za projekte zaštite voda, sredstva obezbjeđivana i putem GEF-a (Globalni fond za okoliš).

Za oblast voda je u periodu 2007-2011 kroz IPA sredstva obezbjeđeno preko 50 milion EUR za infrastrukturne i institucionalne projekte u FBiH, te preko 10 miliona EUR za tehničku pomoć kroz WBIF (Okvir za investicije za Zapadni Balkan). Neki od projekata su uspešno završeni dok su ostali u fazi realizacije.

Obzirom da je još prije više od dvije godine utvrđeno da oblast okoliša ne može aplicirati za sredstva EU (IPA sredstva), jer ne ispunjava potrebne uslove, nije bilo poziva za apliciranje, niti pripreme potrebnih aplikacija. Također napominjemo da je većina sredstava koja se za infrastrukturne projekte u oblasti voda trenutno realizira u BiH rezultat kreditnih aranžmana putem entiteta, odnosno direktno općina koje su donijele odluku da kreditnim sredstvima rješavaju pitanja vodoopskrbe i odvodnje otpadnih voda.

Vezano za Šektor za šumarstvo i lovstvo bitno je istaći da je na osnovu presude Ustavnog suda Federacije BiH od 14. aprila 2009. godine („Službene novine Federacije BiH“, broj 36/09) Zakon o šumama („Službene novine Federacije BiH“, br. 20/02, 29/03 i 37/04) prestao se primjenjivati sa 27.11.2009. godine.

Kao prelazno rješenje, do donošenja novog Zakona o šumama, Vlada Federacije BiH je donijela Uređbu o šumama („Službene novine Federacije BiH“, br. 83/09, 26/10, 3/10 i 38/10). Na osnovu presude Ustavnog suda Federacije BiH broj: U-28/10 od 23.03.2011. godine („Službene novine Federacije BiH“ broj: 34/11), Uredba o šumama se mogla primjenjivati do 06.12.2011. godine. Od 06.12.2011. godine do danas ova oblast je zakonski neuređena na nivou Federacije BiH.

U skladu sa odredbama člana 60. gore navedenog Zakona o šumama prikupljala su se namjenska sredstva za unapređenje stanja šuma, kao i podizanje novih šuma, a što je bilo nastavljeno i Uredbom o šumama. U skladu sa odredbama člana 46. st. 1. i 2. Uredbe o šumama, ustanovljena su finansijska sredstva za zaštitu i unapređenje stanja postojećih i podizanja novih šuma i za ruralni razvoj, kao i izvor za njihovo obezbjeđenje. Od 2009. godine do danas nije bilo namjenskog utroška prikupljenih sredstava za šumarstvo iz Budžeta Federacije BiH.

Zaključkom Vlade Federacije BiH, V. broj: 959/2014 od 13.05.2014. godine, ovo Ministarstvo je zaduženo za izradu Programa utroška namjenskih sredstava za finansiranje zaštite i unapređenja šuma za 2014. godinu. Predmetni program ovo Ministarstvo će moći izraditi tek nakon dostavljanja izveštaja Federalnog ministarstva finansija o iznosu sredstava prikupljenih po osnovu naknada za korištenje, zaštitu i unapređenje šuma. Jedna od komponenti predmetnog programa svakako će biti ulaganje u izgradnju i rekonstrukciju šumske infrastrukture te stvaranje uslova za poboljšanje života stanovništva u ruralnim krajevima.

U Federaciji Bosne i Hercegovine trenutno je u izradi Šumarski program Federacije BiH koji će biti osnov za donošenje petogodišnjih dokumenata u kojim će biti postavljeni i razrađeni ciljevi i određeni načini realizacije, uključujući finansiranje, za njihovo ostvarivanje određenom roku. Isti će biti osnov za izradu projekata za korištenje fondova Evropske Unije.

Potrebno je napomenuti da je trenutno u Bosni i Hercegovini u toku implementacija Projekta Globalnog fonda za okoliš (GEF) za održivo upravljanje šumama i krajolikom. Projekat ima dvije glavne komponente koje su dalje podjeljene na podkomponente u okviru kojih je planirana izrada strateškog plана šumske puteva, pošumljavanje, demonstracija višenamjenskih šumarskih tehnika i dr., a što će omogućiti zapošljavanje lokalnog stanovništva. Ukupan iznos granta kojeg je odobrio GEF za implementaciju ovog projekta je US\$ 5.575.758, a koja sredstva u jednakim dijelovima pripadaju entitetima (FBiH i RS). Projekat će trajati 5 godina.

Što se tiče podataka dostupnih Jedinici za upravljanje projektom "Vodopskrba i odvodnja otpadnih voda u Federaciji BiH" (WATSAN FBiH), s tim u vezi, dostavljamo slijedeće informacije. Ovaj Projekt se financira iz sredstava kredita Europske investicijske banke (60 mil EUR), grantova EU kroz IPA fondove (17 mil EUR), SIDA granta (cca 5 mil EUR) i vlastitog učešća općina u Projektu (bivše investicije, budžetska sredstva i ostalo)

Kada je u pitanju projekt "Vodopskrba i odvodnja otpadnih voda u Federaciji BiH", sa 30.06.2014. možemo govoriti o slijedećim brojkama:

Broj do sada potpisanih ugovora: 20

Vrijednost potpisanih ugovora (bez PDV-a):

16.316.216 KM

Vrijednost isporučenih radova i usluga (bez PDV-a):

1.928.417 KM

Vrijednost izvršenih plaćanja:

1.884.780 KM

Pored vrijednosti navedenih ugovora, u skladu sa nedavno izrađenim planom nabavke i finansiranja za cijeli Projekt, očekuje se ugovaranje, kao i izvršenje ugovora za usluge i radove u naredne 3 i pol godine (do kraja 2017.) u iznosu od 134.800.000 KM.

Ključno mjerilo uspješnosti Projekta sa finansijskog aspekta jest iskoristeno grant sredstava osiguranih kroz IPA programe i od strane SIDA-è. Posebno je važno iskoristiti grant predviđen IPA 2009 programom za Bosnu i Hercegovinu koji je vezan za 80% uključenih općina i iznosi 12.000.000 eura. Rok za povlačenje granta IPA 2009 jest prosinac 2015. godine.

Projekt je sada ušao u fazu kada se očekuje intenzivno korištenje dostupnih fondova kroz izvođenje obimnih građevinskih radova i instaliranje opreme. Zbog toga je, kao i iz razloga smanjenja broja tendera, EIB zahtijevao da se nadzor nad izvođenjem radova centralizira. Prednosti centraliziranog nadzora se ogledaju u slijedećem:

- s obzirom da je dužnost investitora prema Zakonu o građenju Federacije BiH (Sl. Novine FBiH 55/02) osigurati stalni nazor nad građenjem, ubrzava se proces uvođenja izvoðača u radove s obzirom da je nadzorno tijelo već poznato;
- nije potrebno provoditi poseban tender za izbor nadzornog organa uz svaki tender za izbor izvoðača radova, što uveliko smanjuje projektnu administraciju i rizike od blokiranja podprojekata koji proizlaze iz tenderske procedure;
- nadzorno tijelo izabrano po proceduri EIB-a podrazumijeva da izabrana tvrtka posjeduje veliko iskustvo, bogate reference i know-how;
- prijenos dosadašnjeg iskustva i know-how-a na ostale učesnike u projektnim aktivnostima, kao i prijenos najboljeg iskustva sa podprojekta na podprojekt;
- oticanjanje rizika od primjene različitih standarda na iste vrste radova i usluga na različitim podprojektima.

Drugi aspekt Ugovora o centraliziranom nadzoru odnosi se na tehničku pomoć koju konzultant može pružiti općinama. Ta tehnička pomoć ogleda se u slijedećim aktivnostima:

- priprema novih ili ažuriranje postojećih studija izvodljivosti;
- priprema hidrotehničkih projekata za vodovodne i kanalizacijske sustave;
- priprema projekata za postrojenja za prečišćavanje pitkih i otpadnih voda
- priprema tenderske dokumentacije za navedene projekte.

Takva vrsta usluge možda je i krucijalna za uspjeh svakog od podprojekata (na nivou općine), a samim time i Projekta u cjelini, jer se njome osigurava kvalitetna projektna dokumentacija za najveće podprojekte, izrađena u što kraćem mogućem roku i sa ugrađenim znanjem i iskustvom renomiranog kozultanta, te bez dodatnih tenderskih procedura (gdje je to moguće u skladu sa propisima). Takva projektna i tenderska dokumentacija jamči brzo angažiranje izvoðača i brzo i kvalitetno izvođenje radova.

Također, značajno se smanjuje vrijeme faze izrade dokumentacije što znači brži prelazak u fazu izvođenja, što je glavni preduvjet za efikasno korištenje raspoloživih fondova, a posebno korištenje IPA grantova koji imaju rok za korištenje do kraja 2015. godine.

Po zahtjevu EIB-a, ovo Ministarstvo je 2013.g. raspisalo tender za konsultantske usluge tehničke pomoći i centraliziranog nadzora u Projektu. Odabrani konsultant treba pružati usluge nadzora gradnje, te preuzeti ulogu inženjera i nadzora sukladno međunarodnim (FIDIC) i lokalnim važećim ugovornim obrascima za izgradnju vodovodnih i odvodnih sustava, te izgradnju postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda i vode za piće. Pored toga, konsultant će pružati tehničku pomoć PMU-u i PIT-ovima po zahtjevu. Tenderska dokumentacija i tenderska procedura za izbor centraliziranog nadzornog tijela sastavljena je i obavljena, u skladu sa zahtjevom EIB-a, na osnovu FIDIC Bijele knjige i procedura EIB-a. Tendersku dokumentaciju izradila je Tehnička pomoć (konsultant plaćen od strane EU za pružanje pomoći PMU u upravljanju Projektom), koja je i aktivno sudjelovala u tenderskom procesu. Nakon provedene i od strane EIB-a ovjerene procedure izbora sklopljen je ugovor za predmetne usluge između Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva i odabrane renomirane tvrtke u siječnju 2014. godine. U ugovor su ugrađene i klauzule oko kojih su se općine usuglasile i koje su bile uvjet za izmjenu politike proslijedivanja sredstava.

S poštovanjem,

Dostaviti:

- Naslovu x3,
- a/a

Broj: 01-*1980/393*
Dana: 28. 8. 2014. godine.

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VLADA
n/r sekretara

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE

BRHS.	.....	11:3-21/4
Ogranak/lokacija jedinica	Klasifikacijski kod	redni broj
		Broj priloga

03-02-21+2/2014

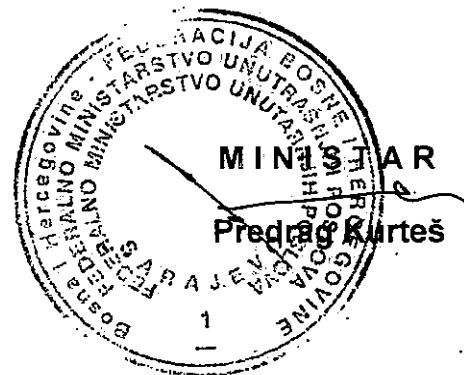
PREDMET: Odgovor na zastupničko pitanje zastupnika Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine BiH gosp. Senada Šepića, dostavlja se.-

Veza: Vaš akt, broj: 03-02-21-2/14 od 25. 6. 2014. godine

Poštovana,

u vezi s Vašim aktom, broj i datum veze, u prilogu Vam dostavljamo odgovor na zastupničko pitanje koje je na 66. sjednici Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine BiH, održanoj 14. 5. 2014. godine, postavio gosp. Senad Šepić.

S poštovanjem,

Prilog: kao u tekstu

DžČ/DžČ

FMUP-ODG

Šarajevo, M. Spahe 7., tel.: (00387 33) 590-201 / 280-020, lok.: 3100 / fax: (00387 33) 590-218 // www.fmup.gov.ba

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
FEDERALNO MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
FEDERALNO MINISTARSTVO UNUTARNJIH POSLOVA
S A R A J E V O

ODGOVOR NA ZASTUPNIČKO
PITANJE GOSPODINA SENADA ŠEPIĆA ZASTUPNIKA ZASTUPNIČKOG DOMA
PARLAMENTARNE SKUPŠTINE BOSNE I HERCEGOVINE

Na 66. sjednici Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, održanoj 14. 5. 2014. godine, zastupnik gosp. Senad Šepić je postavio pitanje koje glasi:

- „1. Molim da mi dostavite spisak spremnih projekata iz vaših institucija za ulaganje na vašem prostoru, iz oblasti infrastrukture, pokretanja biznisa i otvaranja novih radnih mesta.
2. Molim da dostavite spisak spremnih projekata za korištenje fondova EU koji su dostupni BiH.“

Na postavljeno zastupničko pitanje Federalno ministarstvo unutrašnjih poslova daje slijedeći:

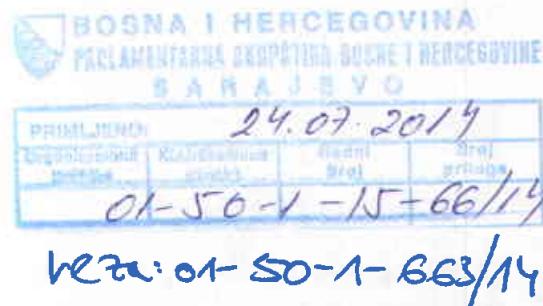
O D G O V O R

Federalno ministarstvo unutrašnjih poslova nema spremnih projekata za ulaganje iz oblasti infrastrukture, pokretanja biznisa i otvaranja novih radnih mesta. Za korištenje IPA fondova pripremljen je i kandidovan projekt „Učenje na daljinu“.

Federalna uprava policije Federalnog ministarstva unutrašnjih poslova nema spremnih projekata za ulaganje iz oblasti infrastrukture, pokretanja biznisa i otvaranja novih radnih mesta kao ni projekata za korištenje fondova EU.

Broj: 05-50-1-1586/14
Sarajevo, 23.7.2014. godine

PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BiH

- *Zastupnički dom -*

SARAJEVO

PREDMET: Odgovor na zastupničko pitanje/inicijativu – dostavlja se

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na 105. sjednici održanoj 23.7.2014. godine, utvrdilo je Odgovor na zastupničko pitanje/inicijativu koje je postavio Senad Šepić, zastupnik u Zastupničkom domu Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine.

U privitku proslijedujemo Odgovor radi njegovog dostavljanja zastupniku.

S poštovanjem,

BOSNA I HERCEGOVINA
VIJEĆE MINISTARA

Broj: 05-07-1-1586/14
Sarajevo, 23.7.2014. godine

Senad Šepić, poslanik u Predstavničkom domu Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, na 66. sjednici Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH, održanoj 14. maja 2014. godine, postavio je sledeće poslaničko pitanje/inicijativu:

“Predlažem da Vijeće ministara izradi i dostavi u parlamentarnu proceduru analizu/informaciju o:

- a) 10 zemalja u koje se najviše izvoze proizvodi/robe iz BiH i koje su to robe/proizvodi?
- b) 10 zemalja iz kojih se najviše uvozi u BiH i koje su to robe/proizvodi?
- c) 10 najvećih stranih investitorau BiH (1995.-2014.)

Za pitanje a) i b) obraditi period 201.-2014.”

Na postavljeno poslaničko pitanje/inicijativu, Vijeće ministara Bosne i Hercegovine je na 105 sjednici održanoj 23.7.2014. godine, utvrdilo sledeći

O D G O V O R

Imajući u vidu obimnost podatka koji se traže u dijelu pitanja/inicijative pod a) i b) u prilogu dostavljamo Informaciju o robnoj razmjeni Bosne i Hercegovine sa najznačajnijim vanjskotrgovinskim partnerima u periodu od 2010-2013.g, koja se sastoji od nekoliko poglavља, i to:

- I - Najznačajniji proizvodi u robnoj razmjeni Bosne i Hercegovine (201.-2013.);
- II - Robna razmjena Bosne i Hercegovine sa najznačajnijim partnerima (201.-2013.);
- III - Najznačajniji partneri u BiH uvozu (po proizvodima);
- IV - Najznačajniji partneri u BiH izvozu (po proizvodima).

Što se tiče dijela pitanja koje se odnosi na 10 najvećih stranih investitora u BiH (1995.-2014.), na osnovu podataka sa kojim raspolaže ovo Ministarstvo, a koji su bazirani na dostavljenim sudskim rješenjima, i to za period od 01.01.2009.-30.04.2014.godine, (jer Baza podataka o direktnim stranim ulaganjima u BiH sadrži podatke od 2009 godine), ukupna direktna strana ulaganja u Bosnu i Hercegovinu iznose 2.161.476.119,00 KM.

U daljem tekstu dajemo pregled 10 najvećih stranih investitora u BiH u periodu od 2009.-2014. godine, kako slijedi:

1. EFT INTERNATIONAL INVESTMENTS HOLDINGS LIMITED iz Velike Britanije, ulaganje u Društvo EFT-Rudnik i Termoelektrana Stanari d.o.o. Stanari,
2. Sisecam Chem Investment B.V. Amsterdam, Holandija, ulaganje u društvo Sisecam Soda Lukavac d.o.o. Lukavac,
3. COMSAR ENERGY GROUP LIMITED sa Kipra, ulaganje u društvo CERS d.o.o. Banja Luka,
4. ArcelorMittal Holding AG iz Švajcarske, ulaganje u društva ArcelorMittal Zenica d.o.o. Zenica i ArcelorMittal Prijedor d.o.o. Prijedor,
5. HEMOFARM Akcionarsko društvo, Farmaceutsko-hemijska industrija Vršac iz Srbije, ulaganje u društvo HEMOFARM proizvodnja farmaceutskih proizvoda, d.o.o. Banja Luka,
6. Mercator Group iz Slovenije, ulaganje u društva MERCATOR BH d.o.o Sarajevo i M-BL d.o.o Banja Luka,
7. Haidelberger Zement AG iz Njemačke, ulaganje u društvo Tvornica cementa d.d. Kakanj,
8. Asamer Zement Holding AG iz Austrije, ulaganje u društvo Fabrika cementa Lukavac d.d. Lukavac,
9. CIMOS d.d. Koper iz Slovenije, ulaganje u društvo Cimos d.o.o. Gradačac i Cimos d.o.o. Zenica i
10. Kastamonu Entegre Agac Sanayi ve Tic. iz Turske, ulaganje u društvo Natron-Hayat d.o.o. Maglaj.

Naglašavamo da je naprijed navedena lista najznačajnijih stranih ulagača sačinjena na bazi podataka sa kojim raspolaže ovo Ministarstvo, a koji su bazirani na dostavljenim sudskim rješenjima, te iz tog razloga na ovoj listi nema ulaganja izvršenog od strane Al Shiddi Group iz Saudijske Arabije, koji je već realizovao značajnu investiciju za Hotel Bristol i Sarajevo City Centar, ali obzirom da SCC nije još završen i da nije izvršena preregistracija kod suda, odnosno da ovo ulaganje još uvijek nije upisano u sudskom registru, ovaj strani investitor nije uključen u listu.

Značajna ulaganja stranih investitora izvršena su i u bankarskom sektoru a naročito RaiffaisenBank d.d. (Sarajevo i Banja Luka), Hypo-Alpe-Adria Bank d.d. (Mostar i Banja Luka), UniCredit Bank d.d. (Mostar, Sarajevo i Banja Luka), kao i BBI Bank d.d. Sarajevo, koji kao dionička društva svoja ulaganja registruju kod nadležnih Komisija za vrijednosne papire, a koje iznose nije moguće vidjeti iz sudskih rješenja, te iz tog razloga nemamo ove ulagače na našoj listi.

**Informacija o robnoj razmjeni Bosne i Hercegovine
sa najznačajnijim vanjskotrgovinskim partnerima u periodu od 2010. do 2013. godine**

Kratak osvrt na BiH robnu razmjenu u 2013. godini

Bosna i Hercegovina je u 2013. godini ostvarila vrijednost uvoza od 15,17 milijardi KM, što je za 83,25 miliona KM ili 0,55% manje u odnosu na 2012. godinu.

Vrijednost izvoza u posmatranom periodu iznosila je 8,38 miljardi KM i veća je za 521,94 miliona KM ili za 6,64% u odnosu na prošlu godinu.

Pad uvoza (0,55%) i rast izvoza (6,64%) doveo je do pada trgovinskog deficitia za 605,18 miliona KM ili 8,18%, te je vrijednost trgovinskog deficitia iznosila 6,79 milijardi KM.

Pokrivenost uvoza izvozom za 2013. godinu iznosi 55,24% i veća je za 3,72% u odnosu na pokrivenost prethodne godine (51,52%).

OPIS	2010	↑/↓	2011	↑/↓	2012	↑/↓	2013	↑/↓
Izvoz	7.095.504.952	28%	8.222.112.358	16%	7.858.339.659	-4%	8.380.275.294	7%
Uvoz	13.616.203.504	10%	15.525.427.717	14%	15.253.042.802	-2%	15.169.792.220	-1%
Deficit	-6.520.698.552	-4%	-7.303.315.359	12%	-7.394.703.142	1%	-6.789.516.926	-8%
Pokrivenost	52%	7%	53%	1%	52%	-1%	55%	3%

Izvor: Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine

Najznačajniji proizvodi koji su se uvozili u 2013. godini su: sirova nafta (TB 2709) u vrijednosti od 1,20 milijardi KM, naftna ulja (TB 2710) u vrijednosti od 1,02 milijarde KM, te osobni automobili (TB 8703) u vrijednosti od 491,31 milion KM.

Najznačajniji proizvodi koji su se izvozili u 2013. godini su: sjedala (TB 9401) u vrijednosti od 577,09 miliona KM, električna energija (TB 2716) u vrijednosti od 471,91 milion KM, te aluminij u sirovim oblicima (TB 7601) u vrijednosti od 397,07 miliona KM.

Pregled najznačajnijih proizvoda u vanjskotrgovinskoj razmjeni, od 2010. do 2013. godine je dat u poglavlju I Najznačajniji proizvodi u robnoj razmjeni Bosne i Hercegovine (2010.-2013.)

Informacija sadrži sljedeća poglavlja:

- I Najznačajniji proizvodi u robnoj razmjeni Bosne i Hercegovine (2010.-2013.)
- II Robna razmjena Bosne i Hercegovine sa najznačajnijim partnerima (2010.-2013.)
- III Najznačajniji partneri u BiH uvozu (po proizvodima)
- IV Najznačajniji partneri u BiH izvozu (po proizvodima)

Napomena: Opisi pojedinih tarifnih brojeva (TB) su skraćeni zbog obimnosti naziva istih. Puni naziv opisa proizvoda po TB nalazi se u Carinskoj tarifi BiH 2013.g.

I Najznačajniji proizvodi u robnoj razmjeni Bosne i Hercegovine (2010.-2013.)

BiH UVOZ 2010 .G.

RB	TB	Uvoz 10 najznačajnijih proizvoda	Vrijednost (KM)
1	2709	Nafta i ulja dobivena od bitumenskih minerala, sirova:	928.169.190,81
2	2710	Naftna ulja i ulja dobivena od bitumenskih minerala, osim sirovih;	794.300.404,91
3	2701	Kameni ugalj; briketi i slična kruta goriva od kamenog uglja:	448.969.740,58
4	8703	Osobni automobili i druga motorna vozila uglavnom namijenjena prijevozu osoba (osim vozila iz tarifnog broja 8702)	387.213.988,61
5	3004	Lijekovi (osim proizvoda iz tarifnih brojeva 3002, 3005 i 3006)	227.697.998,79
6	2711	Naftni plinovi i ostali plinoviti ugljenvodonici:	200.311.124,02
7	2716	Električna energija	196.725.081,37
8	3824	Pripremljena vezivna sredstva za ljevaoničke kalupe ili ljevaoničke jezgre; hemijski proizvodi i dodaci hemijske i srodnih industrija (uključujući i one koje se sastoje od smjese prirodnih proizvoda), koji nisu spomenuti niti uključeni na drugom mjestu:	166.485.621,50
9	1701	Šećer od šećerne trske ili šećerne repe i hemijski čista saharoza, u krutom stanju:	146.020.674,37
10	2203	Pivo dobiveno od slada:	130.338.808,57
Ostali proizvodi			9.989.970.870,46
UKUPNO			13.616.203.503,99

BiH UVOZ 2011 .G.

RB	TB	Uvoz 10 najznačajnijih proizvoda	Vrijednost (KM)
1	2709	Nafta i ulja dobivena od bitumenskih minerala, sirova:	1.286.718.890,48
2	2710	Naftna ulja i ulja dobivena od bitumenskih minerala, osim sirovih;	1.012.952.927,71
3	2701	Kameni ugalj; briketi i slična kruta goriva od kamenog uglja:	564.002.642,60
4	8703	Osobni automobili i druga motorna vozila uglavnom namijenjena prijevozu osoba (osim vozila iz tarifnog broja 8702)	522.361.797,42
5	2711	Naftni plinovi i ostali plinoviti ugljenvodonici:	264.372.832,09
6	3004	Lijekovi (osim proizvoda iz tarifnih brojeva 3002, 3005 i 3006)	241.147.518,38
7	1701	Šećer od šećerne trske ili šećerne repe i hemijski čista saharoza, u krutom stanju:	216.043.135,26
8	3824	Pripremljena vezivna sredstva za ljevaoničke kalupe ili ljevaoničke jezgre; hemijski proizvodi i dodaci hemijske i srodnih industrija (uključujući i one koje se sastoje od smjese prirodnih proizvoda), koji nisu spomenuti niti uključeni na drugom mjestu:	176.295.870,25
9	1001	Pšenica i suražica:	159.677.843,92
10	2818	Umjetni korund, hemijski definiran ili ne; aluminijev oksid; aluminijev hidroksid:	144.317.042,13
Ostali proizvodi			10.937.537.217,11
UKUPNO			15.525.427.717,35

Izvor: Agencija za statistiku BiH

BiH UVOZ 2012 .G.

RB	TB	Uvoz 10 najznačajnijih proizvoda	Vrijednost (KM)
1	2709	Nafta i ulja dobivena od bitumenskih minerala, sirova:	1.196.314.126,28
2	2710	Naftna ulja i ulja dobivena od bitumenskih minerala, osim sirovih	1.035.704.576,24
3	8703	Osobni automobili i druga motorna vozila uglavnom namijenjena prijevozu osoba (osim vozila iz tarifnog broja 8702)	496.546.329,18
4	2701	Kameni ugalj; briketi i slična kruta goriva od kamenog uglja:	363.758.961,27
5	2711	Naftni plinovi i ostali plinoviti ugljenvodonici:	307.749.914,28
6	3004	Lijekovi (osim proizvoda iz tarifnih brojeva 3002, 3005 i 3006)	259.219.761,05
7	3824	Pripremljena vezivna sredstva za ljevaoničke kalupe ili ljevaoničke jezgre; hemijski proizvodi i dodaci hemijske i srodnih industrija (uključujući i one koje se sastoje od smjese prirodnih proizvoda)	190.235.883,92
8	8517	Telefonski aparati, uključujući telefone za mobilne radiotelefonske mreže ili druge bežične mreže; ostali aparati za slanje ili primanje glasa, slike	155.295.186,30
9	1001	Pšenica i suražica:	154.957.808,23
10	1701	Šećer od šećerne trske ili šećerne repe i hemijski čista saharoza, u krutom stanju:	154.712.150,05
Ostali proizvodi			10.938.548.105,11
UKUPNO			15.253.042.801,91

BiH UVOZ 2013 .G.

RB	TB	Uvoz 10 najznačajnijih proizvoda	Vrijednost (KM)
1	2709	Nafta i ulja dobivena od bitumenskih minerala, sirova:	1.199.524.792,92
2	2710	Naftna ulja i ulja dobivena od bitumenskih minerala, osim sirovih	1.016.991.887,64
3	8703	Osobni automobili i druga motorna vozila uglavnom namijenjena prijevozu osoba (osim vozila iz tarifnog broja 8702)	491.312.379,35
4	2701	Kameni ugalj; briketi i slična kruta goriva od kamenog uglja:	309.465.187,64
5	3004	Lijekovi (osim proizvoda iz tarifnih brojeva 3002, 3005 i 3006)	251.343.606,65
6	2711	Naftni plinovi i ostali plinoviti ugljenvodonici:	233.063.105,24
7	3824	Pripremljena vezivna sredstva za ljevaoničke kalupe ili ljevaoničke jezgre; hemijski proizvodi i dodaci hemijske i srodnih industrija (uključujući i one koje se sastoje od smjese prirodnih proizvoda)	189.918.962,01
8	8517	Telefonski aparati, uključujući telefone za mobilne radiotelefonske mreže ili druge bežične mreže; ostali aparati za slanje ili primanje glasa, slike	172.742.310,05
9	8708	Dijelovi i pribor motornih vozila iz tarifnih brojeva 8701 do 8705:	165.359.229,87
10	4107	Goveđe kože (uključujući bivolje) i kože kopitara, dalje obrađivane nakon štavljenja ili crust–obrade	146.454.187,02
Ostali proizvodi			10.993.616.571,60
UKUPNO			15.169.792.219,99

Izvor: Agencija za statistiku BiH

BiH IZVOZ 2010 .G.

RB	TB	Izvoz 10 najznačajnijih proizvoda	Vrijednost (KM)
1	2716	Električna energija	485.087.970,50
2	9401	Sjedala (osim onih iz tarifnog broja 9402), uključujući ona koja se mogu pretvoriti u ležaje, i njihovi dijelovi:	452.284.241,46
3	7601	Aluminij u sirovim oblicima:	426.073.011,93
4	2704	Koks i polukoks od kamenog uglja, mrkog uglja ili treseta, aglomerirani ili ne; retortni ugalj:	293.154.718,03
5	6403	Obuća sa vanjskim đonovima od gume, plastične mase, kože ili umjetne kože i gornjim dijelom od kože:	220.809.680,67
6	4407	Drvo obrađeno po dužini piljenjem, glodanjem ili rezanjem ili ljuštenjem, uključujući i blanjano, brušeno ili spojeno na krajevima, debljine veće od 6 mm:	210.035.143,71
7	2710	Naftna ulja i ulja dobivena od bitumenskih minerala, osim sirovih	206.058.519,08
8	2818	Umjetni korund, hemijski definiran ili ne; aluminijev oksid; aluminijev hidroksid:	163.623.367,03
9	9403	Ostali namještaj i njegovi dijelovi:	150.854.946,52
10	7214	Šipke od željeza ili nelegiranog čelika samo kovane, toplo valjane, toplo vučene ili toplo istiskivane, uključujući one koje su usukane poslije valjanja:	136.670.246,42
Ostali proizvodi			4.350.853.106,42
UKUPNO			7.095.504.951,77

BiH IZVOZ 2011 .G.

RB	TB	Izvoz 10 najznačajnijih proizvoda	Vrijednost (KM)
1	9401	Sjedala (osim onih iz tarifnog broja 9402), uključujući ona koja se mogu pretvoriti u ležaje, i njihovi dijelovi:	501.721.415,43
2	7601	Aluminij u sirovim oblicima:	472.329.776,70
3	2710	Naftna ulja i ulja dobivena od bitumenskih minerala, osim sirovih	379.712.400,32
4	2716	Električna energija	368.296.676,15
5	2704	Koks i polukoks od kamenog uglja, mrkog uglja ili treseta, aglomerirani ili ne; retortni ugalj:	263.334.281,15
6	4407	Drvo obrađeno po dužini piljenjem, glodanjem ili rezanjem ili ljuštenjem, uključujući i blanjano, brušeno ili spojeno na krajevima, debljine veće od 6 mm:	249.662.240,51
7	6403	Obuća sa vanjskim đonovima od gume, plastične mase, kože ili umjetne kože i gornjim dijelom od kože:	249.126.088,56
8	7204	Otpaci i lomljevina od željeza ili čelika; otpadni ingoti od željeza ili čelika za pretaljivanje:	206.105.377,95
9	7214	Šipke od željeza ili nelegiranog čelika samo kovane, toplo valjane, toplo vučene ili toplo istiskivane, uključujući one koje su usukane poslije valjanja:	178.501.630,97
10	9403	Ostali namještaj i njegovi dijelovi:	174.220.668,27
Ostali proizvodi			5.179.101.802,34
UKUPNO			8.222.112.358,35

Izvor: Agencija za statistiku BiH

BiH IZVOZ 2012 .G.

RB	TB	Izvoz 10 najznačajnijih proizvoda	Vrijednost (KM)
1	9401	Sjedala (osim onih iz tarifnog broja 9402), uključujući ona koja se mogu pretvoriti u ležaje, i njihovi dijelovi:	521.162.027,09
2	7601	Aluminij u sirovim oblicima:	457.190.545,61
3	2710	Naftna ulja i ulja dobivena od bitumenskih minerala, osim sirovih	290.608.830,88
4	6403	Obuća sa vanjskim đonovima od gume, plastične mase, kože ili umjetne kože i gornjim dijelom od kože:	253.979.337,81
5	4407	Drvo obrađeno po dužini piljenjem, glodanjem ili rezanjem ili ljuštenjem, uključujući i blanjano, brušeno ili spojeno na krajevima, debljine veće od 6 mm:	242.041.734,61
6	9403	Ostali namještaj i njegovi dijelovi:	197.065.994,42
7	7214	Šipke od željeza ili nelegiranog čelika samo kovane, toplo valjane, toplo vučene ili toplo istiskivane, uključujući one koje su usukane poslije valjanja:	185.599.961,32
8	7213	Toplo valjana žica od željeza ili nelegiranog čelika u nepravilno (labavo) namotanim kolutima:	184.819.177,96
9	8708	Dijelovi i pribor motornih vozila iz tarifnih brojeva 8701 do 8705:	158.877.649,60
10	7204	Otpaci i lomljevina od željeza ili čelika; otpadni ingoti od željeza ili čelika za pretačivanje:	157.768.593,84
Ostali proizvodi			5.209.225.806,35
UKUPNO			7.858.339.659,49

BiH IZVOZ 2013 .G.

RB	TB	Izvoz 10 najznačajnijih proizvoda	Vrijednost (KM)
1	9401	Sjedala (osim onih iz tarifnog broja 9402), uključujući ona koja se mogu pretvoriti u ležaje, i njihovi dijelovi:	577.094.868,43
2	2716	Električna energija	471.914.775,06
3	7601	Aluminij u sirovim oblicima:	397.069.919,36
4	6403	Obuća sa vanjskim đonovima od gume, plastične mase, kože ili umjetne kože i gornjim dijelom od kože:	301.878.676,68
5	4407	Drvo obrađeno po dužini piljenjem, glodanjem ili rezanjem ili ljuštenjem, uključujući i blanjano, brušeno ili spojeno na krajevima, debljine veće od 6 mm:	252.512.247,58
6	2710	Naftna ulja i ulja dobivena od bitumenskih minerala, osim sirovih;	243.046.373,14
7	9403	Ostali namještaj i njegovi dijelovi:	219.076.004,80
8	8708	Dijelovi i pribor motornih vozila iz tarifnih brojeva 8701 do 8705:	212.588.375,29
9	7214	Šipke od željeza ili nelegiranog čelika samo kovane, toplo valjane, toplo vučene ili toplo istiskivane, uključujući one koje su usukane poslije valjanja:	174.751.564,90
10	7213	Toplo valjana žica od željeza ili nelegiranog čelika u nepravilno (labavo) namotanim kolutima:	170.571.677,14
Ostali proizvodi			5.359.770.811,20
UKUPNO			8.380.275.293,58

Izvor: Agencija za statistiku BiH

II Robna razmjena Bosne i Hercegovine sa najznačajnijim partnerima

BiH UVOZ 2010.-2013.

KM											
2010			2011			2012			2013		
RB	Zemlja	Uvoz									
1	Hrvatska	2.058.946.377	1	Hrvatska	2.226.507.276	1	Hrvatska	2.202.562.566	1	Hrvatska	1.956.353.105
2	Srbija	1.429.476.639	2	Njemačka	1.648.402.874	2	Njemačka	1.725.762.029	2	Njemačka	1.734.841.980
3	Njemačka	1.425.001.247	3	Rusija	1.635.091.145	3	Rusija	1.493.885.270	3	Rusija	1.505.994.833
4	Italija	1.210.391.300	4	Srbija	1.465.644.882	4	Srbija	1.431.534.077	4	Srbija	1.485.607.540
5	Rusija	1.189.097.840	5	Italija	1.381.686.947	5	Italija	1.429.362.385	5	Italija	1.482.256.356
6	Slovenija	808.851.990	6	Slovenija	828.563.769	6	Kina	816.382.154	6	Kina	914.082.166
7	Kina	655.538.959	7	Kina	774.881.478	7	Slovenija	803.360.209	7	Slovenija	754.344.075
8	Austrija	489.083.472	8	SAD	626.710.777	8	Austrija	504.051.368	8	Austrija	519.291.136
9	SAD	485.491.467	9	Austrija	491.679.443	9	Turska	449.507.383	9	Turska	493.201.778
10	Mađarska	416.780.373	10	Turska	450.109.793	10	Poljska	416.996.109	10	Mađarska	441.534.916
Ukupno (1-10)		10.168.659.664	Ukupno (1-10)		11.529.278.384	Ukupno (1-10)		11.273.403.550	Ukupno (1-10)		11.287.507.884
Ostale zemlje		3.447.543.838	Ostale zemlje		3.996.149.332	Ostale zemlje		3.979.639.250	Ostale zemlje		3.882.284.335
UKUPNO		13.616.203.502	UKUPNO		15.525.427.716	UKUPNO		15.253.042.800	UKUPNO		15.169.792.219

BiH IZVOZ 2010.-2013.

KM											
2010			2011			2012			2013		
RB	Zemlja	Izvoz	RB	Zemlja	Izvoz	RB	Zemlja	Izvoz	RB	Zemlja	Izvoz
1	Njemačka	1.085.936.287	1	Njemačka	1.215.956.501	1	Njemačka	1.210.102.509	1	Njemačka	1.310.843.735
2	Hrvatska	1.070.625.985	2	Hrvatska	1.204.439.829	2	Hrvatska	1.164.997.666	2	Hrvatska	1.194.637.104
3	Srbija	894.774.924	3	Srbija	1.001.879.178	3	Italija	939.241.253	3	Italija	1.003.294.060
4	Italija	862.021.978	4	Italija	963.546.487	4	Srbija	709.986.465	4	Srbija	766.745.377
5	Slovenija	611.743.823	5	Slovenija	706.818.096	5	Austrija	654.763.313	5	Austrija	687.564.905
6	Austrija	470.583.524	6	Austrija	619.041.612	6	Slovenija	653.304.157	6	Slovenija	686.503.410
7	Crna Gora	310.180.070	7	Crna Gora	300.429.610	7	Crna Gora	249.230.119	7	Crna Gora	270.745.171
8	Švicarska	160.359.035	8	Mađarska	165.974.634	8	Turska	182.873.521	8	Turska	174.624.895
9	Kosovo*	156.007.572	9	Kosovo*	165.713.118	9	Kosovo*	178.907.504	9	Kosovo*	158.288.564
10	Mađarska	126.174.298	10	Švicarska	154.103.972	10	Nizozemska	124.946.776	10	Češka	152.387.744
Ukupno (1-10)		5.748.407.497	Ukupno (1-10)		6.497.903.038	Ukupno (1-10)		6.068.353.282	Ukupno (1-10)		6.405.634.964
Ostale zemlje		1.347.097.455	Ostale zemlje		1.724.209.320	Ostale zemlje		1.789.986.377	Ostale zemlje		1.974.640.330
UKUPNO		7.095.504.952	UKUPNO		8.222.112.358	UKUPNO		7.858.339.659	UKUPNO		8.380.275.294

Izvor podataka: Agencija za statistiku BiH

*Ovaj naziv ne prejudicira status Kosova i u skladu je sa Rezolucijom 1244 SB UN i Odlukom Međunarodnog suda pravde o kosovskoj deklaraciji o nezavisnosti.

III Najznačajniji partneri u BiH uvozu (po proizvodima)

1. HRVATSKA (2010)

KM

RB	TB	Uvoz 10 najznačajnijih proizvoda	Vrijednost
1	2710	Naftna ulja i ulja dobivena od bitumenskih minerala, osim sirovih; proizvodi nespomenuti niti uključeni na drugom mjestu, što sadrže 70% ili više masenog udjela naftnih ulja ili ulja dobivenih od bitumenskih minerala, koji čine osnovne sastojke tih proizvoda:	536.972.272,82
2	2716	Električna energija	168.301.517,06
3	2402	Cigare, cigarilos i cigarete od duhana ili zamjena duhana:	77.938.618,32
4	2523	Portland–cement, aluminatni cement, cement troske, supersulfatni cement i slični hidraulični cementi, uključujući obojene ili u obliku klinkera:	54.242.996,69
5	2711	Naftni plinovi i ostali plinoviti ugljenvodonici:	45.630.785,10
6	2203	Pivo dobiveno od slada:	43.358.139,70
7	2202	Vode, uključujući mineralne vode i gazirane vode, sa dodatim šećerom ili drugim sladilima ili aromama i ostala bezalkoholna pića, osim sokova voća ili povrća iz tarifnog broja 2009:	38.441.675,04
8	1806	Čokolada i ostali prehrambeni proizvodi koji sadrže kakao:	35.796.867,76
9	4205	Ostali proizvodi od kože ili od umjetne kože:	26.205.172,13
10	0401	Mlijeko i pavlaka, nekoncentrirani i bez dodatog šećera ili drugih sladila:	24.514.757,91

2. SRBIJA (2010)

KM

1	7208	Toplo valjani plosnati proizvodi od željeza ili nelegiranog čelika širine 600 mm ili veće, koji nisu platirani niti prevučeni:	89.190.091,47
2	2203	Pivo dobiveno od slada:	69.015.903,71
3	1905	Kruh, peciva, kolači, keksi i ostali pekarski proizvodi sa sadržajem kakaa ili bez kakaa; hostije, prazne kapsule za farmaceutske proizvode, oblate, rižin papir i slični proizvodi:	52.683.980,92
4	0102	Žive životinje vrste goveda:	49.554.349,02
5	1005	Kukuruz:	46.999.312,49
6	1806	Čokolada i ostali prehrambeni proizvodi koji sadrže kakao:	46.034.613,42
7	2202	Vode, uključujući mineralne vode i gazirane vode, sa dodatim šećerom ili drugim sladilima ili aromama i ostala bezalkoholna pića, osim sokova voća ili povrća iz tarifnog broja 2009:	31.558.240,71
8	1701	Šećer od šećerne trske ili šećerne repe i hemijski čista saharoza, u krutom stanju:	24.312.426,23
9	3402	Organska površinski aktivna sredstva (osim sapuna); površinski aktivni preparati, preparati za pranje (uključujući pomoćne preparate za pranje) i preparati za čišćenje, s dodatkom ili bez dodataka sapuna, osim onih iz tarifnog broja 3401:	23.031.252,96
10	2716	Električna energija	21.500.508,82

Izvor podataka: Agencija za statistiku BiH

3. NJEMAČKA (2010)

KM

RB	TB	Uvoz 10 najznačajnijih proizvoda	Vrijednost
1	8703	Osobni automobili i druga motorna vozila uglavnom namijenjena prijevozu osoba (osim vozila iz tarifnog broja 8702),	170.602.710,63
2	8708	Dijelovi i pribor motornih vozila iz tarifnih brojeva 8701 do 8705:	41.753.279,53
3	3916	Monofilamenti bilo koje dimenzije poprečnog presjeka većeg od 1 mm, šipke, štapovi i profilni oblici od plastičnih masa,	40.049.235,23
4	8704	Motorna vozila za prijevoz robe:	38.113.491,44
5	3004	Lijekovi (osim proizvoda iz tarifnih brojeva 3002, 3005 i 3006) koji se sastoje od pomiješanih ili nepomiješanih proizvoda za terapijsku ili profilaktičnu upotrebu, pripremljeni u odmjerene doze	28.826.290,77
6	5903	Tekstilni materijali impregnirani, premazani, prevučeni, prekriveni ili laminirani plastičnim masama, osim onih iz tarifnog broja 5902:	28.074.403,35
7	3824	Pripremljena vezivna sredstva za ljevaoničke kalupe ili ljevaoničke jezgre; hemijski proizvodi i dodaci hemijske i srodnih industrija (uključujući i one koje se sastoje od smjese prirodnih proizvoda),	25.730.440,34
8	8701	Vučna vozila (osim onih iz tarifnog broja 8709):	24.569.657,07
9	8409	Dijelovi prepoznatljivi kao namijenjeni isključivo ili uglavnom za motore iz tarifnog broja 8407 ili 8408:	22.603.907,02
10	8301	Katanci i brave (na ključ, šifru ili električni), od običnih metala; kopče i okovi sa kopčama, sa ugrađenim bravama, od običnih metala; ključevi za bilo koji od spomenutih proizvoda, od običnih metala:	20.649.385,08

4. ITALIJA (2010)

KM

1	2710	Naftna ulja i ulja dobivena od bitumenskih minerala, osim sirovih;	96.541.262,52
2	6406	Dijelovi obuće (uključujući gornji dio koji je pricvršćen ili ne na unutrašnji đon, osim na vanjski đon); izmjenljivi ulošci za obuću, umeci za potpetice i slični proizvodi; nazuvci, i slični proizvodi i njihovi dijelovi:	75.636.931,88
3	4107	Govede kože (uključujući bivolje) i kože kopitara, dalje obradivane nakon šavljenja ili crust–obrađe uključujući i pergamentno obrađivanje, bez dlake, cijepane ili necijepane, osim kože iz tarifnog broja 4114:	52.496.427,73
4	7216	Profili od željeza ili nelegiranog čelika:	21.520.602,47
5	7211	Plosnati valjani proizvodi od željeza ili nelegiranog čelika širine manje od 600 mm, koji nisu platirani niti prevučeni:	20.372.472,03
6	7308	Željezne ili čelične konstrukcije (osim montažnih zgrada iz tarifnog broja 9406) i dijelovi konstrukcija (npr. mostovi i sekcije mostova, vrata splavnica, tornjevi, rešetkasti i drugi stupovi, upornjaci, krovovi, krovišta (krovni kosturi), vrata i prozori	16.427.273,67
7	4112	Ovčje i janjeće kože, dalje obradivane nakon šavljenja, ili crust–obrađe uključujući i pergamentno obradivane, bez vune, cijepane ili necijepane, osim kože iz tarifnog broja 4114	15.591.863,87
8	3904	Polimeri vinil hlorida ili drugih halogeniranih olefina, u primarnim oblicima:	15.322.635,23
9	7210	Plosnati valjani proizvodi od željeza ili nelegiranog čelika širine 600 mm i veće, platirani ili prevučeni:	14.937.368,08
10	6908	Glazirane keramičke pločice za popločavanje i oblaganje; glazirane keramičke kockice i slično, za mozaik, na podlozi ili bez podloge:	14.074.542,07

Izvor podataka: Agencija za statistiku BiH

5. RUSIJA (2010)

KM

RB	TB	Uvoz 10 najznačajnijih proizvoda	Vrijednost
1	2709	Nafta i ulja dobivena od bitumenskih minerala, sirova:	927.586.537,43
2	2711	Naftni plinovi i ostali plinoviti ugljenvodonici:	143.165.182,60
3	7601	Aluminij u sirovim oblicima:	64.570.064,43
4	2701	Kameni ugalj; briketi i slična kruta goriva od kamenog uglja:	11.329.270,27
5	7228	Šipke i profili od ostalih legiranih čelika; šuplje šipke za svrdla od legiranih ili nelegiranih čelika:	6.286.411,56
6	8545	Ugljene elektrode, ugljene četkice, ugalj za sijalice, ugalj za baterije i drugi proizvodi od grafita ili od drugih vrsta ugljenika, sa metalom ili bez njega, za namjenu u elektrotehnici:	5.436.116,25
7	7202	Ferolegure:	2.506.682,79
8	7901	Cink u sirovim oblicima:	2.056.777,99
9	8703	Osobni automobili i druga motorna vozila uglavnom namijenjena prijevozu osoba (osim vozila iz tarifnog broja 8702), automobile:	2.055.921,42
10	8413	Pumpe za tečnosti, pa i sa mjernim uređajima; elevatori tečnosti:	1.528.057,93

6. SLOVENIJA (2010)

KM

1	2710	Naftna ulja i ulja dobivena od bitumenskih minerala, osim sirovih;	71.625.270,21
2	3004	Lijekovi (osim proizvoda iz tarifnih brojeva 3002, 3005 i 3006) koji se sastoje od pomiješanih ili nepomiješanih proizvoda za terapijsku ili profilaktičnu upotrebu, pripremljeni u odmjerene doze (uključujući i one u oblicima za transdermalni sistem primje	37.532.223,66
3	3824	Pripremljena vezivna sredstva za ljevaoničke kalupe ili ljevaoničke jezgre; hemijski proizvodi i dodaci hemijske i srodnih industrija (uključujući i one koje se sastoje od smjese prirodnih proizvoda), koji nisu spomenuti niti uključeni na drugom mjestu:	28.733.482,60
4	2309	Preparati koji se koriste za prehranu životinja:	28.476.549,12
5	2202	Vode, uključujući mineralne vode i gazirane vode, sa dodatim šećerom ili drugim sladilima ili aromama i ostala bezalkoholna pića, osim sokova voća ili povrća iz tarifnog broja 2009:	14.548.837,78
6	8510	Aparati za brijanje, šišanje i skidanje dlaka (depiliranje) sa ugrađenim elektromotorom:	13.963.153,04
7	8536	Električni aparati za uklapanje, isklapanje, zaštitu ili spajanje električnih strujnih krugova (npr. sklopke, releji, osigurači, prigušivači putujućih valova, utične naprave, grla za sijalice i spojni ormarići), za napone do 1000 V; konektori za optička v	11.913.946,83
8	3214	Staklarski kitovi, kitovi za cijepljenje, smolni cementi, zaptivne mase i drugi kitovi; punila za molersko-farbarske radove; nevatrostalni dodaci za površinsku obradu pročelja, unutarnjih zidova, podova, stropova i slično:	11.325.692,60
9	4101	Sirove krupne i sitne govede kože (uključujući bivolje) i kože kopitara (svježe ili soljene, sušene, lužene, piklovane ili drukčije konzervirane ali ne uštavljene, niti pergamentno obrađene niti dalje obrađivanje), sa dlakom ili bez dlake,	11.023.974,74
10	9403	Ostali namještaj i njegovi dijelovi:	10.484.671,30

Izvor podataka: Agencija za statistiku BiH

7. KINA (2010)

KM

RB	TB	Uvoz 10 najznačajnijih proizvoda	Vrijednost
1	8517	Telefonski aparati, uključujući telefone za mobilne radiotelefonske mreže ili druge bežične mreže; ostali aparati za slanje ili primanje glasa, slike	38.343.890,79
2	8471	Mašine za automatsku obradu podataka i njihove jedinice; magnetni ili optički čitači, mašine za bilježenje u kodiranom obliku podataka na podloge	35.623.628,86
3	8528	Monitori i projektori, koji ne sadrže televizijski prijemnik; televizijski prijemnici,	21.808.279,13
4	8443	Mašine za štampanje za štampanje pomoću ploča, valjaka i drugih štamparskih formi iz tarifnog broja 8442;	18.025.200,16
5	9503	Tricikli; romobili, automobili sa pedalama i slične igračke sa točkovima; kolica za lutke; lutke; druge igračke;	15.442.791,23
6	6403	Obuća sa vanjskim donovima od gume, plastične mase, kože ili umjetne kože i gornjim dijelom od kože:	14.834.488,41
7	8516	Električni protočni ili akumulacijski grijači vode i uronjivi grijači; električni aparati za grijanje prostora i električni uređaji za grijanje tla	13.860.399,31
8	4202	Kovčezi, škrinje, torbe za pribor za putovanje (neseseri), ataše kovčezi, torbe za spise, školske torbe, razne futrole	13.189.150,44
9	6204	Kostimi, kompleti, jakne, sakoi, haljine, sukњe, sukňe-hlače, hlače, hlače sa plastronom i naramenicama, hlače stisnute ispod koljena i kratke hlače (osim kupačih gaćica i kupačih kostima), za žene i djevojčice:	11.596.547,78
10	3907	Poliacetali, ostali polieteri i epoksidne smole, u primarnim oblicima; polikarbonati, alkidne smole, polialil esteri	10.283.042,09

8. AUSTRIJA (2010)

KM

1	7302	Dijelovi za izgradnju željezničkih i tramvajskih kolosijeka od željeza ili čelika; tračnice, tračnice vodilice i ozubljene tračnice	21.475.378,32
2	9018	Instrumenti i aparati namijenjeni upotrebi u medicini, zubarstvu ili veterini, uključujući scintigrafске i druge elektromedicinske aparate te instrumente za ispitivanje vida:	20.979.976,25
3	9022	Rendgenski aparati i aparati koji rade sa alfa-, beta- ili gama-zračenjem, čak i ako su namijenjeni upotrebi u medicini, hirurgiji, zubarstvu ili veterini ili ne, uključujući aparate za radiografiju ili radioterapiju,	18.258.855,01
4	4410	Ploče iverice, ploče sa usmjerenim vlaknima (OSB) i slične ploče (na primjer wafer-ploče) od drva i od ostalih ligninskih materijala,	9.423.818,02
5	7210	Plosnati valjani proizvodi od željeza ili nelegiranog čelika širine 600 mm i veće, platirani ili prevučeni:	7.675.767,21
6	5504	Umjetna vlakna rezana, negrebenana, nečešljana niti drukčije pripremljena za predenje:	7.508.203,82
7	5903	Tekstilni materijali impregnirani, premazani, prevučeni, prekriveni ili laminirani plastičnim masama, osim onih iz tarifnog broja 5902:	7.218.752,02
8	8503	Dijelovi prikladni za upotrebu isključivo ili uglavnom sa mašinama iz tarifnih brojeva 8501 ili 8502:	7.184.925,08
9	4801	Novinski papir u rolnama ili listovima.	6.932.919,31
10	8302	Okov, pribor i slični proizvodi za namještaj, vrata, stubišta, prozore, roletne, karoserije, sedlarske proizvode, kovčege, sanduke, kutije i slično, od običnih metala	6.079.545,95

Izvor podataka: Agencija za statistiku BiH

9. SAD (2010)

KM

RB	TB	Uvoz 10 najznačajnijih proizvoda	Vrijednost
1	2701	Kameni ugalj; briketi i slična kruta goriva od kamenog uglja:	313.534.352,88
2	8414	Zračne ili vakuumske pumpe, zračni ili plinski kompresori i ventilatori; ventilacijska ili recirkulacijska hvatala pare (nape) sa ugrađenim ventilatorom, pa i sa filterima:	21.872.229,87
3	2713	Naftni koks, naftni bitumen i drugi ostaci od nafte ili ulja od bitumenskih minerala:	16.626.916,32
4	8703	Osobni automobili i druga motorna vozila uglavnom namijenjena prijevozu osoba (osim vozila iz tarifnog broja 8702)	7.016.984,60
5	3822	Dijagnostički ili laboratorijski reagensi na podlozi, pripremljeni dijagnostički ili laboratorijski reagensi na podlozi ili ne, osim onih iz tarifnih brojeva 3002 i 3006; certificirani referentni materijali	6.790.060,64
6	9018	Instrumenti i aparati namijenjeni upotrebi u medicini, zubarstvu ili veterini, uključujući scintigrafске i druge elektromedicinske aparate te instrumente za ispitivanje vida:	6.547.618,96
7	8471	Mašine za automatsku obradu podataka i njihove jedinice; magnetni ili optički čitači, mašine za bilježenje u kodiranom obliku podataka na podloge	5.284.452,77
8	9021	Ortopedska pomagala, uključujući štake, hirurške pojaseve i podvezе; šine i druga pomagala za prijelome; umjetni dijelovi tijela;	5.003.316,87
9	2106	Prehrambeni proizvodi koji nisu spomenuti niti uključeni na drugom mjestu:	4.825.473,99
10	9022	Rendgenski aparati i aparati koji rade sa alfa-, beta- ili gama-zračenjem, čak i ako su namijenjeni upotrebi u medicini, hirurgiji, zubarstvu ili veterini ili ne, uključujući aparate za radiografiju ili radioterapiju, rendgenske cijevi i ostali generatori	4.484.927,60

10. MAĐARSKA (2010)

KM

1	1001	Pšenica i suražica:	75.423.533,63
2	2710	Naftna ulja i ulja dobivena od bitumenskih minerala, osim sirovih;	54.669.420,61
3	1512	Ulje od sjemena suncokreta, šafranske ili pamuka i njihove frakcije, rafinirani ili nerafinirani, ali hemijski nemodificirani:	27.793.240,73
4	2815	Natrijev hidroksid (kaustična soda); kalijev hidroksid (kaustična potaša); natrijev ili kalijev peroksid:	11.108.648,77
5	8517	Telefonski aparati, uključujući telefone za mobilne radiotelefonske mreže ili druge bežične mreže; ostali aparati za slanje ili primanje glasa, slike ili drugih podataka, uključujući aparate za komunikaciju u žičnoj ili bežičnoj mreži (kao što je lokalna	10.734.871,03
6	1206	Suncokretovo sjeme, uključujući i lomljeno:	8.524.897,93
7	2203	Pivo dobiveno od slada:	7.665.810,81
8	8516	Električni protočni ili akumulacijski grijачi vode i uronjivi grijачi; električni aparati za grijanje prostora i električni uređaji za grijanje tla; elektrotermički aparati za uređivanje kose (kovrdžanje kose)	7.377.331,70
9	2302	Posije i ostali ostaci dobiveni prosijavanjem, mljevenjem ili drugom obradom žitarica ili mahunarki, nepeltenirani ili peletirani:	7.372.341,90
10	7601	Aluminij u sirovim oblicima:	7.190.431,48

Izvor podataka: Agencija za statistiku BiH

1. HRVATSKA (2011)

KM

RB	TB	Uvoz 10 najznačajnijih proizvoda	Vrijednost
1	2710	Naftna ulja i ulja dobivena od bitumenskih minerala, osim sirovih; proizvodi nespomenuti niti uključeni na drugom mjestu, što sadrže 70% ili više masenog udjela naftnih ulja ili ulja dobivenih od bitumenskih minerala, koji čine osnovne sastojke tih proizvoda:	707.040.241,09
2	2716	Električna energija	83.152.469,72
3	2402	Cigare, cigarilos i cigarete od duhana ili zamjena duhana:	67.540.095,32
4	2523	Portland–cement, aluminatni cement, cement troske, supersulfatni cement i slični hidraulični cementi, uključujući obojene ili u obliku klinkera:	64.205.552,23
5	2711	Naftni plinovi i ostali plinoviti ugljenvodonici:	48.102.821,59
6	2203	Pivo dobiveno od slada:	44.071.502,02
7	1001	Pšenica i suražica:	41.063.300,60
8	2202	Vode, uključujući mineralne vode i gazirane vode, sa dodatim šećerom ili drugim sladilima ili aromama i ostala bezalkoholna pića, osim sokova voća ili povrća iz tarifnog broja 2009:	37.676.280,77
9	1806	Čokolada i ostali prehrambeni proizvodi koji sadrže kakao:	33.721.281,23
10	0401	Mlijeko i pavlaka, nekoncentrirani i bez dodatog šećera ili drugih sladila:	30.506.938,82

2. NJEMAČKA (2011)

KM

1	8703	Osobni automobili i druga motorna vozila uglavnom namijenjena prijevozu osoba (osim vozila iz tarifnog broja 8702), uključujući motorna vozila za kombinirani prijevoz osoba i robe tipa "karavan", "kombi" itd. i trkaće automobile:	271.394.698,11
2	8708	Dijelovi i pribor motornih vozila iz tarifnih brojeva 8701 do 8705:	45.665.610,74
3	3916	Monofilamenti bilo koje dimenzije poprečnog presjeka većeg od 1 mm, šipke, štapovi i profilni oblici od plastičnih masa, uključujući površinski obrađene ali drukčije neobrađivane:	42.457.347,45
4	8704	Motorna vozila za prijevoz robe:	39.830.129,71
5	8701	Vučna vozila (osim onih iz tarifnog broja 8709):	34.818.201,93
6	3004	Lijekovi (osim proizvoda iz tarifnih brojeva 3002, 3005 i 3006) koji se sastoje od pomiješanih ili nepomiješanih proizvoda za terapijsku ili profilaktičnu upotrebu, pripremljeni u odmjerene doze (uključujući i one u oblicima za transdermalni sistem primje)	30.280.758,78
7	5903	Tekstilni materijali impregnirani, premazani, prevučeni, prekriveni ili laminirani plastičnim masama, osim onih iz tarifnog broja 5902:	29.880.507,92
8	5603	Netkani materijal, uključujući impregniran, prevučen, prekriven ili laminiran:	29.672.816,52
9	3824	Pripremljena vezivna sredstva za ljevaoničke kalupe ili ljevaoničke jezgre; hemijski proizvodi i dodaci hemijske i srodnih industrija (uključujući i one koje se sastoje od smjese prirodnih proizvoda), koji nisu spomenuti niti uključeni na drugom mjestu:	26.558.081,08
10	4107	Govede kože (uključujući bivolje) i kože kopitara, dalje obrađivane nakon štavljenja ili crust–obrade uključujući i pergamentno obrađivanje, bez dlake, cijepane ili necijepane, osim kože iz tarifnog broja 4114:	22.544.584,60

Izvor podataka: Agencija za statistiku BiH

3. RUSIJA (2011)

KM

RB	TB	Uvoz 10 najznačajnijih proizvoda	Vrijednost
1	2709	Nafta i ulja dobivena od bitumenskih minerala, sirova:	1.285.994.005,79
2	2711	Naftni plinovi i ostali plinoviti ugljenvodonici:	196.771.405,57
3	7601	Aluminij u sirovim oblicima:	91.854.682,52
4	2701	Kameni ugalj; briketi i slična kruta goriva od kamenog ugalja:	13.083.592,53
5	7228	Šipke i profili od ostalih legiranih čelika; šuplje šipke za svrdla od legiranih ili nelegiranih čelika:	9.508.128,21
6	8545	Ugljene elektrode, ugljene četkice, ugalj za sijalice, ugalj za baterije i drugi proizvodi od grafita ili od drugih vrsta ugljenika, sa metalom ili bez njega, za namjenu u elektrotehnici:	3.723.072,89
7	2710	Naftna ulja i ulja dobivena od bitumenskih minerala, osim sirovih; proizvodi nespomenuti niti uključeni na drugom mjestu, što sadrže 70% ili više masenog udjela naftnih ulja ili ulja dobivenih od bitumenskih minerala, koji čine osnovne sastojke tih proizvoda	3.688.258,16
8	7408	Bakrena žica:	2.232.044,57
9	2921	Jedinjenja s amino grupom:	1.533.801,24
10	8537	Ploče, pultovi, stolovi, ormari i ostali nosači, opremljeni sa dva ili više aparata iz tarifnih brojeva 8535 ili 8536 za električno upravljanje ili razdvajanje električne struje, uključujući one sa ugrađenim instrumentima i aparatima iz glave 90 kao i apa	1.492.909,67

4. SRBIJA (2011)

KM

1	2203	Pivo dobiveno od slada:	75.443.712,96
2	1005	Kukuruz:	61.533.789,00
3	7208	Toplo valjani plosnati proizvodi od željeza ili nelegiranog čelika širine 600 mm ili veće, koji nisu platirani niti prevučeni:	55.503.216,17
4	1905	Kruh, peciva, kolači, keksi i ostali pekarski proizvodi sa sadržajem kakaa ili bez kakaa; hostije, prazne kapsule za farmaceutske proizvode, oblate, rižin papir i slični proizvodi:	52.489.570,41
5	1806	Čokolada i ostali prehrabeni proizvodi koji sadrže kakao:	42.734.987,93
6	0102	Žive životinje vrste goveda:	39.579.828,45
7	1001	Pšenica i suražica:	31.684.583,75
8	2202	Vode, uključujući mineralne vode i gazirane vode, sa dodatim šećerom ili drugim sladilima ili aromama i ostala bezalkoholna pića, osim sokova voća ili povrća iz tarifnog broja 2009:	30.065.628,12
9	1101	Brăšno od pšenice ili suražice:	26.921.855,98
10	1512	Ulje od sjemena suncokreta, šafranike ili pamuka i njihove frakcije, rafinirani ili nerafinirani, ali hemijski nemodificirani:	25.835.553,15

Izvor podataka: Agencija za statistiku BiH

5. ITALIJA (2011)

KM

RB	TB	Uvoz 10 najznačajnijih proizvoda	Vrijednost
1	2710	Naftna ulja i ulja dobivena od bitumenskih minerala, osim sirovih;	169.534.304,85
2	6406	Dijelovi obuće (uključujući gornji dio koji je pričvršćen ili ne na unutrašnji đon, osim na vanjski đon);	68.162.417,09
3	4107	Govede kože (uključujući bivolje) i kože kopitara, dalje obrađivane nakon šavljenja ili crust–obrade uključujući i pergamentno obrađivanje, bez dlake, cijepane ili necijepane, osim kože iz tarifnog broja 4114:	62.643.576,10
4	7211	Plosnati valjani proizvodi od željeza ili nelegiranog čelika širine manje od 600 mm, koji nisu platirani niti prevučeni:	22.636.945,32
5	7216	Profili od željeza ili nelegiranog čelika:	20.865.036,30
6	7210	Plosnati valjani proizvodi od željeza ili nelegiranog čelika širine 600 mm i veće, platirani ili prevučeni:	18.620.381,08
7	7308	Željezne ili čelične konstrukcije (osim montažnih zgrada iz tarifnog broja 9406) i dijelovi konstrukcija (npr. mostovi i sekcije mostova, vrata splavnica, tornjevi, rešetkasti i drugi stupovi, upornjaci, krovovi, krovišta (krovni kosturi), vrata i prozori	18.119.786,23
8	8708	Dijelovi i pribor motornih vozila iz tarifnih brojeva 8701 do 8705:	17.401.761,22
9	6908	Glazirane keramičke pločice za popločavanje i oblaganje; glazirane keramičke kockice i slično, za mozaik, na podlozi ili bez podloge:	16.639.871,04
10	3904	Polimeri vinil hlorida ili drugih halogeniranih olefina, u primarnim oblicima:	16.111.610,37

6. SLOVENIJA (2011)

KM

1	2710	Naftna ulja i ulja dobivena od bitumenskih minerala, osim sirovih;	74.002.947,39
2	3004	Lijekovi (osim proizvoda iz tarifnih brojeva 3002, 3005 i 3006)	42.099.894,51
3	3824	Pripremljena vezivna sredstva za ljevaoničke kalupe ili ljevaoničke jezgre; hemijski proizvodi i dodaci hemijske i srodnih industrija (uključujući i one koje se sastoje od smjese prirodnih proizvoda), koji nisu spomenuti niti uključeni na drugom mjestu:	33.208.721,80
4	2202	Vode, uključujući mineralne vode i gazirane vode, sa dodatim šećerom ili drugim sladilima ili aromama i ostala bezalkoholna pića, osim sokova voća ili povrća iz tarifnog broja 2009:	15.494.569,88
5	8510	Aparati za brijanje, šišanje i skidanje dlaka (depiliranje) sa ugrađenim elektromotorom:	14.099.453,66
6	7601	Aluminij u sirovim oblicima:	13.163.414,98
7	2309	Preparati koji se koriste za prehranu životinja:	12.905.536,18
8	0406	Sir i skuta:	12.370.314,58
9	8544	Izolirana žica (uključujući lakiranu žicu i anodiziranu žicu), kablovi (uključujući koaksijalne kablove) i ostali izolirani električni vodiči, sa priključnim uređajima ili bez njih; kablovi od optičkih, pojedinačno oplaštenih vlakana (svjetlovodi), čak i	12.249.138,24
10	8536	Električni aparati za uklapanje, isklapanje, zaštitu ili spajanje električnih strujnih krugova (npr. sklopke, releji, osigurači, prigušivači putujućih valova, utične naprave, grla za sijalice i spojni ormarići), za napone do 1000 V; konektori za optička v	11.989.365,36

Izvor podataka: Agencija za statistiku BiH

7. KINA (2011)

KM

RB	TB	Uvoz 10 najznačajnijih proizvoda	Vrijednost
1	8517	Telefonski aparati, uključujući telefone za mobilne radiotelefonske mreže ili druge bežične mreže; ostali aparati za slanje ili primanje glasa, slike	55.485.891,24
2	8471	Mašine za automatsku obradu podataka i njihove jedinice; magnetni ili optički čitači, mašine za bilježenje u kodiranom obliku podataka na podloge	38.080.242,70
3	8528	Monitori i projektori, koji ne sadrže televizijski prijemnik; televizijski prijemnici,	23.661.996,30
4	8516	Električni protočni ili akumulacijski grijači vode i uronjivi grijači; električni aparati za grijanje prostora i električni uređaji za grijanje tla;	23.513.379,83
5	8443	Mašine za štampanje za štampanje pomoću ploča, valjaka i drugih štamparskih formi iz tarifnog broja 8442;	22.585.315,86
6	3907	Poliacetali, ostali polieteri i epoksidne smole, u primarnim oblicima; polikarbonati, alkidne smole, polialil esteri i ostali poliesteri,	17.327.835,42
7	4202	Kovčevi, škrinje, torbe za pribor za putovanje (neseseri), ataše kovčevi, torbe za spise, školske torbe, futrole za naočale, futrole za dalekozore, futrole za fotoaparate, futrole za pištolje, te slični sp	16.690.896,15
8	6403	Obuća sa vanjskim đonovima od gume, plastične mase, kože ili umjetne kože i gornjim dijelom od kože:	15.987.417,56
9	9503	Tricikli; romobili, automobili sa pedalama i slične igračke sa točkovima; kolica za lutke; lutke; druge igračke;	13.663.941,37
10	6402	Ostala obuća sa vanjskim đonovima i gornjim dijelom, od gume ili plastične mase:	13.390.045,98

8. SAD (2011)

KM

1	2701	Kameni ugalj; briketi i slična kruta goriva od kamenog uglja:	431.501.959,95
2	2713	Naftni koks, naftni bitumen i drugi ostaci od nafte ili ulja od bitumenskih minerala:	41.627.086,57
3	8414	Zračne ili vakuumske pumpe, zračni ili plinski kompresori i ventilatori; ventilacijska ili recirkulacijska hvatala pare (nape)	24.465.053,39
4	8704	Motorna vozila za prijevoz robe:	6.273.675,52
5	3822	Dijagnostički ili laboratorijski reagensi na podlozi, pripremljeni dijagnostički ili laboratorijski reagensi na podlozi ili ne, osim onih iz tarifnih brojeva 3002 i 3006; certificirani referentni materijali	5.998.822,83
6	9018	Instrumenti i aparati namijenjeni upotrebi u medicini, zubarstvu ili veterini, uključujući scintigrafske i druge elektromedicinske aparate te instrumente za ispitivanje vida:	5.550.163,21
7	2106	Prehrambeni proizvodi koji nisu spomenuti niti uključeni na drugom mjestu:	4.774.421,01
8	8479	Mašine i mehanički uređaji sa vlastitom (posebnom) funkcijom koje nisu spomenute niti uključene na drugom mjestu u ovoj glavi:	4.517.395,44
9	1518	Životinjske ili biljne masti i ulja i njihove frakcije, kuhani, oksidirani, dehidrirani, sumporirani, puhanji, polimerizirani zagrijavanjem u vakuumu ili u inertnom plinu ili drukčije hemijski modificirani, isključujući one iz tarifnog broja 1516; nejestiv	4.501.992,53
10	8471	Mašine za automatsku obradu podataka i njihove jedinice; magnetni ili optički čitači, mašine za bilježenje u kodiranom obliku podataka na podloge	4.335.671,23

Izvor podataka: Agencija za statistiku BiH

9. AUSTRIJA (2011)

KM

RB	TB	Uvoz 10 najznačajnijih proizvoda	Vrijednost
1	4107	Govede kože (uključujući bivolje) i kože kopitara, dalje obrađivane nakon štavljenja ili crust–obrađe uključujući i pergamentno obrađivanje, bez dlake, cijepane ili necijepane, osim kože iz tarifnog broja 4114:	12.309.597,29
2	4410	Ploče iverice, ploče sa usmjerenim vlaknima (OSB) i slične ploče (na primjer wafer–ploče) od drva i od ostalih ligninskih materijala, neaglomerirane ili aglomerirane smolama ili ostalim organskim vezivnim tvarima:	11.332.748,94
3	0201	Govede meso, svježe ili rashlađeno:	10.329.322,53
4	8503	Dijelovi prikladni za upotrebu isključivo ili uglavnom sa mašinama iz tarifnih brojeva 8501 ili 8502:	9.446.055,31
5	8542	Elektronički integrirani krugovi:	8.245.543,85
6	5903	Tekstilni materijali impregnirani, premazani, prevučeni, prekriveni ili laminirani plastičnim masama, osim onih iz tarifnog broja 5902:	7.392.857,54
7	4801	Novinski papir u rolnama ili listovima.	7.291.849,84
8	7019	Staklena vlakna (uključujući staklenu vunu) i proizvodi od njih (npr. pređa, tkanina):	7.247.313,45
9	3824	Pripremljena veziva sredstva za ljevaoničke kalupe ili ljevaoničke jezgre; hemijski proizvodi i dodaci hemijske i srodnih industrija mjestu:	6.823.360,90
10	3903	Polimeri stirena, u primarnim oblicima:	6.755.724,98

10. TURSKA (2011)

KM

1	8703	Osobni automobili i druga motorna vozila uglavnom namijenjena prijevozu osoba (osim vozila iz tarifnog broja 8702)	16.773.150,16
2	3925	Građevinski proizvodi od plastičnih masa, koji nisu pomenuti ili uključeni na drugom mjestu:	14.732.531,63
3	8438	Maštine i uređaji koji nisu spomenuti niti uključeni u druge tarifne brojeve ove glave, za industrijsku pripremu ili proizvodnju hrane ili pića, osim maština za dobivanje (ekstrakciju) ili pripremu životinjskih ili stabilnih biljnih masti ili ulja:	12.538.944,06
4	9619	Higijenski ulošci i tamponi, dječije pelene i podlošci za pelene i slični proizvodi, od bilo kojeg materijala:	10.218.498,20
5	6109	T-majice, majice bez rukava i ostale potkošulje, pletene ili heklane:	9.966.724,79
6	5702	Tepisi i ostali tekstilni podni pokrivači, tkani, koji nisu dobiveni tafting–postupkom i nisu flokirani, dovršeni ili nedovršeni, uključujući "Kelem", "Schumacks", "Karamanie" i slične ručno tkane pokrivače:	9.544.453,26
7	8516	Električni protočni ili akumulacijski grijači vode i uronjivi grijači; električni aparati za grijanje prostora i električni uređaji za grijanje tla; elektrotermički aparati za uređivanje kose	9.527.943,46
8	8418	Hladnjaci, zamrzivači i ostali uređaji za proizvodnju hladnoće, električni i ostali; topotne pumpe, osim uređaja za klimatizaciju iz tarifnog broja 8415:	8.864.049,66
9	3916	Monofilamenti bilo koje dimenzije poprečnog presjeka većeg od 1 mm, šipke, štapovi i profilni oblici od plastičnih masa,	8.848.967,02
10	6204	Kostimi, kompletii, jakne, sakoi, haljine, suknje, suknje–hlače, hlače, hlače sa plastronom i naramenicama, hlače stisnute ispod koljena i kratke hlače (osim kupačih gaćica i kupačih kostima), za žene i djevojčice:	8.165.443,77

Izvor podataka: Agencija za statistiku BiH

1. HRVATSKA (2012)

KM

RB	TB	Uvoz 10 najznačajnijih proizvoda	Vrijednost
1	2710	Naftna ulja i ulja dobivena od bitumenskih minerala, osim sirovih; proizvodi nespomenuti niti uključeni na drugom mjestu, što sadrže 70% ili više masenog udjela naftnih ulja ili ulja dobivenih od bitumenskih minerala, koji čine osnovne sastojke tih proizvoda	700.965.762,44
2	2716	Električna energija	95.248.511,31
3	2402	Cigare, cigarilos i cigarete od duhana ili zamjena duhana:	56.732.564,98
4	2711	Naftni plinovi i ostali plinoviti ugljenvodonici:	55.511.829,05
5	2203	Pivo dobiveno od slada:	54.343.879,07
6	2523	Portland–cement, aluminatni cement, cement troske, supersulfatni cement i slični hidraulični cementi, uključujući obojene ili u obliku klinkera:	52.712.391,06
7	1001	Pšenica i suražica:	51.717.322,53
8	2202	Vode, uključujući mineralne vode i gazirane vode, sa dodatim šećerom ili drugim sladilima ili aromama i ostala bezalkoholna pića, osim sokova voća ili povrća iz tarifnog broja 2009:	39.241.735,02
9	1806	Čokolada i ostali prehrambeni proizvodi koji sadrže kakao:	29.830.907,87
10	0401	Mlijeko i pavlaka, nekoncentrirani i bez dodatog šećera ili drugih sladića:	26.814.535,11

2. NJEMAČKA (2012)

KM

1	8703	Osobni automobili i druga motorna vozila uglavnom namijenjena prijevozu osoba (osim vozila iz tarifnog broja 8702), uključujući motorna vozila za kombinirani prijevoz osoba i robe tipa "karavan", "kombi" itd. i trkaće automobile:	286.962.822,35
2	8708	Dijelovi i pribor motornih vozila iz tarifnih brojeva 8701 do 8705:	47.918.533,12
3	3916	Monofilamenti bilo koje dimenzije poprečnog presjeka većeg od 1 mm, šipke, štapovi i profilni oblici od plastičnih masa, uključujući površinski obrađene ali drugčije neobrađivane:	44.484.248,94
4	8704	Motorna vozila za prijevoz robe:	38.471.640,39
5	3004	Lijekovi (osim proizvoda iz tarifnih brojeva 3002, 3005 i 3006) koji se sastoje od pomiješanih ili nepomiješanih proizvoda za terapijsku ili profilaktičnu upotrebu, pripremljeni u odmjerene doze (uključujući i one u oblicima za transdermalni sistem primje)	33.378.732,43
6	7408	Bakrena žica:	29.960.346,71
7	8701	Vučna vozila (osim onih iz tarifnog broja 8709):	28.939.379,63
8	3824	Pripremljena vezivna sredstva za ljevaoničke kalupe ili ljevaoničke jezgre; hemijski proizvodi i dodaci hemijske i srodnih industrija (uključujući i one koje se sastoje od smjese prirodnih proizvoda), koji nisu spomenuti niti uključeni na drugom mjestu:	27.689.509,92
9	0406	Sir i skuta:	25.878.231,04
10	5903	Tekstilni materijali impregnirani, premazani, prevučeni, prekriveni ili laminirani plastičnim masama, osim onih iz tarifnog broja 5902:	24.969.401,36

Izvor podataka: Agencija za statistiku BiH

3. RUSIJA (2012)

KM

RB	TB	Uvoz 10 najznačajnijih proizvoda	Vrijednost
1	2709	Nafta i ulja dobivena od bitumenskih minerala, sirova:	1.143.731.099,45
2	2711	Naftni plinovi i ostali plinoviti ugljenvodonici:	227.002.975,22
3	7601	Aluminij u sirovim oblicima:	65.814.296,36
4	2701	Kameni ugalj; briketi i slična kruta goriva od kamenog uglja:	12.722.214,98
5	7228	Šipke i profili od ostalih legiranih čelika; šuplje šipke za svrdla od legiranih ili nelegiranih čelika:	8.139.802,59
6	2921	Jedinjenja s amino grupom:	5.823.532,74
7	7202	Ferolegure:	4.724.469,25
8	8545	Ugljene elektrode, ugljene četkice, ugalj za sijalice, ugalj za baterije i drugi proizvodi od grafita ili od drugih vrsta ugljenika, sa metalom ili bez njega, za namjenu u elektrotehnici:	2.537.149,55
9	1701	Šećer od šećerne trske ili šećerne repe i hemijski čista saharoza, u krutom stanju:	2.223.315,84
10	8537	Ploče, pultovi, stolovi, ormari i ostali nosači, opremljeni sa dva ili više aparata iz tarifnih brojeva 8535 ili 8536 za električno upravljanje ili razdvajanje električne struje, uključujući one sa ugrađenim instrumentima i aparatima iz glave 90 kao i apa	1.813.166,33

4. SRBIJA (2012)

KM

1	2203	Pivo dobiveno od slada:	72.038.017,18
2	1005	Kukuruz:	57.314.051,49
3	1905	Kruh, peciva, kolači, keksi i ostali pekarski proizvodi sa sadržajem kakaa ili bez kakaa; hostije, prazne kapsule za farmaceutske proizvode, oblate, rižin papir i slični proizvodi:	52.253.752,33
4	1806	Čokolada i ostali prehrambeni proizvodi koji sadrže kakao:	40.159.155,64
5	1512	Ulje od sjemena suncokreta, šafranske ili pamuka i njihove frakcije, rafinirani ili nerafinirani, ali hemijski nemodificirani:	38.865.939,33
6	0102	Žive životinje vrste goveda:	35.585.683,98
7	2309	Preparati koji se koriste za prehranu životinja:	33.334.173,69
8	2202	Vode, uključujući mineralne vode i gazirane vode, sa dodatim šećerom ili drugim sladilima ili aromama i ostala bezalkoholna pića, osim sokova voća ili povrća iz tarifnog broja 2009:	33.094.269,09
9	7208	Toplo valjani plosnati proizvodi od željeza ili nelegiranog čelika širine 600 mm ili veće, koji nisu platirani niti prevučeni:	29.991.109,19
10	1101	Brašno od pšenice ili suražice:	23.867.842,20

Izvor podataka: Agencija za statistiku BiH

5. ITALIJA (2012)

KM

RB	TB	Uvoz 10 najznačajnijih proizvoda	Vrijednost
1	2710	Naftna ulja i ulja dobivena od bitumenskih minerala, osim sirovih;	191.747.989,99
2	6406	Dijelovi obuće (uključujući gornji dio koji je pričvršćen ili ne na unutrašnji don, osim na vanjski don); izmjenljivi ulošci za obuću, umeci za potpetice i slični proizvodi; nazuvci, i slični proizvodi i njihovi dijelovi:	61.794.796,07
3	4107	Govede kože (uključujući bivolje) i kože kopitara, dalje obrađivane nakon štavljenja ili crust—obrade uključujući i pergamentno obrađivanje, bez dlake, cijepane ili necijepane, osim kože iz tarifnog broja 4114:	57.783.039,82
4	8708	Dijelovi i pribor motornih vozila iz tarifnih brojeva 8701 do 8705:	24.778.941,59
5	7308	Željezne ili čelične konstrukcije (osim montažnih zgrada iz tarifnog broja 9406) i dijelovi konstrukcija (npr. mostovi i sekcije mostova, vrata splavnica, tornjevi, rešetkasti i drugi stupovi, upornjaci, krovovi, krovista (krovni kosturi), vrata i prozori	18.732.219,61
6	3904	Polimeri vinil hlorida ili drugih halogeniranih olefina, u primarnim oblicima:	18.143.863,32
7	7211	Plosnati valjani proizvodi od željeza ili nelegiranog čelika širine manje od 600 mm, koji nisu platirani niti prevučeni:	18.017.800,15
8	7210	Plosnati valjani proizvodi od željeza ili nelegiranog čelika širine 600 mm i veće, platirani ili prevučeni:	17.303.872,78
9	7208	Toplo valjani plosnati proizvodi od željeza ili nelegiranog čelika širine 600 mm ili veće, koji nisu platirani niti prevučeni:	16.391.569,53
10	7216	Profili od željeza ili nelegiranog čelika:	15.847.514,47

6. KINA (2012)

KM

1	8517	Telefonski aparati, uključujući telefone za mobilne radiotelefonske mreže ili druge bežične mreže; ostali aparati za slanje ili primanje glasa, slike	78.582.008,22
2	8471	Maštine za automatsku obradu podataka i njihove jedinice; magnetni ili optički čitači, maštine za bilježenje u kodiranom obliku podataka na podloge	41.634.420,82
3	3907	Poliacetali, ostali polieteri i epoksidne smole, u primarnim oblicima; polikarbonati, alkidne smole, polialil esteri i ostali poliesteri, u primarnim oblicima:	21.309.696,26
4	8443	Maštine za štampanje za štampanje pomoću ploča, valjaka i drugih štamparskih formi iz tarifnog broja 8442; ostali pisači, maštine za kopiranje i telefaks uređaji, neovisno jesu li kombinirani ili ne, njihovi dijelovi i pribor:	20.894.507,21
5	8528	Monitori i projektori, koji ne sadrže televizijski prijemnik; televizijski prijemnici,	20.576.618,46
6	8516	Električni protočni ili akumulacijski grijači vode i uronjivi grijači; električni aparati za grijanje prostora i električni uređaji za grijanje tla;	18.892.557,52
7	6403	Obuća sa vanjskim donovima od gume, plastične mase, kože ili umjetne kože i gornjim dijelom od kože:	18.440.913,36
8	9503	Tricikli; romobili, automobili sa pedalama i slične igračke sa točkovima; kolica za lutke; lutke; druge igračke;	16.382.193,70
9	4202	Kovčevi, škrinje, torbe za pribor za putovanje (neseseri), ataše kovčevi, torbe za spise, školske torbe, futrole za naočale, futrole za dalekozore,	15.117.991,91
10	6402	Ostala obuća sa vanjskim donovima i gornjim dijelom, od gume ili plastične mase:	13.138.997,63

Izvor podataka: Agencija za statistiku BiH

7. SLOVENIJA (2012)

KM

RB	TB	Uvoz 10 najznačajnijih proizvoda	Vrijednost
1	2710	Naftna ulja i ulja dobivena od bitumenskih minerala, osim sirovih;	65.908.390,54
2	3004	Lijekovi (osim proizvoda iz tarifnih brojeva 3002, 3005 i 3006)	46.821.755,83
3	3824	Pripremljena vezivna sredstva za ljevaoničke kalupe ili ljevaoničke jezgre; hemijski proizvodi i dodaci hemijske i srodnih industrija	37.717.412,71
4	8536	Električni aparati za uklapanje, isklapanje, zaštitu ili spajanje električnih strujnih krugova	15.435.407,14
5	2202	Vode, uključujući mineralne vode i gazirane vode, sa dodatim šećerom ili drugim sladilima ili aromama i ostala bezalkoholna pića, osim sokova voća ili povrća iz tarifnog broja 2009:	14.524.616,16
6	8544	Izolirana žica (uključujući lakiranu žicu i anodiziranu žicu), kablovi (uključujući koaksijalne kablove) i ostali izolirani električni vodiči, sa priključnim uređajima vlakana (svjetlovodi), čak i	12.738.389,40
7	4101	Sirove krupne i sitne goveđe kože (uključujući bivolje) i kože kopitara (svježe ili soljene, sušene, lužene, piklovane ili drukčije konzervirane ali ne uštavljene, niti pergamentno obrađene niti dalje obrađivanje), sa dlakom ili bez dlake, cijepane ili n	12.270.225,52
8	3214	Staklarski kitovi, kitovi za cijepljenje, smolni cementi, zaptivne mase i drugi kitovi; punila za molersko–farbarske radove; nevatrostalni dodaci za površinsku obradu pročelja, unutarnjih zidova, podova, stropova i slično:	11.477.512,76
9	7601	Aluminij u sirovim oblicima:	11.385.131,28
10	2309	Preparati koji se koriste za prehranu životinja:	10.605.321,60

8. AUSTRIJA (2012)

KM

1	8503	Dijelovi prikladni za upotrebu isključivo ili uglavnom sa mašinama iz tarifnih brojeva 8501 ili 8502:	12.386.127,69
2	4107	Goveđe kože (uključujući bivolje) i kože kopitara, dalje obrađivane nakon štavljenja ili crust–obrade uključujući i pergamentno obrađivanje, bez dlake, cijepane ili necijepane, osim kože iz tarifnog broja 4114:	11.370.337,44
3	3901	Polimeri etilena, u primarnim oblicima:	10.897.110,15
4	4410	Ploče iverice, ploče sa usmjerenim vlaknima (OSB) i slične ploče (na primjer wafer–ploče) od drva i od ostalih ligninskih materijala, neaglomerirane ili aglomerirane smolama ili ostalim organskim vezivnim tvarima:	10.172.855,37
5	3903	Polimeri stirena, u primarnim oblicima:	8.153.226,77
6	9022	Rendgenski aparati i aparati koji rade sa alfa–, beta– ili gama–zračenjem, čak i ako su namijenjeni upotrebni u medicini, hirurgiji, zubarstvu ili veterini ili ne, uključujući aparate za radiografiju ili radioterapiju, cijevi i ostali generatori	8.118.832,64
7	3824	Pripremljena vezivna sredstva za ljevaoničke kalupe ili ljevaoničke jezgre; hemijski proizvodi i dodaci hemijske i srodnih industrija	7.247.500,59
8	2202	Vode, uključujući mineralne vode i gazirane vode, sa dodatim šećerom ili drugim sladilima ili aromama i ostala bezalkoholna pića, osim sokova voća ili povrća iz tarifnog broja 2009:	6.732.072,68
9	8544	Izolirana žica (uključujući lakiranu žicu i anodiziranu žicu), kablovi (uključujući koaksijalne kablove) i ostali izolirani električni vodiči,	6.560.324,81
10	4801	Novinski papir u rolnama ili listovima.	6.553.305,87

Izvor podataka: Agencija za statistiku BiH

9. TURSKA (2012)

KM

RB	TB	Uvoz 10 najznačajnijih proizvoda	Vrijednost
1	3925	Građevinski proizvodi od plastičnih masa, koji nisu pomenuti ili uključeni na drugom mjestu:	11.656.692,12
2	6109	T-majice, majice bez rukava i ostale potkošulje, pletene ili heklane:	11.615.721,94
3	3916	Monofilamenti bilo koje dimenzije poprečnog presjeka većeg od 1 mm, šipke, štapovi i profilni oblici od plastičnih masa, uključujući površinski obrađene ali drukčije neobrađivane:	11.373.527,82
4	5702	Tepisi i ostali tekstilni podni pokrivači, tkani, koji nisu dobiveni tafting-postupkom i nisu flokirani, dovršeni ili nedovršeni, uključujući "Kelem", "Schumacks", "Karamanie" i slične ručno tkane pokrivače:	11.184.235,57
5	1905	Kruh, peciva, kolači, keksi i ostali pekarski proizvodi sa sadržajem kakaa ili bez kakaa; hostije, prazne kapsule za farmaceutske proizvode, oblate, rižin papir i slični proizvodi:	9.782.816,39
6	8703	Osobni automobili i druga motorna vozila uglavnom namijenjena prijevozu osoba (osim vozila iz tarifnog broja 8702),	9.570.095,12
7	8516	Električni protočni ili akumulacijski grijajući vode i uronjivi grijajući; električni aparati za grijanje prostora i električni uređaji za grijanje tla; elektrotermički aparati za uređivanje kose (npr. aparati za sušenje kose, aparati za kovrdžanje kose) i ap	8.866.114,12
8	8702	Motorna vozila za prijevoz deset ili više osoba uračunavši i vozača:	8.855.339,08
9	8528	Monitori i projektori, koji ne sadrže televizijski prijemnik; televizijski prijemnici, neovisno imaju li ugrađeni prijemnik radiodifuzije ili aparat za snimanje ili reprodukciju zvuka ili slike ili ne:	8.353.688,71
10	3004	Lijekovi (osim proizvoda iz tarifnih brojeva 3002, 3005 i 3006) koji se sastoje od pomiješanih ili nepomiješanih proizvoda za terapijsku ili profilaktičnu upotrebu, pripremljeni u odmjerene doze (uključujući i one u oblicima za transdermalni sistem primje	8.157.999,73

10. POLJSKA (2012)

KM

1	2701	Kameni ugalj; briketi i slična kruta goriva od kamenog uglja:	87.402.095,97
2	2106	Prehrambeni proizvodi koji nisu spomenuti niti uključeni na drugom mjestu:	17.958.216,96
3	8406	Turbine na vodenu i drugu paru:	17.411.010,92
4	7408	Bakrena žica:	16.797.760,96
5	9619	Higijenski ulošci i tamponi, dječije pelene i podlošci za pelene i slični proizvodi, od bilo kojeg materijala:	16.723.045,80
6	4011	Nove vanjske pneumatske gume (uključujući i gume bez zračnica):	16.709.163,11
7	1806	Čokolada i ostali prehrambeni proizvodi koji sadrže kakao:	14.689.786,38
8	4205	Ostali proizvodi od kože ili od umjetne kože:	13.145.026,60
9	9403	Ostali namještaj i njegovi dijelovi:	12.806.857,50
10	3004	Lijekovi (osim proizvoda iz tarifnih brojeva 3002, 3005 i 3006) koji se sastoje od pomiješanih ili nepomiješanih proizvoda za terapijsku ili profilaktičnu upotrebu, pripremljeni u odmjerene doze (uključujući i one u oblicima za transdermalni sistem primje	8.383.428,64

Izvor podataka: Agencija za statistiku BiH

1. HRVATSKA (2013)

KM

RB	TB	Uvoz 10 najznačajnijih proizvoda	Vrijednost
1	2710	Naftna ulja i ulja dobivena od bitumenskih minerala, osim sirovih; proizvodi nespomenuti niti uključeni na drugom mjestu, što sadrže 70% ili više masenog udjela naftnih ulja ili ulja dobivenih od bitumenskih minerala, koji čine osnovne sastojke tih proizvoda:	655.277.522,17
2	2716	Električna energija	75.263.648,37
3	2203	Pivo dobiveno od slada:	54.039.807,70
4	2523	Portland–cement, aluminatni cement, cement troske, supersulfatni cement i slični hidraulični cementi, uključujući obojene ili u obliku klinkera:	52.743.722,28
5	2711	Naftni plinovi i ostali plinoviti ugljenvodonici:	40.918.764,68
6	2402	Cigare, cigarilos i cigarete od duhana ili zamjena duhana:	37.495.039,33
7	2202	Vode, uključujući mineralne vode i gazirane vode, sa dodatim šećerom ili drugim sladilima ili aromama i ostala bezalkoholna pića, osim sokova voća ili povrća iz tarifnog broja 2009:	32.816.529,65
8	4205	Ostali proizvodi od kože ili od umjetne kože:	31.049.928,68
9	1806	Čokolada i ostali prehrambeni proizvodi koji sadrže kakao:	28.649.420,42
10	1001	Pšenica i suražica:	25.279.359,94

2. NJEMAČKA (2013)

KM

1	8703	Osobni automobili i druga motorna vozila uglavnom namijenjena prijevozu osoba (osim vozila iz tarifnog broja 8702), uključujući motorna vozila za kombinirani prijevoz osoba i robe tipa "karavan", "kombi" itd. i trkaće automobile:	300.367.514,29
2	8708	Dijelovi i pribor motornih vozila iz tarifnih brojeva 8701 do 8705:	67.095.521,67
3	8704	Motorna vozila za prijevoz robe:	46.812.226,07
4	3916	Monofilamenti bilo koje dimenzije poprečnog presjeka većeg od 1 mm, šipke, štapovi i profilni oblici od plastičnih masa, uključujući površinski obrađene ali drukčije neobrađivane:	44.085.275,99
5	3004	Lijekovi (osim proizvoda iz tarifnih brojeva 3002, 3005 i 3006) koji se sastoje od pomiješanih ili nepomiješanih proizvoda za terapijsku ili profilaktičnu upotrebu, pripremljeni u odmjerene doze (uključujući i one u oblicima za transdermalni sistem primje:	38.042.371,28
6	5903	Tekstilni materijali impregnirani, premazani, prevučeni, prekriveni ili laminirani plastičnim masama, osim onih iz tarifnog broja 5902:	35.373.989,18
7	8701	Vučna vozila (osim onih iz tarifnog broja 8709):	35.240.349,87
8	0406	Sir i skuta:	31.450.132,41
9	3824	Pripremljena vezivna sredstva za ljevaoničke kalupe ili ljevaoničke jezgre; hemijski proizvodi i dodaci hemijske i srodnih industrija (uključujući i one koje se sastoje od smjese prirodnih proizvoda), koji nisu spomenuti niti uključeni na drugom mjestu:	28.670.938,80
10	5603	Netkani materijal, uključujući impregniran, prevučen, prekriven ili laminiran:	26.836.501,73

Izvor podataka: Agencija za statistiku BiH

3. RUSIJA (2013)

KM

RB	TB	Uvoz 10 najznačajnijih proizvoda	Vrijednost
1	2709	Nafta i ulja dobivena od bitumenskih minerala, sirova:	1.198.917.036,11
2	2711	Naftni plinovi i ostali plinoviti ugljenvodonici:	149.199.171,61
3	7601	Aluminij u sirovim oblicima:	99.549.816,97
4	7228	Šipke i profili od ostalih legiranih čelika; šuplje šipke za svrdla od legiranih ili nelegiranih čelika:	13.226.963,72
5	2701	Kameni ugalj; briketi i slična kruta goriva od kamenog uglja:	9.435.995,54
6	2921	Jedinjenja s amino grupom:	6.216.864,55
7	2710	Naftna ulja i ulja dobivena od bitumenskih minerala, osim sirovih; proizvodi nespomenuti niti uključeni na drugom mjestu, što sadrže 70% ili više masenog udjela naftnih ulja ili ulja dobivenih od bitumenskih minerala, koji čine osnovne sastojke tih proizvoda	4.931.963,22
8	2901	Aciklički ugljenvodonici:	2.904.113,58
9	8545	Ugljene elektrode, ugljene četkice, ugalj za sijalice, ugalj za baterije i drugi proizvodi od grafita ili od drugih vrsta ugljenika, sa metalom ili bez njega, za namjenu u elektrotehnici:	2.385.273,12
10	7202	Ferolegure:	1.969.152,75

4. SRBIJA (2013)

KM

1	1005	Kukuruz:	69.780.569,24
2	2203	Pivo dobiveno od slada:	68.931.249,43
3	2710	Naftna ulja i ulja dobivena od bitumenskih minerala, osim sirovih; proizvodi nespomenuti niti uključeni na drugom mjestu, što sadrže 70% ili više masenog udjela naftnih ulja ili ulja dobivenih od bitumenskih minerala, koji čine osnovne sastojke tih proizvoda	60.371.630,66
4	1905	Kruh, peciva, kolači, keksi i ostali pekarski proizvodi sa sadržajem kakaa ili bez kakaa; hostije, prazne kapsule za farmaceutske proizvode, oblate, rižin papir i slični proizvodi:	57.687.663,59
5	2309	Preparati koji se koriste za prehranu životinja:	41.149.588,51
6	1512	Ulije od sjemena suncokreta, Šafranike ili pamuka i njihove frakcije, rafinirani ili nerafinirani, ali hemijski nemodificirani:	36.447.521,92
7	1806	Čokolada i ostali prehrambeni proizvodi koji sadrže kakao:	35.978.065,70
8	2202	Vode, uključujući mineralne vode i gazirane vode, sa dodatim šećerom ili drugim sladilima ili aromama i ostala bezalkoholna pića, osim sokova voća ili povrća iz tarifnog broja 2009:	33.074.850,38
9	2716	Električna energija	28.930.054,02
10	1101	Brašno od pšenice ili suražice:	28.479.929,88

Izvor podataka: Agencija za statistiku BiH

5. ITALIJA (2013)

KM

RB	TB	Uvoz 10 najznačajnijih proizvoda	Vrijednost
1	2710	Naftna ulja i ulja dobivena od bitumenskih minerala, osim sirovih;	172.160.530,80
2	4107	Govedje kože (uključujući bivolje) i kože kopitara, dalje obrađivane nakon štavljenja ili crust—obrade uključujući i pergamentno obrađivanje, bez dlake,	75.353.587,46
3	6406	Dijelovi obuće (uključujući gornji dio koji je pričvršćen ili ne na unutrašnji don, osim na vanjski don);	71.442.735,34
4	8708	Dijelovi i pribor motornih vozila iz tarifnih brojeva 8701 do 8705:	29.726.001,68
5	7308	Željezne ili čelične konstrukcije (osim montažnih zgrada iz tarifnog broja 9406) i dijelovi konstrukcija (npr. mostovi i sekcije mostova, vrata splavnica, tornjevi, rešetkasti i drugi stupovi, upornjaci, krovovi, krovišta (krovni kosturi), vrata i prozori	23.703.754,88
6	7208	Toplo valjani plosnati proizvodi od željeza ili nelegiranog čelika širine 600 mm ili veće, koji nisu platirani niti prevučeni:	22.012.637,81
7	3904	Polimeri vinil hlorida ili drugih halogeniranih olefina, u primarnim oblicima:	21.593.873,49
8	7211	Plosnati valjani proizvodi od željeza ili nelegiranog čelika širine manje od 600 mm, koji nisu platirani niti prevučeni:	21.338.581,60
9	7210	Plosnati valjani proizvodi od željeza ili nelegiranog čelika širine 600 mm i veće, platirani ili prevučeni:	17.224.228,80
10	5903	Tekstilni materijali impregnirani, premazani, prevučeni, prekriveni ili laminirani plastičnim masama, osim onih iz tarifnog broja 5902:	16.979.493,61

6. KINA (2013)

KM

1	8517	Telefonski aparati, uključujući telefone za mobilne radiotelefonske mreže ili druge bežične mreže; ostali aparati za slanje ili primanje glasa, slike	98.366.053,99
2	8471	Maštine za automatsku obradu podataka i njihove jedinice; magnetni ili optički čitači, maštine za bilježenje u kodiranom obliku podataka na podloge	45.139.259,67
3	7308	Željezne ili čelične konstrukcije (osim montažnih zgrada iz tarifnog broja 9406) i dijelovi konstrukcija	31.147.763,54
4	8528	Monitori i projektori, koji ne sadrže televizijski prijemnik; televizijski prijemnici, neovisno imaju li ugrađeni prijemnik radiodifuzije ili aparat za snimanje ili reprodukciju zvuka ili slike ili ne:	23.593.569,55
5	6403	Obuća sa vanjskim donovima od gume, plastične mase, kože ili umjetne kože i gornjim dijelom od kože:	22.753.914,76
6	8516	Električni protočni ili akumulacijski grijajući vode i uronjivi grijajući; električni aparati za grijanje prostora i električni uređaji za grijanje tla;	20.276.037,08
7	3907	Poliacetali, ostali polieteri i epoksidne smole, u primarnim oblicima; polikarbonati, alkidne smole, polialkil esteri i ostali poliesteri, u primarnim oblicima:	19.889.315,30
8	8443	Maštine za štampanje za štampanje pomoću ploča, valjaka i drugih štamparskih formi iz tarifnog broja 8442; ostali pisači, maštine za kopiranje i telefaks uređaji, neovisno jesu li kombinirani ili ne, njihovi dijelovi i pribor:	16.921.635,40
9	6402	Ostala obuća sa vanjskim donovima i gornjim dijelom, od gume ili plastične mase:	16.376.478,04
10	9503	Tricikli; romobili, automobili sa pedalama i slične igračke sa točkovima; kolica za lutke; lutke; druge igračke;	16.296.707,19

Izvor podataka: Agencija za statistiku BiH

7. SLOVENIJA (2013)

KM

RB	TB	Uvoz 10 najznačajnijih proizvoda	Vrijednost
1	3004	Lijekovi (osim proizvoda iz tarifnih brojeva 3002, 3005 i 3006) koji se sastoje od pomiješanih ili nepomiješanih proizvoda za terapijsku ili profilaktičnu upotrebu, pripremljeni u odmjerene doze	46.529.649,76
2	3824	Pripremljena vezivna sredstva za ljevaoničke kalupe ili ljevaoničke jezgre; hemijski proizvodi i dodaci hemijske i srodnih industrija (uključujući i one koje se sastoje od smjese prirodnih proizvoda), koji nisu spomenuti niti uključeni na drugom mjestu:	38.711.520,05
3	2710	Naftna ulja i ulja dobivena od bitumenskih minerala, osim sirovih;	17.387.982,25
4	8544	Izolirana žica (uključujući lakiranu žicu i anodiziranu žicu), kablovi (uključujući koaksijalne kablove) i ostali izolirani električni vodiči, sa priključnim uređajima ili bez njih; kablovi od optičkih, pojedinačno oplaštenih vlakana (svjetlovodi),	17.104.848,23
5	4205	Ostali proizvodi od kože ili od umjetne kože:	16.414.260,22
6	8536	Električni aparati za uklapanje, isklapanje, zaštitu ili spajanje električnih strujnih krugova (npr. sklopke, releji, osigurači, prigušivači putujućih valova, utične naprave, grla za sijalice i spojni ormarići), za napone do 1000 V;	15.001.593,08
7	7601	Aluminij u sirovim oblicima:	13.805.068,56
8	2202	Vode, uključujući mineralne vode i gazirane vode, sa dodatim šećerom ili drugim sladilima ili aromama i ostala bezalkoholna pića, osim sokova voća ili povrća iz tarifnog broja 2009:	13.634.332,02
9	7208	Toplo valjani plosnati proizvodi od željeza ili nelegiranog čelika širine 600 mm ili veće, koji nisu platirani niti prevučeni:	11.974.319,30
10	7407	Šipke i profili, od bakra:	11.210.052,90

8. AUSTRIJA (2013)

KM

1	4107	Govedje kože (uključujući bivolje) i kože kopitara, dalje obrađivane nakon šavljenja ili crust–obrađe uključujući i pergamentno obrađivanje, bez dlake,	16.641.621,02
2	8503	Dijelovi prikladni za upotrebu isključivo ili uglavnom sa mašinama iz tarifnih brojeva 8501 ili 8502:	15.139.862,71
3	3903	Polimeri stirena, u primarnim oblicima:	12.548.495,06
4	4703	Hemijska drvna celuloza, natronska ili sulfatna, osim celuloze topivog kvaliteta:	11.475.433,37
5	1806	Čokolada i ostali prehrabeni proizvodi koji sadrže kakao:	10.802.263,79
6	6406	Dijelovi obuće (uključujući gornji dio koji je pričvršćen ili ne na unutrašnji don, osim na vanjski don); izmenljivi ulošci za obuću, umeci za potpetice i slični proizvodi; nazuvci, i slični proizvodi i njihovi dijelovi:	9.582.287,78
7	3901	Polimeri etilena, u primarnim oblicima:	8.691.747,90
8	4410	Ploče iverice, ploče sa usmjerenim vlaknima (OSB) i slične ploče (na primjer wafer–ploče) od drva i od ostalih ligninskih materijala, neaglomerirane ili aglomerirane smołama ili ostalim organskim vezivnim tvarima:	7.430.099,30
9	3824	Pripremljena vezivna sredstva za ljevaoničke kalupe ili ljevaoničke jezgre; hemijski proizvodi i dodaci hemijske i srodnih industrija (uključujući i one koje se sastoje od smjese prirodnih proizvoda),	7.335.640,52
10	0203	Svinjsko meso, svježe, rashlađeno ili smrznuto:	7.325.287,79

Izvor podataka: Agencija za statistiku BiH

9. TURSKA (2013)

KM

RB	TB	Uvoz 10 najznačajnijih proizvoda	Vrijednost
1	6109	T-majice, majice bez rukava i ostale potkošulje, pletene ili heklane:	16.720.769,98
2	5702	Tepisi i ostali tekstilni podni pokrivači, tkani, koji nisu dobiveni tafting-postupkom i nisu flokirani, dovršeni ili nedovršeni, uključujući "Kelem", "Schumacks", "Karamanie" i slične ručno tkane pokrivače:	12.549.673,64
3	3916	Monofilamenti bilo koje dimenzije poprečnog presjeka većeg od 1 mm, šipke, štapovi i profilni oblici od plastičnih masa, uključujući površinski obrađene	11.417.266,99
4	3004	Lijekovi (osim proizvoda iz tarifnih brojeva 3002, 3005 i 3006) koji se sastoje od pomiješanih ili nepomiješanih proizvoda za terapijsku ili profilaktičnu upotrebu, pripremljeni u odmjerene doze	9.723.289,92
5	8702	Motorna vozila za prijevoz deset ili više osoba uračunavši i vozača:	8.955.559,27
6	8516	Električni protočni ili akumulacijski grijajući vode i uronjivi grijajući; električni aparati za grijanje prostora i električni uređaji za grijanje tla; elektrotermički aparati za uređivanje kose	8.850.261,77
7	8528	Monitori i projektori, koji ne sadrže televizijski prijemnik; televizijski prijemnici, neovisno imaju li ugrađeni prijemnik radiodifuzije ili aparat za snimanje ili reprodukciju zvuka ili slike ili ne:	8.704.582,03
8	8418	Hladnjaci, zamrzivači i ostali uređaji za proizvodnju hladnoće, električni i ostali; toplotne pumpe, osim uređaja za klimatizaciju iz tarifnog broja 8415:	7.693.042,97
9	1905	Kruh, peciva, kolači, keksi i ostali pekarski proizvodi sa sadržajem kakaa ili bez kakaa; hostije, prazne kapsule za farmaceutske proizvode, oblate, rižin papir	7.693.031,71
10	9619	Higijenski ulošci i tamponi, dječje pelene i podlošci za pelene i slični proizvodi, od bilo kojeg materijala:	7.471.964,41

10. MAĐARSKA (2013)

KM

1	1001	Pšenica i suražica:	65.648.265,41
2	2710	Naftna ulja i ulja dobivena od bitumenskih minerala, osim sirovih;	60.977.322,83
3	1512	Ulje od sjemena suncokreta, šafranske ili pamuka i njihove frakcije, rafinirani ili nerafinirani, ali hemijski nemodificirani:	51.164.079,12
4	2815	Natrijev hidroksid (kaustična soda); kalijev hidroksid (kaustična potaša); natrijev ili kalijev peroksid:	13.189.356,35
5	1005	Kukuruz:	10.684.978,05
6	0203	Svinjsko meso, svježe, rashlađeno ili smrznuto:	10.241.382,63
7	8414	Zračne ili vakuumske pumpe, zračni ili plinski kompresori i ventilatori; ventilacijska ili recirkulacijska hvatala pare (nape) sa ugrađenim ventilatorom, pa i sa filterima:	9.762.687,38
8	8528	Monitori i projektori, koji ne sadrže televizijski prijemnik; televizijski prijemnici, neovisno imaju li ugrađeni prijemnik radiodifuzije ili aparat za snimanje ili reprodukciju zvuka ili slike ili ne:	8.431.006,67
9	9619	Higijenski ulošci i tamponi, dječje pelene i podlošci za pelene i slični proizvodi, od bilo kojeg materijala:	7.050.075,63
10	7005	Float–staklo i površinski brušeno ili polirano staklo, u obliku listova ili ploča, sa ili bez sloja za apsorpciju ili refleksiju, sa ili bez nereflektirajućeg sloja, ali dalje neobrađeno:	6.392.526,01

Izvor podataka: Agencija za statistiku BiH

IV Najznačajniji partneri u BiH izvozu (po proizvodima)

1. NJEMAČKA (2010)

KM

RB	TB	Izvoz 10 najznačajnijih proizvoda	Vrijednost
1	9401	Sjedala (osim onih iz tarifnog broja 9402), uključujući ona koja se mogu pretvoriti u ležaje, i njihovi dijelovi:	326.675.404,86
2	7306	Ostale željezne ili čelične cijevi i šuplji profili (npr. sa otvorenim jedinjenjima, zavareni, zakovani ili zatvoreni na sličan način):	45.989.512,38
3	7404	Otpaci i lomljevina, od bakra:	44.284.532,92
4	9403	Ostali namještaj i njegovi dijelovi:	41.161.201,73
5	6203	Odijela, kompleti, jakne, sakoi, hlače, hlače sa plastronom i naramenicama; hlače stisnute ispod koljena i kratke hlače (osim kupačih gaća), za muškarce i dječake:	37.555.651,01
6	4407	Drvo obrađeno po dužini piljenjem, glodanjem ili rezanjem ili ljuštenjem, uključujući i blanjano, brušeno ili spojeno na krajevima, debljine veće od 6 mm:	34.234.861,06
7	8301	Katanci i brave (na ključ, šifru ili električni), od običnih metala; kopče i okovi sa kopčama, sa ugrađenim bravama, od običnih metala; ključevi za bilo koji od spomenutih proizvoda, od običnih metala:	31.937.352,90
8	8421	Centrifuge, uključujući centrifuge za sušenje; uređaji za filtriranje i pročišćavanje tekućina ili plinova:	31.305.602,39
9	8708	Dijelovi i pribor motornih vozila iz tarifnih brojeva 8701 do 8705:	29.252.203,28
10	6406	Dijelovi obuće (uključujući gornji dio koji je pričvršćen ili ne na unutrašnji đon, osim na vanjski đon); izmjenjivи ulošci za obuću, umeci za potpetice i slični proizvodi; nazuvci, i slični proizvodi i njihovi dijelovi:	28.524.567,42

2. HRVATSKA (2010)

KM

1	7601	Aluminij u sirovim oblicima:	175.268.329,33
2	2716	Električna energija	148.532.210,25
3	2710	Naftna ulja i ulja dobivena od bitumenskih minerala, osim sirovih;	72.329.870,32
4	4407	Drvo obrađeno po dužini piljenjem, glodanjem ili rezanjem ili ljuštenjem, uključujući i blanjano, brušeno ili spojeno na krajevima, debljine veće od 6 mm:	36.508.246,16
5	7214	Šipke od željeza ili nelegiranog čelika samo kovane, toplo valjane, toplo vučene ili toplo istiskivane, uključujući one koje su usukane poslije valjanja:	34.171.581,05
6	7314	Tkanine (uključujući beskrajne vrpce), rešetke, mreže i ograde od željezne ili čelične žice; željezne ili čelične rešetke dobivene prosijecanjem i razvlačenjem lima ili vrpce:	30.619.344,78
7	0401	Mlijeko i pavlaka, nekoncentrirani i bez dodatog šećera ili drugih sladila:	24.561.755,64
8	7604	Šipke i profili od aluminija:	21.656.507,98
9	4818	Toaletni i sličan papir, celulozna vata i koprene od celuloznih vlakana, koji se koriste u domaćinstvu ili za sanitarnu upotrebu u rolnama, širine ne veće od 36 cm ili izrezan u određenu veličinu ili oblik; džepne maramice, stožnjaci,	21.303.350,47
10	9403	Ostali namještaj i njegovi dijelovi:	20.944.467,99

Izvor podataka: Agencija za statistiku BiH

3. SRBIJA (2010)

KM

RB	TB	Izvoz 10 najznačajnijih proizvoda	Vrijednost
1	2704	Koks i polukoks od kamenog uglja, mrkog uglja ili treseta, aglomerirani ili ne; retortni ugalj:	154.467.734,53
2	2716	Električna energija	132.635.406,64
3	2710	Naftna ulja i ulja dobivena od bitumenskih minerala, osim sirovih;	65.431.926,12
4	7213	Toplo valjana žica od željeza ili nelegiranog čelika u nepravilno (labavo) namotanim kolutima:	45.583.931,42
5	4407	Drvo obrađeno po dužini piljenjem, glodanjem ili rezanjem ili ljuštenjem, uključujući i blanjano, brušeno ili spojeno na krajevima, debljine veće od 6 mm:	44.827.486,73
6	7214	Šipke od željeza ili nelegiranog čelika samo kovane, toplo valjane, toplo vučene ili toplo istiskivane, uključujući one koje su usukane poslije valjanja:	35.640.500,31
7	2702	Mrki ugalj, aglomerirani ili neaglomerirani, osim gagata:	26.140.793,20
8	2304	Uljane pogače i ostali kruti ostaci dobiveni pri ekstrakciji ulja od soje, nemljeveni, mljeveni ili peletirani	12.102.991,21
9	2522	Živi kreč, gašeni kreč i hidraulični kreč, osim kalcijevog oksida i hidroksida iz tarifnog broja 2825:	9.726.540,12
10	4803	Papir vrsta koje se koriste za izradu toaletnog papira, papira za skidanje šminke, papira za peštire, ubrusne ili slične proizvode i sličnog papira za upotrebu u domaćinstvu, za higijenske namjene ili za njegu tijela, vata i koprene od celuloznih vlakana,	9.628.800,04

4. ITALIJA (2010)

KM

1	6403	Obuća sa vanjskim đonovima od gume, plastične mase, kože ili umjetne kože i gornjim dijelom od kože:	119.683.484,74
2	7601	Aluminij u sirovim oblicima:	91.151.630,38
3	6406	Dijelovi obuće (uključujući gornji dio koji je pričvršćen ili ne na unutrašnji đon, osim na vanjski đon); izmjenljivi ulošci za obuću, umeci za potpetice i slični proizvodi; nazuvci, i slični proizvodi i njihovi dijelovi:	43.140.546,50
4	6404	Obuća sa vanjskim đonovima od gume, plastične mase, od kože ili umjetne kože i gornjim dijelom od tekstilnog materijala:	36.075.779,64
5	4401	Ogrijevno drvo u oblicama, cjepanicama, granama, snopovima ili u sličnim oblicima; iverje i slične čestice; drvana pilovina, otpaci i ostaci drva, aglomerirani ili neaglomerirani u oblice, brikete, pelete ili u slične oblike:	34.522.059,89
6	7604	Šipke i profili od aluminija:	33.960.381,26
7	2804	Vodonik, plemeniti (rijetki) plinovi i ostali nemetalni:	31.213.358,59
8	5205	Pamučna preda (osim konca za šivanje), masenog udjela pamuka 85% ili većeg, nepripremljena u pakovanja za pojedinačnu prodaju:	25.497.634,00
9	6401	Nepromočiva obuća sa vanjskim đonovima i gornjim dijelom, od gume ili plastične mase, čiji gornji dio nije pričvršćen za đon niti spojen sa njim šivanjem, zakivanjem, zabijanjem ekserima, vijcima ili slično:	24.953.391,17
10	8431	Dijelovi prepoznatljivi kao namijenjeni isključivo ili uglavnom za mašine iz tarifnih brojeva 8425 do 8430:	24.632.891,94

Izvor podataka: Agencija za statistiku BiH

5. SLOVENIJA (2010)

KM

RB	TB	Izvoz 10 najznačajnijih proizvoda	Vrijednost
1	8409	Dijelovi prepoznatljivi kao namijenjeni isključivo ili uglavnom za motore iz tarifnog broja 8407 ili 8408:	98.542.081,19
2	2818	Umetni korund, hemijski definiran ili ne; aluminijev oksid; aluminijev hidroksid:	47.418.250,98
3	7204	Otpaci i lomljevina od željeza ili čelika; otpadni ingoti od željeza ili čelika za pretaljivanje:	44.634.738,84
4	4401	Ogrijevno drvo u oblicama, cjepanicama, granama, snopovima ili u sličnim oblicima; iverje i slične čestice;drvna pilovina, otpaci i ostaci drva, aglomerirani ili neaglomerirani u oblice, brikete, pelete ili u slične oblike:	21.352.734,62
5	8544	Izolirana žica (uključujući lakiranu žicu i anodiziranu žicu), kablovi (uključujući koaksijalne kablove) i ostali izolirani električni vodiči,	18.833.306,08
6	8503	Dijelovi prikladni za upotrebu isključivo ili uglavnom sa mašinama iz tarifnih brojeva 8501 ili 8502:	15.294.006,52
7	4407	Drvo obrađeno po dužini piljenjem, glodanjem ili rezanjem ili ljuštenjem, uključujući i blanjano, brušeno ili spojeno na krajevima, debljine veće od 6 mm:	14.822.781,95
8	8431	Dijelovi prepoznatljivi kao namijenjeni isključivo ili uglavnom za mašine iz tarifnih brojeva 8425 do 8430:	14.796.454,97
9	6403	Obuća sa vanjskim đonovima od gume, plastične mase, kože ili umjetne kože i gornjim dijelom od kože:	14.648.087,94
10	6406	Dijelovi obuće (uključujući gornji dio koji je pričvršćen ili ne na unutrašnji đon, osim na vanjski đon); izmjenljivi ulošci za obuću, umeci za potpetice i slični proizvodi; nazuvci, i slični proizvodi i njihovi dijelovi:	11.407.514,15

6. AUSTRIJA (2010)

KM

1	7601	Aluminij u sirovim oblicima:	49.939.724,02
2	6403	Obuća sa vanjskim đonovima od gume, plastične mase, kože ili umjetne kože i gornjim dijelom od kože:	43.655.822,80
3	4101	Sirove krupne i sitne goveđe kože (uključujući bivolje) i kože kopitara (svježe ili soljene, sušene, lužene, piklovane ili drukčije konzervirane ali ne uštavljene,	35.474.425,12
4	8482	Kuglični ili valjkasti ležaji:	35.220.129,72
5	1701	Šećer od šećerne trske ili šećerne repe i hemijski čista saharoza, u krutom stanju:	31.981.922,70
6	9401	Sjedala (osim onih iz tarifnog broja 9402), uključujući ona koja se mogu pretvoriti u ležaje, i njihovi dijelovi:	22.469.276,82
7	3925	Građevinski proizvodi od plastičnih masa, koji nisu pomenuti ili uključeni na drugom mjestu:	16.497.117,04
8	8544	Izolirana žica (uključujući lakiranu žicu i anodiziranu žicu), kablovi (uključujući koaksijalne kablove) i ostali izolirani električni vodiči,	14.852.941,13
9	4407	Drvo obrađeno po dužini piljenjem, glodanjem ili rezanjem ili ljuštenjem, uključujući i blanjano, brušeno ili spojeno na krajevima, debljine veće od 6 mm:	11.603.080,57
10	8503	Dijelovi prikladni za upotrebu isključivo ili uglavnom sa mašinama iz tarifnih brojeva 8501 ili 8502:	11.034.993,54

Izvor podataka: Agencija za statistiku BiH

7. CRNA GORA (2010)

KM

RB	TB	Izvoz 10 najznačajnijih proizvoda	Vrijednost
1	2818	Umjetni korund, hemijski definiran ili ne; aluminijev oksid; aluminijev hidroksid:	87.013.952,79
2	2716	Električna energija	71.581.737,98
3	7314	Tkanine (uključujući beskrajne vrpce), rešetke, mreže i ograde od željezne ili čelične žice; željezne ili čelične rešetke dobivene prosijecanjem i razvlačenjem lima ili vrpce:	12.709.136,27
4	7214	Šipke od željeza ili nelegiranog čelika samo kovane, toplo valjane, toplo vučene ili toplo istiskivane, uključujući one koje su usukane poslije valjanja:	9.369.170,98
5	2710	Naftna ulja i ulja dobivena od bitumenskih minerala, osim sirovih;	8.363.122,60
6	2713	Naftni koks, naftni bitumen i drugi ostaci od nafte ili ulja od bitumenskih minerala:	7.866.660,54
7	7213	Toplo valjana žica od željeza ili nelegiranog čelika u nepravilno (labavo) namotanim kolutima:	7.672.387,62
8	2402	Cigare, cigarilos i cigarete od duhana ili zamjena duhana:	3.973.464,24
9	7308	Željezne ili čelične konstrukcije (osim montažnih zgrada iz tarifnog broja 9406) i dijelovi konstrukcija (npr. mostovi i sekcije mostova, vrata splavnica, tornjevi, rešetkasti i drugi stupovi, upornjaci, krovovi, krovista (krovni kosturi), vrata i prozori	3.755.998,72
10	7204	Otpaci i lomljevina od željeza ili čelika; otpadni ingoti od željeza ili čelika za pretaljivanje:	3.737.041,82

8. ŠVICARSKA (2010)

KM

1	2716	Električna energija	121.291.705,35
2	6205	Košulje za muškarce i dječake:	4.864.401,29
3	9306	Bombe, granate, torpeda, mine, rakete i slična vojna municija i njihovi dijelovi; municija (patrone) i ostalo municija i projektili i njihovi dijelovi, uključujući sačmu i čepove za patrone:	4.582.741,38
4	9403	Ostali namještaj i njegovi dijelovi:	2.691.972,54
5	3925	Građevinski proizvodi od plastičnih masa, koji nisu pomenuti ili uključeni na drugom mjestu:	2.585.218,46
6	9405	Svjetiljke i druga rasvjetna tijela uključujući reflektore i njihovi dijelovi, koji nisu spomenuti niti uključeni na drugom mjestu; osvjetljeni znakovi, osvjetljene pločice sa imenima i slično, sa stalno učvršćenim izvorom svjetlosti, i njihovi djelovi ko	1.821.607,82
7	4402	Drvni ugalj (uključujući drveni ugalj od ljesaka) aglomeriran ili neaglomeriran:	1.491.679,69
8	4418	Građevinska stolarija i ostali drveni proizvodi za građevinarstvo, uključujući celularne ploče od drveta, sastavljene parketne ploče, piljenu i cijepanu šindru:	1.472.211,64
9	4407	Drvo obrađeno po dužini piljenjem, glodanjem ili rezanjem ili ljuštenjem, uključujući i blanjano, brušeno ili spojeno na krajevima, debljine veće od 6 mm:	1.291.213,25
10	7216	Profili od željeza ili nelegiranog čelika:	1.258.563,30

Izvor podataka: Agencija za statistiku BiH

9. KOSOVO* (2010)

KM

RB	TB	Izvoz 10 najznačajnijih proizvoda	Vrijednost
1	7214	Šipke od željeza ili nelegiranog čelika samo kovane, toplo valjane, toplo vučene ili toplo istiskivane, uključujući one koje su usukane poslije valjanja:	32.800.672,88
2	2710	Naftna ulja i ulja dobivena od bitumenskih minerala, osim sirovih;	19.784.950,46
3	7213	Toplo valjana žica od željeza ili nelegiranog čelika u nepravilno (labavo) namotanim kolutima:	17.986.953,02
4	4407	Drvo obrađeno po dužini piljenjem, glodanjem ili rezanjem ili ljuštenjem, uključujući i blanjano, brušeno ili spojeno na krajevima, debljine veće od 6 mm:	13.213.895,07
5	2713	Naftni koks, naftni bitumen i drugi ostaci od nafte ili ulja od bitumenskih minerala:	12.698.964,30
6	1602	Ostali pripremljeni ili konzervirani proizvodi od mesa, drugih klaoničkih proizvoda ili krvi:	10.641.136,96
7	0401	Mlijeko i pavlaka, nekoncentrirani i bez dodatog šećera ili drugih sladila:	3.255.428,23
8	1601	Kobasice i slični proizvodi, od mesa, drugih klaoničkih proizvoda ili krvi; prehrambeni proizvodi na osnovi tih proizvoda:	2.582.066,42
9	8544	Izolirana žica (uključujući lakiranu žicu i anodiziranu žicu), kablovi (uključujući koaksijalne kablove) i ostali izolirani električni vodiči,	2.462.016,46
10	7308	Željezne ili čelične konstrukcije (osim montažnih zgrada iz tarifnog broja 9406) i dijelovi konstrukcija (npr. mostovi i sekcije mostova, vrata splavnica, tornjevi, rešetkasti i drugi stupovi, kosturi),	2.445.009,45

*Ovaj naziv ne prejudicira status Kosova i u skladu je sa Rezolucijom 1244 SB UN i Odlukom Međunarodnog suda pravde o kosovskoj deklaraciji o nezavisnosti.

10. MAĐARSKA (2010)

KM

1	7601	Aluminij u sirovim oblicima:	61.291.930,02
2	2606	Rudače i koncentrati aluminija	10.012.822,03
3	2818	Umjetni korund, hemijski definiran ili ne; aluminijev oksid; aluminijev hidroksid:	9.962.505,76
4	3102	Azotna gnojiva, mineralna ili hemijska:	5.146.089,48
5	7314	Tkanine (uključujući beskrajne vrpce), rešetke, mreže i ograde od željezne ili čelične žice; željezne ili čelične rešetke dobivene prosijecanjem i razvlačenjem lima ili vrpce:	3.363.374,22
6	6403	Obuća sa vanjskim đonovima od gume, plastične mase, kože ili umjetne kože i gornjim dijelom od kože:	3.317.962,58
7	7306	Ostale željezne ili čelične cijevi i šuplji profili (npr. sa otvorenim jedinjenjima, zavareni, zakovani ili zatvoreni na sličan način):	3.214.600,67
8	9401	Sjedala (osim onih iz tarifnog broja 9402), uključujući ona koja se mogu pretvoriti u ležaje, i njihovi dijelovi:	3.152.815,51
9	8418	Hladnjaci, zamrzivači i ostali uređaji za proizvodnju hladnoće, električni i ostali; toplotne pumpe, osim uređaja za klimatizaciju iz tarifnog broja 8415:	3.078.050,60
10	8544	Izolirana žica (uključujući lakiranu žicu i anodiziranu žicu), kablovi (uključujući koaksijalne kablove) i ostali izolirani električni vodiči, sa priključnim uređajima ili bez njih; kablovi od optičkih, pojedinačno oplaćenih vlakana	2.802.808,08

Izvor podataka: Agencija za statistiku BiH

1. NJEMAČKA (2011)

KM

RB	TB	Izvoz 10 najznačajnijih proizvoda	Vrijednost
1	9401	Sjedala (osim onih iz tarifnog broja 9402), uključujući ona koja se mogu pretvoriti u ležaje, i njihovi dijelovi:	347.734.755,18
2	9403	Ostali namještaj i njegovi dijelovi:	52.867.612,76
3	7404	Otpaci i lomljevina, od bakra:	48.409.835,80
4	6203	Odijela, kompleti, jakne, sakoi, hlače, hlače sa plastronom i naramenicama; hlače stisnute ispod koljena i kratke hlače (osim kupaćih gaća), za muškarce i dječake:	46.616.899,61
5	4407	Drvo obrađeno po dužini piljenjem, glodanjem ili rezanjem ili ljuštenjem, uključujući i blanjano, brušeno ili spojeno na krajevima, debljine veće od 6 mm:	41.703.141,54
6	8708	Dijelovi i pribor motornih vozila iz tarifnih brojeva 8701 do 8705:	39.142.723,40
7	6406	Dijelovi obuće (uključujući gornji dio koji je pričvršćen ili ne na unutrašnji don, osim na vanjski don); izmjenljivi ulošci za obuću, umeci za potpetice i slični proizvodi; nazuvci, i slični proizvodi i njihovi dijelovi:	32.240.143,40
8	8301	Katanci i brave (na ključ, šifru ili električni), od običnih metala; kopče i okovi sa kopčama, sa ugrađenim bravama, od običnih metala; ključevi za bilo koji od spomenutih proizvoda, od običnih metala:	32.097.831,85
9	7604	Šipke i profili od aluminija:	31.859.749,49
10	2710	Naftna ulja i ulja dobivena od bitumenskih minerala, osim sirovih	29.473.375,00

2. HRVATSKA (2011)

KM

1	7601	Aluminij u sirovim oblicima:	204.936.081,14
2	2716	Električna energija	119.210.369,50
3	2710	Naftna ulja i ulja dobivena od bitumenskih minerala, osim sirovih	91.168.280,57
4	7214	Šipke od željeza ili nelegiranog čelika samo kovane, toplo valjane, toplo vučene ili toplo istiskivane, uključujući one koje su usukane poslije valjanja:	54.111.693,58
5	4407	Drvo obrađeno po dužini piljenjem, glodanjem ili rezanjem ili ljuštenjem, uključujući i blanjano, brušeno ili spojeno na krajevima, debljine veće od 6 mm:	39.732.489,47
6	7314	Tkanine (uključujući beskrajne vrpce), rešetke, mreže i ograde od željezne ili čelične žice; željezne ili čelične rešetke dobivene prosijecanjem i razvlačenjem lima ili vrpce:	36.874.519,50
7	0401	Mlijeko i pavlaka, nekoncentrirani i bez dodatog šećera ili drugih sladila:	30.420.853,18
8	1512	Uљe od sjemena suncokreta, Šafranske ili pamuka i njihove frakcije, rafinirani ili nerafinirani, ali hemijski nemodificirani:	27.283.717,57
9	9403	Ostali namještaj i njegovi dijelovi:	23.116.242,39
10	7604	Šipke i profili od aluminija:	23.026.943,08

Izvor podataka: Agencija za statistiku BiH

3. SRBIJA (2011)

KM

RB	TB	Izvoz 10 najznačajnijih proizvoda	Vrijednost
1	2704	Koks i polukoks od kamenog uglja, mrkog uglja ili treseta, aglomerirani ili ne; retortni ugalj:	192.984.185,77
2	2710	Naftna ulja i ulja dobivena od bitumenskih minerala, osim sirovih; proizvodi nespomenuti niti uključeni na drugom mjestu, što sadrže 70% ili više masenog udjela naftnih ulja ili ulja dobivenih od bitumenskih minerala, koji čine osnovne sastojke tih proizvoda	168.405.412,64
3	2716	Električna energija	74.818.314,83
4	4407	Drvo obrađeno po dužini piljenjem, glodanjem ili rezanjem ili ljuštenjem, uključujući i blanjano, brušeno ili spojeno na krajevima, debljine veće od 6 mm:	44.485.382,56
5	7213	Toplo valjana žica od željeza ili nelegiranog čelika u nepravilno (labavo) namotanim kolutima:	40.876.945,74
6	2702	Mrki ugalj, aglomerirani ili neaglomerirani, osim gagata:	40.142.726,49
7	7214	Šipke od željeza ili nelegiranog čelika samo kovane, toplo valjane, toplo vučene ili toplo istiskivane, uključujući one koje su usukane poslije valjanja:	33.742.434,08
8	2607	Rudače i koncentrati olova	16.821.274,95
9	7314	Tkanine (uključujući beskrajne vrpce), rešetke, mreže i ograde od željezne ili čelične žice; željezne ili čelične rešetke dobivene prosijecanjem i razvlačenjem lima ili vrpce:	13.870.672,54
10	7602	Otpaci i lomljevina, od aluminija:	10.801.936,94

4. ITALIJA (2011)

KM

1	6403	Obuća sa vanjskim đonovima od gume, plastične mase, kože ili umjetne kože i gornjim dijelom od kože:	122.612.432,14
2	7601	Aluminij u sirovim oblicima:	59.571.566,69
3	2804	Vodonik, plemeniti (rijetki) plinovi i ostali nemetalni:	43.567.480,97
4	6406	Dijelovi obuće (uključujući gornji dio koji je pričvršćen ili ne na unutrašnji đon, osim na vanjski đon); izmjenljivi ulošci za obuću, umeci za potpetice i slični proizvodi; nazuvci, i slični proizvodi i njihovi dijelovi:	40.745.423,15
5	7604	Šipke i profili od aluminija:	39.701.269,95
6	4401	Ogrjevno drvo u oblicama, cjepanicama, granama, snopovima ili u sličnim oblicima; iverje i slične čestice; drvna pilovina, otpaci i ostaci drva, aglomerirani ili neaglomerirani u oblice, brikete, pelete ili u slične oblike:	37.214.138,22
7	8431	Dijelovi prepoznatljivi kao namijenjeni isključivo ili uglavnom za mašine iz tarifnih brojeva 8425 do 8430:	29.789.396,90
8	6404	Obuća sa vanjskim đonovima od gume, plastične mase, od kože ili umjetne kože i gornjim dijelom od tekstilnog materijala:	29.351.984,85
9	6401	Nepromočiva obuća sa vanjskim đonovima i gornjim dijelom, od gume ili plastične mase, čiji gornji dio nije pričvršćen za đon niti spojen sa njim šivanjem, zakivanjem, zabijanjem ekserima, vijcima ili slično:	28.736.415,13
10	4407	Drvo obrađeno po dužini piljenjem, glodanjem ili rezanjem ili ljuštenjem, uključujući i blanjano, brušeno ili spojeno na krajevima, debljine veće od 6 mm:	28.276.993,69

Izvor podataka: Agencija za statistiku BiH

5. SLOVENIJA (2011)

KM

RB	TB	Izvoz 10 najznačajnijih proizvoda	Vrijednost
1	8409	Dijelovi prepoznatljivi kao namijenjeni isključivo ili uglavnom za motore iz tarifnog broja 8407 ili 8408:	118.591.472,04
2	7204	Otpaci i lomljevina od željeza ili čelika; otpadni ingoti od željeza ili čelika za pretaljivanje:	56.982.113,85
3	4401	Ogrijevno drvo u oblicama, cjepanicama, granama, snopovima ili u sličnim oblicima; iverje i slične čestice; drvna pilovina, otpaci i ostaci drva, aglomerirani ili neaglomerirani u oblice, brikete, pelete ili u slične oblike:	25.204.557,92
4	8503	Dijelovi prikladni za upotrebu isključivo ili uglavnom sa mašinama iz tarifnih brojeva 8501 ili 8502:	23.705.798,80
5	4407	Drvo obrađeno po dužini piljenjem, glodanjem ili rezanjem ili ljuštenjem, uključujući i blanjano, brušeno ili spojeno na krajevima, debljine veće od 6 mm:	19.238.019,95
6	1701	Šećer od šećerne trske ili šećerne repe i hemijski čista saharoza, u krutom stanju:	17.765.327,57
7	8431	Dijelovi prepoznatljivi kao namijenjeni isključivo ili uglavnom za mašine iz tarifnih brojeva 8425 do 8430:	17.694.402,49
8	7214	Šipke od željeza ili nelegiranog čelika samo kovane, toplo valjane, toplo vučene ili toplo istiskivane, uključujući one koje su usukane poslije valjanja:	16.489.651,73
9	7601	Aluminij u sirovim oblicima:	16.488.657,48
10	8544	Izolirana žica (uključujući lakiranu žicu i anodiziranu žicu), kablovi (uključujući koaksijalne kablove) i ostali izolirani električni vodiči, sa priključnim uređajima ili bez njih	16.426.773,57

6. AUSTRIJA (2011)

KM

1	7601	Aluminij u sirovim oblicima:	63.186.129,62
2	6403	Obuća sa vanjskim đonovima od gume, plastične mase, kože ili umjetne kože i gornjim dijelom od kože:	57.750.512,13
3	8482	Kuglični ili valjkasti ležaji:	57.601.718,50
4	4101	Sirove krupne i sitne govedje kože (uključujući bivolje) i kože kopitara	44.745.843,00
5	9401	Sjedala (osim onih iz tarifnog broja 9402), uključujući ona koja se mogu pretvoriti u ležaje, i njihovi dijelovi:	23.998.665,29
6	8544	Izolirana žica (uključujući lakiranu žicu i anodiziranu žicu), kablovi (uključujući koaksijalne kablove) i ostali izolirani električni vodiči, sa priključnim uređajima ili bez njih	22.624.141,62
7	2710	Naftna ulja i ulja dobivena od bitumenskih minerala, osim sirovih	22.223.880,56
8	3925	Građevinski proizvodi od plastičnih masa, koji nisu pomenuti ili uključeni na drugom mjestu:	20.641.017,10
9	8503	Dijelovi prikladni za upotrebu isključivo ili uglavnom sa mašinama iz tarifnih brojeva 8501 ili 8502:	16.266.615,45
10	4407	Drvo obrađeno po dužini piljenjem, glodanjem ili rezanjem ili ljuštenjem, uključujući i blanjano, brušeno ili spojeno na krajevima, debljine veće od 6 mm:	16.163.324,03

Izvor podataka: Agencija za statistiku BiH

7. CRNA GORA (2011)

KM

RB	TB	Izvoz 10 najznačajnijih proizvoda	Vrijednost
1	2818	Umjetni korund, hemijski definiran ili ne; aluminijev oksid; aluminijev hidroksid:	93.106.736,22
2	2716	Električna energija	45.543.779,06
3	7314	Tkanine (uključujući beskrajne vrpce), rešetke, mreže i ograde od željezne ili čelične žice; željezne ili čelične rešetke dobivene prosijecanjem i razvlačenjem lima ili vrpce:	13.907.811,37
4	7214	Šipke od željeza ili nelegiranog čelika samo kovane, toplo valjane, toplo vučene ili toplo istiskivane, uključujući one koje su usukane poslije valjanja:	13.344.251,95
5	2710	Naftna ulja i ulja dobivena od bitumenskih minerala, osim sirovih	10.305.058,40
6	2713	Naftni koks, naftni bitumen i drugi ostaci od nafte ili ulja od bitumenskih minerala:	9.399.412,02
7	7213	Toplo valjana žica od željeza ili nelegiranog čelika u nepravilno (labavo) namotanim kolutima:	7.773.254,05
8	2402	Cigare, cigarilos i cigarete od duhana ili zamjena duhana:	4.567.320,91
9	1101	Brašno od pšenice ili suražice:	3.491.697,06
10	9403	Ostali namještaj i njegovi dijelovi:	3.306.169,37

8. MAĐARSKA (2011)

KM

1	7601	Aluminij u sirovim oblicima:	65.107.701,36
2	2818	Umjetni korund, hemijski definiran ili ne; aluminijev oksid; aluminijev hidroksid:	16.530.004,08
3	2606	Rudače i koncentrati aluminija	7.396.972,48
4	7306	Ostale željezne ili čelične cijevi i šupljii profili (npr. sa otvorenim jedinjenjima, zavareni, zakovani ili zatvoreni na sličan način):	6.987.636,52
5	3102	Azotna gnojiva, mineralna ili hemijska:	5.620.147,29
6	8414	Zračne ili vakuumske pumpe, zračni ili plinski kompresori i ventilatori; ventilacijska ili recirkulacijska hvatala pare (nape) sa ugrađenim ventilatorom, pa i sa filterima:	5.487.278,12
7	9401	Sjedala (osim onih iz tarifnog broja 9402), uključujući ona koja se mogu pretvoriti u ležaje, i njihovi dijelovi:	5.220.560,13
8	2712	Vazelin; parafinski vosak, mikrokristalni naftni vosak, prešani parafini, ozokerit, vosak mrkog ugalja, vosak od treseta, drugi mineralni voskovi i slični proizvodi dobiveni sintezom ili drugim postupcima, obojeni ili ne:	4.985.758,03
9	6406	Dijelovi obuće (uključujući gornji dio koji je pričvršćen ili ne na unutrašnji đon, osim na vanjski đon); izmjenljivi ulošci za obuću, umeci za potpetice i slični proizvodi; nazuvci, i slični proizvodi i njihovi dijelovi:	4.073.209,07
10	7314	Tkanine (uključujući beskrajne vrpce), rešetke, mreže i ograde od željezne ili čelične žice; željezne ili čelične rešetke dobivene prosijecanjem i razvlačenjem lima ili vrpce:	3.799.957,16

Izvor podataka: Agencija za statistiku BiH

9. KOSOVO* (2011)

KM

RB	TB	Izvoz 10 najznačajnijih proizvoda	Vrijednost
1	7213	Toplo valjana žica od željeza ili nelegiranog čelika u nepravilno (labavo) namotanim kolutima:	29.115.050,78
2	7214	Šipke od željeza ili nelegiranog čelika samo kovane, toplo valjane, toplo vučene ili toplo istiskivane, uključujući one koje su usukane poslije valjanja:	25.491.582,23
3	2713	Naftni koks, naftni bitumen i drugi ostaci od nafte ili ulja od bitumenskih minerala:	23.518.390,62
4	1701	Šećer od šećerne trske ili šećerne repe i hemijski čista saharoza, u krutom stanju:	14.543.870,17
5	1602	Ostali pripremljeni ili konzervirani proizvodi od mesa, drugih klaoničkih proizvoda ili krvi:	12.127.673,19
6	4407	Drvo obrađeno po dužini piljenjem, glodanjem ili rezanjem ili ljuštenjem, uključujući i blanjano, brušeno ili spojeno na krajevima, debljine veće od 6 mm:	11.006.554,85
7	2710	Naftna ulja i ulja dobivena od bitumenskih minerala, osim sirovih	5.667.082,74
8	0401	Mlijeko i pavlaka, nekoncentrirani i bez dodatog šećera ili drugih sladila:	3.501.080,62
9	7308	Željezne ili čelične konstrukcije (osim montažnih zgrada iz tarifnog broja 9406) i dijelovi konstrukcija	3.006.797,53
10	3004	Lijekovi (osim proizvoda iz tarifnih brojeva 3002, 3005 i 3006)	2.554.385,93

*Ovaj naziv ne prejudicira status Kosova i u skladu je sa Rezolucijom 1244 SB UN i Odlukom Međunarodnog suda pravde o kosovskoj deklaraciji o nezavisnosti.

10. ŠVICARSKA (2011)

KM

1	2716	Električna energija	98.893.197,32
2	6205	Košulje za muškarce i dječake:	5.781.978,84
3	9403	Ostali namještaj i njegovi dijelovi:	4.601.696,56
4	9306	Bombe, granate, torpeda, mine, rakete i slična vojna municija i njihovi dijelovi; municija (patrone) i ostalo municija i projektili i njihovi dijelovi, uključujući sačmu i čepove za patrone:	4.439.785,85
5	2710	Naftna ulja i ulja dobivena od bitumenskih minerala, osim sirovih	3.225.996,28
6	3925	Građevinski proizvodi od plastičnih masa, koji nisu pomenuti ili uključeni na drugom mjestu:	3.202.856,04
7	9405	Svjetiljke i druga rasvjetna tijela uključujući reflektore i njihovi dijelovi, koji nisu spomenuti niti uključeni na drugom mjestu; osvjetljeni znakovi, osvjetljene pločice sa imenima i slično, sa stalno učvršćenim izvorom svjetlosti, i njihovi dijelovi ko	2.954.426,95
8	8708	Dijelovi i pribor motornih vozila iz tarifnih brojeva 8701 do 8705:	2.785.872,23
9	4418	Građevinska stolarija i ostali drveni proizvodi za građevinarstvo, uključujući celularne ploče od drveta, sastavljenе parketne ploče, piljenu i cijepanu šindru:	2.651.752,36
10	4202	Kovčevi, škrinje, torbe za pribor za putovanje (neseseri), ataše kovčevi, torbe za spise, školske torbe, futrole za naočale, futrole za dalekozore, futrole za fotoaparate, futrole za muzičke instrumente, futrole za puške, futrole za pištolje, te slični sp	1.983.321,91

Izvor podataka: Agencija za statistiku BiH

1. NJEMAČKA (2012)

KM

RB	TB	Izvoz 10 najznačajnijih proizvoda	Vrijednost
1	9401	Sjedala (osim onih iz tarifnog broja 9402), uključujući ona koja se mogu pretvoriti u ležaje, i njihovi dijelovi:	329.809.767,87
2	9403	Ostali namještaj i njegovi dijelovi:	65.257.088,99
3	8708	Dijelovi i pribor motornih vozila iz tarifnih brojeva 8701 do 8705:	50.087.266,06
4	7404	Otpaci i lomljevina, od bakra:	45.011.935,80
5	8301	Katanci i brave (na ključ, šifru ili električni), od običnih metala; kopče i okovi sa kopčama,	35.597.611,12
6	4407	Drvo obrađeno po dužini piljenjem, glodanjem ili rezanjem ili ljuštenjem, uključujući i blanjano, brušeno ili spojeno na krajevima,	34.346.493,04
7	6203	Odijela, kompleti, jakne, sakoi, hlače, hlače sa plastronom i naramenicama;	34.224.286,30
8	6406	Dijelovi obuće (uključujući gornji dio koji je pričvršćen ili ne na unutrašnji don, osim na vanjski don);	33.264.561,77
9	7604	Šipke i profili od aluminija:	30.872.328,31
10	8421	Centrifuge, uključujući centrifuge za sušenje; uređaji za filtriranje i pročišćavanje tekućina ili plinova:	25.559.816,59

2. HRVATSKA (2012)

KM

1	7601	Aluminij u sirovim oblicima:	202.530.920,87
2	2710	Naftna ulja i ulja dobivena od bitumenskih minerala, osim sirovih;	111.864.716,28
3	2716	Električna energija	69.871.869,20
4	7214	Šipke od željeza ili nelegiranog čelika samo kovane, toplo valjane, toplo vučene ili toplo istiskivane, uključujući one koje su usukane poslije valjanja:	39.840.547,54
5	2713	Naftni koks, naftni bitumen i drugi ostaci od nafte ili ulja od bitumenskih minerala:	38.672.306,42
6	4407	Drvo obrađeno po dužini piljenjem, glodanjem ili rezanjem ili ljuštenjem, uključujući i blanjano,	36.333.691,07
7	7314	Tkanine (uključujući beskrajne vrpce), rešetke, mreže i ograde od željezne ili čelične žice;	33.374.990,46
8	1512	Ulje od sjemena suncokreta, šafranske ili pamuka i njihove frakcije, rafinirani ili nerafinirani,	30.804.143,18
9	0401	Mlijeko i pavlaka, nekoncentrirani i bez dodatog šećera ili drugih sladila:	28.856.735,62
10	1905	Kruh, peciva, kolači, keksi i ostali pekarski proizvodi sa sadržajem kakaa ili bez kakaa;	25.353.888,73

Izvor podataka: Agencija za statistiku BiH

3. ITALIJA (2012)

KM

RB	TB	Izvoz 10 najznačajnijih proizvoda	Vrijednost
1	6403	Obuća sa vanjskim đonovima od gume, plastične mase,	126.667.394,16
2	7601	Aluminij u sirovim oblicima:	76.360.541,47
3	4401	Ogrijevno drvo u oblicama, cjepanicama, granama, snopovima ili u sličnim oblicima; iverje i slične čestice;drvna pilovina,	40.893.378,68
4	6404	Obuća sa vanjskim đonovima od gume, plastične mase, od kože ili umjetne kože i gornjim dijelom od tekstilnog materijala:	38.299.772,64
5	6406	Dijelovi obuće (uključujući gornji dio koji je pričvršćen ili ne na unutrašnji đon, osim na vanjski đon);	38.274.616,99
6	2804	Vodonik, plemeniti (rijetki) plinovi i ostali nemetalni:	33.951.820,08
7	7604	Šipke i profili od aluminija:	30.406.296,49
8	4407	Drvo obrađeno po dužini piljenjem, glodanjem ili rezanjem ili ljuštenjem, uključujući i blanjanju,	26.610.699,49
9	7213	Toplo valjana žica od željeza ili nelegiranog čelika u nepravilno (labavo) namotanim kolutima:	25.881.531,47
10	4101	Sirove krupne i sitne goveđe kože (uključujući bivolje) i kože kopitara (svježe ili soljene,	24.055.813,03

4. SRBIJA (2012)

KM

1	2710	Naftna ulja i ulja dobivena od bitumenskih minerala, osim sirovih; proizvodi nespomenuti niti uključeni na drugom mjestu,	81.258.181,30
2	2702	Mrki ugalj, aglomerirani ili neaglomerirani, osim gagata:	47.951.564,09
3	4407	Drvo obrađeno po dužini piljenjem, glodanjem ili rezanjem ili ljuštenjem, uključujući i blanjanju, brušeno ili spojeno na krajevima, debljine veće od 6 mm:	44.709.910,70
4	2716	Električna energija	44.508.751,55
5	2704	Koks i polukoks od kamenog uglja, mrkog uglja ili treseta, aglomerirani ili ne; retortni ugalj:	41.845.709,51
6	7213	Toplo valjana žica od željeza ili nelegiranog čelika u nepravilno (labavo) namotanim kolutima:	33.292.293,63
7	7214	Šipke od željeza ili nelegiranog čelika samo kovane, toplo valjane, toplo vučene ili toplo istiskivane, uključujući one koje su usukane poslije valjanja:	25.348.968,15
8	0401	Mlijeko i pavlaka, nekoncentrirani i bez dodatog šećera ili drugih sladila:	15.933.637,68
9	7314	Tkanine (uključujući beskrajne vrpce), rešetke, mreže i ograde od željezne ili čelične žice;	12.886.999,58
10	3004	Lijekovi (osim proizvoda iz tarifnih brojeva 3002, 3005 i 3006) koji se sastoje od pomiješanih ili nepomiješanih proizvoda za terapijsku ili profilaktičnu upotrebu,	9.870.846,09

Izvor podataka: Agencija za statistiku BiH

5. AUSTRIJA (2012)

KM

RB	TB	Izvoz 10 najznačajnijih proizvoda	Vrijednost
1	6403	Obuća sa vanjskim donovima od gume, plastične mase, kože ili umjetne kože i gornjim dijelom od kože:	63.604.297,59
2	7601	Aluminij u sirovim oblicima:	60.791.540,42
3	8482	Kuglični ili valjkasti ležaji:	54.486.363,48
4	4101	Sirove krupne i sitne goveđe kože (uključujući bivolje) i kože kopitara	51.123.029,57
5	8544	Izolirana žica (uključujući lakiranu žicu i anodiziranu žicu), kablovi (uključujući koaksijalne kablove)	37.229.205,58
6	2710	Nafnta ulja i ulja dobivena od bitumenskih minerala, osim sirovih; proizvodi nespomenuti niti uključeni na drugom mjestu,	34.270.379,05
7	3925	Gradičinski proizvodi od plastičnih masa, koji nisu pomenuti ili uključeni na drugom mjestu:	26.192.597,81
8	8503	Dijelovi prikladni za upotrebu isključivo ili uglavnom sa mašinama iz tarifnih brojeva 8501 ili 8502:	21.354.539,90
9	4407	Drvo obrađeno po dužini piljenjem, glodanjem ili rezanjem ili ljuštenjem,	17.317.684,31
10	9401	Sjedala (osim onih iz tarifnog broja 9402), uključujući ona koja se mogu pretvoriti u ležaje, i njihovi dijelovi:	15.656.097,69

6. SLOVENIJA (2012)

KM

1	8409	Dijelovi prepoznatljivi kao namijenjeni isključivo ili uglavnom za motore iz tarifnog broja 8407 ili 8408:	99.743.982,95
2	7204	Otpaci i lomljevina od željeza ili čelika; otpadni ingoti od željeza ili čelika za pretaljivanje:	41.871.058,67
3	8431	Dijelovi prepoznatljivi kao namijenjeni isključivo ili uglavnom za mašine iz tarifnih brojeva 8425 do 8430:	26.109.624,13
4	8503	Dijelovi prikladni za upotrebu isključivo ili uglavnom sa mašinama iz tarifnih brojeva 8501 ili 8502:	25.233.178,76
5	9401	Sjedala (osim onih iz tarifnog broja 9402), uključujući ona koja se mogu pretvoriti u ležaje, i njihovi dijelovi:	24.122.588,53
6	4401	Ogrijevno drvo u oblicima, cjepanicama, granama, snopovima ili u sličnim oblicima; iverje i slične čestice;	23.582.637,85
7	4407	Drvo obrađeno po dužini piljenjem, glodanjem ili rezanjem ili ljuštenjem,	17.022.451,12
8	7601	Aluminij u sirovim oblicima:	16.366.645,81
9	8544	Izolirana žica (uključujući lakiranu žicu i anodiziranu žicu), kablovi (uključujući koaksijalne kablove)	16.104.388,80
10	6403	Obuća sa vanjskim donovima od gume, plastične mase, kože ili umjetne kože i gornjim dijelom od kože:	15.264.708,07

Izvor podataka: Agencija za statistiku BiH

7. CRNA GORA (2012)

KM

RB	TB	Izvoz 10 najznačajnijih proizvoda	Vrijednost
1	2818	Umjetni korund, hemijski definiran ili ne; aluminijev oksid; aluminijev hidroksid:	65.774.393,44
2	2716	Električna energija	18.541.566,29
3	7314	Tkanine (uključujući beskrajne vrpce), rešetke, mreže i ograde od željezne ili čelične žice;	15.025.238,10
4	7214	Šipke od željeza ili nelegiranog čelika samo kovane, toplo valjane, toplo vučene ili toplo istiskivane, uključujući one koje su usukane poslije valjanja:	10.887.670,62
5	2713	Naftni koks, naftni bitumen i drugi ostaci od nafte ili ulja od bitumenskih minerala:	8.219.167,64
6	7213	Toplo valjana žica od željeza ili nelegiranog čelika u nepravilno (labavo) namotanim kolutima:	6.947.908,33
7	2710	Naftna ulja i ulja dobivena od bitumenskih minerala, osim sirovih; proizvodi nespomenuti niti uključeni na drugom mjestu,	5.489.071,90
8	2402	Cigare, cigarilos i cigarete od duhana ili zamjena duhana:	4.652.892,85
9	0401	Mlijeko i pavlaka, nekoncentrirani i bez dodatog šećera ili drugih sladila:	4.153.652,24
10	7308	Željezne ili čelične konstrukcije (osim montažnih zgrada iz tarifnog broja 9406) i dijelovi konstrukcija	3.884.653,71

8. TURSKA (2012)

KM

1	7204	Otpaci i lomljevina od željeza ili čelika; otpadni ingoti od željeza ili čelika za pretaljivanje:	69.390.837,34
2	4205	Ostali proizvodi od kože ili od umjetne kože:	26.999.563,19
3	4804	Kraft–papir i karton nepremazani, u rolnama ili listovima, osim onih iz tarifnih brojeva 4802 i 4803:	15.832.057,18
4	2704	Koks i polukoks od kamenog uglja, mrkog uglja ili treseta, aglomerirani ili ne; retortni ugalj:	12.531.938,40
5	2710	Naftna ulja i ulja dobivena od bitumenskih minerala, osim sirovih; proizvodi nespomenuti niti uključeni na drugom mjestu,	7.251.127,92
6	9306	Bombe, granate, torpeda, mine, rakete i slična vojna municija i njihovi dijelovi; municija (patrone)	6.734.968,05
7	4102	Sirove ovčje i janječe kože (svježe ili soljene, sušene, lužene, piklane ili drukčije konzervirane ali neštavljene,	5.572.233,87
8	3603	Sporogoreći štapini; detonirajući štapini; udarne i eksplozivne kapsule;	5.127.027,02
9	8413	Pumpe za tečnosti, pa i sa mjernim uređajima; elevatori tečnosti:	4.562.766,26
10	7108	Zlato (uključujući zlato prevučeno platinom), neobrađeno ili u obliku poluproizvoda, ili u obliku praha:	4.391.640,17

Izvor podataka: Agencija za statistiku BiH

9. KOSOVO* (2012)

KM

RB	TB	Izvoz 10 najznačajnijih proizvoda	Vrijednost
1	7214	Šipke od željeza ili nelegiranog čelika samo kovane, toplo valjane, toplo vučene ili toplo istiskivane, uključujući one koje su usukane poslije valjanja:	40.651.330,19
2	7213	Toplo valjana žica od željeza ili nelegiranog čelika u nepravilno (labavo) namotanim kolutima:	27.530.348,71
3	2713	Naftni koks, naftni bitumen i drugi ostaci od nafte ili ulja od bitumenskih minerala:	25.272.894,62
4	1701	Šećer od šećerne trske ili šećerne repe i hemijski čista saharoza, u krutom stanju:	15.302.150,02
5	1602	Ostali pripremljeni ili konzervirani proizvodi od mesa, drugih klaoničkih proizvoda ili krvi:	12.908.633,25
6	4407	Drvo obrađeno po dužini piljenjem, gledanjem ili rezanjem ili ljuštenjem, uključujući i blanjano, brušeno ili spojeno na krajevima, debljine veće od 6 mm:	11.772.139,13
7	7308	Željezne ili čelične konstrukcije (osim montažnih zgrada iz tarifnog broja 9406) i dijelovi konstrukcija	4.663.572,97
8	1512	Ulje od sjemena suncokreta, Šafranske ili pamuka i njihove frakcije, rafinirani ili nerafinirani, ali hemijski nemodificirani:	4.578.637,46
9	0401	Mlijeko i pavlaka, nekoncentrirani i bez dodatog šećera ili drugih sladila:	3.301.476,55
10	3004	Lijekovi (osim proizvoda iz tarifnih brojeva 3002, 3005 i 3006)	2.346.676,98

*Ovaj naziv ne prejudicira status Kosova i u skladu je sa Rezolucijom 1244 SB UN i Odlukom Međunarodnog suda pravde o kosovskoj deklaraciji o nezavisnosti.

10. NIZOZEMSKA (2012)

KM

1	7601	Aluminij u sirovim oblicima:	17.505.352,62
2	9401	Sjedala (osim onih iz tarifnog broja 9402), uključujući ona koja se mogu pretvoriti u ležaje, i njihovi dijelovi:	15.887.323,29
3	9403	Ostali namještaj i njegovi dijelovi:	15.608.795,87
4	9404	Nosači madraci; oprema za krevete i slični proizvodi (npr. madraci, jorgani, perine, jastuci i jastučići)	12.070.226,76
5	4418	Građevinska stolarija i ostali drveni proizvodi za građevinarstvo, uključujući celularne ploče od drveta,	7.728.026,02
6	6401	Nepromočiva obuća sa vanjskim đonovima i gornjim dijelom, od gume ili plastične mase,	6.005.140,02
7	8716	Prikolice i poluprikolice; ostala vozila, nesamokretna; njihovi dijelovi:	4.975.761,97
8	3925	Građevinski proizvodi od plastičnih masa, koji nisu pomenuti ili uključeni na drugom mjestu:	4.948.831,30
9	7214	Šipke od željeza ili nelegiranog čelika samo kovane, toplo valjane, toplo vučene ili toplo istiskivane, uključujući one koje su usukane poslije valjanja:	2.585.310,13
10	7321	Peći za grijanje prostorija, štednjaci (uključujući i one sa pomoćnim kotлом za centralno grijanje), rešetkasta ognjišta, roštilji, žeravnice, plinska kuhalja, grijala za održavanje topline hrane i slični aparati za domaćinstvo, neelektrični i njihovi dije	2.559.567,84

Izvor podataka: Agencija za statistiku BiH

1. NJEMAČKA (2013)

KM

RB	TB	Izvoz 10 najznačajnijih proizvoda	Vrijednost
1	9401	Sjedala (osim onih iz tarifnog broja 9402), uključujući ona koja se mogu pretvoriti u ležaje, i njihovi dijelovi:	335.648.559,06
2	9403	Ostali namještaj i njegovi dijelovi:	79.286.684,78
3	8708	Dijelovi i pribor motornih vozila iz tarifnih brojeva 8701 do 8705:	63.046.863,59
4	7404	Otpaci i lomljevina, od bakra:	44.665.928,43
5	6203	Odijela, kompleti, jakne, sakoi, hlače, hlače sa plastronom i naramenicama; hlače stisnute ispod koljena i kratke hlače	43.083.062,49
6	8301	Katanci i brave (na ključ, šifru ili električni), od običnih metala; kopče i okovi sa kopčama, sa ugrađenim bravama, od običnih metala;	35.466.580,46
7	8421	Centrifuge, uključujući centrifuge za sušenje; uređaji za filtriranje i pročišćavanje tekućina ili plinova:	33.476.085,07
8	6406	Dijelovi obuće (uključujući gornji dio koji je pričvršćen ili ne na unutrašnji đon, osim na vanjski đon);	33.390.920,99
9	7604	Šipke i profili od aluminija:	28.074.728,43
10	4407	Drvo obrađeno po dužini piljenjem, glodanjem ili rezanjem ili ljuštenjem, uključujući i blanjano,	27.597.484,88

2. HRVATSKA (2013)

KM

1	2716	Električna energija	222.630.127,13
2	7601	Aluminij u sirovim oblicima:	167.070.207,51
3	2710	Naftna ulja i ulja dobivena od bitumenskih minerala, osim sirovih; proizvodi nespomenuti niti uključeni na drugom mjestu,	104.438.994,74
4	2713	Naftni koks, naftni bitumen i drugi ostaci od nafte ili ulja od bitumenskih minerala:	36.836.599,95
5	4407	Drvo obrađeno po dužini piljenjem, glodanjem ili rezanjem ili ljuštenjem,	34.577.870,29
6	7314	Tkanine (uključujući beskrajne vrpce), rešetke, mreže i ograde od željezne ili čelične žice;	29.809.853,58
7	1905	Kruh, peciva, kolači, keksi i ostali pekarski proizvodi sa sadržajem kakaa ili bez kakaa;	24.668.467,83
8	7604	Šipke i profili od aluminija:	24.349.027,26
9	9403	Ostali namještaj i njegovi dijelovi:	23.961.717,36
10	9401	Sjedala (osim onih iz tarifnog broja 9402), uključujući ona koja se mogu pretvoriti u ležaje, i njihovi dijelovi:	23.411.421,06

Izvor podataka: Agencija za statistiku BiH

3. ITALIJA (2013)

KM

RB	TB	Izvoz 10 najznačajnijih proizvoda	Vrijednost
1	6403	Obuća sa vanjskim đonovima od gume, plastične mase, kože ili umjetne kože i gornjim dijelom od kože:	159.859.835,75
2	4401	Ogrijevno drvo u oblicama, cjepanicama, granama, snopovima ili u sličnim oblicima; iverje i slične čestice;	67.053.575,37
3	7601	Aluminij u sirovim oblicima:	56.128.479,69
4	6404	Obuća sa vanjskim đonovima od gume, plastične mase, od kože ili umjetne kože i gornjim dijelom od tekstilnog materijala:	46.699.411,12
5	6406	Dijelovi obuće (uključujući gornji dio koji je pričvršćen ili ne na unutrašnji đon, osim na vanjski đon);	43.152.491,49
6	2804	Vodonik, plemeniti (rijetki) plinovi i ostali nemetalni:	35.522.180,39
7	4101	Sirove krupne i sitne goveđe kože (uključujući bivolje) i kože kopitara	31.290.741,22
8	6202	Kaputi, ogrtači, pelerine, kratki kaputi, kratki ogrtači bez rukava, vjetrovke svih vrsta,	30.452.155,74
9	4804	Kraft–papir i karton nepremazani, u rolnama ili listovima, osim onih iz tarifnih brojeva 4802 i 4803:	27.466.825,78
10	8431	Dijelovi prepoznatljivi kao namijenjeni isključivo ili uglavnom za mašine iz tarifnih brojeva 8425 do 8430:	26.388.895,17

4. SRBIJA (2013)

KM

1	2716	Električna energija	138.696.250,28
2	2710	Naftna ulja i ulja dobivena od bitumenskih minerala, osim sirovih; proizvodi nespomenuti niti uključeni na drugom mjestu, š	62.340.284,58
3	2704	Koks i polukoks od kamenog uglja, mrkog uglja ili treseta, aglomerirani ili ne; retortni ugalj:	45.684.890,41
4	4407	Drvo obrađeno po dužini piljenjem, glodanjem ili rezanjem ili ljuštenjem,	40.181.056,67
5	7213	Toplo valjana žica od željeza ili nelegiranog čelika u nepravilno (labavo) namotanim kolutima:	36.554.239,97
6	2702	Mrki ugalj, aglomerirani ili neaglomerirani, osim gagata:	31.566.039,29
7	7214	Šipke od željeza ili nelegiranog čelika samo kovane, toplo valjane, toplo vučene ili toplo istiskivane,	27.564.078,08
8	7204	Otpaci i lomljevina od željeza ili čelika; otpadni ingoti od željeza ili čelika za pretaljivanje:	14.143.909,03
9	1806	Čokolada i ostali prehrambeni proizvodi koji sadrže kakao:	13.469.077,07
10	7314	Tkanine (uključujući beskrajne vrpce), rešetke, mreže i ograde od željezne ili čelične žice; željezne ili čelične rešetke dobivene prosijecanjem i razvlačenjem lima ili vrpce:	12.874.594,41

Izvor podataka: Agencija za statistiku BiH

5. AUSTRIJA (2013)

KM

RB	TB	Izvoz 10 najznačajnijih proizvoda	Vrijednost
1	7601	Aluminij u sirovim oblicima:	77.995.530,86
2	6403	Obuća sa vanjskim đonovima od gume, plastične mase, kože ili umjetne kože i gornjim dijelom od kože:	61.834.995,79
3	8482	Kuglični ili valjkasti ležaji:	61.498.047,94
4	4101	Sirove krupne i sitne goveđe kože (uključujući bivolje) i kože kopitara	43.118.716,41
5	8544	Izolirana žica (uključujući lakiranu žicu i anodiziranu žicu), kablovi (uključujući koaksijalne kablove)	38.738.049,93
6	8503	Dijelovi prikladni za upotrebu isključivo ili uglavnom sa mašinama iz tarifnih brojeva 8501 ili 8502:	27.514.565,97
7	3925	Građevinski proizvodi od plastičnih masa, koji nisu pomenuti ili uključeni na drugom mjestu:	27.435.022,33
8	2710	Naftna ulja i ulja dobivena od bitumenskih minerala, osim sirovih; proizvodi nespomenuti niti uključeni na drugom mjestu,	21.600.865,17
9	4407	Drvo obrađeno po dužini piljenjem, glodanjem ili rezanjem ili ljuštenjem, uključujući i blanjano,	16.598.858,96
10	9401	Sjedala (osim onih iz tarifnog broja 9402), uključujući ona koja se mogu pretvoriti u ležaje, i njihovi dijelovi:	15.355.901,08

6. SLOVENIJA (2013)

KM

1	8409	Dijelovi prepoznatljivi kao namijenjeni isključivo ili uglavnom za motore iz tarifnog broja 8407 ili 8408:	103.990.953,78
2	4401	Ogrijevno drvo u oblicama, cjepanicama, granama, snopovima ili u sličnim oblicima;	37.904.333,83
3	8503	Dijelovi prikladni za upotrebu isključivo ili uglavnom sa mašinama iz tarifnih brojeva 8501 ili 8502:	28.943.983,35
4	4407	Drvo obrađeno po dužini piljenjem, glodanjem ili rezanjem ili ljuštenjem,	28.853.266,84
5	2818	Umjetni korund, hemijski definiran ili ne; aluminijev oksid; aluminijev hidroksid:	25.716.133,51
6	7204	Otpaci i lomljevina od željeza ili čelika; otpadni ingoti od željeza ili čelika za pretaljivanje:	24.915.602,88
7	8431	Dijelovi prepoznatljivi kao namijenjeni isključivo ili uglavnom za mašine iz tarifnih brojeva 8425 do 8430:	22.653.129,92
8	6403	Obuća sa vanjskim đonovima od gume, plastične mase, kože ili umjetne kože i gornjim dijelom od kože:	19.963.995,16
9	8544	Izolirana žica (uključujući lakiranu žicu i anodiziranu žicu), kablovi (uključujući koaksijalne kablove)	18.557.422,51
10	7325	Ostali lijevani proizvodi od željeza ili čelika:	16.178.467,99

Izvor podataka: Agencija za statistiku BiH

7. CRNA GORA (2013)

KM

RB	TB	Izvoz 10 najznačajnijih proizvoda	Vrijednost
1	2818	Umjetni korund, hemijski definiran ili ne; aluminijev oksid; aluminijev hidroksid:	45.857.570,01
2	2716	Električna energija	32.528.332,91
3	0401	Mlijeko i pavlaka, nekoncentrirani i bez dodatog šećera ili drugih sladila:	17.950.757,65
4	7314	Tkanine (uključujući beskrajne vrpce), rešetke, mreže i ograde od željezne ili čelične žice;	11.914.492,66
5	7214	Šipke od željeza ili nelegiranog čelika samo kovane, toplo valjane, toplo vučene ili toplo istiskivane,	9.867.694,39
6	7213	Toplo valjana žica od željeza ili nelegiranog čelika u nepravilno (labavo) namotanim kolutima:	9.129.799,46
7	2402	Cigare, cigarilos i cigarete od duhana ili zamjena duhana:	8.782.895,59
8	2710	Naftna ulja i ulja dobivena od bitumenskih minerala, osim sirovih; proizvodi nespomenuti niti uključeni na drugom mjestu,	6.204.653,49
9	2713	Naftni koks, naftni bitumen i drugi ostaci od nafte ili ulja od bitumenskih minerala:	5.866.339,83
10	7204	Otpaci i lomljevina od željeza ili čelika; otpadni ingoti od željeza ili čelika za pretaljivanje:	5.731.432,35

8. TURSKA (2013)

KM

1	7204	Otpaci i lomljevina od željeza ili čelika; otpadni ingoti od željeza ili čelika za pretaljivanje:	30.514.187,17
2	1512	Ulje od sjemena suncokreta, šafranske ili pamuka i njihove frakcije, rafinirani ili nerafinirani, ali hemijski nemodificirani:	28.985.735,22
3	4205	Ostali proizvodi od kože ili od umjetne kože:	19.500.754,44
4	1001	Pšenica i suražica:	15.816.982,40
5	4804	Kraft-papir i karton nepremazani, u rolnama ili listovima, osim onih iz tarifnih brojeva 4802 i 4803:	15.690.717,67
6	7108	Zlato (uključujući zlato prevučeno platinom), neobrađeno ili u obliku poluproizvoda, ili u obliku praha:	8.214.218,78
7	9306	Bombe, granate, torpeda, mine, rakete i slična vojna municija i njihovi dijelovi; municija (patrone)	6.734.890,64
8	4102	Sirove ovčje i janječe kože (svježe ili soljene, sušene, lužene, piklane ili drukčije konzervirane ali neštavljene,	6.721.211,64
9	3603	Sporogoreći štapini; detonirajući štapini; udarne i eksplozivne kapsule; upaljači; električni detonatori:	6.122.407,27
10	2917	Polikarboksilne kiseline, njihovi anhidridi, halogendi, peroksidi i perkiseline; njihovi halogeni, sulfo-, nitro- i nitrozo derivati:	4.606.262,64

Izvor podataka: Agencija za statistiku BiH

9. KOSOVO* (2013)

KM

RB	TB	Izvoz 10 najznačajnijih proizvoda	Vrijednost
1	7214	Šipke od željeza ili nelegiranog čelika samo kovane, toplo valjane, toplo vučene ili toplo istiskivane,	35.894.274,77
2	7213	Toplo valjana žica od željeza ili nelegiranog čelika u nepravilno (labavo) namotanim kolutima:	24.646.206,29
3	2713	Naftni koks, naftni bitumen i drugi ostaci od nafte ili ulja od bitumenskih minerala:	23.357.418,15
4	1602	Ostali pripremljeni ili konzervirani proizvodi od mesa, drugih klaoničkih proizvoda ili krvi:	11.771.457,23
5	4407	Drvo obrađeno po dužini piljenjem, glodanjem ili rezanjem ili ljuštenjem,	9.793.572,70
6	1701	Šećer od šećerne trske ili šećerne repe i hemijski čista saharoza, u krutom stanju:	8.277.265,88
7	7308	Željezne ili čelične konstrukcije (osim montažnih zgrada iz tarifnog broja 9406) i dijelovi konstrukcija (npr. mostovi i sekciјe mostova, vrata splavnica,	5.073.630,09
8	0401	Mlijeko i pavlaka, nekoncentrirani i bez dodatog šećera ili drugih sladila:	4.043.525,71
9	1512	Ulje od sjemena suncokreta, šafranske ili pamuka i njihove frakcije, rafinirani ili nerafinirani,	3.604.718,61
10	3102	Azotna gnojiva, mineralna ili hemijska:	2.508.106,52

*Ovaj naziv ne prejudicira status Kosova i u skladu je sa Rezolucijom 1244 SB UN i Odlukom Međunarodnog suda pravde o kosovskoj deklaraciji o nezavisnosti.

10. ČEŠKA (2013)

KM

1	9401	Sjedala (osim onih iz tarifnog broja 9402), uključujući ona koja se mogu pretvoriti u ležaje, i njihovi dijelovi:	39.468.900,23
2	2716	Električna energija	24.332.070,35
3	8708	Dijelovi i pribor motornih vozila iz tarifnih brojeva 8701 do 8705:	14.035.171,71
4	9403	Ostali namještaj i njegovi dijelovi:	13.607.820,12
5	2601	Rudače i koncentrati željeza, uključujući i pržene željezne pirite:	10.468.364,15
6	7601	Aluminij u sirovim oblicima:	8.649.159,83
7	2706	Katran dobiven destilacijom kamenog uglja, mrkog uglja ili treseta, te ostali mineralni katrani, dehidratizirani ili ne, djelimično destilirani ili ne, uključujući rekonstituirane katrane	6.484.760,85
8	7008	Višeslojni zidni elementi za izolaciju, od stakla:	4.765.785,12
9	8548	Otpaci i ostaci od primarnih ćelija, primarnih baterija i električnih akumulatora; istrošene primarne ćelije, primarne baterije i električni akumulatori; električni dijelovi mašina i aparata, koji nisu spomenuti niti uključeni na drugom mjestu u ovoj glavi	4.510.428,26
10	7404	Otpaci i lomljevina, od bakra:	3.564.875,81

Izvor podataka: Agencija za statistiku BiH

Broj: 05-50-1-1585/14
Sarajevo, 23.7.2014. godine

PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BiH

- *Zastupnički dom* -

S A R A J E V O

PRIMLJENO:	24.07.2014
Vrednost:	01-50-1-15-66/14
Datum:	01-01-50-1-632/14
Brac:	priteka

PREDMET: Odgovor na zastupničko pitanje/inicijativu – dostavlja se

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na 105. sjednici održanoj 23.7.2014. godine, utvrdilo je Odgovor na zastupničko pitanje/inicijativu koje je postavio Senad Šepić, zastupnik u Zastupničkom domu Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine.

U primitku prosljeđujemo Odgovor radi njegovog dostavljanja zastupniku.

S poštovanjem,

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА САВЈЕТ МИНИСТАРА

Број: 05-50-1-1585/14
Сарајево, 23.7.2014. године

Г-дин Сенад Шепић, посланик у Представничком дому Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине је, на 66. сједници Представничког дома Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине одржаној 14. маја 2014. године, упутио Савјету министара Босне и Херцеговине посланичко питање/иницијативу, иницијативу сљедећег садржаја:

1. „Шта Вијеће министара БиХ конкретно ради на дефинирању и утврђивању прописа о листи чекања за пацијенте у БиХ“?,
2. „Подносим иницијативу Вијећу министара БиХ и другим надлежним институцијама да хитно утврди оквир за утврђивање транспартне листе чекања, као и е-листе и е-наручивања пацијената.

На постављено питање, Савјет министара Босне и Херцеговине је на 105. сједници одржаној 23.7.2014. године, утврдио сљедећи

ОДГОВОР

Област здравства у Босни и Херцеговини је у директној надлежности ентитета и дефинисана је Уставом Федерације БиХ, а у оквиру Федерације БиХ и Уставима кантона, Уставом Републике Српске и Статутом Брчко Дистрикта БиХ, где се право на здравље наводи на листи основних људских права, а Босна и Херцеговина, оба ентитета и Дистрикт Брчко БиХ обавезују на обезбеђење највишег нивоа међународно признатих људских права и основних слобода.

Здравствени систем у Босни и Херцеговини је депентрализован, а због сложене административне структуре Босне и Херцеговине и Уставом дефинисаних надлежности ентитета у области финансирања, организације и услуга здравственог система, Законом о министарствима и другим органима управе Босне и Херцеговине утврђене су надлежности Министарства цивилних послова БиХ у области здравства.

Надлежност Министарства цивилних послова БиХ, је утврђена чланом 15. Закона о министарствима и другим органима управе Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ“, бр. 5/03, 42/03, 26/04, 42/04, 45/06, 88/07, 35/09, 59/09, 103/09 и 87/12), према којем је Министарство цивилних послова БиХ надлежно за обављање послова и извршавање задатака који су у надлежности Босне и Херцеговине и који се односе на утврђивање основних принципа координације активности, усклађивања планова ентитетских тијела власти и дефинисање стратегије на међународном плану, између остalog, у подручју здравства.

Полазећи од Законом о министарствима и другим органима управе Босне и Херцеговине дефинисаним надлежностима Министарство цивилних послова БиХ је у протеклом периоду, а поступајући по иницијативи г-дина Сенада Шепића, којом је „од надлежних институције у БиХ затражено да израде и усвоје законска рјешења - прописе о листама чекања које ће транспарентно дефинисати права свих грађана у БиХ на правовремено кориштење здравствене заштите и услуга у здравственим установама на простору цијеле БиХ“, затражило достављање мишљења о наведеној иницијативи од Министарства здравља и социјалне заштите Републике Српске, Федералног министарства здравства и Одјељења за здравство и остale услуге Владе Брчко дистрикта БиХ.

Министарство здравља и социјалне заштите Републике Српске је, актом број 11/04-500-46/14, доставило одговор у коме се наводи:

„Поштујући вољу својих конститутивних народа и грађана да образују и очувају Републику Српску и да уставно уређење Републике утемеље на поштовању људског поштовања, слободе и једнакости, националној равноправности, демократским

институцијама, владавини права, социјалној правди, плуралистичком друштву, гарантовању и заштити људских слобода и права као и права мањинских група у складу са међународним стандардима, забрани дискриминације и уважавању правила тржишне економије; у жељи да обезбједи мир, толеранцију и оштеће благостање; у намјери да допринесе развоју пријатељских односа међу народима и државама; изражавајући опредељеност Републике Српске за потпуно поштовање и досљедно примјењивање Оштог оквирног споразума о миру за Босну и Херцеговину, којим се недвосмислено прихвата, потврђује и гарантује уставнopravni положај Републике Српске, као једног од два ентитета у саставу Босне и Херцеговине; Народна Скупштина Републике Српске је донијела Устав Републике Српске, у чијем амандману XXXII тачка 12., члан 68. је дефинисано да Република уређује и обезбеђује, између остalog и здравствену заштиту.

У складу са горе наведеним, на подручју Републике Српске, је обезбеђена здравствена заштита цјелокупног становништва на цијелој територији под једнаким условима".

У Федерацији Босне и Херцеговине, прописима из области здравства, је предвиђена израда листи чекања, када и где је то примјерено, а на темељу начела поштовања пацијентовог времена, начела једнаке доступности здравственим услугама и начела правичности.

Законом о правима, обавезама и одговорностима пацијената (Службене новине Федерације БиХ, број 40/10) у члану 32. је прописано право пацијента на поштовање његовог времена, а које није регулисано ранијим прописима из области здравства. Листе чекања утврђују се за одређене врсте здравствених услуга које нису хитне, у зависности од медицинских индикација и здравственог стања пацијента, као и датума јављања здравственој установи, с тим да вријеме чекања не може бити такво да угрози здравље или живот пацијента.

Законом о трансплантији органа и ткива у сврху лијечења (Службене новине Федерације БиХ, број 75/09) предвиђена је израда јединствених федералних листи чекања за трансплантију сваког органа на основу јединствених критерија, као и за ткива и станице тамо где је то примјерено. Наведеним Законом је гарантовано право свим држављанима Босне и Херцеговине, са сталним пребивалиштем у Федерацији БиХ, а који имају статус осигураника у смислу одредби прописа о здравственом осигурању, да имају једнаке могућности укључивања на федералну листу чекања, те им се гарантује једнака доступност здравственим услугама које се обављају са циљем пресадивања органа или ткива у сврху лијечења.

Прописима донесеним на основу Закона о здравственом осигурању, за поједине програме лијечења, као и за лијекове који се финансирају средствима фонда за солидарност Федерације БиХ, утврђени су јединствени критерији за листе чекања, а које се новелирају континуирано у складу са потребама и финансијским могућностима фонда.

Имајући у виду чињеницу да је област здравства у Босни и Херцеговини у директној надлежности ентитета и да је дефинисана Уставом Федерације Босне и Херцеговине, а у оквиру Федерације БиХ и Уставима кантона, Уставом Републике Српске и Статутом Брчко Дистрикта БиХ, односно да су Уставом дефинисане надлежности ентитета у области финансирања, организације и услуга здравственог система, дефинисања и доношења прописа у области здравства, у шта спадају и прописи о листама чекања, Министарство цивилних послова БиХ нема надлежност за самостално доношење прописа који се односе на организацију и пружање услуга здравственог система, односно за све иницијативе усмјерене ка дефинисању и утврђивању прописа у области здравства мора претходно прибавити мишљење/сагласност надлежних ентитетских министарстава здравства и Одјељења за здравство и остале услуге Владе Брчко дистрикта БиХ.

Из напријед наведеног може се закључити да је доношење прописа о листама чекања за пацијенте у Босни и Херцеговини у искључивој надлежности ентитета и Брчко дистрикта Босне и Херцеговине.

институцијама, владавини права, социјалној правди, шулралистичком друштву, гарантовању и заштити људских слобода и права као и права мањинских група у складу са међународним стандардима, забрани дискриминације и уважавању правила тржишне економије; у жељи да обезбеди мир, толеранцију и оште благостање; у намјери да допринесе развоју пријатељских односа међу народима и државама; изражавајући опредељеност Републике Српске за потпуно поштовање и досљедно примјењивање Оштег оквирног споразума о миру за Босну и Херцеговину, којим се недвосмислено прихвата, потврђује и гарантује уставноправни положај Републике Српске, као једног од два ентитета у саставу Босне и Херцеговине; Народна Скупштина Републике Српске је донојела Устав Републике Српске, у чијем амандману XXXII тачка 12., члан 68. је дефинисано да Република уређује и обезбеђује, између остalog и здравствену заштиту.

У складу са горе наведеним, на подручју Републике Српске, је обезбеђена здравствена заштита целокупног становништва на цијелој територији под једнаким условима".

У Федерацији Босне и Херцеговине, прописима из области здравства, је предвиђена израда листи чекања, када и где је то примјерено, а на темељу начела поштовања пацијентовог времена, начела једнаке доступности здравственим услугама и начела правичности.

Законом о правима, обавезама и одговорностима пацијената (Службене новине Федерације БиХ, број 40/10) у члану 32 је прописано право пацијента на поштовање његовог времена, а које није регулисано ранијим прописима из области здравства. Листе чекања утврђују се за одређене врсте здравствених услуга које нису хитне, у зависности од медицинских индикација и здравственог стања пацијента, као и датума јављања здравственој установи, с тим да вријеме чекања не може бити такво да угрози здравље или живот пацијента.

Законом о трансплантацији органа и ткива у сврху лијечења (Службене новине Федерације БиХ, број 75/09) предвиђена је израда јединствених федералних листи чекања за трансплантацију сваког органа на основу јединствених критерија, као и за ткива и станице тамо где је то примјерено. Наведеним Законом је гарантовано право свим држављанима Босне и Херцеговине, са сталним пребивалиштем у Федерацији БиХ, а који имају статус осигураника у смислу одредби прописа о здравственом осигурању, да имају једнаке могућности укључивања на федералну листу чекања, те им се гарантује једнака доступност здравственим услугама које се обављају са циљем пресађивања органа или ткива у сврху лијечења.

Прописима донесеним на основу Закона о здравственом осигурању, за поједине програме лијечења, као и за лијекове који се финансирају средствима фонда за солидарност Федерације БиХ, утврђени су јединствени критерији за листе чекања, а које се новелирају континуирано у складу са потребама и финансијским могућностима фонда.

Имајући у виду чињеницу да је област здравства у Босни и Херцеговини у директној надлежности ентитета и да је дефинисана Уставом Федерације Босне и Херцеговине, а у оквиру Федерације БиХ и Уставима кантона, Уставом Републике Српске и Статутом Брчко Дистрикта БиХ, односно да су Уставом дефинисане надлежности ентитета у области финансирања, организације и услуга здравственог система, дефинисања и доношења прописа у области здравства, у шта спадају и прописи о листама чекања, Министарство цивилних послова БиХ нема надлежност за самостално доношење прописа који се односе на организацију и пружање услуга здравственог система, односно за све иницијативе усмјерене ка дефинисању и утврђивању прописа у области здравства мора претходно прибавити мишљење/сагласност надлежних ентитетских министарстава здравства и Одјељења за здравство и остale услуге Владе Брчко дистрикта БиХ.

Из напријед наведеног може се закључити да је доношење прописа о листама чекања за пацијенте у Босни и Херцеговини у искључивој надлежности ентитета и Брчко дистрикта Босне и Херцеговине.

01/2-50-1

pi

РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВЛАДА

ГЕНЕРАЛНИ СЕКРЕТАРИЈАТ

Бања Лука, тел: 051/339-277, факс: 051/339-641, E-mail: sekretar@vladars.net

Број: 04.2- 011-204- 1 /14

Датум: 27.06.2014. године

ПАРЛАМЕНТАРНА СКУПШТИНА БИХ
ПРЕДСТАВНИЧКИ ДОМ
САРАЈЕВО

Поштовани,

У прилогу дописа достављамо Вам одговоре Министарства рада и борачко-инвалидске заштите Републике Српске и Министарства за економске односе и регионалну сарадњу Републике Српске на посланичко питање посланика Сенада Шепића, постављено на 66. сједници Представничког дома Парламентарне скупштине БиХ, одржаној 14.05.2014. године.

С поштовањем,

ГЕНЕРАЛНИ СЕКРЕТАР ВЛАДЕ
Владо Благојевић

РЕПУБЛИКА СРПСКА
МИНИСТАРСТВО УЛДА
И БОРАЧКО ИНВАЛИДСКЕ ЗАШТИТЕ
БАЊА ЛУКА

11-06-2014

ПОДАЦИ О ПРОДАВЦУ	ПОДАЦИ О КУПУВАЧУ
ИМЕ И ФАМИЛИЈА	ИМЕ И ФАМИЛИЈА
ПОДАЦИ О ПРОДАВЦУ	ПОДАЦИ О КУПУВАЧУ
ИМЕ И ФАМИЛИЈА	ИМЕ И ФАМИЛИЈА
ПОДАЦИ О ПРОДАВЦУ	ПОДАЦИ О КУПУВАЧУ
ИМЕ И ФАМИЛИЈА	ИМЕ И ФАМИЛИЈА

РЕПУБЛИКА СРПСКА ВЛАДА

Министарство рада и борачко инвалидске заштите

Трг Републике Српске 1, Бања Лука, тел: 051/338-602, факс: 051/338-845, E-mail: mpb@mpb.vladars.net

Број: 16-011-23/14

Бања Лука, 11.06.2016. године

Влада Републике Српске
Генерални Секретаријат

Предмет: Одговор на посланичко питање

Посланик Сенад Шепић, поставио је на 66. сједници Представничког дома Парламентарне скупштине БИХ, одржаној дана 14. маја 2014. године Савјету министара БиХ, Влади Републике Српске, Влади Федерације БиХ, Брчко Дистрикту БиХ и владама кантона у Федерацији БиХ сљедеће посланичко питање:

Молим да ми доставите списак спремних пројекта из Ваших институција за улагање на вашем простору у области инфраструктуре, покретања бизниса и отварања нових радних мјеста.

Молим да доставите списак спремних пројекта за кориштење фондова ЕУ који су доступни БиХ.

У складу са чланом 155. став 3. Пословника Представничког дома Парламентарне скупштине БИХ ("Службени гласник БиХ" бр. 33/06, 41/06, 81/06, 91/06, 91/07, 87/09 и 28/12) дајемо слиједећи

ОДГОВОР

Влада Републике Српске, у складу са Стратегијом запошљавања Републике Српске 2011-2015, сваке године усваја Акционе планове за запошљавање у Републици Српској.

Влада Републике Српске је 03. априла 2014. године усвојила Акциони план запошљавања у Републици Српској у Републици Српској за 2014. годину, а који је објављен у "Службеном гласнику Републике Српске" бр. 29/14.

Наведеним Акционим планом обезбеђена су средства од 9.476.000 КМ, а која ће се реализовати кроз већи број мјера и пројекта наведених у том Акционом плану.

Због ванредне ситуације изазване катастрофалним поплавама на подручју Републике Српске, Влада Републике Српске тренутно разматра могућности израде одређених корекција у Акционом плану у смислу повећања средстава намјењених реализацији јавних радова.

Прилог: Акциони план запошљавања у Републици Српској за 2014. годину

1.2. Реализација пројекта Свјетске банке – Подршка мрежама социјалне сигурности и запошљавању	Повећано запошљавање радиоактивних лица у стању социјалне потребе.	Број и структура корисника средстава Број и структура запослених лица Број и структура самозапошљавања Број и структура незапослених лица која су прошла обуке Број и структура запослених лица кроз јавне радове Број и структура корисника компоненте суфинансирање побољшања мобилности радне снаге	Завод за запошљавање РС		Свјетска банка
1.3. Подршка запошљавању и самозапошљавању незапослених ратних војних инвалида, незапослених бораца и дјече погинулих бораца – Пројекат “Заједно до посла”	Повећано запошљавање додељивањем средстава за самозапошљавање и повећане субвенције последавцима за запошљавање.	Број и структура корисника средстава Број и структура самозапошљавања Број и структура запослених лица	Завод за запошљавање РС		Завод за запошљавање
1.4. Подршка запошљавању и самозапошљавању у сектору пољопривреде	Повећање броја регистрованих комерцијалних пољопривредних газдинстава. Повећање пољопривредне производње.	Број и структура корисника субвенције Број и структура самозапошљавања	Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде Министарство рада и борачко-инвалидске заштите Завод за запошљавање РС		Завод за запошљавање
1.5. Пројекат подршке запошљавању и самозапошљавању незапослених лица	Повећање стопе запослености незапослених из утврђених циљних група.	Број и структура корисника средстава Број и структура запослених лица Број и структура самозапошљавања	Завод за запошљавање РС		Завод за запошљавање

МЈЕРЕ АКТИВНЕ ПОЛИТИКЕ НА ТРЖИШТУ РАДА У 2014. ГОДИНИ**1. СТИМУЛИСАЊЕ РАСТА ЗАПОШЉАВАЊА И КВАЛИТЕТА ПОСЛА**

1.1. Пројекат подршке запошљавању у привреди и самозапошљавању незапослених лица	Повећање стопе запослености незапослених из утврђених циљних група.	Број и структура корисника средстава Број и структура запослених лица Број и структура самозапошљавања	Завод за запошљавање РС	3.280.000	Завод за запошљавање
1.2. Подршка запошљавању и самозапошљавању у сектору пољопривреде	Повећање броја регистрованих комерцијалних пољопривредних газдинстава. Повећање пољопривредне производње.	Број и структура корисника субвенције Број и структура самозапошљавања	Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде Министарство рада и борачко-инвалидске заштите Завод за запошљавање РС	Висина ће бити накнадно утврђена	Буџет РС – средства подстицаја за пољопривреду
1.3. Јавни радови	Ангажовање најранијих група и радника са низним степеном стручне спреме. Поред запошљавања већег броја незапослених лица реализацијом ове мјере биће остварени и други друштвено корисни резултати (изградња насипа за одбрану од поплава, уништавање амброзије, уређење корита ријека, уређење јавних површина и комуналне инфраструктуре у локалним заједницама...).	Број организованих јавних радова Број ангажованих незапослених лица	Влада Републике Српске, Завод за запошљавање РС, јединице локалне самоуправе, јавна предузећа	500.000	Буџет РС

2. ПОВЕЋАНА ПРОДУКТИВНОСТ И КВАЛИТЕТ РАДА ПУТЕМ РАЗВОЈА ЉУДСКИХ ПОТЕНЦИЈАЛА					
2.1. Подршка стицању радног искуства младих у статусу приправника	Повећано запошљавање лица високе и више стручне спреме уз додјелу субвенција.	Број и структура корисника субвенције Број и структура приправника	Завод за запошљавање РС	2.000.000	Буџет РС
2.2. Јачање капацитета институција и успостављање сарадње у циљу унапређења система и политике образовања и запошљавања	Промовисање образовања одраслих. Остварење сарадње између организатора образовања одраслих, послодавца, Завода за запошљавања и Завода за образовање одраслих.	Број послодавца укључених у процес образовања одраслих. Број полазника који су након завршетка програма образовања одраслих нашли запослење	Завод за образовање одраслих, Завод за запошљавање РС, Привредна комора РС	Редовна активност	
2.3. Развој система кратких обука - стандардизација програма обука, акредитација образовних установа и сертификација знања	Омогућавање стицања знања, вјештине и способности кроз програме оспособљавања и усавршавања и за краће време прилагођавање понуде тржишта рада потражњи. Повећање конкурентности на тржишту рада. Омогућавање приступа образовању ширем кругу лица.	Број донесених програма оспособљавања и усавршавања Број организатора образовања одраслих који имају одобрење за извођење програма оспособљавања и усавршавања	Завод за образовање одраслих, надлежна министарства	Редовна активност	
2.4. Организовање додатног образовања и обука одраслих у складу са потребама тржишта рада	Утврђивање потреба послодавца за запошљавањем. Оспособљавање лица и њихово запослење код послодавца.	Број оспособљених лица Број запослених лица	Завод за образовање одраслих, Завод за запошљавање РС, Привредна комора	Редовна активност	
2.4.1. Обуке за познатог послодавца	Утврђивање потреба послодавца за запошљавањем. Оспособљавање незапослених лица која немају квалификације и њихово запослење код послодавца.	Број лица и врста оспособљавања за чијим запошљавањем послодавци имају потребу Број оспособљених лица Број запослених лица	Завод за запошљавање РС, Завод за образовање одраслих, установе за образовање одраслих	100.000	Буџет РС
2.4.2. Функционално основно образовање одраслих	Смањење броја лица која немају завршено основно образовање.	Број организатора образовања одраслих који врше основно образовање одраслих Број полазника који похађају програме основног образовања одраслих	Министарство просвјете и културе, Завод за образовање одраслих	Редовна активност МП и ЗОО	Буџет РС, буџет јединица локалне самоуправе
2.5. ХРД пројекат	Развој капацитета – унапређење образовања одраслих.		Завод за запошљавање РС, ресурсно министарство		Делегација Европске уније у БиХ
3. ИЗБАЛАНСИРАТИ ПОНУДУ И ПОТРАЖЊУ РАДНЕ СНАГЕ					
3.1. Посредовање у запошљавању	Повећано запошљавање посредством Завода, повећање броја корисникоа услуга Завода, ефикасније задовољавање потреба послодавца и унапређење сарадње са другим учесницима тржишта рада. Организовање сајмова запошљавања у циљу директног повезивања понуде и потражње на тржишту рада. Иницирање и успостављање једнинствених мјерила у оквиру праћења и обраде података о тржишту рада, анализа исказаних потреба и начин њиховог задовољавања. Организовање тематских разговора са удружењима послодавaca, Занатском комором РС и другим асоцијацијама у циљу идентификације њихових потреба.	Број и структура незапослених лица која ће се запослiti посредовањем Завода Број утврђених индивидуалних планова запошљавања са незапосленим лицима Број пријављених потреба послодавца попутњен посредовањем Завода у односу на укупан број за који је тражено посредовање	Завод за запошљавање РС	Редовна активност Завода за запошљавање	Завод за запошљавање

	<p>Прикупљање и анализа потреба по гранама и дјелатностима.</p> <p>Пружање стручне помоћи послодавцима у проналажењу потребних радника</p>			
3.2. Активно тражење посла	<p>Усмјеравање незапослених ка активном дјеловању на тржишту рада.</p> <p>Процјена могућности запошљавања незапослених лица зависно од потреба тржишта и предлагање додатних мјера за брже укључивање у процес рада.</p> <p>Повећање броја лица укључених у активне мјере на бази индивидуалних планова запошљавања.</p> <p>Пораст броја лица која се запошљавају посредовањем Завода.</p> <p>Обука сарадника за посредовање који раде са незапосленим лицима на пружању услуга активног тражења посла.</p> <p>Припрема новог садржаја и метода рада за сараднике за посредовање, за пружање помоћи незапосленим лицима у активном тражењу посла и процјени могућности запошљавања.</p> <p>Организовање радионица и оспособљавање незапослених лица за активно тражење посла.</p> <p>Подизање мотивације незапослених лица у активном тражењу посла.</p> <p>Успостављање мреже информација о слободним радним мјестима.</p> <p>Усвајање основних принципа и начела у тражењу посла, као и јачање самопоуздана у процесу оспособљавања за тражење посла.</p> <p>Доградња и унапређење рада Клуба за тражење посла и Центара за информисање, савјетовање и обуку.</p> <p>Повећање броја запослених лица посредством Завода, активан однос према тражењу посла, јачање самопоуздана у поступку тражења посла и брже запошљавање</p>	<p>Број и структура лица укључених у активно тражење посла</p>	<p>Завод за запошљавање РС</p>	<p>Редовна активност Завода за запошљавање</p>
3.3. Каријерно вођење и савјетовање	<p>Повећање броја лица укључених у каријерно вођење и савјетовање.</p> <p>Успостављање конкретније сарадње са институцијама из области образовања, Министарством просвјете и културе, основним и средњим школама.</p> <p>Професионално информисање ученика о стању и потребама тржишта рада.</p>	<p>Број и структура лица укључених у каријерно вођење и савјетовање, по мјерама</p>	<p>Министарство просвјете и културе, Завод за запошљавање РС</p>	<p>Редовна активност</p>

	Промоција занимања из области производних и услужних дјелатности за којима постоје потребе на тржишту рада				
3.4. Успостављање система прогноза кретања и потреба тржишта рада	Успостављен систем прогноза на тржишту рада, на основу показатеља истраживања тржишта рада	Систем прогноза тржишта рада успостављен и у функцији	Завод за запошљавање РС	Редовна активност	Завод за запошљавање
4. УКЉУЧИВАЊЕМ НА ТРЖИШТЕ РАДА СМАЊИТИ ИСКЉУЧЕНОСТ И СИРОМАШТВО РАДНО СПОСОБНОГ СТАНОВНИШТВА, НАРОЧITO КОД МАРИГИНАЛИЗОВАНИХ ГРУПА СТАНОВНИШТВА					
4.1. Подстицање запошљавања лица са инвалидитетом					
4.1.1. Рефундација трошкова послодавцу за прилагођавање радних мјеста за запошљавање лица са инвалидитетом	Повећано запошљавање лица са инвалидитетом под посебним условима из створеном тржишту, уз рефундацију послодавцу примјерених трошкова прилагођавања радних мјеста.	Број послодаваца корисника рефундације трошкова Број и структура лица са инвалидитетом запослених уз рефундацију трошкова послодавцу	Фонд за професионалну рехабилитацију и запошљавање инвалида РС	Према плану и исказаним потребама	Средства Фонда
4.1.2. Рефундација доприноса послодавцима који запошљавају лица са инвалидитетом	Одрживост постојећег броја запослених лица са инвалидитетом код послодавца.	Број послодаваца корисника права Број и структура лица са инвалидитетом за које послодавци остварују право	Фонд за професионалну рехабилитацију и запошљавање инвалида РС	Према плану и исказаним потребама	Средства Фонда
4.1.3. Субвенције послодавцима за запошљавање лица са инвалидитетом	Повећано запошљавање лица са инвалидитетом.	Број послодаваца корисника субвенције Број и структура лица са инвалидитетом запослених уз субвенцију послодавцу	Завод за запошљавање, Фонд за професионалну рехабилитацију и запошљавање инвалида РС	500.000	Буџет РС
4.2. Подршка запошљавању и самозапошљавању незапослених: дјеце погинулих бораца, ратних војних инвалида и бораца ВРС – Пројекат "Заједно до посла"	Повећано запошљавање додјељивањем средстава за самозапошљавање и повећане субвенције послодавцима за запошљавање.	Број и структура корисника средстава Број и структура самозапослених лица Број и структура запослених лица	Завод за запошљавање РС	2.000.000	Буџет РС
4.3. Подршка запошљавању у социјално најугроженијих категорија незапослених лица	Повећано запошљавање радно активних лица у стазу социјалне потребе.	Број и структура корисника средстава Број и структура запослених лица Број и структура самозапослених лица	Завод за запошљавање РС, Јединица за координацију	800.000 196.000	Буџет РС, Свјетска Банка
4.4. Програми и мјере намијењени младима: "Пројекат запошљавања младих у БиХ - YEP"	Стварање повољнијих услова за запошљавање младих кроз јачање капацитета студија за запошљавање путем партнерства са приватним агенцијама за запошљавање. Решавање питања запошљавања младих до 30 година. Унапређење рада Завода кроз развој система мјерења учинака. Развијање сарадње и стварно партнерство стручњака из оба сектора који би се бавили проблемом незапослености младих.	Број и структура младих до 30 година старости	Завод за запошљавање РС		Швајцарска агенција за развој и сарадњу
4.5. Пројекат подршке запошљавању Рома у Републици Српској у 2014. години.	Решавање питања запошљавања одређеног броја незапослених лица ромске националности, унапређење статуса ромске популације и економска интеграција Рома у привредне токове РС. Унапређење сарадње са послодавцима кроз програме суфинансирања и програме припреме, као и ефикасније усклађивање понуде и потражње на тржишту рада. Унапређења база података о Ромима и мотивисање незапослени Роми за укључивање кроз мјере активне политике запошљавања.	Број и структура Рома који су укључени у "Пројекат подршке запошљавању Рома у Републици Српској" Удвоје Рома укључених кроз мјере у укупном броју учесника у мјерама, у односу на удвоје ове категорије у укупном броју незапослених на евидентији Завода за запошљавање	Завод за запошљавање РС	220.000	Буџет БиХ

5. ИЗГРАДЊА ИНСТИТУЦИОНАЛНИХ КАПАЦИТЕТА И ДИЈАЛОГ ИЗМЕЂУ ИНТЕРЕСНИХ СТРАНА НА ПОЉУ ЗАПОШЉАВАЊА					
5.1. Пројекат YEP и ICBEES	Унапређење метода и садржаја рада Завода. Оспособљавање радника Завода за спровођење саветодавних функција, нови садржај рада са незапосленим лицима са фокусом на процене могућности запошљавања.	Број и структура радника укључених у обуку	Завод за запошљавање РС		Група донација: Швајцарска развојна агенција, у сарадњи са органима власти у БиХ и организацијама цивилног друштва.
5.2. Промоција стицања стручне праксе у високом образовању	Повећан број обављених стручних пракси у току школских распуста.	Број обављених стручних пракси	Завод за запошљавање РС, Министарство просвете и културе, образовне установе	100.000	Буџет РС

512

На основу члана 43. став 3. Закона о Влади Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", број 118/08), члана 67. став 3. и члана 68. Закона о пореском поступку Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", бр. 102/11, 108/11 и 67/13), Влада Републике Српске, на 55. сједници, одржаној 03.04.2014. године, доноси

ОДЛУКУ**О ПРИХВАТАЊУ СТВАРИ ПРЕНЕСЕНИХ У СВОЈИНУ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ****I**

Прихватају се ствари - роба пренесена у својину Републике Српске, у укупној вриједности од 3.978,98 KM, која је заплајењена у поступку принудне наплате по Рјешењу Пореске управе, ПЦ Зворник, број: 06/1.06/0702/3-457/2.1-323-1/12, од 08.11.2013. године, код пореског обvezника - дужника ДОО "Spider" из Сребренице, ЛИБ: 4402814950005.

II

Пренесене ствари нису продате на укупно три одржане лизитације (дана 18.12.2013, 26.12.2013, 26.12.2013), јер није било заинтересованих купаца.

Врста ствари - робе која се уступа, њена количина, цијена и вриједност дати су у пописним листама, које су саставни дио ове одлуке.

Ствари нису оптерећене.

III

Пореском обvezнику - дужнику умањује се обавеза за једну трећину износа процене ствари пренесених Републици Српској, тј. за износ од 1.326,32 KM.

Ствари из тачке 1. ове одлуке стављају се на располагање Општинској организацији породица заробљених и погинулих бораца и несталих цивила, Зворник.

IV

Одјељење за принудну наплату ће, на основу Рјешења о преносу ствари на Републику Српску и ове одлуке, наложити да се изврше одговарајућа књижења у пореском књиговодству.

V

За реализацију ове одлуке задужује се Пореска управа Републике Српске, Подручни центар Зворник.

VI

Ова одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Српске".

Број: 04/1-012-2-688/14
3. априла 2014. године
Бања Лука

Предсједница
Владе,
Желька Цвијановић, с.р.

ПОРЕСКА УПРАВА РС - ПОДРУЧНИ ЦЕНТАР ЗВОРНИК

ПОПИСНА ЛИСТА ЗАПЛАЈЕЊЕНИХ ИМОВИНЕ
ДОО "Spider" из Сребренице, Склани
ЛИБ: 4402814950005, која није продата на јавним лизитацијама и предвиђена је за уступање Републици Српској

Р. бр.	Опис имовине	Јед. мјере	Количина	Вриједност у KM
I	Машине за шивење "Siruba"	"	6	3.978,98
	УКУПНО			3.978,98

513

На основу члана 43. став 3. Закона о Влади Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", број 118/08), члана 59. став 1. Закона о задуживању, дугу и гаранцијама Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", број 71/12), Одлуке Народне скупштине Републике Српске о прихватању задужења Републике Српске према Европској инвестиционој банци по пројекту "Водовод и канализација Републике Српске", број: 01-1011/10 ("Службени гласник Републике Српске", број 73/10), и члана 15. став 2. Правилника о начину и поступку реализације пројекта водоводне и канализационе инфраструктуре у Републици Српској ("Службени гласник Републике Српске", број 116/12), Влада Републике Српске, на 55. сједници, одржаној 03.04.2014. године, доноси

ОДЛУКУ**О ДАВАЊУ САГЛАСНОСТИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ПРОЈЕКТА "САНАЦИЈА И РЕКОНСТРУКЦИЈА ВОДОВОДНЕ МРЕЖЕ У ОПШТИНИ БРАТУНАЦ"****I**

Даје се сагласност за реализацију пројекта "Санација и реконструкција водоводне мреже у општини Братунац", процењене вриједности 2.800.000 евра, који би се финансирао са 1.400.000 евра кредитних средстава Европске инвестиције банке, док би се преостали износ обезбиједио из бесповратних средстава међународних институција и властитог учешта Општине.

II

Даља реализација пројекта одвијаће се по процедурима у складу са одредбама Уговора о финансирању, број 25.741, између БиХ и Републике Српске и Европске инвестиције банке ("Службени гласник БиХ - Међународни уговори", број 6/11) и Правилника о начину и поступку реализације пројекта водоводне и канализационе инфраструктуре у Републици Српској ("Службени гласник Републике Српске", број 116/12).

РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВЛАДА
МИНИСТАРСТВО ЗА ЕКОНОМСКЕ ОДНОСЕ И РЕГИОНАЛНУ САРАДЊУ

Трг Републике Српске 1; Бања Лука; Телефон: 051/339-324; Факс: 051/339-647
www.vladars.net; E-mail: meoi@meoi.vladars.net

Број: 17.04-012-1237/14

Датум: 19.06.2014. године

ГЕНЕРАЛНИ СЕКРЕТАРИЈАТ ВЛАДЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

ПРЕДМЕТ: Одговор на посланичко питање

Народни посланик Парламентарне скупштине БиХ Сенад Шепић на 66. сједници Представничког дома Парламентарне скупштине БиХ, одржане 14.05.2014. године, поставио је сљедеће посланичке захтјеве:

„Молим да ми доставите списак спремних пројекта из Ваших институција за улагање на Вашем простору из области инфраструктуре, покретања бизниса и отварања нових радних мјеста.“.

Будући да је питање ширег спектра и упућено на адресе више институција, сходно својој ресорној надлежности у могућности смо дати дио одговара на постављено питање и то:

ОДГОВОР

По питању покретања бизниса Влада Републике Српске је у току 2013. године учинила значајан напредак будући да је реализовала пројекат реформе регистрације пословања. Пројекат је имао за циљ значајно смањење броја процедуре, времена и трошкова за заинтересоване лица за покретање бизниса на територији Републике Српске.

Од 01.12.2013. године почeo је са функционисање једношалтерски система регистрације пословања у Републици Српској при Агенцији за посредничке, информатичке и финансијске услуге Републике Српске (АПИФ), а који подразумијева увезивање окружних привредних судова, АПИФ-а, Пореске управе РС и Републичког завода за статистику РС и претварања њихових активности у једну процедуру за корисника. Такође, поједностављено је или укинуто низ процедуре које су представљале административну баријеру, низ такси и трошкова (судске таксе, накнаде нотарима, административне таксе) при оснивању пословног субјекта је укинуто или смањено, а минимални оснивачки капитал за друштво са ограниченим одговорношћу је снижен са 2.000 КМ на 1КМ. Као резултат реформских активности, покретање пословања у Републици Српској сада, уместо 23, траје 3 дана, заинтересовано лице за покретање бизниса, уместо 10 до 11, треба да прође кроз 5 процедуре, те уместо 1.200-1.500 КМ, треба да издвоји око 200 КМ.

С поштовањем,

Достављено:
1 x Наслову,
2 x a/a.

01/e-50-7
M

Broj: 05-50-1-1562/14
Sarajevo, 30.6.2014. godine

BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE
SARAJEVO

PRIMLJENO	01 - 07 - 2014
Organizaciona jedinica	Klasificacijska jedinica
01-50-1-15-68/14	01-50-1-15-68/14

PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BiH

- Zastupnički dom -

S A R A J E V O

PREDMET: Odgovor na zastupničko pitanje – dostavlja se

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na 102. sjednici održanoj 25.6.2014. godine, utvrdilo je Odgovor na zastupničko pitanje koje je postavio Senad Šepić, zastupnik u Zastupničkom domu Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine.

U privitku prosljeđujemo Odgovor radi njegovog dostavljanja zastupniku.

S poštovanjem,

**BOSNA I HERCEGOVINA
VIJEĆE MINISTARA**

Broj: 05-07-1-1562/14
Sarajevo, 25.6.2014. godine

Senad Šepić, poslanik u Predstavničkom domu Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, na 66. sjednici Predstavničkog doma, održanoj 14.05.2014, postavio je sljedeće poslaničko pitanje:

„Molim da mi dostavite spisak spremnih projekata za ulaganje na vašem prostoru iz oblasti infrastrukture i pokretanja biznisa i otvaranja novih radnih mjesta.“

Na postavljeno pitanje, Vijeće ministara Bosne i Hercegovine je na 102. sjednici održanoj 25.6.2014. utvrdilo sljedeći

ODGOVOR

U skladu sa Zakonom o Agenciji za unapređenje stranih investicija u Bosni i Hercegovini, aktivnosti Agencije su, između ostalog, i upućivanje investitora ka potencijalnim investicionim projektima u entitetima, kantonima, regijama i pojedinim sektorima privrede.

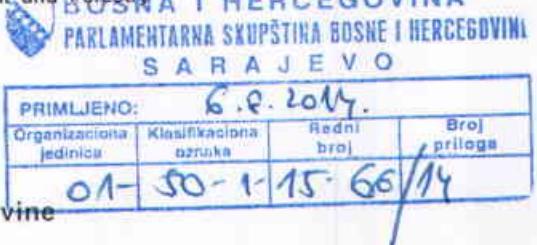
S tim u vezi, a u cilju identifikacije investicionih projekata, Agencija kontaktira sa privrednim subjektima i preduzetnicima kao i nadležnim vladinim, nevladinim i razvojnim institucijama i preduzima aktivnosti na pribavljanju i obradi informacija i dokumenata o investicionim projektima iz različitih privrednih sektora.

Na osnovu prikupljenih projektinskih ideja formirana je baza podataka aktuelnih investicononih projekata i raspoloživih lokacija (poslovnih zona, objekata, nekretnina i zemljišta).

U bazi podataka se nalazi 167 projekata i to iz sljedećih sektora: sektor poljoprivrede (42), metalna i automobilska industrija (21), energetski sektor (30), sektor turizma (39), drveni sektor (7), sektor nekretnina (10), sektor inovacija (8) i ostali sektori (10).

Navedeni projekti su dostupni na FIPA web stranici www.fipa.gov.ba

Broj: 02-02-1981/14
Sarajevo, 24.07.2014. godine

Bosna i Hercegovina
Predstavnički dom Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine
Gosp. Senad Šepić, poslanik

Bosna i Hercegovina
Predstavnički dom Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine
Gosp. Milorad Živković, predsjedavajući

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Generalni sekretarijat Vlade Federacije Bosne i Hercegovine
n/r sekretara Vlade F BiH

PREDMET: Odgovor – dostavlja se,-
VEZA: Akt Vlade F BiH broj: 03-02-21-2/14 od 25.06.2014. godine

Poštovani,

Vezano za postavljeno poslaničko pitanje koje je postavio poslanik Senad Šepić na 66. sjednici Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine održanoj 14.05.2014. godine, a koje se odnosi na dostavljanje "spiska spremnih projekata iz vaših institucija za ulaganje na vašem prostoru, iz oblasti infrastrukture, pokretanja biznisa i otvaranja novih radnih mesta" kao i pitanja koje se odnosi na „spisak spremnih projekata za korištenje fondova EU“ za iste dajemo slijedeći

ODGOVOR

Za oblast poljoprivrede, koja je u nadležnosti Sektora za poljoprivredu, možemo konstatovati da je poznato da za navedenu oblast nisu zadovoljeni uslovi (nemamo strateški dokument i IPARD strukturu: platnu agenciju i upravljačko tijelo), te time ova oblast nije ušla u finansiranje iz fondova EU. Dakle, sa projektima iz oblasti poljoprivrede ne možemo aplicirati za korištenje sredstava iz fondova EU.

Sukladno navedenom ovim putem Vas informiramo da u okviru Sektora za ruralni razvoj i poljoprivredne savjetodavne službe nema spremnih projekata navedenog tipa.

Napominjemo da je u tijeku izrada Programa ruralnog razvoja Federacije BiH koji će biti realiziran u razdoblju od 2015-2020. godine, a koji treba osigurati podršku investicijskim projektima u oblasti poljoprivrede i prehrane te diverzifikacije ekonomskih djelatnosti na ruralnom prostoru. Navedeni program upravo sadrži dijelove koji se odnose na pomoć kod pokretanja biznisa te je fokusiran na otvaranje radnih mesta osobito u okviru mjeru diverzifikacije.

Također, je u tijeku izrada Strategije povećanja konkurentnosti i privlačenja stranih ulaganja u lancu vrijednosti za mlijeko, voće i povrće koju radimo u suradnji sa IFC-om, a koja će predložiti mjere i akcijski plan za unapređenje poslovnog okruženja i jačanje struktura unutar postojećih lanaca vrijednosti.

Međutim, ovo nisu konkretni projekti za investiranje nego strateški dokumenti koji trebaju podržati takve projekte.

Zbog neispunjavanja obaveza od strane BiH došlo je do zamrzavanja ili otkazivanja svih projekata iz IFA instrumenta koji su trebali biti na raspolaganju za oblast poljoprivrede i ruralnog razvoja.

S druge strane zbog toga što nismo izradili Strateški plan ruralnog razvoja i nismo pokrenuli uspostavu IPARD strukture u BiH nismo u mogućnosti uključiti se u IPA ili instrument jer se on bazira na strateškom pristupu, jasno definiranim ciljevima i indikatorima za praćenje ostvarenja, a što nije moguće uspostaviti bez adekvatne strategije.

Zbog toga je za BiH oblast poljoprivrede isključena iz IPA II i time niti teoretski nema pristupa EU fondovima, a to znači da ne možemo dostaviti ni spisak projekta za spomenute fondove.

Jednaka konstatacija vrijedi i za oblast poljoprivredne savjetodavne službe, tako da i u slučaju traženja gotovih projekata za investiranje, ali i projekata za apliciranje prema EU fondovima nemamo gotovih projekata navedenog tipa.

Ono što možemo trenutno dostaviti vezano za projekte iz oblasti infrastrukture i pokretanja biznisa su nazivi projekata koje su nam, na naše traženje, a vezano za donatorsku konferenciju, ranije dostavili nadležna kantonalna ministarstva, Federalni zavod za agropedologiju i Federalni zavod za poljoprivredu Sarajevo.

Federalni zavod za agropedologiju je dostavio listu projekata:

"Sprovođenje projekta po LUCAS metodologiji o statistici korištenja poljoprivrednog zemljišta",

"Pedološka karta poljoprivrednog zemljišta F BiH u mjerilu 1:25000",

"Monitoring zagađenosti organskim i neorganskim polutantima na površinama koje se koriste u intenzivnoj poljoprivrednoj proizvodnji",

"Uspostavljanje GIS registra i evidencije o poljoprivrednom zemljištu u državnom vlasništvu u mjerilu 1:5000 koristeći Orthophoto snimke",

"Uspostavljanje GIS registra prirodnih pašnjaka na području F BiH u mjerilu 1:5000 koristeći Orthophoto snimke",

"Rejonizacija poljoprivredne proizvodnje na području F BiH u mjerilu 1:5000 koristeći Orthophoto snimke",

"Uspostava LPIS sistema na cijelom području BiH",

"Vektorizacija svih zemljiskih parcela prijavljenih u Registru poljoprivrednih gazdinstava i Registru klijenata na području FBiH".

Federalni zavod za poljoprivredu Sarajevo je dostavio projekte kako slijedi:

1. "Opremanje i obuka uzgojno selekcijske službe u Federaciji Bosne i Hercegovine"

Osnovni cilj projekta je opremanje, obuka i uvezivanje uzgojno-selekcijske službe u jedinstvenu mrežu na nivou F BiH u skladu sa nedavno donesenim Zakonom o stočarstvu.

Planirane aktivnosti:

- Izrada i uspostava jedinstvenog softverskog sistema,

- Nabavka neophodne opreme za rad uzgojno-seleksijske službe (računari, server, automobili, kompleti opreme za kontrole proizvodnosti i mjerjenja na terenu),

- Obuka terenskih kontrolora za rad na terenu i unos podataka u software,

- Obuka instruktora iz F BiH u zemljama donatora.

2. "Očuvanje i zaštita od izumiranja autohtonih pasmina u BiH, Bosansko-brdskog konja i Buše"

Osnovni cilj projekta je utvrđivanje brojnog stanja identifikacija svih grla u tipu Bosansko brdskog konja i Buše te na osnovu toga preuzimanje mjera u cilju zaštite od izumiranja ovih autohtonih pasmina.

Planirane aktivnosti:

- Izrada i uspostava software za unos podataka,

- Nabavka neophodne opreme za rad: Terenski automobili, Orpema: Lyctinov štap, Vrpce, digitalni aparati i knjige evidencije i dr.,

- Obuka terenskih kontrolora,

- Rad na terenu, identifikacija Bosansko brdskog konja i buše: mjerjenja, zabiljške, fotografisanje, zapisivanje...,

- Analiza "obrada podataka i uspostavljanje baze podataka,

- Licenciranje pastuha Bosansko-brdskog konja na području BiH,

- Podrška faremerima za licencirana grla,

- Izrada izvještaja.

3. Opremanje i obuka za IN VITRO ispitivanje u F BiH".

Osnovni cilj projekta je opremanje, obuka i uvezivanje metoda i postupaka za IN VITRO ISPITIVANJA U FZZP, a za potrebe F BiH i šire i savremene metode u kontroli kvaliteta sjemena.

Planirane aktivnosti:

- Nabavka opreme,

- Obezbjedenje i edukacija ljudskih resursa,

- Uvođenje novih i usvajanje savremenih metoda za kontrolu sjemena i sadnog materijala.

4. Opservacija autohtonih sorti jabuke u F BiH, kolekcionisanje i ispitivanje na imanju Federalnog zavoda za poljoprivredu Sarajevo"

Osnovni cilj projekta je očuvanje autohtonih sorti jabuke u okviru Federacije BiH, od stalnog propadanja i nestanka, njihovo kolekcionisanje i ispitivanje biološko pomoloških osobina u uslovima Sarajeva.

Planirane aktivnosti:

- Nabavka opreme (računar, fotoaparat, vaga, voćarski alat, stubovi i žica),

- Obilazak terena na prostoru F BiH i pronaalaženje interesantnih aksešna,

- Uzimanje kalem grančica, kalemljenje u rasadniku u svrhu proizvodnje sadnica,

- Sadnja sorte u kolepcionom zasadu FZZP u Butmiru,

- Praćenje fenofaza razvoja i osnovnih biološko pomoloških osobina plodova,

- Praćenje fizičko hemijskih osobina ploda i analiza u laboratoriji,

- Fotografisanje habitusa na terenu i plodova iz kolekcije,

- Izrada izvještaja.

5. "Opremanje oglednog poligona Federalnog zavoda za poljoprivredu na Busovači"

Osnovni cilj projekta je da se obavi opremanje oglednog poligona na Busovači površine 22 ha, kako bi FZZP Sarajevo u narednom periodu mogao prihvati poslove iz oblasti ispitivanja sitnih žita, krompira, krmnog bilja, povrtlarstva i voćarstva, a koji mu pripadaju prema opisu poslova koje mu nalaže Vlada F BiH, FMPVŠ.

Planirane aktivnosti:

- Izrada detaljnog programa opremanja poligona Busovača.

- Nabavka opreme (traktor do 75 Kw, priključne mašine, motokultivator 12 Kw, prikolica srednja, pumpa za navodnjavanje sa sistemom cijevi,
- Ograđivanje poligona, dovod struje, vode i telefonske mreže na poligon,
- Sanacija stare putne mreže i izgradnja nove,
- Izgradnja poslovnog prostora sa magacinom i nadstrešnicom za mašine,
- Obuka osoblja za rad na poligonu,
- Nabavka namještaja i kancelarijske opreme (kompjuter, štampač, telefon i dr.).

KANTONI

ZDK

- Projekti:
- "Podizanje zasada jagodičastog voća-maline",
  - "Opremanje i osposobljavanje savjetodavne službe Ministarstva za poljoprivredu, šumarstva i vodoprivrede ZDK",
  - "Izgradnja i opremanje prerađivačkih kapaciteta voća i povrća", prioritet projekat izgradnja Poljoprivredno-veterinarskog centra za hranu u Zenici.

BPK

- Projekti:
- "Poboljšanje ruralne infrastrukture u ruralnim područjima (za pojedine ruralne putne komunikacije u vrijednosti 9 miliona KM)",
  - "Pokretanje mljekare "Milgor" Goražde",
  - "Izgradnja kapaciteta za preradu voća i povrća kao i skladištenje proizvoda (hladnjača)".

HNK

- Projekti:
- "Elektronsko praćenje štetočina i uslova za bolesti u cilju pravovremene zaštite i smanjenja upotrebe pesticida",
  - "Suzbijanje mediteranske voćne muhe SIT metodom",
  - "Upravljanje endemskim vrstama ribe u rјeci Neretvi i njihovom održivom korištenju u sportsko-rekreativnom ribarstvu i turizmu",
  - "Uspostava zemljšno-informacijskog sistema ZIS-a",
  - "Nabavka mobilne spalionice za neškodljivo uklanjanje životinja",
  - "Praćenje dofilarija i laishmanija u submediteranskom području i eradicacija bolesti",
  - "Unapređivanje dijagnostike ranog otkrivanja zoonoza kod životinja i ljudi i povećanje biosigurnosti",
  - "Sanacija obala i korita rijeke Bune i rijeke Bunice te rekonstrukcija objekata rekreacijskog centra Bunica",
  - Izrada projektne dokumentacije "Plan navodnjavanja na području HNK",
  - "Izgradnja protivpožarnih i održavanje postojećih puteva, radi zaštite staništa munike na planini Prenj".

Kanton 10

- Projekti:
- "Izgradnja infrastrukture (putevi, elektrifikacija, vodosnabdjevanje) u ruralnim područjima gdje su izgrađeni stajski objekti",
  - "Poboljšanje uvjeta proizvodnje i prerade autohtonih proizvoda (livanjski sir, sir iz mjeha), opremanje prerađivačkih kapaciteta i modernizacija linije prerade u mljekarskoj industriji,
  - "Podizanje višegodišnjih nasada koštičavog i jagodičastog voća",
  - "Izgradnja objekata za skladištenje i doradu sjemenskih kultura",
  - "Izgradnja i opremanje objekata za preradu ljekovitog i aromatičnog bilja".

Što se tiče Sektora za vode ovog Ministarstva isti je uključen u projekte koji se pripremaju i realiziraju sredstvima međunarodnih finansijskih institucija u okviru oblasti okoliša.

Pored raznih bilateralnih aranžmana, do sada je za projekte u oblasti vodoopskrbe i odvodnje otpadnih voda u BiH najviše sredstava odobreno i uloženo kroz EU fondove (IPA, WBIF i dr.), a također su, za projekte zaštite voda, sredstva obezbjeđivana i putem GEF-a (Globalni fond za okoliš).

Za oblast voda je u periodu 2007-2011 kroz IPA sredstva obezbjeđeno preko 50 milion EUR za infrastrukturne i institucionalne projekte u FBiH, te preko 10 miliona EUR za tehničku pomoć kroz WBIF (Okvir za investicije za Zapadni Balkan). Neki od projekata su uspješno završeni dok su ostali u fazi realizacije.

Obzirom da je još prije više od dvije godine utvrđeno da oblast okoliša ne može aplicirati za sredstva EU (IPA sredstva), jer ne ispunjava potrebne uslove, nije bilo poziva za apliciranje, niti pripreme potrebnih aplikacija. Također napominjemo da je većina sredstava koja se za infrastrukturne projekte u oblasti voda trenutno realizira u BiH rezultat kreditnih aranžmana putem entiteta, odnosno direktno općina koje su donijele odluku da kreditnim sredstvima rješavaju pitanja vodoopskrbe i odvodnje otpadnih voda.

Vezano za Sektor za šumarstvo i lovstvo bitno je istaći da je na osnovu presude Ustavnog suda Federacije BiH od 14. aprila 2009. godine („Službene novine Federacije BiH“, broj 36/09) Zakon o šumama („Službene novine Federacije BiH“, br. 20/02, 29/03 i 37/04) prestao se primjenjivati sa 27.11.2009. godine.

Kao prelazno rješenje, do donošenja novog Zakona o šumama, Vlada Federacije BiH je donijela Uredbu o šumama („Službene novine Federacije BiH“, br. 83/09, 26/10, 3/10 i 38/10). Na osnovu presude Ustavnog suda Federacije BiH broj: U-28/10 od 23.03.2011. godine („Službene novine Federacije BiH“ broj: 34/11), Uredba o šumama se mogla primjenjivati do 06.12.2011. godine. Od 06.12.2011. godine do danas ova oblast je zakonski neuređena na nivou Federacije BiH.

U skladu sa odredbama člana 60. gore navedenog Zakona o šumama prikupljala su se namjenska sredstva za unapređenje stanja šuma kao i podizanje novih šuma, a što je bilo nastavljeno i Uredbom o šumama. U skladu sa odredbama člana 46. st. 1. i 2. Uredbe o šumama, ustanovljena su finansijska sredstva za zaštitu i unapređenje stanja postojećih i podizanja novih šuma i za ruralni razvoj, kao i izvori za njihovo obezbjeđenje. Od 2009. godine do danas nije bilo namjenskog utroška prikupljenih sredstava za šumarstvo iz Budžeta Federacije BiH.

Zaključkom Vlade Federacije BiH, V. broj: 959/2014 od 13.05.2014. godine, ovo Ministarstvo je zaduženo za izradu Programa utroška namjenskih sredstava za finansiranje zaštite i unapređenja šuma za 2014. godinu. Predmetni program ovo Ministarstvo će moći izraditi tek nakon dostavljanja izvještaja Federalnog ministarstva finansija o iznosu sredstava prikupljenih po osnovu naknada za korištenje, zaštitu i unapređenje šuma. Jedna od komponenti predmetnog programa svakako će biti ulaganje u izgradnju i rekonstrukciju šumske infrastrukture te stvaranje uslova za poboljšanje života stanovništva u ruralnim krajevima.

U Federaciji Bosne i Hercegovine trenutno je u izradi Šumarski program Federacije BiH koji će biti osnov za donošenje petogodišnjih dokumenata u kojim će biti postavljeni i razrađeni ciljevi i određeni načini realizacije, uključujući finansiranje, za njihovo ostvarivanje određenom roku. Isti će biti osnov za izradu projekata za korištenje fondova Evropske Unije.

Potrebno je napomenuti da je trenutno u Bosni i Hercegovini u toku implementacija Projekta Globalnog fonda za okoliš (GEF) za održivo upravljanje šumama i krajolikom. Projekat ima dve glavne komponente koje su dalje podjeljene na podkomponente u okviru kojih je planirana izrada strateškog plana šumske puteva, pošumljavanje, demonstracija višenamjenskih šumarskih tehnika i dr., a što će omogućiti zapošljavanje lokalnog stanovništva. Ukupan iznos granta kojeg je odobrio GEF za implementaciju ovog projekta je US\$ 5.575.758, a koja sredstva u jednakim dijelovima pripadaju entitetima (FBiH i RS). Projekat će trajati 5 godina.

Što se tiče podataka dostupnih Jedinici za upravljanje projektom "Vodopskrba i odvodnja otpadnih voda u Federaciji BiH" (WATSAN FBIH), s tim u vezi, dostavljamo slijedeće informacije. Ovaj Projekt se financira iz sredstava kredita Europske investicijske banke (60 mil EUR), grantova EU kroz IPA fondove (17 mil EUR), SIDA granta (cca 5 mil EUR) i vlastitog učešća općina u Projektu (bivše investicije, budžetska sredstva i ostalo).

Kada je u pitanju projekt "Vodopskrba i odvodnja otpadnih voda u Federaciji BiH", sa 30.06.2014. možemo govoriti o slijedećim brojkama:

Broj do sada potpisanih ugovora: 20

Vrijednost potpisanih ugovora (bez PDV-a): 16.316.216 KM

Vrijednost isporučenih radova i usluga (bez PDV-a): 1.928.417 KM

Vrijednost izvršenih plaćanja: 1.884.780 KM

Pored vrijednosti navedenih ugovora, u skladu sa nedavno izrađenim planom nabavke i financiranja za cijeli Projekt, očekuje se ugovaranje, kao i izvršenje ugovora za usluge i radove u naredne 3 i pol godine (do kraja 2017.) u iznosu od 134.800.000 KM.

Ključno mjerilo uspješnosti Projekta sa finansijskog aspekta jest iskorištenost grant sredstava osiguranih kroz IPA programe i od strane SIDA-e. Posebno je važno iskoristiti grant predviđen IPA 2009 programom za Bosnu i Hercegovinu koji je vezan za 80% uključenih općina i iznosi 12.000.000 eura. Rok za povlačenje granta IPA 2009 jest prosinac 2015. godine.

Projekt je sada ušao u fazu kada se očekuje intenzivno korištenje dostupnih fondova kroz izvođenje obimnih građevinskih radova i instaliranje opreme. Zbog toga je, kao i iz razloga smanjenja broja tendera, EIB zahtijevao da se nadzor nad izvođenjem radova centralizira. Prednosti centraliziranog nadzora se ogledaju u slijedećem:

- s obzirom da je dužnost investitora prema Zakonu o građenju Federacije BiH (Sl. Novine FBiH 55/02) osigurati stalni nazor nad građenjem, ubrzava se proces uvođenja izvođača u radove s obzirom da je nadzorno tijelo već poznato;
- nije potrebno provoditi poseban tender za izbor nadzornog organa uz svaki tender za izbor izvođača radova, što uveliko smanjuje projektnu administraciju i rizike od blokiranja podprojekata koji proizlaze iz tenderske procedure;
- nadzorno tijelo izabrano po proceduri EIB-a podrazumijeva da izabrana tvrtka posjeduje veliko iskustvo, bogate reference i know-how;
- prijenos dosadašnjeg iskustva i know-how-a na ostale učesnike u projektnim aktivnostima, kao i prijenos najboljeg iskustva sa podprojekta na podprojekt;
- otklanjanje rizika od primjene različitih standarda na iste vrste radova i usluga na različitim podprojektima.

Drugi aspekt Ugovora o centraliziranom nadzoru odnosi se na tehničku pomoć koju konzultant može pružiti općinama. Ta tehnička pomoć ogleda se u slijedećim aktivnostima:

- priprema novih ili ažuriranje postojećih studija izvodljivosti;
- priprema hidrotehničkih projekata za vodovodne i kanalizacijske sustave;
- priprema projekata za postrojenja za prečišćavanje pitkih i otpadnih voda
- priprema tenderske dokumentacije za navedene projekte.

Takva vrsta usluge možda je i krucijalna za uspjeh svakog od podprojekata (na nivou općine), a samim time i Projekta u cijelini, jer se njome osigurava kvalitetna projektna dokumentacija za najveće podprojekte, izrađena u što kraćem mogućem roku i sa ugrađenim znanjem i iskustvom renomiranog kozultanta, te bez dodatnih tenderskih procedura (gdje je to moguće u skladu sa propisima). Takva projektna i tenderska dokumentacija jamči brzo angažiranje izvođača i brzo i kvalitetno izvođenje radova.

Također, značajno se smanjuje vrijeme faze izrade dokumentacije što znači brži prelazak u fazu izvođenja, što je glavni preduvjet za efikasno korištenje raspoloživih fondova, a posebno korištenje IPA grantova koji imaju rok za korištenje do kraja 2015.

Po zahtjevu EIB-a, ovo Ministarstvo je 2013.g. raspisalo tender za konsultantske usluge tehničke pomoći i centraliziranog nadzora u Projektu. Odabrani konsultant treba pružati usluge nadzora gradnje, te preuzeti ulogu inženjera i nadzora sukladno međunarodnim (FIDIC) i lokalnim važećim ugovornim obrascima za izgradnju vodovodnih i odvodnih sustava, te izgradnju postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda i vode za piće. Pored toga, konsultant će pružati tehničku pomoć PMU-u i PIT-ovima po zahtjevu. Tenderska dokumentacija i tenderska procedura za izbor centraliziranog nadzornog tijela sastavljena je i obavljena, u skladu sa zahtjevom EIB-a, na osnovu FIDIC Bijele knjige i procedura EIB-a. Tendersku dokumentaciju izradila je Tehnička pomoć (konsultant plaćen od strane EU za pružanje pomoći PMU u upravljanju Projektom), koja je i aktivno sudjelovala u tenderskom procesu. Nakon provedene i od strane EIB-a ovjerene procedure izbora sklopljen je ugovor za predmetne usluge između Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva i odabrane renomirane tvrtke u siječnju 2014. godine. U ugovor su ugrađene i klauzule oko kojih su se općine usuglasile i koje su bile uvjet za izmjenu politike proslijedivanja sredstava.

S poštovanjem,

Dostaviti:

- Naslovu x3,
- a//a

Broj: 03-02-21/14
Sarajevo, 10.07.2014.godine

PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE

Predstavnički dom
gosp. Senad Šepić, poslanik
gosp. Dragoljub Reljić, sekretar

Predmet: Odgovor na poslaničko pitanje

Poštovani,

U skladu s članom 155. Poslovnika Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 33/06, 41/06, 81/06, 91/06, 91/07, 87/09 i 28/12), u prilogu Vam dostavljam odgovore federalnih ministarstava na poslaničko pitanje koje je postavio poslanik Senad Šepić na nastavku 63. sjednice Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, održane 25.02.2014. godine, i to:

- FEDERALNOG MINISTARSTVA POLJOPRIVREDE, VODOPRIVREDE I ŠUMARSTVA, broj: 03-24-760/14 od 03.04.2014. godine
- FEDERALNOG MINISTARSTVA FINANSIJA / FEDERALNOG MINISTARSTVA FINANCIJA, broj: 06-14-1535/14 od 20.03.2014. godine
- FEDERALNOG MINISTARSTVA UNUTRAŠNJIH POSLOVA / FEDERALNOG MINISTARSTVA UNUTARNJIH POSLOVA, broj: 01-834/165 od 18.03.2014. godine
- FEDERALNOG MINISTARSTVA PRAVDE, broj: 02-49-1146/14 od 25.03.2014. godine
- FEDERALNOG MINISTARSTVA ENERGIJE, RUDARSTVA I INDUSTRIJE, broj: 07-02-635/14 od 25.03.2014. godine
- FEDERALNOG MINISTARSTVA PROMETA I KOMUNIKACIJA, broj: 09-02-2-479/14 od 14.03.2014. godine
- FEDERALNOG MINISTARSTVA RADA I SOCIJALNE POLITIKE, broj: 03-02/6-581/14 od 15.04.2014. godine
- FEDERALNOG MINISTARSTVA RASELJENIH OSOBA I IZBJEGLICA, broj: 02-02-499-1/14 od 23.04.2014. godine
- FEDERALNOG MINISTARSTVA ZDRAVSTVA, broj: 07-14-1826/14 od 04.04.2014. godine
- FEDERALNOG MINISTARSTVA TRGOVINE, broj: 01-02-443/14 od 21.03.2014. godine
- FEDERALNOG MINISTARSTVA OKOLIŠA I TURIZMA, broj: 04-02-278/14 od 02.04.2014. godine
- FEDERALNOG MINISTARSTVA RAZVOJA, PODUZETNIŠTVA I OBRTA, broj: 06-02-302/14 od 19.03.2014. godine
- FEDERALNOG MINISTARSTVA ZA PITANJA BORACA I INVALIDA ODBRAMBENO-OSLOBODILAČKOG RATA / FEDERALNOG MINISTARSTVA ZA PITANJA BRANITELJA I INVALIDA DOMOVINSKOG RATA, broj: 05-41-1394/14 od 21.04.2014. godine

Napominjem da će preostali odgovori biti naknadno proslijeđeni, nakon dostavljanja istih od strane federalnih ministarstava.

S poštovanjem,

SEKRETAR VLADE

Edita Kalajdžić

Prilog: kao u tekstu

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
Federalno ministarstvo poljoprivrede
vodoprivrede i šumarstva

BOSNIA AND HERZEGOVINA
FEDERATION OF BOSNIA AND HERZEGOVINA
Federal Ministry of Agriculture, Water
Management and Forestry

Broj:03-24-760 /14
Sarajevo, 03.04.2014. godine

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VLADA FEDERACIJE BIH
- tajnik vlade -

BOSNA I HERCEGOVINA
ZASTUPNIČKI DOM PARLAMENTARNE SKUPŠTINE
n/r tajnika doma

Zastupnik zastupničkog doma
Gosp. Senad Šepić

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VLADA
Sarajevo

PRIMLJENO:			
Organizaciona jedinica	Klasifikaciona oznaka	Redni broj	Broj priloga
03 -	02 - 21	/2014.	10.3.2014.

PREDMET: Odgovor na upit , dostavlja se -

VEZA: Vaš akt 03-02-21/14 od 07.03.2014.g.

Poštovani,

Vezano za postavljeno zastupničko pitanje zastupnika Senada Šepića u nastavku 63. sjednice Zastupničkog doma Parlamenta Bosne i Hercegovine održane 26..veljače 2014.godine, a koje se odnosi: „Što je Vijeće ministara BiH i Vlada Federacije BiH uradilo u pravcu ulaganja u privredu i pokretanje biznisa na području Unsko-Sanskog kantona“, dajemo slijedeći odgovor :

U okviru svoje nadležnosti Federalno ministarstvo poljoprivrede , vodoprivrede i šumarstva, a u skladu sa Zakonom o novčanim potporama u poljoprivredi i ruralnom razvitu(„ Službene novine Federacije BiH“ broj 42/10) je definiralo načine,uvjete , modele podrški i njihovu realizaciju koji su isti na prostoru cjele Federacije BiH , pa samim tim i na prostoru Unsko-Sanske županije.

Zakon je definirao kako uraditi Program odnosno pravilnike koji će se raalizirati u okviru podrške proizvodnji i plaćanje u okviru mjera strukturne politike. Mjere podrške proizvodnji se realiziraju kroz model podrške proizvodnji gdje su bile obuhvaćene skoro sve proizvodnje (biljna i animalna) koje se odvijaju na gazdinstvima .

U okviru plaćanja mjera strukturne politike obuhvaćeni su slijedeći modeli:
Model kapitalnih ulaganja, model podrške dohodku, model Ruralnog razvitiča i model ostalih vrsta podrški.

Model kapitalnih ulaganja se u prethodnom periodu podržavao u zavisnosti od visine sredstava namjenjenih za poticaj za poljoprivredu za tekuću godinu. Naime u Zakonu je određena visina sredstva koja se izdvajaju za poljoprivredu u iznosu od 3-6% od proračunskih prihoda i primanja u Federaciji, međutim taj iznos je uglavnom bio manji, najčešće cca 3%, zbog toga nismo na osnovu tako malo sredstva bili u mogućnosti planirati značajnija sredstva za neke nove investicije. Napominjemo, ukoliko nam se odobre sredstva od 6% od proračuna, mi ćemo uvrstiti i investicije koje su bile u prethodnom periodu, odnosno od onog trenutka od kada su bile podržavane.

Također u okviru mjera strukturne politike moguće je kroz mjere ulaganja u ruralni razvoj implementirati postojeća sredstva. Najveći dio sredstava u novije vrijeme se ulaže u mjere ruralnog razvijanja, što je trend ulaganja u EU zemljama. U toku je izrada Programa ruralnog razvijanja koje radi naše ministarstvo u suradnji sa ministarstvom okoliša i drugim stranama koji su uključeni u ovu oblast, gdje će jasno definirati u kom smjeru trebaju ići koje aktivnosti uraditi kako bi poboljšali i unaprijedili uvjeta življenja u ruralnim područjima.

U okviru modela ostalih mjera strukturne politike koje su vezane za poljoprivredu postoje i mjere: sufinsiranje premije osiguranja, regres kamata, učešće i izlaganje na sajmovima, podrška udruženjima savezima, podrška izvozu, sufinsiranje projekata u poljoprivredi prehrambenoj industriji u okviru kojih se vrši podrška poljoprivrednim proizvođačima.

Iskreno se nadamo da će oni koji odlučuju o dodjeli sredstava za poljoprivredu to shvatiti i da ćemo u što skorije vrijeme dobiti više sredstava kako bi smo poboljšali i unaprijedili sektor poljoprivredno-prehrambene proizvodnje.

U okviru navedenih mjera mogu se ravnopravno pojaviti klijenti iz svih kantona/županija u Federaciji, tako i klijenti iz vašeg kantona/županije.

S poštovanjem,

Dostaviti:

- naslovu
- a/a.

SEKTOR ZA BUDŽET I JAVNE RASHODE

Broj: 06-14-1535/14
Sarajevo; 20. 03. 2014 godine

VLADA FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

Predmet: Odgovor na Poslaničko pitanje

Veza: Vaš akt br: 03-02-21/14, od 07. 03. 2014. godine

Poštovani,

U vezi Vašeg akta broj i datum veze, a koji se odnosi na poslaničko pitanje koje je postavio poslanik Senad Šepić na nastavku 63. sjednice Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, održanom 25. 02. 2014. godine, obavještavamo Vas da je Vlada Federacije BiH u okviru svoje fiskalne politike kroz donošenje Budžeta Federacije BiH za 2014. godinu planirala sredstva za ulaganje u privredu, pokretanje i podršku biznisu, te otvaranje novih radnih mesta na području cijele Federacije BiH i to kako slijedi:

Razdjel u budžetu	Naziv pozicije u budžetu	Iznos u KM	Obrazloženje
1601 Federalno ministarstvo finansija	Kapitalni transferi privatnim preduzećima i poduzetnicima – Japanski grant 2 KR	4.000.000	Sredstva se odnose za popunu Protuvrijednosnog fonda u ukupnom iznosu od 24,4 mil. KM, a na osnovu Odluke o davanju saglasnosti na zaključivanje Aneksa 2. Ugovora o reprogramu obaveza popune Protuvrijednosnog fonda po razmijenjenim notama sa Vladom Japana od 1996. do 2000. godine. Planiran iznos od 4,0 mil. KM bi trebao rasteretili budžete za naredne godine u kojima je dospijeće obaveza iz osnova vanjskog i unutrašnjeg duga znatno veće u odnosu na 2013. godinu. Sredstva prikupljena u Protuvrijednosni fond koriste se za finansiranje projekata iz oblasti ribarstva, proizvodnje hrane i poljoprivrede u Bosni i Hercegovini, u skladu sa kriterijima koje je utvrdila Vlada FBiH. Obzirom da se radi o obvezama koje proizilaze iz međunarodnih sporazuma, ne izvršavanjem ove obaveze ponovo bi se doveli u pitanje odnosi sa Vladom Japana.

1701 Federalno ministarstvo energetike, rudarstva i industrije	Ostala domaća pozajmljivanja	6.600.00	Sredstva će se realizovat posredstvom Union banke d.d. Sarajevo, na način formiranja trajnog revolving fonda iz kojeg bi domaći privredni subjekti koristili sredstva pod povoljnijim uslovima. Očekivani efekti od ovog pozajmljivanja su razvoj novih proizvoda i materijala, proizvodnih procesa ili usluga ili značajna poboljšanja već postojećih proizvoda, proizvodnih procesa ili usluga s većom dodatom vrijednosti, podsticanje proizvodnje i konkurentnosti industrijskih sektora uvođenjem novih tehnologija i tehnoloških postupaka, unaprijeđenjem postojećih tehnologija i tehnoloških postupaka, veća izvozna orijentacija i konkurentnost, povećano zapošljavanje i konsolidacija socijalnih fondova.
1701 Federalno ministarstvo energetike, rudarstva i industrije	Garancijski fond za poticaj izvozno orijentisanih preduzeća	5.000.000	Vlada Federacije BiH planira osnovati garancijski fond za izvozno orijentisana preduzeća na nivou Federacije BiH koji bi izdavao garancije za kredite koji banke daju privrednim subjektima, a koji će se realizovat posredstvom Izvozno-kreditne agencije BiH-IGA, a ujedno bi se i snažnije podržao rad Izvozno-kreditne agencije BiH-IGA. Obzirom na prisustvo efekata multiplikatora 4 koji će proizvest uvećanje iznosa sredstva obezbjeđenja, na način da će iznos za obezbjeđenje u ovom slučaju biti 20 mil. KM.
2401 Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva.	Subvencije javnim preduzećima - Poticaj za poljoprivredu	67.800.000	Sredstva su namijenjena za plaćanja po modelu poticaja proizvodnji, modelu podrške dohotku, modelu kapitalnih ulaganja, modelu ruralnog razvoja i modelu ostalih vrsta podrški. Korisnici sredstava su porodična poljoprivredna gazdinstva odnosno klijenti upisani u Registar poljoprivrednih gazdinstava i Registar klijenata.
5001 Federalno ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta	Ostala domaća pozajmljivanja – Garancijski fond za unapređenje domaće privrede	2.000.000	Sredstva u ovom fondu su namijenjena za dodatnu podršku domaćoj privredi. Sredstva će biti realizovana posredstvom Union banke d.d. Sarajevo, a domaći privredni subjekti će ih moći koristiti kao kolateralni osnov prilikom uzimanja finansijskih sredstava na tržištu. Osnovni efekti koji se očekuju od ove vrste ostalih

			domaćih pozajmljivanja su povećanje konkurentnosti domaće privrede.
5101 Federalno ministarstvo rada i socijalne politike	Tekući transferi drugim nivoima vlasti - Provođenje mjera aktivne politike zapošljavanja	10.000.000	Sredstva će se realizovati preko Federalnog zavoda za zapošljavanje koji Programom rada za 2014. godinu planira aktivnosti koje će, u okviru svojih nadležnosti realizirati u skladu sa Zakonom o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba samostalno ili u saradnji sa lokalnim partnerima, kao i u okviru međunarodnih projekata, a radi ublažavanja negativnih ekonomskih kretanja i uticaja na tržište rada. U skladu s tim, prioritetni zadaci Federalnog zavoda za zapošljavanje jesu obezbijediti odgovarajuću materijalnu i socijalnu sigurnost nezaposlenim osobama, te provoditi utvrđenu politiku zapošljavanja radi povećanja efikasnosti tržišta rada, kreiranjem i realizacijom programa i mjera aktivne politike zapošljavanja. Sve aktivnosti u okviru mjera aktivne politike zapošljavanja bit će usmjerene na stvaranje pretpostavki za poboljšanje kvaliteta i povećanje konkurentnosti ponude na tržištu rada, poticanje potražnje za radnom snagom, kao i na sticanje povjerenja i uspješnu saradnju partnera na tržištu rada.

Navedene stavke iz Budžeta Federacije BiH za 2014. godinu će se realizovat preko resornih ministarstava kroz njihove Programe utroška sredstava. Koliki iznos sredstava, na osnovu koje namjene i na koji način će biti usmjeravan za područje USK-a, biće definisan i određen na osnovu kriterija koji su sastavni dio Programa utroška sredstava.

S poštovanjem,

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
FEDERALNO MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
FEDERALNO MINISTARSTVO UNUTARNJIH POSLOVA
SARAJEVO

Bosnia and Herzegovina
Federation of Bosnia and Herzegovina
FEDERATION MINISTRY OF INTERNAL AFFAIRS
SARAJEVO

Broj: 01-834 //65
Sarajevo, 18. 3. 2014. godine

VLADA FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
n/r gđa Edita Kalajdžić, sekretar Vlade

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE

V L A D A
Sarajevo

PRIMLJENO:			
Organizaciona jedinica	Klasifikaciona oznaka	Redni broj	Broj priloga
03-02-21/14			

Predmet: Zastupničko pitanje

Veza: Vaš akt, broj: 03-02-21/14 od 7. 3. 2014. godine

Poštovana,

u vezi s Vašim aktom, broj i datum veze, obavještavamo Vas da podaci sadržani u pitanju koje je na nastavku 63. sjednice Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH, održanom 25. 2. 2014. godine, postavio zastupnik gosp. Senad Šepić, nisu u nadležnosti Federalnog ministarstva unutrašnjih poslova.

S poštovanjem,

DžĆ/DžĆ

FMUP-OBV

Sarajevo, M. Spahe 7, tel.: (00387 33) 590-201 / 280-020, lok.: 3100 / fax: (00387 33) 590-218 / www.fmup.gov.ba

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
FEDERALNO MINISTARSTVO PRAVDE
SARAJEVO

Broj: 02-49-1146/14
Sarajevo; 25.03.2014. godine

VLADA FEDERACIJE BIH
n/r Sekretara

BOSNIA AND HERZEGOVINA
FEDERATION OF BOSNIA AND HERZEGOVINA
FEDERAL MINISTRY OF JUSTICE
SARAJEVO

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
V L A D A
Sarajevo

PRIMLJENO: 01.04.2014.			
Organizaciona jedinica	Klasifikaciona oznaka	Redni broj	Broj uloga
03-02-21			/2014

PREDMET: Odgovor na zastupničko pitanje zastupnika u Zastupničkom domu Parlamentarne skupštine BiH, Senada Šepića – dostavlja se Veza vaš akt, broj: 03-02-21/14 od 07.03.2014. godine

Vezano za zastupničko pitanje, koje je na 63. Sjednici Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine BiH, postavio zastupnik Senad Šepić, a odnosi se na aktivnosti Vlade Federacije BiH u 2014. godine, koje se tiču ulaganja u privredu, pokretanje i podršku biznisu, te otvaranju novih radnih mesta na prostoru USK-a, dostavljamo slijedeću informaciju:

Federalno ministarstvo pravde je u skladu sa svojim nadležnostima obradilo Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o registraciji poslovnih subjekata u Federaciji BiH. Navedeni zakon trenutno se nalazi u parlamentarnoj proceduri i isti sadrži niz odredaba kojima se pojednostavljuje i pojeftinjuje procedura registracije poslovnih subjekata.

Također, u 2013. godini donijeta je i nova Tarifa o nagradama i naknadama notara kojom su znatno umanjeni troškovi notarske obrade isprava i postupanja notara u predmetima koji se odnose na privredne subjekte.

S poštovanjem,

MINISTAR

Zoran Mikulić

DOSTAVITI:

1. Imenovanom/ oj
2. a/a

Bosna i Hercegovina
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
FEDERALNO MINISTARSTVO ENERGIJE,
RUDARSTVA I INDUSTRije

Bosnia and Herzegovina
FEDERATION OF BOSNIA AND HERZEGOVINA
FEDERAL MINISTRY OF ENERGY,
MINING AND INDUSTRY

Босна и Херцеговина
ФЕДЕРАЦИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
ФЕДЕРАЛНО МИНИСТАРСТВО ЕНЕРГИЈЕ,
РУДАРСТВА И ИНДУСТРИЈЕ

Broj: 07-02-635/14
Mostar, 25.03.2014. godine

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINA
VLADA
Sarajevo

PRIMLJENO: 07.04.2014			
Organizaciona jedinica	Klasifikaciona oznaka	Redni broj	Broj priloga
03-02-21/14			

BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA
PREDSTAVNIČKI DOM
SARAJEVO
n/r poslanika Senada Šepića
n/r sekretara Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine

FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VLADA FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
n/r sekretara Vlade Federacije Bosne i Hercegovine

Predmet: Poslaničko pitanje

U vezi Vašeg akta broj: 03-02-21/14 od 07.03.2014. godine, kojim ste nam dostavili poslaničko pitanje koje je na nastavku 63. sjednice Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, održane 25.02.2014. godine postavio poslanik Senad Šepić, dostavljamo slijedeći odgovor:

Na osnovu dokumenta „Razvoj industrijske politike u Federaciji Bosne i Hercegovine“ a u cilju stvaranja boljeg ambijenta za rad privrednih društava u 2014. godini Federalno ministarstvo energije, rудarstva i industrije je uradilo Prijedlog strategije razvoja industrije teštila, odjeće, kože i obuće u Federaciji Bosne i Hercegovine za period 2013.-2023, Strategiju razvoja namjenske industrije u periodu 2012-2022. U toku je izrada Prijedloga stragegije razvoja industrije građevinskog materijala u FBiH za period 2013.-2023.

Također, urađeni su i usvojeni Akcioni planovi za realizaciju usvojenih Strategija, što je bio osnov za donošenje Odluke o usvajanju Programa utroška dijela sredstava utvrđenih u Razdjelu 17. Budžeta Federacije Bosne i Hercegovine za 2014. godinu Federalnom ministarstvu energije, rudarstva i industrije „izdaci za finansijsku imovinu – ostala domaća pozajmljivanja“, Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije će i u 2014. godini objavljiti Javni oglas za kandidovanje programa. Na osnovu Programa vršiti će se pozajmljivanja finansijskih sredstava sektorima industrijske proizvodnje: metalna, elektro i automobilska industrija, građevinska industrija, drvna i papirna industrija, proizvodnja teštila, kože i obuće, hemijska industrija i industrija

gume i plastike, namjenska industrija i prehrambena industrija. U toku su aktivnosti na pripremi i realizaciji Javnog oglasa za 2014.godinu u kojem će jedan od kriterija uzimati u obzir i regionalnu zastupljenost.

Nadalje, u oblasti energije, Projekat „Gasifikacija Unsko-Sanskog kantona“ je uključen u „Strateški plan i program razvoja energetskog sektora Federacije BiH“ – segment Prirodni gas, dio Novi projekti transportnog / tranzitnog sistema.

Također, uz odobrenje resornog ministarstva, u BH-Gasu su 2009. godine započete aktivnosti na realizaciji prve faze gasifikacije USK, pripremljena je kompletna tenderska dokumentacija za dva LOT-a, LOT 1 - Izrada glavnog projekta magistralnog gasovoda Tržac- Bosanska Krupa sa odvojcima za Bihać i Veliku Kladušu i LOT 2- Izrada studije uticaja na okolinu planiranog gasovoda. Iako je tenderska dokumentacija dobro pripremljena, proces javne nabavke sa strane BH-Gasa dobro vođen i tender objavljuvan čak tri puta do sada i to 2009., 2010. i 2011. godine, sva tri puta bio je poništen.

Na inicijativu Federalnog Ministarstva energije, rudarstva i industrije, a u vezi javnog poziva Sekretarijata Energetske zajednice za dostavljanje podataka o projektima od regionalnog interesa u formi PECL upitnika, u decembru 2012.godine, BH-Gas je kandidovao tri projekta, a jedan od njih je i Projekat Interkonekcija Bosne i Hercegovine i Hrvatske: Gasovod Lička Jesenica-Tržac-Bosanska Krupa.

Koncept gasifikacije koji je do sada razmatran podrazumijeva poduzimanje određenih koraka na nivou Vlade Kantona, a to su npr., da izradi odgovarajuće investicione studije razvoja distributivnih sistema po općinama, da kroz saradnju sa općinama donese odgovarajuće odluke o načinu finansiranja razvoja sistema distribucije, da izradi planske dokumente, da po pitanju potencijalnog tržišta prirodnog gasa djeluje u pravcu animiranja javnosti i pridobijanja budućih korisnika prirodnog gasa posebno u industrijskom sektor, itd. Vlada USK je upoznata od strane BH-Gasa sa redoslijedom aktivnosti pri razvoju gasnih sistema, kako transportnih gasovoda, tako i distribucija.

Projekat je i dalje u prioritetima razvoja BH-Gasa, ali je jasno da je za donošenje konačne odluka o njegovoj realizaciji neophodno provođenje gore navedenih koraka na nivou Kantona.

U aktuelnoj situaciji, BH-Gas će zajedno sa Federalnim ministarstvom energije, rudarstva i industrije nastaviti aktivnosti na obezbijeđenju eventualnih grant sredstva kod poznatih fondova, mada, u vezi smjernica za podnošenje aplikacija, a budući da ovaj projekat objektivno nema regionalni karakter, te da je potrebno da aplikaciju odobri neka međunarodna finansijska institucija, treba reći da su u ovom trenutku male šanse da se sredstva zaista i dobiju.

JP Elektroprivreda BiH d.d. Sarajevo je na osnovu, „ Odluke o proglašenju Javnog interesa i pristupanju pripremi i izgradnji prioritetnih elektroenergetskih objekata u Federaciji BiH“, pokrenula projekt, Izgradnja HE Čaplje na rijeci Sani-11,63MW, vrijednost projekta je iznosila 64.560.000KM. Projekat je podržan u iznosu od 350.000(EUR) grant sredstava u okviru Investicijskog okvira za Zapadni Balkan za Bosnu i Hercegovinu, no krajem 2013 godine Projekat HE Čaplje je otkazan, zbog neodobravanja projekta od strane lokalne zajednice.

JP Elektroprivreda BiH d.d. Sarajevo je pokrenula projekt Izgradnja HE Una Aneks- 6,1MW, vrijednost projekta iznosi 25.425.790KM i dobili kreditna sredstva od EIB-a, imaju podršku lokalne zajednice, no projekat je neizvjestan zbog okolinskih aspekta , što se projekat treba implementirati u pojasu prirodnog parka Una.

Takođe smo pokrenuli inicijativu za izradu seta zakona i podzakonskih akata koji će poboljšati stanje u privredi.

S poštovanjem,

Dostavljeno:

- naslovu
- evidencija
- a/a

Broj: 09-02-2-479/14
Mostar, 14.03.2014.god.

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BiH
VLADA FEDERACIJE BiH
N/r Sekretar Vlade Federacije BiH

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VLADA
Sarajevo

PRIMLJENO:			
Organizaciona jedinica	Klasifikaciona oznaka	Redni broj	Broj priloga
		03-02-21/2014	

Predmet: Odgovor na zastupničko pitanje g-dina Senada Šepića, dostavlja se
Veza: Vaš akt br.03-02-21/14 zaprimljen 13.03.2014.g.

Poštovani,

Vezano za zastupničko pitanje koje je na nastavku 63. sjednice Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH, postavio zastupnik g-din Senad Šepić koji glasi: „Šta Vijeće ministara BiH i Vlada Federacije BiH planiraju uraditi u 2014.g. u pravcu ulaganja u privredu, pokretanje i podršku biznisu, te otvaranju novih radnih mesta na prostoru USK?”, dajemo sljedeći odgovor:

Obaviještavamo Vas da je Vlada Federacije BiH donijela Odluku o usvajanju Programa investiranja dijela sredstava GSM licence za 2012.godinu (Sl. Novine Federacije BiH br.70 od 11.09.2013.g. i br.80/13), vezano za investiranje sredstava GSM licence za projekte prometne infrastrukture koji će se realizirati u 2013 i 2014.godini.

U sklopu navedenoga Programa usvojen je projekat Sanacija lokalnih cesta u Unskosanskom Kantonu/odobreno 1.200.000,00KM/Implementator Direkcija za ceste USK. Uvjet za investiranje odobrenih sredstava je dostava od strane implementatora: potpisanih ugovora o izvođenju radova sukladno Metodologiji i Zakonu, ovjerenih obračunskih situacija i pripadajućih izvještaja nadzora i implementatora projekta.

Implementacijom navedenoga projekta Federalno ministarstvo prometa i komunikacija direktno pomaže razvoju Unskosanskog kantona, kao i podstiče poslovne aktivnosti domaćih građevinskih poduzeća.

S poštovanjem,

Dostavljeno:

- Naslovu i Zastupniku g.S.Šepiću
- Evidencija
- Arhiv

MINISTAR

mr Enver Bijedić

Broj: 09-02-2-479/14
Mostar, 14.03.2014.god.

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BiH
VLADA FEDERACIJE BiH
N/r Sekretar Vlade Federacije BiH

Predmet: Odgovor na zastupničko pitanje g-dina Senada Šepića, dostavlja se

Veza: Vaš akt br.03-02-21/14 zaprimljen 13.03.2014.g.

Poštovani,

Vezano za zastupničko pitanje koje je na nastavku 63. sjednice Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH, postavio zastupnik g-din Senad Šepić koji glasi: „Šta Vijeće ministara BiH i Vlada Federacije BiH planiraju uraditi u 2014.g. u pravcu ulaganja u privredu, pokretanje i podršku biznisu, te otvaranju novih radnih mesta na prostoru USK?“, dajemo sljedeći odgovor:

Obaviještavamo Vas da je Vlada Federacije BiH donijela Odluku o usvajanju Programa investiranja dijela sredstava GSM licence za 2012.godinu (Sl. Novine Federacije BiH br.70 od 11.09.2013.g. i br.80/13), vezano za investiranje sredstava GSM licence za projekte prometne infrastrukture koji će se realizirati u 2013 i 2014.godini.

U sklopu navedenoga Programa usvojen je projekat Sanacija lokalnih cesta u Unskosanskom Kantonu/odobreno 1.200.000,00KM/Implementator Direkcija za ceste USK. Uvjet za investiranje odobrenih sredstava je dostava od strane implementatora: potpisanih ugovora o izvođenju radova sukladno Metodologiji i Zakonu, ovjenih obračunskih situacija i pripadajućih izvještaja nadzora i implementatora projekta.

Implementacijom navedenoga projekta Federalno ministarstvo prometa i komunikacija direktno pomaže razvoju Unskosanskog kantona, kao i podstiče poslovne aktivnosti domaćih građevinskih poduzeća.

S poštovanjem,

Dostavljeno:

- Naslovu i Zastupniku g.S.Šepiću
- Evidencija
- Arhiv

MINISTAR

mr Enver Bijedić

Broj:03-02/6-581/14
Sarajevo, 15.04.2014. godine

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VLADA
n/r gđa Edita Kalajdžić, tajnik**

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VLADA
Sarajevo**

PRIMLJENO:			
Organizaciona jedinica	Klasifikaciona oznaka	Redni broj	Broj priloga
03-02-21	16.4.2014	03-02-21	2014

PREDMET: Odgovor na zastupničko pitanje, dostavlja se

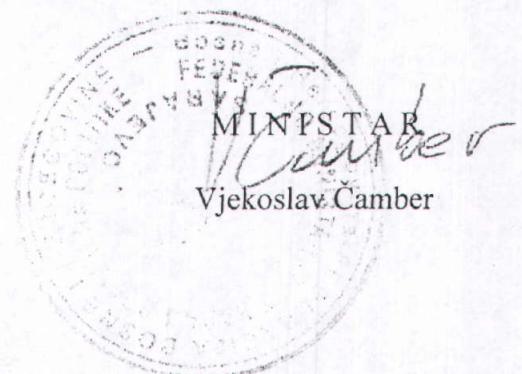
Veza: Vaš akt broj: 03-02-21/14 od 07.03.2014. godine

Na nastavku 63. sjednice Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, održane 25.02.2014. godine, zastupnik Senad Šepić postavio je zastupničko pitanje koje glasi:

“Šta Vijeće ministara BiH i Vlada Federacije BiH planiraju uraditi u 2014. godini u pravcu ulaganja u privrednu, pokretanje i podršku biznisu, te otvaranju novih radnih mesta na prostoru Unsko-sanskog kantona? Molim da mi dostavite informaciju sa konkretnim planovima, projektima i iznosima koji se planiraju utrošiti u ove svrhe.”

Radi davanja odgovora na postavljena pitanja iz mjerodavnosti ovog ministarstva, Federalno ministarstvo rada i socijalne politike zatražilo je odgovor od Federalnog zavoda za upošljavanje, čiji Vam odgovor dostavljamo u primitku ovog akta.

S poštovanjem,

Primitak: kao u tekstu

Broj: 02-49-994-1/14
Sarajevo, 09.04.2014. godine

**FEDERALNO MINISTARSTVO RADA I
SOCIJALNE POLITIKE**

71000 SARAJEVO, Ul. Marka Marulića br.2

Gospodin Vjekoslav Čamber, ministar

PREDMET: *Odgovor na predstavničko pitanje*

VEZA: Vaš akt broj 03-02/6-581/14 od 13.03.2014. godine

U skladu sa Vašim zahtjevom, a shodno planiranim aktivnostima Federalnog zavoda za zapošljavanje u 2014. godini, dostavljamo Vam odgovor na postavljeno pitanje.

PITANJE:

- 1. Šta Vijeće ministara Bosne i Hercegovine i Vlada Federacije Bosne i Hercegovine planiraju uraditi u 2014. godini u pravcu ulaganja u privredu, pokretanje i podršku biznisu, te otvaranju novih radnih mjeseta na prostoru Unsko-sanskog kantona? Molim da mi dostavite informaciju sa konkretnim planovima, projektima i iznosima koji se planiraju utrošiti u ove svrhe?**

(Predstavnik Senad Šepić na 63. sjednici Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, održanoj 25.02.2014. godine – izvod iz stenograma)

ODGOVOR:

I pored brojnih obaveza koje se tiču materijalne i socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba, tzv. „pasivnih mjera“, na koje se u svrhu osiguranja nedostajućih sredstava kantonalnim službama za zapošljavanje doznačavaju značajna novčana sredstva, Federalni zavod za zapošljavanje planira, u saradnji sa kantonalnim službama za zapošljavanje, implementirati utvrđene mjere aktivne politike zapošljavanja radi ublažavanja posljedica ekonomске krize na prostorima Bosne i Hercegovine.

Mjerama namijenjenim poslodavcima nastoji se uticati na zadovoljenje potražnje radnika određenog profila zanimanja, a s druge strane, mjerama namijenjenim pojedincima, odnosno poticanjem projekata samozapošljavanja i unapređenjem njihovih znanja ili vještina, nastoji se uticati na ponudu raspoložive radne snage.

Programom rada za 2014. godinu planirane su brojne mjere i aktivnosti koje će se, u okviru nadležnosti Federalnog zavoda za zapošljavanje i kantonalnih službi za zapošljavanje i finansijskih mogućnosti, realizirati u skladu sa Zakonom o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba, samostalno ili u saradnji sa lokalnim partnerima, kao i u okviru međunarodnih projekata, a radi ublažavanja negativnih ekonomskih kretanja i uticaja na tržište rada.

Mjere iz ovog programa rada su prilagođene potrebama i zahtjevima tržišta rada i

usklađene su sa okvirnim strateškim dokumentima u oblasti rada i zapošljavanja.¹

U 2014. godini nastojat će se pružiti podrška teže zapošljivim kategorijama nezaposlenih osoba, prije svega mladim osobama bez radnog iskustva, dugotrajno nezaposlenima, ženama i sl.

Planirano je da mjerama aktivne politike zapošljavanja bude obuhvaćeno oko 10.000 nezaposlenih osoba, prvenstveno kroz implementaciju sljedećih mjera i programa:

- *Program sufinansiranja zapošljavanja i sfinansiranja sticanja prvog radnog iskustva (planirana su u iznosu od 28.436.000 KM² - sredstva Federalnog zavoda za zapošljavanje i grant iz budžeta Federacije BiH)*
- *Program zapošljavanja i samozapošljavanja Roma (planirana sredstva u iznosu od 896.000³ KM – grant iz budžeta BiH i Federacije BiH)*
- *Program sfinansiranja samozapošljavanja mlađih osoba „Omladinsko poduzetništvo“ – povećanje stope zaposlenosti mlađih dobi do 30 godina, kao prioritetne ciljne grupe, pokretanjem vlastitog biznisa (planirana sredstva u iznosu od 720.000 KM)*
- „Poduzetništvo 30+“ (planirana sredstva u iznosu od 360.000 KM)
- *Program obuke za aktivno traženje posla (planirana sredstva u iznosu od 500.000 KM)*
- *Sistem integriranih centara za inkubirani razvoj i konsalting (planirana sredstva u iznosu od 350.000 KM)*
- *Programi pripreme za rad – obuka, stručno osposobljavanje i usavršavanje (planirana sredstva u iznosu od 2.000.000 KM)*
- *Projekat podrške mrežama socijalne sigurnosti i zapošljavanja – SSNESP (planirana sredstva u iznosu od 720.000 KM)*
- *Projekat RAST - edukacija iz poduzetništva za nezaposlene osobe kroz „on line“ školu malog biznisa, kao savremeni pristup u pružanju usluga onima koji žele pokrenuti biznis (planirana sredstva u iznosu od 350.000 KM).*
- *Finansiranje projekata sa drugim organizacijama i institucijama (planirana sredstva u iznosu od 1.000.000 KM)*
- *Program dugoročnih plasmana za podsticaj zapošljavanja posredstvom Razvojne banke Federacije BiH*

Radi efektivnog i efikasnog provođenja planiranih mjera i kvalitetnog usaglašavanja ponude i potražnje na tržištu rada, a s obzirom na finansijske mogućnosti, eventualne grantove ili iskazanu zainteresiranost partnera i ciljnih grupa za određeni program, broj nezaposlenih koji će biti obuhvaćen tim mjerama, iskazan u Programu, kao i druge aktivnosti, prema potrebi, usklađivat će se izmjenama i dopunama Finansijskog plana za 2014. godinu.

¹ Strategija zapošljavanja u BiH 2010-2014., Strategija za prevenciju i borbu protiv nasilja u porodici 2013-2017. i dr.

² Dio sredstava se odnosi na prenesene obaveze iz 2012/2013. godine koje dospijevaju na naplatu u 2014. godini

³ Dio sredstava se odnosi na prenesene obaveze iz 2012/2013. godine koje dospijevaju na naplatu u 2014. godini

Planirano je da javni pozivi za učešće u realizaciji programa budu otvoreni sve do ugovaranja raspoloživih sredstava, a s ciljem kontinuirane mogućnosti apliciranja poslodavaca u skladu sa njihovim potrebama, čime se povećava i mogućnost poticanja zapošljavanja nezaposlenih osoba tokom cijele programske godine.

Sredstva će se uglavnom raspoređivati na kantone, odnosno kantonalne službe za zapošljavanje, u skladu sa utvrđenim principom raspodjele, a to je 70% sredstava prema broju evidentiranih nezaposlenih osoba, te 30% sredstava linearno svim kantonima. Sredstva za realizaciju pojedinih aktivnosti, kao što su projekti „Sufinansiranje sezonskog zapošljavanja“ (vrijednost: 810.000 KM) i „Sufinansiranje zapošljavanja teško zapošljivih osoba – Vaučer za posao“ (vrijednost: 1.766.160 KM) će se raspoređivati jednakom na sve kantone, dok će raspodjela sredstava po „Programu pripreme za rad“ zavisiti prvenstveno od iskazanog interesa i potreba poslodavaca.

Dostavljamo Vam i primjerak Programa rada Federalnog zavoda za zapošljavanje za 2014. godine u cilju Vaše bolje informiranosti o navedenim mjerama i aktivnostima.

Za sve dodatne informacije stojimo na raspolaganju.

Srdačan pozdrav,

Prilog:

- **Program rada Federalnog zavoda za zapošljavanje za 2014. godinu**

Co:

- **a/a**

**PROGRAM RADA
FEDERALNOG ZAVODA ZA ZAPOŠLJAVANJE
ZA 2014. GODINU**

Sarajevo, septembra/rujna 2013. godine

SADRŽAJ

1.	UVOD.....	3
2.	PREGLED AKTIVNOSTI U 2013. GODINI U OBLASTI TRŽIŠTA RADA I ZAPOŠLJAVANJA	5
3.	SOCIJALNA SIGURNOST NEZAPOSLENIH OSOBA	8
3.1.	<i>SREDSTVA ZA OSTVARIVANJE MATERIJALNE I SOCIJALNE SIGURNOSTI I ZA REALIZACIJU PROGRAMA ZBRINJAVANJA NEZAPOSLENIH OSOBA .....</i>	8
4.	FOND ZA PROFESIONALNU REHABILITACIJU, OSPOSOBLJAVANJE I ZAPOŠLJAVANJE OSOBA SA INVALIDITETOM.....	9
5.	AKTIVNA POLITIKA ZAPOŠLJAVANJA.....	9
5.1.	<i>PROGRAM SUFINANSIRANJA ZAPOŠLJAVANJA I SUFINANSIRANJA STICANJA PRVOG RADNOG ISKUSTVA .....</i>	10
5.2.	<i>PROGRAM ZAPOŠLJAVANJA I SAMOZAPOŠLJAVANJA ROMA .....</i>	10
5.3.	<i>PROGRAM SUFINANSIRANJA SAMOZAPOŠLJAVANJA MLADIH OSOBA „OMLADINSKO PODUZETNIŠTVO“ (POVEĆANJE STOPE ZAPOSLENOSTI MLADIH DOBI DO 30 GODINA, KAO PRIORITETNE CILJNE GRUPE, POKRETANjem VLASTITOG BIZNISA) .....</i>	11
5.4.	„PODUZETNIŠTVO 30 +“	11
5.5.	<i>PROGRAM OBUKE ZA AKTIVNO TRAŽENJE POSLA .....</i>	11
5.6.	<i>SISTEM INTEGRIRANIH CENTARA ZA INKUBIRANI RAZVOJ I KONSALTING.....</i>	12
5.7.	<i>PROGRAMI PRIPREME ZA RAD (OBUKA, STRUČNO OSPOSOBLJAVANJE I USAVRŠAVANJE) .....</i>	12
5.8.	<i>ZAJEDNIČKI PROGRAMI SA DRUGIM INSTITUCIJAMA I USTANOVAMA .....</i>	13
5.8.1.	<i>FINANSIRANJE ZAPOŠLJAVANJA IZ SREDSTAVA NAMJENSKOG DEPOZITA FEDERALNOG ZAVODA ZA ZAPOŠLJAVANJE .....</i>	13
5.8.2.	<i>PROJEKAT ZAPOŠLJAVANJA MLADIH U BOSNI I HERCEGOVINI (YEP).....</i>	13
5.8.3.	<i>FINANSIRANJE PROJEKATA SA DRUGIM ORGANIZACIJAMA I INSTITUCIJAMA ...</i>	13
5.8.4.	<i>PROJEKAT „ADRIATIC WELFARE MIX“ .....</i>	14
5.8.5.	<i>PROJEKAT PODRŠKE MREŽAMA ZA SOCIJALNU SIGURNOST I ZAPOŠLJAVANJE (SSNESP) – KOMPONENTA „POSREDOVANJE I PODRŠKA U ZAPOŠLJAVANJU“.....</i>	14
6.	PROJEKAT RAST (RAZVOJ, ANALIZA, SAVJETOVANJE I TRANSFORMACIJA)..	15
7.	SARADNJA SA MEĐUNARODnim INSTITUCIJAMA.....	15
8.	JAČANJE KAPACITETA I STRUČNO USAVRŠAVANJE LJUDSKIH POTENCIJALA U FEDERALNOM ZAVODU ZA ZAPOŠLJAVANJE I KANTONALnim SLUŽBAMA ZA ZAPOŠLJAVANJE	15
9.	JEDINSTVENI INFORMACIONI SISTEM	16
10.	INFORMIRANJE	16

1. UVOD

Federalni zavod za zapošljavanje Programom rada za 2014. godinu planira aktivnosti koje će, u okviru svojih nadležnosti i finansijskih mogućnosti, realizirati u skladu sa Zakonom o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba samostalno ili u saradnji sa lokalnim partnerima, kao i u okviru međunarodnih projekata, a radi ublažavanja negativnih ekonomskih kretanja i uticaja na tržište rada.

U skladu s tim, prioritetni zadaci Federalnog zavoda za zapošljavanje jesu obezbijediti odgovarajuću materijalnu i socijalnu sigurnost nezaposlenim osobama, te provoditi utvrđenu politiku zapošljavanja radi povećanja efikasnosti tržišta rada, kreiranjem i realizacijom programa i mjera aktivne politike zapošljavanja.

Sve aktivnosti u okviru mjera aktivne politike zapošljavanja bit će usmjerene na stvaranje prepostavki za poboljšanje kvaliteta i povećanje konkurentnosti ponude na tržištu rada, poticanje potražnje za radnom snagom, kao i na sticanje povjerenja i uspješnu saradnju partnera na tržištu rada.

Neki pokazatelji privrednih aktivnosti u pojedinim regijama ukazuju na pozitivna ili usporavanje negativnih kretanja i određenu vitalnost privrede. Ohrabrujuće je da je industrijska proizvodnja u Bosni i Hercegovini na kraju prvog polugodišta 2013. godine zabilježila rast od sedam posto u odnosu na isti period 2012. godine.

Međutim, ukupna socioekonomska situacija u Bosni i Hercegovini je usložnjena, što je značajno uticalo i na stanje na tržištu rada, a prije svega na kapacitete potražnje za radnom snagom kao i na strukturu radne snage.

Ukupan obim vanjskotrgovinske razmjene u 2012. godini iznosio je 23,11 milijardi KM, što je za 636,64 miliona KM ili 2,68 % manje u odnosu na obim razmjene ostvaren u 2011. godini.¹ Mnogi poslovni subjekti djeluju smanjenim intenzitetom i suočeni su sa otežanim poslovanjem, što dovodi do otpuštanja radnika.

Istovremeno, investiciona ulaganja nisu na željenom nivou. Naime, za sljedeći period projektirane su veoma niske stope ekonomskog rasta. Perspektive ekonomskog rasta nisu ohrabrujuće jer je jedini izvor ekonomskog rasta za sada izvoz, koji blago raste u posljednje dvije godine.²

Prema Izvještaju Svjetske banke *Lakoća poslovanja u Bosni i Hercegovini za 2013. godinu (Doing business 2013)*, Bosna i Hercegovina još uvjek znatno zaostaje u odnosu na prosjek država članica Organizacije za ekonomsku saradnju i razvoj (OECD)³ i nalazi se na 126. mjestu od 185 rangiranih ekonomija za otpočinjanje poslovanja, što znači da je nazadovala za jedno mjesto u odnosu na 2012. godinu.⁴

---

¹ Analiza vanjskotrgovinske razmjene Bosne i Hercegovine za 2012. godinu, Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH

² Prema rezultatima Konferencije Ujedinjenih nacija o razvoju UNCTAD-a, BiH je 2007. godine ostvarila 1,818 milijardi dolara stranih investicija, 2008. godine 1,025 milijardi, a već naredne godine samo 149 miliona dolara, 2010. godine 324 miliona i 2011. u BiH je stiglo 380 miliona dolara stranih investicija. U prvih šest mjeseci 2012. godine zabilježen je najniži priliv stranih investicija. Naime, u Bosnu i Hercegovinu pristiglo je svega 51,5 miliona KM, što je najslabiji rezultat u poslijeratnom periodu.

³ Objavljeni podaci predstavljaju ocjene poslovnih propisa i njihove primjene, a odnose se na otpočinjanje poslovne aktivnosti, pribavljanje dozvola, poslovnu politiku zapošljavanja, registraciju vlasništva, dostupnost kredita, zaštitu investitora, plaćanje poreza, trgovinu sa inostranstvom, poštovanje ugovorenih obaveza i prestanak poslovanja.

⁴ Makedonija je na 23, Crna Gora na 51, Hrvatska na 84, Albanija na 85, Srbija na 86. i Kosovo na 98. mjestu.

Pad ekonomskih aktivnosti neminovno utiče i na oblast zapošljavanja i negativne trendove na tržištu rada, koji se prije svega ogledaju u smanjenoj potražnji za radnom snagom i, samim tim, povećanju broja nezaposlenih, a što se odražava na uticaj i napore javnih službi za zapošljavanje u Federaciji Bosne i Hercegovine, kao i na mјere aktivne politike zapošljavanja koje provode.

Iako je broj nezaposlenih u prvom polugodištu 2013. godine bilježio blagi pad, u drugoj polovini taj broj raste, naročito uslijed prijave na evidenciju nezaposlenih osoba nakon završetka procesa obrazovanja. Potražnja za radnom snagom ne prati ponudu radne snage, posebno one koja pristiže na tržište rada iz procesa obrazovanja.

Strukturna neravnoteža na tržištu rada manifestirana je kroz neusklađenost ponude i tražnje za radnom snagom u pogledu zanimanja, obrazovanja, kvalifikacija ili regionalnog rasporeda. Obrazovni sistem nije efikasno povezan sa tržištem rada i potrebno ga je unaprijediti i u određenim segmentima prilagoditi potrebama privrede kroz povećanje broja sati praktične nastave i primjene novih tehnologija, kako bi uticao na smanjenje strukturne neravnoteže. Radi poboljšanja stanja na tržištu rada, potrebno je sagledati sve reformske procese, a posebno one koji su fokusirani na razvoj privrede, poduzetništva i obrazovnih institucijama, a posebno srednjeg stručnog obrazovanja i obrazovanja odraslih.

Realno je očekivati da će posljedice loše socioekonomске situacije na tržištu rada biti prisutne i u 2014. godini, što će se odraziti i na poslovanje Federalnog zavoda za zapošljavanje i kantonalnih službi za zapošljavanje jer su sredstva za provođenje mјera aktivne politike zapošljavanja ograničena.

Naime, sredstva ostvarena uplatom doprinosa za osiguranje za slučaj nezaposlenosti koja su na raspolaganju kantonalnim službama za zapošljavanje nisu dovoljna za ostvarivanje materijalne i socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba i pokrivanje administrativnih troškova, te je Federalni zavod za zapošljavanje u obavezi da, u skladu sa Zakonom, znatna finansijska sredstva usmjeri kantonalnim službama za zapošljavanje radi obezbjeđenja materijalne i socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba (novčana naknada, zdravstveno osiguranje i penzijsko i invalidsko osiguranje).

Za uspješno provođenje mјera aktivne politike i programa zapošljavanja potrebno je sinergijsko djelovanje svih nivoa i sektora u oblasti privrede, zapošljavanja i obrazovanja, kao i mnogo više sredstava od onih koja se u ovoj situaciji mogu obezbijediti.

Rad na crno i dalje ostaje objektivni problem, koji, pored razvoja nelojalne konkurencije među poslodavcima i nepoštivanja finansijske discipline, utiče i na realno sagledavanje stope nezaposlenosti. Veliki je broj osoba koje su ostale bez posla zbog različitih okolnosti, a čiji radno pravni status još nije riješen, kao i osoba koje se prijavljuju na evidenciju nezaposlenih po prestanku radnog odnosa zbog proglašenja tehnološkog viška.

Aktivnosti na realizaciji programskih zadataka, temeljenih na stručnoj analizi kretanja na tržištu rada, ostvarivat će se u saradnji sa kantonalnim službama za zapošljavanje na zakonitom, nediskriminirajućem, stručnom i efektivnom provođenju politike zapošljavanja.

Izrazi u ovom dokumentu koji su napisani samo u jednom gramatičkom rodu odnose se podjednako na muški i ženski rod.

2. PREGLED AKTIVNOSTI U 2013. GODINI U OBLASTI TRŽIŠTA RADA I ZAPOŠLJAVANJA

Federalni zavod za zapošljavanje je u 2013. godini realizirao mjere aktivne politike zapošljavanja čija je implementacija započela u 2012. godini, ali i nove programske aktivnosti koje su se odnosile na poticanje zapošljavanja kod poslodavaca, pružanje podrške pri samozapošljavanju, obuci, stručnom osposobljavanju i usavršavanju nezaposlenih osoba u skladu sa potrebama određenih poslodavaca i ukupnim kretanjima na tržištu rada.

Realizirani su programi iz 2012. godine koji se ističu posebnom socijalnom i rodnom osjetljivošću radi jačanja konkurentnosti nezaposlenih osoba na tržištu rada, sprečavanja dugotrajne nezaposlenosti, razvoja samozapošljavanja, stvaranja uvjeta za sticanje prvog radnog iskustva, kao i poticanja zapošljavanja drugih teško zapošljivih kategorija nezaposlenih osoba. To su: *Program sufinsaniranja zapošljavanja „Prilika za sve“* (1.550 osoba), *Program zapošljavanja povratnika* (254), *Program jačanja konkurentnosti na tržištu rada – prvo radno iskustvo* (1.000 mladih nezaposlenih osoba), *Program sufinsaniranja samozapošljavanja mladih „Omladinsko poduzetništvo“* (145 mladih nezaposlenih osoba).

Programom zapošljavanja i samozapošljavanja Roma u 2013. godini omogućeno je zapošljavanje 60 osoba kod 30 poslodavaca i pokretanje biznisa za 27 nezaposlenih Roma.

U okviru *Projekta podrške mrežama za socijalnu sigurnost i zapošljavanje (SSNESP)*, koji se finansira iz sredstava Federalnog zavoda za zapošljavanje i kredita kod Međunarodne asocijacije za razvoj (IDA), u saradnji sa Federalnim ministarstvom rada i socijalne politike – Jedinicom za implementaciju projekata socioekonomске podrške, obuke i prezapošljavanja (PIU SESER) i kantonalnim službama za zapošljavanje, od početka realizacije do septembra 2013. godine pružena je finansijska podrška za 5.838 osoba (zaposleno 3.097, samozaposleno 1.270 i izvršena dodatna obuka i osposobljavanje 1.471 osobe).

Na osnovu *Programa dugoročnih plasmana za podsticaj zapošljavanja*, koji se provodi posredstvom Razvojne banke Federacije BiH, do septembra 2013. godine iz sredstava revolving kreditne linije KL 260 realizirana su dva kredita u iznosu od 60.000 KM za zapošljavanje dvije osobe, a iz sredstava kreditne linije KL 010 tri kredita u iznosu od 1.400.000 KM za zadržavanje u radnom odnosu 280 osoba.

Također, u sklopu projekta *FIRMA*, koji podržava održiv ekonomski rast i zapošljavanje u Bosni i Hercegovini, sa fokusom na tri sektora privrede – drvna prerada, turizam i metaloprerađivačka industrija, u saradnji sa Američkom agencijom za međunarodni razvoj (USAID) i drugim lokalnim partnerima potpisani je Memorandum o razumijevanju u implementaciji projekta *Stručno osposobljavanje i zapošljavanje 100 kovača, CNC operatera i mehatroničara za potrebe Unis Tok Kalesija*, te su stvoreni uvjeti da se za razvojne potrebe tog poduzeća u toku naredne godine educira i u njemu zaposli 100 novih radnika.

U okviru istog projekta pokrenuta je realizacija aktivnosti *Stručno osposobljavanje i zapošljavanje stolara i tehničara za finalnu obradu drveta u proizvodnji lameliranih ploča i namještaja za potrebe preduzeća Al Dihani d.o.o. Cazin*, na osnovu čega su stvoreni uvjeti za zapošljavanje oko 100 novih radnika, koji će biti educirani za obavljanje poslova tehničara finalne obrade drveta i stolara.

U saradnji sa Razvojnim programom Ujedinjenih nacija (UNDP) realiziran je veliki broj aktivnosti u okviru *Programa zadržavanja i zapošljavanja mladih (YERP)*. U Federaciji

BiH je uspostavljen i deseti centar za informiranje, savjetovanje i obuku (CISO) u Širokom Brijegu. Inače, u CISO je za nezaposlene osobe organizirana obuka iz engleskog jezika i informatike, kao i radionice za aktivno traženje posla, o regularnim migracijama po osnovu zapošljavanja i studiranja u inostranstvu, te profesionalno informiranje za učenike. Sa UNDP i kantonalnim službama za zapošljavanje potpisani je Memorandum, kojim se, radi održivosti, regulira sufinansiranje zapošljavanja saradnika u CISO do početka 2014. godine.

Ostvarena je dobra saradnja i partnerstvo sa njemačkom konsultantskom organizacijom GOPA, koja provodi *Projekat zapošljavanja mladih u BiH (YEP)*, finansiran od Švicarske agencije za razvoj i saradnju. Realizacijom tog projekta otvoren je sedmi klub za traženje posla u Federaciji BiH, u Kalesiji, koji je prioritetno fokusiran na mlađe nezaposlene osobe dobi do 30 godina, koje u klubu mogu stići znanja i vještine aktivnog traženja posla, pisanja biografije, popratnog pisma, pravilnog predstavljanja poslodavcima, odgovarajućeg ponašanja na intervjuu za posao i dobiti informacije o stanju na tržištu rada.

U sklopu YEP-a izrađen je koncept oglednog biroa za zapošljavanje, i to u Birou Novo Sarajevo (Služba za zapošljavanje Kantona Sarajevo), u kojem se uspostavlja sistem primjene savremenih metoda savjetodavnog rada, posredovanja u zapošljavanju i mjerena učinka. Također, izrađen je i koncept *e-learninga* (edukacije iz poduzetništva za nezaposlene osobe), tj. *on line* škole malog biznisa na web stranici www.fzzz.ba, čime će se ponuditi odgovarajuće informacije iz domena edukacije iz poduzetništva i izraditi alat koji će pomoći nezaposlenim osobama prilikom pokretanja biznisa.

Novo unapređenje funkcionalnosti web stranice Federalnog zavoda za zapošljavanje ogleda se i na uspostavi baze biografija, kojom će se unaprijediti i olakšati posredovanje u zapošljavanju. Nezaposlene osobe i ostali tražitelji zaposlenja će na www.fzzz.ba moći objaviti svoju biografiju, te na taj način se predstaviti velikom broju poslodavaca, što će im olakšati put do zaposlenja.

Federalni zavod za zapošljavanje učestvuje i u projektu *Podrška obrazovanju odraslih u Bosni i Hercegovini 2012-2016*, koji provodi Njemačko društvo za internacionalnu saradnju (GIZ). U sklopu tog projekta dat je doprinos izradi jedinstvene baze podataka o organizatorima obuke za odrasle u Bosni i Hercegovini sa korisnim informacijama o mogućnostima sticanja dodatnih znanja i vještina potrebnih na tržištu rada. Baza podataka je dostupna na web portalu www.obuke.ba i namijenjena je poslodavcima, nezaposlenima i drugim zainteresiranim.

I u 2013. godini Federalni zavod za zapošljavanje je nastavio pružati podršku održavanju sajmova zapošljavanja u Zenici i Travniku, koje su organizirale kantonalne službe za zapošljavanje.

U saradnji sa Agencijom za rad i zapošljavanje Bosne i Hercegovine, Federalni zavod za zapošljavanje je učestvovao u pripremnim procesima za organiziranje ferijalnog rada bosanskohercegovačkih studenata u Njemačkoj, kao i u provođenju aktivnosti na osnovu javnog poziva za zapošljavanje medicinskog kadra u Njemačkoj. Intenzivirane su i aktivnosti u vezi sa provođenjem Operativnog protokola o elektronskoj razmjeni podataka radi efikasne implementacije Sporazuma o socijalnom osiguranju između Bosne i Hercegovine i Slovenije. Također, počela je i primjena Sporazuma o zapošljavanju državljana Bosne i Hercegovine u Republici Sloveniji, kojim su uređeni uvjeti i postupak zapošljavanja i sezonskog zapošljavanja građana BiH u Sloveniji i postavljeni opći principi reguliranja međusobnih odnosa između dviju zemalja u ovoj oblasti.

PROGRAM RADA FEDERALNOG ZAVODA ZA ZAPOŠLJAVANJE ZA 2014. GODINU

Pored toga, u saradnji s Agencijom za rad i zapošljavanje BiH, Federalni zavod za zapošljavanje je učestvovao u promociji programa *Crveno-bijelo-crvena karta*, čija je namjena otvaranje tržišta rada Republike Austrije stranim radnicima.

Na ovaj program se mogu prijaviti osobe izuzetno visoke stručnosti, sa zanimanjem koje je deficitarno u Austriji i osobe čije se zanimanje smatra ključnim. Program nema obavezne kvote, već je prijavljivanje uvjetovano potrebama na tržištu rada. Kriteriji za zapošljavanje se ispunjavaju po sistemu bodovanja, a potreban broj bodova zavisi od toga u kojoj od navedenih grupa je osoba koja traži zaposlenje.

Program je dizajniran tako da zainteresirane osobe same traže poslodavca. *Crveno-bijelo-crvena karta* se izdaje na period od godinu dana i važi samo za (jednog) određenog poslodavca, dok se nakon godinu dana i minimum deset mjeseci rada izdaje *Crveno-bijelo-crvena karta plus*, koja podrazumijeva slobodan pristup tržištu rada i mogućnost doseljenja porodice.

S tim u vezi, Savezno ministarstvo za rad, socijalna pitanja i zaštitu potrošača Republike Austrije objavilo je listu deficitarnih zanimanja, a to su: tesar, pokrivač krovova, postavljač podova, lakirer, radnik na poljoprivrednim mašinama, bravar, radnik u obradi metala, tokar, vodoinstalater i monter, elektroinstalater i monter, zavarivač i rezač, stolar, radnik na mašinama za obradu drveta, stolar za izradu namještaja i građevine, diplomirani mašinski inženjer, mašinski tehničar, diplomirani inženjer za struju visokog napona, ostali tehničari za struju visokog napona, tehničar za obradu podataka, diplomirani njegovatelj i medicinska sestra.

Značajno je istaći da su u prvom kvartalu 2012. godine u cijelosti okončane isplate novčanih naknada demobiliziranim branioncima utvrđene pravomoćnim rješenjima kantonalnih službi za zapošljavanje. Međutim, nakon toga, kao i nakon donošenja Zakona o prestanku važenja Zakona o pravima demobiliziranih branilaca i članova njihovih porodica („Službene novine Federacije BiH“, broj 9/00), kojim je utvrđeno da pravno dejstvo rješenja po kome je ostvarena novčana naknada prestaje važiti, otvoren je problem koji je realno doveo u pitanje ostvarivanje funkcija javnih službi za zapošljavanje u Federaciji BiH. Naime, iako predmetnim zakonom nije utvrđena obaveza usklađivanja naknada, u nadležnim sudovima u Sarajevu, Mostaru, Zenici i Ljubuškom pokrenuti su izvršni postupci kojima se traži usklađivanje mjesecnih iznosa pravomoćnim rješenjima utvrđene novčane naknade sa 25% prosječne plaće u Federaciji BiH iz prethodne godine prema podacima Federalnog zavoda za statistiku, a u nekim drugim kantonima su u fazi predradnje za pokretanje postupaka (traženje klauzule pravosnažnosti rješenja).

Pojedinačni zahtjevi tražitelja izvršenja sa troškovima postupka su u rasponu od cca 500 KM do 1.250 KM, u zavisnosti od dužine trajanja isplaćene novčane naknade, što ukupno iznosi skoro 100.000.000 KM. Ovo bi u cijelosti onemogućilo provođenje mjera aktivne politike zapošljavanja, obezbjedenje materijalne i socijalne sigurnosti za više stotina hiljada nezaposlenih osoba, kao i funkcioniranje sektora zapošljavanja u Federaciji BiH.

Nažalost, postupanje sudova u izvršnim postupcima pokrenutim po zahtjevima demobiliziranih branilaca i nakon Odluke o privremenoj mjeri Ustavnog suda BiH, te načelnog stava usvojenog na Proširenoj sjednici Vrhovnog suda Federacije BiH još uvijek je različito, što ukazuje na nastavak neujednačene prakse, kao i na to da će pravo stanje i pravci rješavanja ove problematike biti jasni tek donošenjem konačne odluke Ustavnog suda BiH.

U saradnji sa Svjetskom bankom i Federalnim ministarstvom rada i socijalne politike – Jedinicom za implementaciju projekata socioekonomске podrške, obuke i prezapošljavanja (PIU SESER), pripremljen je projektni zadatak za izradu Strategije jačanja funkcije

posredovanja u javnim službama za zapošljavanje u Federaciji BiH, koja treba ponuditi modalitete i smjernice za unapređenje u oblasti evidencija nezaposlenih osoba, administriranja zdravstvenog osiguranja, posredovanja u zapošljavanju, mjera aktivne politike zapošljavanja, informacionog sistema, kadrovskih potencijala u službama za zapošljavanje i dr.

Cjelovit pregled ostvarenih aktivnosti bit će dat u Izvještaju o radu za 2013. godinu.

3. SOCIJALNA SIGURNOST NEZAPOSLENIH OSOBA

Saglasno nadležnostima utvrđenim Zakonom o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba, Federalni zavod za zapošljavanje, između ostalog, predlaže mјere za unapređenje socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba, upravlja sredstvima za osiguranje materijalne sigurnosti za vrijeme nezaposlenosti, usklađuje i koordinira rad kantonalnih službi za zapošljavanje na provođenju utvrđene politike i mјera u oblasti socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba iz nadležnosti Federacije BiH.

Prema posljednjim ekonomskim analizama očekuje se povećanje broja osoba prijavljenih na evidenciju nezaposlenih po prestanku radnog odnosa, od kojih će mnogi ostvariti pravo na materijalnu i socijalnu sigurnost, koja podrazumijeva novčanu naknadu i doprinose za zdravstveno i penzijsko osiguranje, u skladu sa ovim i drugim zakonima.

Također, postojeći način reguliranja zdravstvenog osiguranja nezaposlenih osoba u Federaciji BiH, posebno imajući u vidu zakonske i druge odredbe koje se odnose na evidentiranje nezaposlenih, predstavlja neefikasan, opterećujući i jedinstven primjer u oblasti zapošljavanja u Evropi. To otežava rad javnih službi za zapošljavanje ne samo finansijski već i operativno, jer ih onemogućava da kvalitetno obavljaju poslove aktivne politike zapošljavanja. Istovremeno, stvara se nerealna slika o nezaposlenosti, na što ukazuje ogroman nesrazmjer između anketne i registrirane stope nezaposlenosti i upućuje na potrebu hitne izmjene propisa o evidencijama u oblasti zapošljavanja, čemu će se posebna pažnja posvetiti u narednom periodu.

Nesporno je da službe za zapošljavanje imaju obaveze po osnovu socijalne i materijalne sigurnosti nezaposlenih osoba, ali u postojećim okolnostima one su skoro u potpunosti potisnute i onemogućile razvojnu funkciju aktivne politike zapošljavanja.

Radi usklađivanja stavova o primjeni zakonskih i podzakonskih propisa, kao i jednoobraznog postupanja po predmetima u vezi sa materijalno-socijalnom sigurnosti nezaposlenih osoba na području Federacije BiH, nastavit će se periodična savjetovanja zaposlenika službi za zapošljavanje koji rade na ovim poslovima.

3.1. SREDSTVA ZA OSTVARIVANJE MATERIJALNE I SOCIJALNE SIGURNOSTI I ZA REALIZACIJU PROGRAMA ZBRINJAVANJA NEZAPOSLENIH OSOBA

Zakonom o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba utvrđeno je da se sredstva Federalnog zavoda za zapošljavanje i kantonalnih službi za zapošljavanje usmjeravaju za ostvarivanje materijalne i socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba i za realizaciju programa za socijalno zbrinjavanje nezaposlenih osoba. Ukoliko se utvrdi da kantonalna služba za zapošljavanje nije u mogućnosti da iz vlastitih prihoda obezbijedi ta sredstva, Federalni zavod za zapošljavanje, po odobrenju resornog ministarstva, doznačava kantonalnoj službi za zapošljavanje utvrđeni iznos nedostajućih sredstava. Budući da se, na osnovu dosadašnjih pokazatelja, očekuje da sredstva ostvarena uplatom doprinosa za osiguranje za slučaj nezaposlenosti koja će biti na raspolaganju kantonalnim službama za zapošljavanje neće biti dovoljna za ostvarivanje materijalne i

PROGRAM RADA FEDERALNOG ZAVODA ZA ZAPOŠLJAVANJE ZA 2014. GODINU

---

socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba i pokrivanje administrativnih troškova, Federalni zavod za zapošljavanje će, u skladu sa raspoloživim planiranim finansijskim sredstvima, a nakon odobrenja Federalnog ministarstva rada i socijalne politike, izvršiti uplatu nedostajućih sredstava kantonalnim službama za zapošljavanje.

U skladu sa *Programom mjera za socijalno zbrinjavanje nezaposlenih osoba koje su u procesu stečaja, likvidacije, restrukturiranja i privatizacije poduzeća ostale ili ostaju bez posla* („Službene novine Federacije BiH“, broj 5/07) i Operativnim programom za realizaciju Programa mjera u planskoj godini, ova pozicija se uvećava za dodatnih 20% od ukupno planiranih prihoda po osnovu doprinosa za osiguranje za slučaj nezaposlenosti.

Na toj poziciji za 2014. godinu planirana su sredstva u iznosu od 12.150.000 KM.

4. FOND ZA PROFESIONALNU REHABILITACIJU, OSPOSOBLJAVANJE I ZAPOŠLJAVANJE OSOBA SA INVALIDITETOM

Zakonom o profesionalnoj rehabilitaciji, osposobljavanju i zapošljavanju osoba sa invaliditetom („Službene novine Federacije BiH“, broj 9/10) predviđeno je da prihode Fonda za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba sa invaliditetom (koji provodi politiku razvoja i unapređivanja profesionalne rehabilitacije i zapošljavanja osoba sa invaliditetom, finansira i sufinansira programe razvoja privrednih društava za zapošljavanje osoba sa invaliditetom i zaštitnih radionica, vrši isplate novčanih nadoknada i stimulansa, vrši druge poslove, finansira i sufinansira programe za održavanje zaposlenosti osoba sa invaliditetom) čine i sredstva Federalnog zavoda za zapošljavanje u iznosu od 10% od sredstava planiranih Finansijskim planom Federalnog zavoda za zapošljavanje za aktivnu politiku zapošljavanja u tekućoj godini.

Za tu namjenu u 2014. godini planirana su sredstva u iznosu od 1.312.000 KM.

5. AKTIVNA POLITIKA ZAPOŠLJAVANJA

Aktivna politika zapošljavanja je skup mjera za uskladivanje ponude raspoložive radne snage i potražnje za radnom snagom, neposredno usmjerenih u otklanjanje problema nezaposlenosti. Te mjere će se provoditi kroz različite oblike podrške u zapošljavanju, samozapošljavanju, pripremi za tržište rada, te stručnom usavršavanju i osposobljavanju.

Mjerama namijenjenim poslodavcima nastoji se uticati na zadovoljenje potražnje radnika određenog profila zanimanja, a, s druge strane, mjerama namijenjenim pojedincima, tj. unapređenjem njihovih znanja ili vještina, nastoji se uticati na ponudu raspoložive radne snage.

Mjere iz ovog programa rada su prilagođene potrebama i zahtjevima tržišta rada i uskladene su sa okvirlim strateškim dokumentima u oblasti rada i zapošljavanja.⁵ U 2014. godini nastojat će se pružiti podrška teže zapošljivim kategorijama nezaposlenih osoba, prije svega mladim osobama bez radnog iskustva, dugotrajno nezaposlenima, ženama i sl. Planirano je da mjerama aktivne politike zapošljavanja bude obuhvaćeno oko 10.000 nezaposlenih osoba.

Radi efektivnog i efikasnog provođenja mjera aktivne politike zapošljavanja i kvalitetnog usaglašavanja ponude i potražnje na tržištu rada, a s obzirom na finansijske mogućnosti, eventualne grantove ili iskazanu zainteresiranost partnera i ciljnih grupa za određeni program, broj nezaposlenih koji će biti obuhvaćen tim mjerama, iskazan u Programu, kao i

---

⁵ Strategija zapošljavanja u BiH 2010-2014., Strategija za prevenciju i borbu protiv nasilja u porodici 2013-2017. i dr.

**PROGRAM RADA FEDERALNOG ZAVODA ZA ZAPOŠLJAVANJE
ZA 2014. GODINU**

---

druge aktivnosti, prema potrebi, usklađivat će se izmjenama i dopunama Finansijskog plana za 2014. godinu.

Planirano je da javni pozivi za učešće u realizaciji programa budu otvoreni sve do ugovaranja raspoloživih sredstava, a s ciljem kontinuirane mogućnosti apliciranja poslodavaca u skladu sa njihovim potrebama, čime se povećava i mogućnost poticanja zapošljavanja nezaposlenih osoba tokom cijele programske godine.

Također, radi ocjene ukupnog učinka mjera na tržištu rada i unapređenja njihove efikasnosti provodit će se aktivnosti monitoringa i evaluacije uz primjenu odgovarajućih metodoloških rješenja.

Svi planirani programi aktivne politike zapošljavanja bit će realizirani u skladu sa gender odgovornim budžetiranjem.

5.1. PROGRAM SUFINANSIRANJA ZAPOŠLJAVANJA I SUFINANSIRANJA STICANJA PRVOG RADNOG ISKUSTVA

Cilj:	<ul style="list-style-type: none"> Zaposliti što veći broj osoba sa evidencije nezaposlenih u Federaciji BiH sa posebnom socijalnom i rodnom osjetljivošću, radi jačanja njihove konkurentnosti na tržištu rada, sprečavanja dugotrajne nezaposlenosti te stvaranja uvjeta za sticanje prvog radnog iskustva
Planirane aktivnosti:	<ul style="list-style-type: none"> Sufinansiranje poslodavaca radi zapošljavanja osoba iz ciljne grupe i omogućavanja sticanja prvog radnog iskustva
Ciljna grupa:	<ul style="list-style-type: none"> Mladi bez radnog iskustva, žene Dugotrajno nezaposlene osobe Demobilisani borci i djeca nezaposlenih demobilisanih boraca Osobe s invaliditetom, kao i radno sposobne osobe sa lakom i umjerenom retardacijom, članovi šehidskih porodica ili porodica poginulih branitelja, djeca i supružnici osoba s invaliditetom od 60% i više Članovi domaćinstva u kojem ni jedan član nije zaposlen Romi Samohrani roditelji, staratelji i hranitelji i njihova djeca, roditelji djeteta sa posebnim potrebama Žrtve nasilja: civilne žrtve rata, žrtve nasilja u porodici, liječeni ovisnici i dr.
Finansiranje:	<ul style="list-style-type: none"> Sredstva Federalnog zavoda za zapošljavanje i grant iz Budžeta Federacije BiH u iznosu od 28.436.000 KM⁶
Partneri u realizaciji:	<ul style="list-style-type: none"> Kantonalne službe za zapošljavanje, poslodavci i drugi zaineresirani subjekti
Vrijeme realizacije:	<ul style="list-style-type: none"> 2014 - 2015. godina

5.2. PROGRAM ZAPOŠLJAVANJA I SAMOZAPOŠLJAVANJA ROMA

Cilj:	<ul style="list-style-type: none"> Poticati zapošljavanje i samozapošljavanje nezaposlenih Roma
Planirane aktivnosti:	<ul style="list-style-type: none"> Sufinansiranje poslodavaca radi zapošljavanja nezaposlenih Roma i troškova pokretanja i održavanja biznisa tokom prve godine poslovanja
Ciljna grupa:	<ul style="list-style-type: none"> Nezaposleni Romi
Finansiranje:	<ul style="list-style-type: none"> Sredstva iz budžeta BiH i Federacije BiH u iznosu od 896.000 KM

⁶ Dio sredstava se odnosi na prenesene obaveze iz 2012/2013. godine koje dospijevaju na naplatu u 2014. godini

**PROGRAM RADA FEDERALNOG ZAVODA ZA ZAPOŠLJAVANJE
ZA 2014. GODINU**

Partneri u realizaciji:	<ul style="list-style-type: none"> Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH, Federalno ministarstvo rada i socijalne politike, kantonalne službe za zapošljavanje i druge zainteresirane institucije i organizacije
Vrijeme realizacije:	<ul style="list-style-type: none"> 2014. godina

5.3. PROGRAM SUFINANSIRANJA SAMOZAPOŠLJAVANJA MLADIH OSOBA „OMLADINSKO PODUZETNIŠTVO“ (povećanje stope zaposlenosti mladih dobi do 30 godina, kao prioritetne ciljne grupe, pokretanjem vlastitog biznisa)

Cilj:	<ul style="list-style-type: none"> Poticati mlade osobe na pokretanje malog biznisa
Planirane aktivnosti:	<ul style="list-style-type: none"> Finansiranje troškova pokretanja i održavanja biznisa tokom prve godine poslovanja
Ciljna grupa:	<ul style="list-style-type: none"> Mlade osobe prijavljene na evidenciju kantonalnih službi za zapošljavanje
Finansiranje:	<ul style="list-style-type: none"> Sredstva Federalnog zavoda za zapošljavanje i grant iz budžeta Federacije BiH u iznosu od 720.000 KM
Partneri u realizaciji:	<ul style="list-style-type: none"> Kantonalne službe za zapošljavanje i druge zainteresirane institucije i organizacije
Vrijeme realizacije:	<ul style="list-style-type: none"> 2014. godina

5.4. „PODUZETNIŠTVO 30 +“

Cilj:	<ul style="list-style-type: none"> Poticati osobe osobe dobi od 30 i više godina na pokretanje malog biznisa
Planirane aktivnosti:	<ul style="list-style-type: none"> Finansiranje troškova pokretanja i održavanja biznisa tokom prve godine poslovanja
Ciljna grupa:	<ul style="list-style-type: none"> Osobe dobi od 30 i više godina prijavljene na evidenciju kantonalnih službi za zapošljavanje
Finansiranje:	<ul style="list-style-type: none"> Sredstva Federalnog zavoda za zapošljavanje u iznosu od 360.000 KM
Partneri u realizaciji:	<ul style="list-style-type: none"> Kantonalne službe za zapošljavanje i druge zainteresirane institucije i organizacije
Vrijeme realizacije:	<ul style="list-style-type: none"> 2014. godina

5.5. PROGRAM OBUCE ZA AKTIVNO TRAŽENJE POSLA

Ovaj program predstavlja oblik pripreme za zapošljavanje i podrazumijeva profesionalnu/karijernu orijentaciju, upoznavanje metoda i tehnika aktivnog traženja posla (savjetovanje, motiviranje, informiranje i pomoć kod traženja zaposlenja), obrazovanje za zapošljavanje i druge srodne aktivnosti koje se provode u okviru centara za informiranje, savjetovanje i obuku, te klubova za traženje posla pri kantonalnim službama za zapošljavanje.

Intenzivirat će se saradnja sa Federalnim ministarstvom obrazovanja i nauke drugim lokalnim i međunarodnim partnerima radi izrade strategije profesionalne orijentacije, kao i aktivnosti u skladu sa Operativnim planom aktivnosti na provođenju mjera i preporuka sadržanih u Analizi stanja u oblasti srednjeg obrazovanja sa prijedlogom mjera za usklajivanja obrazovanja sa potrebama privrede.

Za troškove tih aktivnosti za 2014. godinu su planirana sredstva u iznosu od 500.000 KM.

5.6. SISTEM INTEGRIRANIH CENTARA ZA INKUBIRANI RAZVOJ I KONSALTING

Cilj:	<ul style="list-style-type: none"> Formirati integrirane centre za inkubirani razvoj i konsalting u saradnji sa općinama i drugim partnerima Obezbijediti potencijalnim poduzetnicima – korisnicima inkubatora osnovne preduvjete za pokretanje i održavanje vlastitog biznisa tokom prve godine poslovanja
Planirane aktivnosti:	<ul style="list-style-type: none"> Pružanje podrške u formiranju centara kroz saradnju sa općinama i drugim partnerima (pomoći budućim poduzetnicima da pokrenu biznis, podrška novoosnovanim poduzećima ili obrtima da se održe i stabiliziraju u početnim fazama svoga razvoja, podrška bosanskohercegovačkim državljanima u dijaspori koji žele pokrenuti poslovne aktivnosti u Federaciji BiH) Sufinansiranje samozapošljavanja/pokretanja vlastitog biznisa
Ciljna grupa:	<ul style="list-style-type: none"> Nezaposlene osobe bez obzira na dob i obrazovanje prijavljene na evidenciju nezaposlenih
Finansiranje:	<ul style="list-style-type: none"> Sredstva Federalnog zavoda za zapošljavanje u iznosu od 350.000 KM
Partneri u realizaciji:	<ul style="list-style-type: none"> Općine, kantonalne službe za zapošljavanje, druge zainteresirane institucije i organizacije
Vrijeme realizacije:	<ul style="list-style-type: none"> 2014 - 2015. godina

5.7. PROGRAMI PRIPREME ZA RAD (obuka, stručno osposobljavanje i usavršavanje)

Realizacija ovog programa je planirana u skladu sa evidentnom potrebom tržišta rada za stručnim osposobljavanjem, usavršavanjem, pripremom za rad i zapošljavanje, obukom na radnom mjestu, dokvalifikacijom i prekvalifikacijom radne snage, te činjenicom da nedostatak praktičnih znanja i vještina onemogućava, odnosno da mnogim nezaposlenim osobama umanjuje šanse za zaposlenje.

Cilj:	<ul style="list-style-type: none"> Povećati konkurentnost na tržištu rada jačanjem kompetencija, odnosno znanja i vještina nezaposlenih osoba kroz različite oblike pripreme za rad
Planirane aktivnosti:	<ul style="list-style-type: none"> Sufinansiranje pripreme za rad kroz stručnu obuku, osposobljavanje, usavršavanje, obuku na radnom mjestu, dokvalifikaciju i prekvalifikaciju (sticanje stručnih znanja i vještina u vezi sa zvanjem/zanimanjem, dodatno osposobljavanje u okviru istog zanimanja ili za drugo zanimanje u odnosu na postojeće, ali u okviru istog ili višeg stepena obrazovanja)
Ciljna grupa:	<ul style="list-style-type: none"> Nezaposlene osobe, poslodavci i ostali zainteresirani subjekti
Finansiranje:	<ul style="list-style-type: none"> Sredstva Federalnog zavoda za zapošljavanje u iznosu od 2.000.000 KM
Partneri u realizaciji:	<ul style="list-style-type: none"> Kantonalne službe za zapošljavanje, poslodavci i druge zainteresirane institucije i organizacije
Vrijeme realizacije:	<ul style="list-style-type: none"> 2014 - 2015. godina

5.8. ZAJEDNIČKI PROGRAMI SA DRUGIM INSTITUCIJAMA I USTANOVAMA

5.8.1. FINANSIRANJE ZAPOŠLJAVANJA IZ SREDSTAVA NAMJENSKOG DEPOZITA FEDERALNOG ZAVODA ZA ZAPOŠLJAVANJE

Cilj:	<ul style="list-style-type: none"> Finansijski podržati zapošljavanje, samozapošljavanje i zadržavanje postojeće zaposlenosti iz sredstava namjenskog depozita Federalnog zavoda za zapošljavanje
Planirane aktivnosti:	<ul style="list-style-type: none"> Kreditiranje krajnjih korisnika uz povoljnu kamatnu stopu, grace period i period otplate u industriji, zanatstvu i uslugama, te poljoprivrednoj proizvodnji Praćenje i ocjena ostvarenih efekata
Ciljna grupa:	<ul style="list-style-type: none"> Pravni subjekti registrirani na području Bosne i Hercegovine Osobe koje osnivaju privrednu djelatnost, izuzev trgovine i ugostiteljstva
Partneri u realizaciji:	<ul style="list-style-type: none"> Razvojna banka Federacije Bosne i Hercegovine

5.8.2. PROJEKAT ZAPOŠLJAVANJA MLADIH U BOSNI I HERCEGOVINI (YEP)

U okviru Programa zapošljavanja mladih u Bosni i Hercegovini – YEP (2011-2014), koji finansira Švicarska agencija za razvoj i saradnju (SDC), a realizira njemačka konsultantska firma GOPA u saradnji sa javnim službama za zapošljavanje, pružat će se podrška radu i razvoju klubova za traženje posla (Job Club). U klubovima za traženje posla dugoročno nezaposlene mlade osobe dobi do 30 godina, kroz višesedmičnu obuku, mogu dobiti kontinuiranu pomoć u vezi sa traženjem posla, te stići relevantna znanja i vještine za traženje posla, koje će dodatno uticati na njihovo samopouzdanje i motivaciju.

Također, predviđeno je unapređenje saradnje javnih službi za zapošljavanje na razvoju savremenih metoda rada sa nezaposlenim osobama i poslodavcima i uvođenja sistema mjerena učinaka. U sklopu tog projekta planirano je uvođenje nove funkcionalnosti na web stranici Federalnog zavoda za zapošljavanje www.fzzz.ba u vezi sa edukacijom iz poduzetništva (*e-learning*), tj. *on line* školom malog biznisa u poduzetništvu. Nastavit će se sa saradnjom koja se odnosi na organiziranje foruma o zapošljavanju mladih, promociji uspješnih priča o zapošljavanju/samozapošljavanju, te otvaranje oglednog biroa za zapošljavanje u kojem će biti primijenjen savremeni koncept rada.

5.8.3. FINANSIRANJE PROJEKATA SA DRUGIM ORGANIZACIJAMA I INSTITUCIJAMA

Većina zajedničkih projekata u vezi sa tržistem rada, zapošljavanjem i obukom, npr. programi stručnog osposobljavanja i obuke, programi volontiranja, karijerne orientacije, razvojni projekti iz sredstava Instrumenta za pretpriistupnu pomoć EU (IPA) – projekti prekogranične saradnje, jačanje institucija i slično, kao i projekti sa drugim organizacijama i institucijama, uključuju učešće zvaničnih institucija u finansiranju određenih komponenti projekata. Isto tako, određeni projekti predstavljaju bilateralnu ili multilateralnu saradnju Bosne i Hercegovine sa drugim državama i međunarodnim tijelima, organizacijama i institucijama sa fokusom na oblast tržista rada (obuka, zapošljavanje, poduzetništvo, obrazovanje odraslih, cjeloživotno učenje, pravna regulativa i dr.), gdje je Federalni zavod za zapošljavanje prepoznat kao značajan partner. Tako će u 2014. godini Federalni zavod za zapošljavanje, na principu učešća u finansiranju ili obezbjeđenja drugih resursa, a uz podršku domaćih i/ili međunarodnih donatora, zajednički realizirati projekte fokusirane na kategorije teško zapošljivih nezaposlenih osoba, na kategorije koje nisu obuhvaćene

PROGRAM RADA FEDERALNOG ZAVODA ZA ZAPOŠLJAVANJE ZA 2014. GODINU

pojedinačnim projektima iz ovog programa rada, kao i na projekte koji omogućavaju brzo, efikasno i efektivno djelovanje na tržištu rada u kontekstu zadovoljavanja potreba za zapošljavanjem odgovarajuće radne snage i razvoja njene konkurentnosti.

Za troškove učešća Federalnog zavoda za zapošljavanje u sfinansiranju tih aktivnosti za 2014. godinu su planirana sredstva u iznosu od 1.000.000 KM.

5.8.4. PROJEKAT „ADRIATIC WELFARE MIX“

U 2014. godini bit će nastavljena realizacija projekta „*Razvoj i integriranje sistema socijalne skrbi prema sistemu lokalno upravljane kombinirane socijalne politike u jadranskome području*“ – *Jadranska kombinirana socijalna politika („Adriatic Welfare Mix“)*). Projekat se finansira iz sredstava Instrumenta za prepristupnu pomoć EU (IPA) – „Prekogranična saradnja u Jadranskoj oblasti“ u iznosu od 2.712.220 eura, a u njegovoj realizaciji učestvuje deset projektnih partnera iz Italije, Albanije, Crne Gore, Hrvatske i Bosne i Hercegovine. Svrha Projekta je, između ostalog, ispitati i analizirati situaciju na tržištu rada, uključujući postojeću zakonsku regulativu za navedenu oblast, kako bi se u zemljama Jadranske oblasti identifikovale mogućnosti za uspostavljanje i razvoj socijalnog poduzetništva, te za prilagođavanje potrebnog zakonodavstva. Federalni zavod za zapošljavanje će u svojstvu partnera u Projektu posebnu pažnju posvetiti: ispitivanju i procjeni politika tržišta rada u Federaciji BiH; pružanju podrške općini Tirana, vodećem projektnom partneru, u jačanju kapaciteta potencijalno zainteresiranih za posao, a posebno iz mlađih; pružanju podrške općini Tirana, vodećem projektnom partneru, u uspostavljanju centara za savjetovanje i pristupa informacijama za zapošljavanje ugrožene i obeshrabrene omladine; razvoju modela socijalnog poduzetništva u Federaciji BiH.

5.8.5. PROJEKAT PODRŠKE MREŽAMA ZA SOCIJALNU SIGURNOST I ZAPOŠLJAVANJE (SSNESP) – KOMPONENTA „POSREDOVANJE I PODRŠKA U ZAPOŠLJAVANJU“

Cilj:	<ul style="list-style-type: none"> Pružati usluge posredovanja u zapošljavanju osobama koje aktivno traže posao a izgubile su pravo na primanje gotovinskih naknada i/ili pripadaju kategorijama socijalno ugroženih
Planirane aktivnosti:	<ul style="list-style-type: none"> Sfinansiranje obuke i stručnog osposobljavanja, te zapošljavanja i samozapošljavanja osoba iz ciljne grupe Unapređenje kapaciteta, efikasnosti i kvalitetnijih usluga posredovanja u zapošljavanju kantonalnih službi za zapošljavanje Promocija javno-privatnog partnerstva i privatnih agencija za posredovanje u zapošljavanju radi unapređenja i proširivanja aktivnih usluga posredovanja pri zapošljavanju nezaposlenih
Ciljna grupa:	<ul style="list-style-type: none"> Osobe s invaliditetom, demobilizirani branici, dugotrajno nezaposlene osobe, ostale kategorije teško zapošljivih nezaposlenih osoba
Finansiranje:	<ul style="list-style-type: none"> Sredstva Federalnog zavoda za zapošljavanje u iznosu od 720.000 KM
Partneri u realizaciji:	<ul style="list-style-type: none"> Federalno ministarstvo rada i socijalne politike – Jedinica za implementaciju projekata socioekonomске podrške, obuke i prezapošljavanja (PIU SESER), kantonalne službe za zapošljavanje
Vrijeme realizacije:	<ul style="list-style-type: none"> 2010 - 2014. godina

6. PROJEKAT RAST (razvoj, analiza, savjetovanje i transformacija)

S ciljem izrade kvalitetne analize kretanja na tržištu rada u 2014. godini sa procjenom za 2015. godinu, Federalni zavod za zapošljavanje će organizirati ispitivanje tržišta rada na respektabilnom uzorku poslodavaca registriranih u Federaciji BiH, uz korištenje novih metodoloških rješenja i raspoložive baze podataka, čiji bi rezultati stvorili prepostavku za sagledavanje i projiciranje daljih strateških opredjeljenja u oblasti zapošljavanja, ali i stručnog obrazovanja. Planira se i podrška u organizaciji sajmova zapošljavanja, te edukacija iz poduzetništva za nezaposlene osobe kroz *on line* školu malog biznisa kao savremeni pristup u pružanju usluga onima koji žele pokrenuti biznis. Također, učestvovat će se u projektima i organiziranju aktivnosti u vezi sa razvojem oblasti obrazovanja odraslih i drugim oblicima intervencija na tržištu rada.

Za Projekat RAST u 2014. godini planirana su sredstva u iznosu od 350.000 KM.

7. SARADNJA SA MEĐUNARODnim INSTITUCIJAMA

Federalni zavod za zapošljavanje ostvaruje kvalitetnu saradnju sa međunarodnim institucijama koje svoje djelovanje u Bosni i Hercegovini, između ostalog, fokusiraju i na oblast zapošljavanja, jačanja funkcija i institucionalnih kapaciteta javnih službi za zapošljavanje, tržišta rada općenito, karijerne orientacije, socijalnog osiguranja, stručnog ospozobljavanja, migracija, cjeloživotnog učenja i obrazovanja odraslih, jačanja ljudskih resursa, poduzetništva i dr. Tako će i u 2014. godini nastaviti da aktivno učestvuje i/ili pruža podršku razvojnim programima i projektima međunarodnih institucija poput Svjetske banke, Međunarodne organizacije rada, Međunarodne organizacije za migracije, Razvojnog programa Ujedinjenih nacija, Američke agencije za međunarodni razvoj, Švicarske razvojne kooperacije, Njemačkog društva za međunarodnu saradnju, Delegacije Evropske unije u BiH i drugim internacionalnim i nacionalnim organizacijama i razvojnim agencijama.

Posebna pažnja će biti posvećena jačanju saradnje na regionalnom nivou posredstvom Instrumenta za pretpriступnu pomoć EU, što će ojačati proces prekogranične saradnje, potaknuti stvaranje prekograničnih mreža i partnerstava, kao i razvoj zajedničkih aktivnosti s ciljem revitalizacije privrede, zaštite prirode i okoliša i jačanje socijalne kohezije unutar područja obuhvaćenih tim programima.

8. JAČANJE KAPACITETA I STRUČNO USAVRŠAVANJE LJUDSKIH POTENCIJALA U FEDERALNOM ZAVODU ZA ZAPOŠLJAVANJE I KANTONALnim SLUŽBAMA ZA ZAPOŠLJAVANJE

Radi jačanja kapaciteta ljudskih potencijala u javnim službama za zapošljavanje u Federaciji BiH i održavanja kontinuiteta, u 2014. godini će se posebnim programom utvrditi teme, dinamika i termini edukacije zaposlenika.

Oblasti koje će biti obuhvaćene posebnim programom edukacije, a koje će Federalni zavod za zapošljavanje organizirati u okviru samostalnih aktivnosti, ali i međunarodnih projekta, jesu: rad sa nezaposlenim osobama, naročito ranjivim kategorijama; projektni menadžment; priprema projekta za apliciranje za sredstva Instrumenta za pretpriступnu pomoć EU i drugih evropskih fondova; evropske integracije; monitoring i evaluacija mjera aktivne politike zapošljavanja; obuka u oblasti informacijskih tehnologija; obuka u oblasti finansija i računovodstva i poslovno-socijalne vještine.

9. JEDINSTVENI INFORMACIONI SISTEM

Federalni zavod za zapošljavanje je, prema Zakonu o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba, obavezan da vodi i objedinjuje zbirne evidencije u oblasti rada i zapošljavanja od interesa za Federaciju BiH i da predlaže mјere i potrebna sredstva za razvoj i funkcioniranje jedinstvenog informacionog sistema u ovoj oblasti. U toku 2013. godine održavan je postojeći informacioni sistem, što će se nastaviti do implementacije novog u 2014. godini. Zbog neefikasnosti postojećeg jedinstvenog informacionog sistema i zastarjelosti opreme i tehnologije, raspisan je tender za nabavku novog informacionog sistema, koji bi, prema planu, trebalo da bude završen do kraja 2014. godine. Glavne funkcionalnosti informacionog sistema ne bi se oslanjale samo na evidenciju nego i na veze za internim i eksternim sistemima. Od internih sistema bi bili trezorsko poslovanje, sistem za planiranje projekata i dr., a od eksternih veza sa poreskom upravom, organima za inspekcijske poslove i drugim institucijama. Novi informacioni sistem bi trebalo da u tehnološkom smislu ima dvije lokacije: primarnu i, drugu, za nastavak rada u slučaju havarije. Sve tehnološke komponente u podatkovnim centrima (eng. *data centre*) bile bi redundantne. Sam sistem bi uključivao i *business intelligence* alate, koji bi se koristili za razne procjene, davanje bitnih informacija o tržištu rada, dobijanje informacija za planove zapošljavanja i sl.

Da bi se jedinstveni sistem mogao efikasno koristiti, planirana je i nabavka nove VPN mreže (virtualna privatna mreža) između biroa, kantonalnih službi za zapošljavanje i Federalnog zavoda za zapošljavanje i ostalih neophodnih usluga i radova kako bi se novi informacioni sistem mogao koristiti na najbolji mogući način.

Također, u 2014. godini će se nastaviti saradnja sa Poreznom upravom Federacije BiH radi unapređenja korištenja i efikasne razmjene podataka u Jedinstvenom sistemu registracije, kontrole i naplate doprinosa. Ovo uključuje, između ostalog, i prijavu nezaposlenih osoba na zdravstveno osiguranje elektronskim putem i prijave na penzijsko i invalidsko osiguranje, tzv. dokup staža, s tim da će se kroz novi informacioni sistem nastojati da se taj proces ubrza i praktično automatizira. Pomenuti sistem će Federalnom zavodu za zapošljavanje pružiti mogućnost elektronskog pregleda uplate doprinosa za osiguranje od nezaposlenosti na osnovu iskontroliranih MIP 1023 obrazaca, te potrebnih podataka o poslodavcima sa šifrom djelatnosti, brojem i kretanjem zaposlenih, radi provjere namjenskog korištenja sredstava za poticanje zapošljavanja, odnosno monitoringa i evaluacije mјera aktivne politike zapošljavanja.

10. INFORMIRANJE

U 2014. godini će se izraditi srednjoročna Strategija komuniciranja Federalnog zavoda za zapošljavanje, kako bi se kvalitetno planirali odnosi s javnošću, saradnja sa medijima, promotivne aktivnosti, pravovremeno informiranje javnosti, te pozicioniranje imidža Federalnog zavoda za zapošljavanje kao pouzdanog partnera na tržištu rada. Nastavit će se sa redovnim plasiranjem vijesti i saopćenja za javnost putem novinskih agencija, portala www.fzzz.ba i socijalne mreže *Facebook*, izravnim dostavljanjem vijesti redakcijama štampanih i elektronskih medija, kao i organiziranjem konferencija za medije u skladu sa aktualnim aktivnostima.

Radi podizanja svijesti javnosti o ulozi i zadacima Federalnog zavoda za zapošljavanje, namjera je da se u 2014. godini posredstvom raspoloživih kanala informiranja i komuniciranja ulože dodatni napor za što bolju informiranost korisnika usluga i šire javnosti o aktivnostima, položaju i mogućnostima javnih službi za zapošljavanje u FBiH.

PROGRAM RADA FEDERALNOG ZAVODA ZA ZAPOŠLJAVANJE ZA 2014. GODINU

Kroz osmišljeni komunikacijski plan definirat će se opseg informiranja javnosti s fokusom na sljedeće teme: neophodnost reforme oblasti zapošljavanja s ciljem pružanju efikasnih usluga nezaposlenim osobama i poslodavcima i jačanja funkcije posredovanja, promoviranje zapošljavanja posebnih kategorija nezaposlenih osoba, motiviranje nezaposlenih osoba da aktivno traže posao ili pokrenu vlastiti biznis te, naročito, promoviranje svih oblika stručnog osposobljavanja i usavršavanja u skladu sa potrebama tržišta rada.

Osim toga, učešćem Federalnog zavoda za zapošljavanje u međunarodnim projektima finansiranim iz IPA fondova otvara se mogućnost dodatnog promoviranja u javnosti, kako kroz redovno informiranje javnosti o aktivnostima u tom segmentu, tako i prezentiranjem projektnog vizuelnog identiteta.

Kako bi se unaprijedila komunikacija sa poslodavcima kao ključnim partnerima na tržištu rada, pored uspostavljanja usluge pregleda baze podataka potencijalnih kandidata za posao, putem web stranice www.fzzz.ba pripremit će se opcija dostave *newsletter-a* sa aktuelnim informacijama o aktivnostima Federalnog zavoda za zapošljavanje i stanju na tržištu rada.

Također, kada je riječ o nezaposlenim osobama, posebna pažnja će se posvetiti informiranju kategorija kao što su mlade osobe bez radnog iskustva, žene, dugoročno nezaposlene osobe i demobilizirani branici, ali i nevladinim organizacijama koje su otvorene za saradnju u pružanju podrške različitim kategorijama teško zapošljivih nezaposlenih osoba.

S namjerom približavanja važnih informacija učenicima, studentima, nezaposlenim osobama, te svim drugim potencijalnim korisnicima, radi njihovog usmjeravanja ka zanimanjima koja su tražena na tržištu rada i daljeg razvoja karijere, unaprijedit će se funkcionalnost web stranice www.abecedakarijere.ba.

Federalni zavod će kroz segment odnosa sa javnošću jačati svoj ugled institucije koja je prepoznatljiva u poslovnoj i široj javnosti kao važan partner na tržištu rada i koja doprinosi povećanju konkurentnosti i zapošljivosti nezaposlenih, te uspješno sarađuje sa poslodavcima.

Po Ovlaštenju predsjednice
Upravnog odbora Marijane Milinović
broj: 03-49-3996/13 od 15.8.2013. godine

Rada Lukic

Broj: 01/1-49-4905/13
Datum: 15.11.2013. godine

Bosna i Hercegovina
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
**FEDERALNO MINISTARSTVO RASELJENIH
OSOBA I IZBJEGLICA**

Bosnia and Herzegovina
FEDERATION OF BOSNIA AND HERZEGOVINA
**FEDERAL MINISTRY OF DISPLACED
PERSONS AND REFUGEES**

Broj: 02-02-499-1/14
Sarajevo, 23.04.2014. godine

**BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA
ZASTUPNIČKI/PREDSTAVNIČKI DOM
Ul. Trg BiH br. 1
71 000 Sarajevo
n/r g-din Senad Šepić, poslanik**

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE

V L A D A
Sarajevo

PRIMLJENO: 25.4.2016.			
Ogranak jedinica	Klasifikaciona oznaka	Redni broj	Broj priloga
03	02	21	/2016

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VLADA
n/r g-đa Edita Kalajdžić, sekretar Vlade**

Predmet: Odgovor na poslaničko pitanje poslanika Senada Šepića, dostavlja se
Veza: akt Vlade Federacije BiH, broj: 03-02-21/14 od 07.03.2014. godine

Poštovani,

U skladu sa članom IV.B.7.f)(VI) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine i članom 75. Poslovnika o radu Vlade Federacije Bosne i Hercegovine – Prečišćeni tekst („Službene novine Federacije BiH“, br. 6/10, 37/10 i 62/10) dostavljamo Vam odgovor na poslaničko pitanje koje je na nastavku 63. sjednice Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, održane dana 25.02.2014. godine postavio poslanik **Senad Šepić**.

Poslaničko pitanje: (cit.) „Šta Vijeće ministara Bosne i Hercegovine i Vlada Federacije Bosne i Hercegovine planiraju uraditi u 2014. godini, u pravcu ulaganja u privredu, pokretanje i podršku biznisu, te otvaranju novih radnih mesta na prostoru Unsko-sanskog kantona?“

Odgovor:

U okviru svoje nadležnosti i planskih programskih aktivnosti u okviru projekata održivosti povratka, a u cilju ekonomske samoodrživosti povratnika, obezbeđenja uslova za poboljšanje kvaliteta življenja i reintegraciju povratnika u lokalnu zajednicu, Federalno ministarstvo raseljenih osoba i izbjeglica je na području Unsko-sanskog kantona u 2014. godini planiralo i realiziralo projekat proljetne sadnje, dodjelom sadnog materijala za 45 korisnika u vrijednosti od 49.961,70 KM i isporučenim 16.470 sadnica. Također, početkom 2014. godine, Ministarstvo je objavilo javni oglas za podnošenje prijava/zahtjeva/projekata za programe pomoći održivog povratka u cilju podrške zapošljavanju/samozapošljavanju povratnika u poljoprivredi u općinama Federacije Bosne i Hercegovine. Obrada zaprimljenih aplikacija je u toku, a nakon objave rezultata potencijalnih korisnika pomoći pristupit će se realizaciji istih kojim će svakako biti obuhvaćen i Unsko-sanski kanton.

S poštovanjem,

Dostaviti:

1. Nslovu 2x
2. Kabinet ministra
3. Sektor za pravne, finansijske i opće poslove
4. Arhiva

M I N I S T A R

mr. Adil Osmanović

Broj: 07-14- 1826/14
Sarajevo, 04.04.2014.godine

VLADA FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
- n/r Sekretara, Edita Kalajdžić -

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VLADA
Sarajevo

PRIMLJENO:			
Primljena godina	Klasifikaciona oznaka	Redni red	Broj priloga
03-02-21 / 2014			

PREDMET: Poslaničko pitanje, odgovor

Veza: Akt broj: 03-02-21/14 od 07.03.2014. godine

U vezi akta, navedenog broja i datuma, u prilogu dostavljamo Odgovor na poslaničko pitanje poslanika Senada Šepića, a koje je postavljeno na nastavku 63. redovne sjednice Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH, održane dana 25.02.2014. godine.

S poštovanjem,

MINISTAR

Prof.dr Rusmir Mesihović

PRILOG:

- Kao u tekstu

O D G O V O R
NA POSLANIČKO PITANJE SENADA ŠEPIĆA,
POSLANIKA PREDSTAVNIČKOG DOMA
PARLAMENTARNE SKUPŠTINE BOSNE I HERCEGOVINE

Sarajevo, marta 2014. godine

I

Poslanik Predstavničkog doma Parlamentarne Skupštine Bosne i Hercegovine Senad Šepić postavio je, na nastavku 63. redovne sjednice Predstavničkog doma Parlamentarne Skupštine Bosne i Hercegovine, održane dana 25.02.2014. godine, poslaničko pitanje koje glasi:

1. "Šta Vijeće ministara BiH i Vlada Federacije BiH planiraju uraditi u 2014. godini u pravcu ulaganja u privredu, pokretanje i podršku biznisu te otvaranju novih radnih mesta na prostoru USK?"

II

Na postavljeno pitanje, Federalno ministarstvo zdravstva daje slijedeći

O D G O V O R

Federalno ministarstvo zdravstva u okviru svoje nadležnosti ima definirane strateške ciljeve koji su usmjereni na implementaciju razvojne strategije iz oblasti zdravstva, implementaciju federalnih zakona iz oblasti zdravstva i aktivnosti usmjerenih na unaprjeđenje i racionalnije organizovanje zdravstvenog sistema.

Dakle, u okviru definiranih nadležnosti Federalnog ministarstva zdravstva, niti jedna aktivnost vezana za poslaničko pitanje nije planirana.

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
FEDERALNO MINISTARSTVO TRGOVINE
M O S T A R
Broj: 01-02-443/14
Mostar, 21.03.2014. godine

BOSNIA AND HERZEGOVINA
FEDERATION OF BOSNIA AND HERZEGOVINA
FEDERAL MINISTRY OF TRADE
M O S T A R

PREDSTAVNIČKI I DOM
PARLAMENTA RNE SKUPŠTINE
BOSNE I HERCEGOVINE
n/r poslanik Senad Šepić

PREDMET: Odgovor na zastupničko pitanje poslanika Senada Šepića, dostavlja se

U skladu sa članom 75. Poslovnika o radu Vlade Federacije Bosne i Hercegovine – Prečišćeni tekst («Službene novine Federacije BiH», br. 6/10, 37/10 i 62/10), povodom zastupničkog pitanja koje je na nastavku 63. sjednice Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, održane 25.02.2014. godine, postavio poslanik Senad Šepić, Federalno ministarstvo trgovine, u okviru svoje nadležnosti, daje slijedeći

O D G O V O R

U skladu sa Zakonom o federalnim ministarstvima i drugim tijelima federalne uprave ("Službene novine Federacije BiH" br. 58/02, 19/03 i 38/05, 2/06, 8/06 i 61/06)), Federalno ministarstvo trgovine obavlja stručne i druge poslove iz nadležnosti Federacije koji se odnose na: trgovinu, funkcionisanje jedinstvenog tržišta, uticaj privrednog sistema i privredne politike na tržište roba i usluga, odnose ponude i potražnje, cijene roba i usluga, zaštitu potrošača i druge poslove utvrđene zakonom.

Programom rada Vlade FBiH za mandatni period utvrđeni su sljedeći strateški ciljevi u FBiH: makroekonomska stabilnost, konkurentnost, održivi razvoj, zapošljavanje, EU integracije i socijalna uključenost.

U tom smislu, a u skladu sa zakonom propisanim nadležnostima, politike Federalnog ministarstva trgovine odnose se na unapređenje i osiguranje uslova za fer tržišnu utakmicu u obavljanju trgovačke djelatnosti, regulacija tržišta cijena i prometa naftnih

derivate u Federaciji BiH, u cilju onemogućavanja sive ekonomije i unapređenje zaštite prava i ekonomskih interesa potrošača.

Federalno ministarstvo trgovine je u okviru važeće legislative na području Federacije BiH, obrađivač odgovarajućih zakonskih rješenja kojim se obezbjeđuje fer tržišna utakmica u skladu sa kodeksima poslovnog morala i dobrih poslovnih običaja, te zaštite prava i interesa potrošača. Pored navedenog ministarstvo kroz svoj rad daje podršku radu i razvoju udruženja za zaštitu potrošača i promociji zaštite potrošača.

U pogledu Vašeg pitanja koje se odnosi na planiranje u 2014. godinu u vezi ulaganja u privredu, pokretanja i podršku biznisu i otvaranje novih radnih mesta na prostoru USK, obavještavamo vas da ovo ministarstvo nema obezbjeđena sredstva u Budžetu Federacije BiH za navedene aktivnosti.

S poštovanjem,

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
FEDERALNO MINISTARSTVO
OKOLIŠA I TURIZMA

Bosnia and Herzegovina
Federation of Bosnia and Herzegovina
FEDERAL MINISTRY OF
ENVIRONMENT AND TOURISM

Broj: 04-02-278/14
Sarajevo, 02.04.2014. godine

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VLADA
Sarajevo

VLADA FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
n/r gosp. Edita Kalajdžić, Sekretar Vlade Federacije BiH
Ul.Alipašina 41
71000 Sarajevo

PRIMLJENO:			
Organizaciona jedinica	Klasifikaciona oznaka	Redni broj	Broj priloga
03 - 02 - 21		/2014	

Predmet: Poslaničko pitanje, odgovor dostavlja se.-

U s kladu sa poslaničkim pitanjem koje je postavio poslanik Senad Šepić, postavljenim na 63. sjednici Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, održane 25.02.2014. godine, u vezi planiranja ulaganja budžetskih sredstava Vlade Federacije BiH za 2014. godinu na području Unsko-sanskog kantona, dostavljamo odgovor:

Sredstava namijenjena za podršku i razvoj NP Una u skladu sa Zakonom o Nacionalnom parku Una („Službene novine Federacije BiH“ broj. 44/08), planirana su od strane Vlade Federacije Bosne i Hercegovine u iznosu od 500.000,00 KM, Programom utvrđenim na poziciji 614100 „Akcioni plan strategije okoliša“, razdjel 61. Budžet Federacije Bosne i Hercegovine utrošak sredstava za 2014.godinu („Službene novine Federacije BiH“, broj: 99/13).

S poštovanjem,

Dostaviti:

- Naslovu,
- Dokumentaciji,
- Arhivi.

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VLADA
Sarajevo

Broj: 06-02-302/14
Mostar, 19. 03. 2014.godine

PRIMLJENO:	20. 3. 2014.		
Organizaciona jedinica	Klasifikaciona oznaka	Redni broj	Godišnja priloga
03-02-21			1/2014

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE HERCEGOVINE
VLADA FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
n/r EDITA KALAJDŽIĆ, SEKRETAR VLADE**

PREDMET: Zastupničko pitanje
(veza Vaš dopis 03-02-21/14 od 07. 03. 2014.god.)

Poštovana,

U skladu sa Vašim dopisom broj: 03-02-21/14 od 07.03.2014.godine, kojim ste tražili naš odgovor na zastupničko pitanje koje je postavio gosp. Senad Šepić na nastavku 63. sjednice Predstavničkog doma Parlamenta skupštine Bosne i Hercegovine održane 25.02.2014.godine, dajemo sljedeće objašnjenje.

Federalno ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta u 2014.godini planira raditi na ostvarenju povećanja zaposlenosti, povećanja izvoza, uspostavi skladnijeg ukupnog razvoja poduzetništva, povećanja učinkovitosti, kvalitete i konkurenntske sposobnosti MSP-a na području Federacije BiH.

Projekat „Razvoj malog i srednjeg poduzetništva u Federaciji BiH“ predstavlja ključni razvojni i strateški dokumenat za Federaciju BiH, a osnovna prepostavka projekta je da će uspješan razvoj malog i srednjeg poduzetništva pridonijeti poboljšanju društvene klime i odnosa prema poduzetništvu i obrtu. Ciljevi projekta su jačanje konkurentnosti malog i srednjeg poduzetništva, povećanje zaposlenosti te da ono postane pokretačka snaga razvoja privrede Federacije BiH.

U skladu sa Zakonom o poticanju razvoja male privrede i Pravilnikom o postupcima u provođenju programa razvoja male privrede, svake godine ovo resorno ministarstvo napravi Programa poticaja.

FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
FEDERALNO MINISTARSTVO ZA PITANJA
BORACA I INVALIDA ODBRAMBENO-
OSLOBODILAČKOG RATA
FEDERALNO MINISTARSTVO
ZA PITANJA BRANITELJA I INVALIDA
DOMOVINSKOG RATA

Bosnia and Herzegovina
FEDERATION OF BOSNIA AND HERZEGOVINA
FEDERAL MINISTRY OF THE WAR VETERANS

Босна и Херцеговина
ФЕДЕРАЦИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
ФЕДЕРАЛНО МИНИСТАРСТВО ЗА ПИТАЊА
БОРАЦА ИНВАЛИДА ОДБРАМБЕНО-
ОСЛОБОДИЛАЧКОГ РАТА

Broj: 05-41-1394/14
Sarajevo, 21.04.2014. godine

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VLADA FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE**

n/r g-đa Edita Kalajdžić, sekretar Vlade

28.5.2014.
03-02-21 /2014

PREDMET: Odgovor na poslaničko pitanje,-

Veza Vaš akt broj: 03-02-21/14 od 07.03.2014. godine,

U sa aktom broj i datum veze, kojim ste ovom ministarstvu dostavili poslaničko pitanje poslanika Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, g-din Šepić Senada, na nastavku 63. sjednice Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, održane 25.02.2014. godine, koje glasi:

"Šta Vijeće ministara BiH i Vlada Federacije BiH planiraju uraditi u 2014.godini u pravcu ulaganja u privredu, pokretanje i podršku biznisu, te otvaranju novih radnih mjesta na prostoru USK? Molim da mi dostavite informaciju sa konkretnim planovima, projektima i iznosima koji se planiraju utrošiti u ove svrhe."

U vezi sa navedenim poslaničkim pitanjem dajemo sljedeći odgovor:

Resorna oblast ovog Ministarstva je vršenje upravnih, stručnih i drugih poslova utvrđenih zakonom koji se odnose na utvrđivanje jedinstvene politike i pripremanje sistemskih propisa kojima se regulišu osnovna socijalno-statusna pitanja vojnih invalida, porodica poginulih boraca, nezaposlenih boraca i boraca drugih oslobođilačkih ratova i učesnika oslobođilačkih pokreta, zaštitu ratnih i mirnodobskih vojnih invalida, zaštitu članova porodica poginulih, nestalih i umrlih boraca, kao i umrlih ratnih vojnih invalida.

Shodno naprijed navedenom, Ministarstvo daje punu moralnu i materijalanu podršku kako kantonalnim i općinskim organima uprave, tako i savezima, organizacijama i udruženjima zasnovanih na rješavanju problematike pripadnika branilačke populacije i članova njihove porodice u domenu stambenog zbrinjavanja, zapošljavanja, liječenja i dr. prava, na cijeloj teritoriji Federacije BiH, pa tako i na prostoru USK-a.

S poštovanjem,

šefica Odsjeka
Jasminka Avdić

Dostavljeno:

1. Naslovu (2x);
2. A/a.

Sarajevo; Alipašina 41.

Kabinet ministra
Sektor za pravna pitanja
Sektor za upravno rješavanje
Sektor za finansije
Inspecatorat
Sektor VOM-a

Tel: + 387 33 21 29 33, Fax: 033 22 26 79
Tel: + 387 21 49 03
Tel: + 387 21 42 81; 20 71 25
Tel: + 387 22 10 62 ; 21 66 78 ; 21 66 03
Tel: + 387 21 42 73
Tel: + 387 21 24 40

www.fmbi.gov.ba
E-mail:kabinet@bih.net.ba